

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ของ

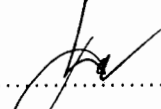
ไชยา อมรฤต

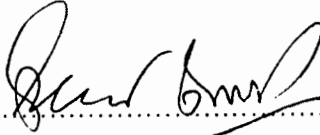
งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ประจำปีงบประมาณ 2544

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย
จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

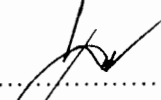
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์
ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณได้

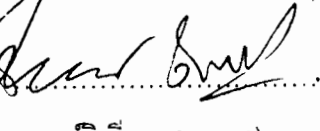
คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว)

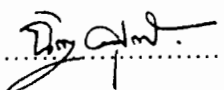
..... กรรมการ

(อาจารย์วิเชียร ณ นคร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว)

..... กรรมการ

(อาจารย์วิเชียร ณ นคร)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์วิมล ดำศรี)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์จัตราชัย สุกระกาญจน์)

มหาวิทยาลัยทักษิณ อนุมัติให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา ของมหาวิทยาลัยทักษิณ

..... ประธานอนุกรรมการบัณฑิตศึกษา

(อาจารย์ ดร. นันทส ทองช่วย)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2545

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและการอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่าย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์วิเชียร ณ นคร กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ รวมทั้งให้ความรู้และปลูกฝังคุณธรรมทุก ๆ ด้านแก่ผู้วิจัยอันเป็นผลให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์วิมล คำศรี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรชัย สุกระกาญจน์ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทาง และสละเวลาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ผู้สอนวิชาไทยคดีศึกษาทุกท่าน ที่ได้กรุณาถ่ายทอดความรู้ และให้คำปรึกษาและแนะนำเบื้องต้นเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้มีความรู้ และสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จด้วยดี

ขอกราบนมัสการคุณความดีของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท หลวงพ่อกล่อม นนทะ หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ หลวงพ่อเพชร วชิโร หลวงพ่อจ้อย ฐิตปุญโญ และหลวงพ่อแดง คิสโส ที่ผู้วิจัยใช้เป็นข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้บอกข้อมูลทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือในการให้ข้อมูลและความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณนิสิตปริญญาโทรุ่นพี่และเพื่อนนิสิตปริญญาโท สาขาวิชาไทยคดีศึกษารุ่นปีการศึกษา 2540 ที่ได้แนะนำช่วยเหลือให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติที่กรุณาอุดหนุนทุนในการวิจัยครั้งนี้

คุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเป็นกตัญญูทเวทิตาแด่คุณแม่ สมพุด อมรกุล และครู - อาจารย์ ที่ให้ความรัก ห่วงใย และคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอมอบเป็นของขวัญแห่งความรักแก่ เด็กชายพัสกร อมรกุล และเด็กชายสุภณัฐ อมรกุล ที่เป็นพลังใจสำคัญแก่ผู้วิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ไชยา อมรกุล

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	7
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	8
	วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	8
2	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอิทธิปาฏิหาริย์	28
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี	50
3	ประวัติเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	71
	หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม	72
	หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธารวาส	77
	หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดฉวีประดิษฐ์	80
	หลวงพ่อน้อย สุวัฒน์ วัดอัมพาราม	84
	หลวงพ่อเพชร วชิโร วัดอัมพวัน	87
	หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์	91
	หลวงพ่อแดง ดิสโส วัดแหลมสอ	96

บทที่	หน้า
4 ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์และอิทธิพลของความเชื่อ	103
ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์	103
ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เล่าสืบต่อกัน	104
เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีผู้ประสบโดยตรง	130
อิทธิขของความเชื่อที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม	171
อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อสังคม	172
อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อวัฒนธรรม	175
5 บทย่อ สรุปผล และข้อเสนอแนะ	181
บทย่อ	181
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	181
ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า	181
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	182
สรุปผล	183
ข้อเสนอแนะ	184
บรรณานุกรม	186
บุคลากร	192
ภาคผนวก	203
บทคัดย่อ	226
ประวัติย่อของผู้วิจัย	230

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนที่ภาคใต้ แสดงที่ตั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	204
2 แผนที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี แสดงที่ตั้งอำเภอ.....	205
3 หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	206
4 หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธาวาส อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	207
5 หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดวชิรประดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	208
6 หลวงพ่อน้อย สุวัฒน์ วัดอัมพาราม อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	209
7 หลวงพ่อเพชร วชิโร วัดอัมพวัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	210
8 หลวงพ่อจ้อย จิตบุญโญ วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	211
9 หลวงพ่อแดง ดิสโส วัดแหลมสอ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	212
10 พระกสิณหลวงพ่อพัฒน์ นารโท รุ่นที่ 1 วัดพัฒนาราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	213
11 เหรียญหล่อโบราณหลวงพ่อกล่อม นนทะ รุ่นที่ 1 และรุ่น พ.ศ. 2500 วัดโพธาวาส อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	214
12 เหรียญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 3 วัดวชิรประดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี	215
13 เหรียญหลวงพ่อน้อย สุวัฒน์ รุ่นที่ 1 วัดอัมพาราม อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	216
14 เหรียญหลวงพ่อเพชร วชิโร รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 วัดอัมพวัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี	217
15 เหรียญหลวงพ่อจ้อย จิตบุญโญ รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี	218
16 เหรียญหลวงพ่อแดงดิสโส รุ่นที่ 1 และเหรียญแบบ 25 พุทธศตวรรษ 207 วัดแหลมสอ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี	219

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การดำเนินชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันต้องต่อสู้กับภัยธรรมชาติเพื่อความอยู่รอด เนื่องจากอิทธิพลของธรรมชาติ ทำให้มนุษย์เกิดความหวาดกลัว ความสงสัย และใคร่รู้ เพราะขาดความรู้ความเข้าใจในธรรมชาติอย่างแท้จริง จึงทำให้เชื่อว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นเพราะอำนาจลึกลับหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ เหตุนี้จึงได้คิดหาวิธีการหรือสื่อที่จะนำมาซึ่งความปลอดภัยและความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวัง เกิดความสบายใจ และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตจนกลายเป็นพฤติกรรมความเชื่อ

ความเชื่อ จึงเป็นความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และสิ่งเหนือธรรมชาติ ดังที่ หม่อมเจ้าหญิงพูนพิศมัย ดิศกุล กล่าวว่า

ความเชื่อเกิดจากสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ เช่น อำนาจของดินฟ้าอากาศ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่เห็นเหตุต่าง ๆ มนุษย์ย่อมเกลียดทุกข์ และรักสุข เป็นธรรมดา ฉะนั้นเมื่อมีภัยพิบัติเกิดขึ้น ก็วิงวอนขอความช่วยเหลือต่อสิ่งที่ตนเชื่อว่าจะช่วยได้เมื่อพ้นภัย เมื่อสมประสงค์ ก็แสดงความรื่นเริง รู้คุณค่าต่อสิ่งนั้น ๆ ด้วยการบูชาคุณให้เป็นสิริมงคลแก่ตนเองตามคติความรู้ ความเชื่อในกาลสมัยนั้น ๆ เป็นยุค ๆ มา¹

มณี พยอมยงค์ ได้กล่าวถึงมูลเหตุที่ทำให้เกิดความเชื่อไว้ว่า “ความเชื่อเกิดจากสิ่งที่มีอิทธิพลเหนือมนุษย์ เช่น อำนาจของดิน ฟ้า อากาศ ภัยธรรมชาติ หรือ เหตุการณ์ที่มนุษย์ไม่สามารถรู้สาเหตุว่าเกิดจากอะไร จึงเกิดความรู้สึกยอมรับและเชื่อถือในอำนาจของสิ่งเหล่านั้น บางครั้งก็วิงวอนขอความช่วยเหลือต่อสิ่งที่ตนเชื่อถือ”²

¹หม่อมเจ้า พูนพิศมัย ดิศกุล. พิธีของทุกคน. 2522. หน้า 1.

²มณี พยอมยงค์. วัฒนธรรมล้านนา. 2529. หน้า 178.

เช่นเดียวกับ ประสาท อิศวรปริดา ได้กล่าวว่า “ความเชื่อน่าจะมีมูลเหตุจงใจ ทำให้คนต้องไขว่คว้าหาสิ่งยึดเหนี่ยวเพื่อให้เกิดความมั่นใจอบอุ่นและเป็นที่พักพิงทางใจ”¹

นอกจากนี้ ศิราพร จูตะฐาน ยังได้กล่าวว่า

มนุษย์ในทุกสังคมมีความเชื่อว่ามีอำนาจบางอย่าง ภาวะบางอย่าง หรือ being บางอย่าง ซึ่งอาจอยู่ในรูปของผีตาง เทวดา พระเจ้า พระ กรรม เป็นผู้หรือเป็นสิ่งมีอำนาจ ในการให้คุณให้โทษ สามารถบันดาลให้เกิดปรากฏการณ์ปาฏิหาริย์ ควบคุมหรือบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกินอำนาจของมนุษย์โดยทั่วไป²

ส่วนพระยาอนูมานราชชน ได้กล่าวว่า

มีความเป็นธรรมดาอยู่อย่างหนึ่งไม่ว่าจะเป็นเรื่องอะไรหรือสิ่งไร ถ้ามีลักษณะที่ยังปกปิด เป็นสิ่งลึกลับ ไม่เผยออกให้ปรากฏให้เห็นเรื่องนั้นหรือสิ่งนั้น ย่อมทำให้เกิดความสงสัย อยากรู้ อยากเห็น ยิ่งปิดบังมากเท่าใดก็เร้าใจยิ่งอยากรู้ อยากเห็นมากเท่านั้นเมื่อไม่สามารถ จะรู้ได้เห็นได้ก็ต้องใช้วิธีนึกเอง เค้าเอาให้สนใจว่าคงจะเป็นอย่างนั้นอย่างนี้ โดยอาศัย เปรียบเทียบกับสิ่งที่เห็นว่าใกล้เคียงตามที่ตนเคยรู้เคยเห็นมาก่อน หรือไม่ก็นึกเค้าเอาตาม เรื่องราวที่มิกเล่าหรือบอกเล่าไว้ก่อน ถ้าเรื่องราวที่ได้บอกเล่าไปตรงกับอารมณ์หรือความต้องการ จะเชื่ออยู่แล้วก็จะเชื่อทันที³

ความเชื่อเป็นพฤติกรรมที่ได้มีการสั่งสมและสืบทอดต่อกันมา ทำให้มีบทบาท และ อิทธิพลต่อระบบความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ “ความเชื่อจึงมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของ มนุษย์อย่างใกล้ชิด และปรากฏออกมาในรูปของพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน ขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรม ในรูปแบบต่าง ๆ ของสังคม โดยอาจกล่าวได้ว่า ความเชื่อเป็น

¹ประสาท อิศวรปริดา. ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวอีสาน. 2518. หน้า 2.

²ศิราพร จูตะฐาน. “แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาในสังคม,” ใน เอกสารการสอน ชุมชนศึกษาความเชื่อในสังคมไทย หน่วยที่ 1-7. 2533. หน้า 6-7.

³พระยาอนูมานราชชน. การศึกษาเรื่องประเพณีไทย. โดยเสฐียร โกเศศ (นามแฝง) 2524. หน้า 153.

ตัวกำหนดวิถีชีวิตและพัฒนาการของคนในสังคม”¹ ซึ่งสุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์ ได้กล่าวในทำนองเดียวกันว่า “วัฒนธรรมความเชื่อเป็นตัวสรรค์สร้างค่านิยม ขนบนิยม ปทัสถาน รูปแบบของ ประดิษฐกรรม และอุดมการณ์ทั้งหมด แม้กระทั่งนิสัยแห่งการผลิตและบริโภคทรัพยากร วัฒนธรรมทางการเมืองเหล่านี้ล้วนมีความเชื่อเป็นตัวผลักดันเหนี่ยวรั้ง”² เช่นเดียวกับที่พระยาอนุমানราชชนกกล่าวว่า “การที่จะเข้าใจถึงความรู้สึกรู้สึกนึกคิดและจิตใจของคนในสังคมใด ก็โดยดูจากความเชื่อของคนซึ่งแสดงออกมาให้เห็นในลักษณะต่าง ๆ เช่น ทางขนบธรรมเนียมประเพณี ลัทธิ กฎหมาย ศิลปะวรรณคดี และการทำมาหากิน”³

จิราภรณ์ ภัทรภานุภัทร ได้กล่าวว่า

เมื่อคนเรามีความเชื่ออย่างหนึ่ง ย่อมเป็นเหตุจูงใจให้เกิดการกระทำที่คอยสนองความเชื่อ นั้น ถ้าเปลี่ยนความเชื่อพฤติกรรมก็จะเปลี่ยนไปด้วย คติความเชื่อของคนในสังคมใด สังคมหนึ่ง จึงมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของคนในสังคมนั้น ๆ พฤติกรรมเหล่านั้นอาจจะ สะท้อนให้เห็นได้ในรูปของข้อห้าม ข้อนิยม ในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม⁴

นอกจากนั้น สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์ ได้กล่าวถึงอิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อระบบความเชื่อและพฤติกรรมของมนุษย์ไว้ว่า “ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวคิดและพฤติกรรมของชาวบ้านอย่างลึกซึ้งซึ่งมีการสืบทอด ปลูกฝังกันมาหลายชั่วคน ผู้ให้การสืบทอดล้วนแต่ยึดถือปฏิบัติให้ประจักษ์ชัด เป็นต้นแบบอย่างกว้างขวางและมั่นคง โดยมีเจตนาให้ผู้สืบทอดคน เจริญรอยตามอย่างเคร่งครัด และถือเป็นเงื่อนไขในการอยู่ร่วมกัน ผู้ถือปฏิบัติตามย่อมเป็นที่ยอมรับ ของคนญาติและสังคม ผู้ฝ่าฝืนย่อมไม่เป็นที่พึงปรารถนา”⁵

¹จิราภรณ์ ภัทรภานุภัทร. สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. 2528. หน้า 6.

²สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์. “ความเชื่อของชาวไทย,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2. 2529. หน้า 467 – 468.

³พระยาอนุমানราชชนก. การศึกษาเรื่องประเพณีไทย. โดยเสฐียร โกเศศ (นามแฝง) 2524. หน้า 153.

⁴จิราภรณ์ ภัทรภานุภัทร. สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. 2527. หน้าคำนำ.

⁵สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์. “ความเชื่อของชาวไทย,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2. 2529. หน้า 467 – 468.

สังคมไทยมีความเชื่อต่าง ๆ มากมาย โดยเฉพาะเกี่ยวกับอำนาจเหนือธรรมชาติ ซึ่งพระยาอนุমানราชชน ได้กล่าวไว้ว่า

ความเชื่อของชนชาวไทยแต่ดั้งเดิมก็ไม่ต่างกับของชาติอื่น ๆ คือมีความเชื่อถือสิ่งที่ตามปกติมองไม่เห็นตัว แต่ถือหรือเข้าใจว่ามีฤทธิ์หรืออำนาจอยู่เหนือคน อาจบันดาลให้ดีหรือร้าย หรือให้คุณ ให้โทษได้ ความเชื่ออย่างนี้เรียกว่า ลัทธิผีสาร เทวดา (Animism) อันเป็นคติศาสนาที่ตั้งแต่ดั้งเดิมของมนุษย์ ก่อนที่จะวิวัฒนาการมาเป็นศาสนาอันประณีตขึ้นในปัจจุบัน¹

ส่วนความเชื่อของชาวภาคใต้นั้น ก็มีลักษณะความเชื่อเช่นเดียวกับความเชื่อของชาวไทยในภาคอื่น ๆ

ดังที่ สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์ กล่าวว่า

“ความเชื่อพื้นฐานของชาวภาคใต้นั้นส่วนใหญ่พ้องกับความเชื่อของชาวไทยถิ่นอื่น ๆ คือเชื่อว่า มีอำนาจเหนือธรรมชาติ และเชื่อว่าธรรมชาติบางอย่างมีวิญญาณ สิ่งเร้นลับเหล่านี้มีส่วนสำคัญต่อการกำหนดคุณเลวควบคุมชะตากรรมของตน อาจให้คุณและโทษแก่ตนได้นานา ถ้าบุคคลใดปฏิบัติชอบผู้ใด มุ่งพัฒนาจิตเข้าหาก็คงจะติดต่อดสื่อสารกับวิญญาณ ลึกลับเหล่านั้นได้ ถ้าบำเพ็ญเพียรแก่กล้าและทำถูกวิธียังสามารถบังคับวิญญาณเร้นลับ ได้อีกด้วย”²

ส่วน ชวน เพชรแก้ว ได้กล่าวถึงความเชื่อของภาคใต้ไว้ว่า

แต่เดิมชาวไทยมีลัทธิความเชื่อถือซึ่งได้แก่การนับถือผีสารเทวดา วิญญาณบรรพบุรุษมีการประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อใช้ติดต่อกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ครั้นเมื่อลัทธิพราหมณ์จากอินเดียแพร่หลายเข้ามาก็รับเข้ามาปฏิบัติผสมผสานปนเปกับความเชื่อเดิม และเมื่อ

¹พระยาอนุমানราชชน. วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของไทย. โดยเสฐียร โกเศศ (นามแฝง). 2506. หน้า 195.

²สุธิวงค์ พงศ์ไพบูลย์. “ความเชื่ออันเนื่องแต่ลัทธิและศาสนาของชาวไทย,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2. 2529. หน้า 478.

พระพุทธศาสนาได้เผยแพร่เข้ามาในเวลาต่อมา ก็ได้รับเข้ามาผนวกไว้กับสิ่งที่ปฏิบัติ อยู่เดิมอีก อิทธิพลจากพระพุทธศาสนาและคติความเชื่ออื่น ๆ ที่มีอยู่เหล่านี้จึงมีอิทธิพล กำกับนิสัยในการคิด และการกระทำอย่างลึกซึ้ง ทั้งยังมีผลต่อรูปแบบวัฒนธรรม ประเพณี พื้นบ้านเกือบทุกประเภท จนทำให้วิถีการดำเนินชีวิตของชาวใต้มีลักษณะเฉพาะตน”¹

เช่นเดียวกับ ภิญญ โฉม จิตต์ธรรม กล่าวว่

ความเชื่อของชาวปักษ์ใต้อาจผสมผสานกันหลายทาง คือความเชื่อเดิมแบบสังคมโบราณ อันเนื่องมาจากศาสนาฮินดูหรือพราหมณ์ ศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม นอกนั้นยังมี วัฒนธรรมอินเดีย วัฒนธรรมจีน และวัฒนธรรมของชาติต่าง ๆ ซึ่งแม้ความเจริญทางด้าน วิทยาศาสตร์จะทำให้ความเชื่อบางอย่างเสื่อมหายไปตามกาล แต่ความเชื่อบางอย่างก็คงอยู่ ดังนั้น ในทางกลับกันมนุษย์จะนำเรื่องทางศาสนามาเป็นความเชื่อด้วยศาสนากับความเชื่อ จึงอยู่ร่วมกันปนกันไป บางทีก็แยกกันไม่ออกว่าไหนคือความเชื่อ อันไหนคือแก่นแท้ ของศาสนา²

ในส่วนของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดในภาคใต้เป็นที่ยอมรับ อย่างกว้างขวางว่า พื้นที่นี้เคยเป็นแหล่งชุมชนเก่าแก่ตั้งแต่ก่อนสมัยประวัติศาสตร์ และได้พัฒนา สืบต่อมายาวนานหลายยุคหลายสมัยจึงเป็นแหล่งวัฒนธรรมสำคัญแห่งหนึ่งของภาคใต้ โดยมี หลักฐานความเป็นบ้านเป็นเมืองปรากฏอย่างชัดเจน ทั้งทางด้านสถาปัตยกรรม ประติมากรรมจารึก ภาชนะสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องประดับ ศาสนา และความเชื่อ

การสั่งสมและสืบทอดวัฒนธรรมโดยเฉพาะทางด้านศาสนาและความเชื่อ ซึ่งมีช่วงระยะเวลา ที่ยาวนานของชนพื้นเมืองแถบนี้ ก่อนที่จะได้รับวัฒนธรรมจากอินเดียต่างก็มีวัฒนธรรมเป็น ของตนเองอยู่แล้ว แต่อยู่ในอิทธิพลของธรรมชาติสิ่งแวดล้อม จึงนับถือผีสาว เทวดา นับถือ วิญญาณบรรพบุรุษ สิ่งลี้ลับในธรรมชาติ โดยฝังลึกอยู่ในจิตใจแต่คึกคักค้ำบรพ์ ซึ่งต่อมาศาสนา พราหมณ์และฮินดู ที่ชาวอินเดียนำมาแพร่ก็มีเรื่องการนับถือผีสาว เทวดา พระผู้เป็นเจ้าของเจ้าคล้ายกัน

¹ชวน เพชรแก้ว. “วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้กับสังคม,” ใน ศรีวิชัย, 1(14) ป : 119 ; กันยายน 2534. หน้า 45.

²ภิญญ โฉม จิตต์ธรรม. ความเชื่อ. 2522. หน้า 52 – 53.

พอที่จะโอนอ่อนผ่อนตามกันได้ จึงยินดีรับไว้พร้อม ๆ กัน โดยนำศาสนาพุทธเข้ามาเผยแพร่จนฝังรากอย่างมั่นคงและเจริญแพร่หลายอยู่จนถึงปัจจุบัน

การสั่งสมสืบทอดวัฒนธรรมโดยเฉพาะทางด้านศาสนาและความเชื่อมาเป็นระยะเวลายาวนานของคนพื้นเมืองแถบนี้ ก่อนที่จะได้รับวัฒนธรรมจากอินเดียที่ต่างก็มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง โดยอยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั่นเอง สภาพเช่นนี้ทำให้มีการนับถือผีสง่า เทวดา วิญญาณบรรพบุรุษและสิ่งลึกลับในธรรมชาติโดยหยั่งรากลึกอยู่ในจิตใจมาแต่ดึกดำบรรพ์ครั้ง เมื่อศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธจากอินเดียแพร่หลายเข้ามาดินแดนแถบนี้ ก็เกิดการผสมผสานเข้าด้วยกัน ซึ่งช่วยให้ความเชื่อดังกล่าวหนักแน่นมั่นคงยิ่งขึ้น โดยมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในแถบนี้ ตั้งแต่เกิดจนตายมาจนกระทั่งปัจจุบัน

ในความเชื่อถือดั้งเดิมที่ปะปนกันอยู่ระหว่างศาสนาพราหมณ์กับศาสนาพุทธนั้น ทำให้ปรากฏชัดในเรื่องการบวงสรวง เวทย์มนตร์คาถา หรือที่เรียกว่าไสยเวทย์ ซึ่งแต่เดิมความเชื่อความศรัทธาในเรื่องดังกล่าวมีสูงมากและนิยมศึกษาเล่าเรียนสืบทอดกันมา แม้ในปัจจุบันก็ยังมีความเชื่อถือและเลื่อมใสในศาสตร์นี้อยู่ไม่น้อย โดยเฉพาะในหมู่ของพระภิกษุสงฆ์ที่เรียกว่าเกจิอาจารย์ และมักจะมีการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางด้านเวทย์มนตร์คาถาควบคู่ไปกับหลักพุทธศาสนาด้วย ซึ่งความเชื่อดังกล่าวนี้มีอิทธิพลต่อสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก โดยจะพบเห็นว่ายังมีผู้ให้ความสนใจเชื่อถือ ยกย่อง เคารพบูชา กราบไหว้ รวมถึงการสวดอ้อนวอน บันบาน การแก้บนด้วยเครื่องเซ่นไหว้ต่าง ๆ ตลอดจนการบวชแก้บน การสร้างรูปเหมือนแทนตัว การสร้างวัดอุ้มงคลต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับประเพณีของท้องถิ่น อยู่อย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แม้เกจิอาจารย์เหล่านั้นจะมรณภาพไปแล้วก็ตาม ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยคาดว่าจะประโยชน์ต่อการทำความเข้าใจเกี่ยวกับมูลเหตุของความเชื่อ ในอิทธิปาฏิหาริย์และอิทธิพลของความเชื่อที่มีผลต่อสังคม วัฒนธรรมและผลของการศึกษา จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามประเด็นต่อไปนี้

1. ลักษณะของความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. ผลการปฏิบัติตามความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีความสำคัญดังนี้

1. เป็นการบันทึกความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสืบทอดกันมาโดยวิธีปฏิบัติมุขปาฐะและไว้เป็นลายลักษณ์อักษร อันเป็นการอนุรักษ์ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในครั้งนี้ไว้มิให้สูญหายไปตามกาลเวลา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการสืบค้นและศึกษาต่อไป
2. ทำให้ทราบถึงความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นข้อมูลสำคัญส่วนหนึ่งที่ทำให้เข้าใจวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นนี้ได้ดียิ่งขึ้นและสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนหนึ่งในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคมของผู้คนในท้องถิ่นนี้ต่อไป
3. เป็นการกระตุ้นให้คนทั่วไปเห็นคุณค่า และความสำคัญของการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ และเกิดความสนใจศึกษาเรื่องเหล่านี้ในท้องถิ่นอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะความเชื่อที่รวบรวมได้จากบุคคลที่ใกล้ชิดหรือผู้ที่ได้พบเห็นปรากฏการณ์จากอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ และนักนิยมนพระเครื่องที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในประเด็นต่อไปนี้

2.1 ประวัติเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 อิทธิปาฏิหาริย์ที่ปรากฏ

2.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เล่าสืบต่อกัน

2.2.2 เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีผู้ประสบโดยตรง

2.3 อิทธิพลของความเชื่อ

2.3.1 อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อสังคม

2.3.2 อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อวัฒนธรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับ การยึดมั่น และการปฏิบัติต่อสิ่งนั้น ๆ ด้วยความ
จงรักภักดี ศรัทธา และยอมรับในอำนาจเร้นลับว่ามีอยู่จริงและมีอิทธิปาฏิหาริย์
อิทธิปาฏิหาริย์ หมายถึง การแสดงออกซึ่งฤทธิ์ได้อย่างเป็นที่น่าอัศจรรย์
เกจิอาจารย์ หมายถึง พระภิกษุที่มีจริยวัตรปฏิบัติที่งดงาม และมีความรู้ทางไสยศาสตร์
โดยเป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นผู้มีอิทธิฤทธิ์

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัย
ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง สำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
ค้นคว้าจากแหล่งเอกสารต่าง ๆ ได้แก่ ห้องสมุดต่าง ๆ และสถาบันที่เกี่ยวข้อง เช่น วัด
ศูนย์พระเครื่อง ชมรมพระเครื่อง เพื่อเป็นความรู้พื้นฐาน และช่วยกำหนดแนวทางในการศึกษา

2. ขั้นจัดทำแบบสอบถาม ให้ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกกลุ่มตัวอย่างจากเกจิอาจารย์ ในจังหวัด
สุราษฎร์ธานี เพื่อทำการศึกษาและให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน ตอบแบบสอบถาม โดย
แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ

2.1 เป็นการเลือกรายชื่อเกจิอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากเกจิอาจารย์ทั้งหมด จำนวน
112 รูป เหลือเกจิอาจารย์ที่จะจัดอันดับ จำนวน 30 รายชื่อ

2.2 เป็นการจัดอันดับเกจิอาจารย์ที่เห็นว่าเป็นผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์ เพื่อศึกษาเฉพาะ เกจิอาจารย์ที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิปาฏิหาริย์จริง ๆ ตามลำดับที่ผู้ทรงคุณวุฒิจัดอันดับ ตั้งแต่อันดับที่ 1 - 3

3. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และถ่ายภาพประกอบ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 สํารวจผู้บอกข้อมูลในพื้นที่ศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกข้อมูลไว้ดังนี้

3.1.1 เป็นผู้ที่ใกล้ชิด หรือผู้ที่ได้พบเห็นปรากฏการณ์จากอิทธิปาฏิหาริย์ของ เกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนักนิคมพระเครื่องที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.1.2 เป็นผู้ที่มีความเชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2 สัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลตามข้อ 3.1 โดยสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ใน ขอบเขตเนื้อหา ด้วยวิธีการบันทึกในแถบบันทึกเสียงและการจดบันทึก

3.3 สังเกตการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมในการ ดำเนินชีวิตประจำวันของผู้นั้น การกราบไหว้ บวงสรวงบูชา เกจิอาจารย์นั้น ๆ และถ่ายภาพ ประกอบบางตอน

4. ขั้นจัดกระทำกับข้อมูล ดำเนินการดังนี้

4.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากภาคสนามมาถอดแถบบันทึกเสียง โดยการสรุป สาระสำคัญ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการถอดแถบบันทึกเสียง และการจดบันทึก

4.2 นำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบแล้วทั้งหมดมาศึกษาวิเคราะห์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ในขอบเขตเนื้อหา

5. ขั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอผลการศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์และมีภาพประกอบ

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาได้แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ ได้แก่ ความหมายของความเชื่อ แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับความเชื่อ ประเภทของความเชื่อ สาเหตุของการเกิดความเชื่อ คุณค่าของความเชื่อ
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอิทธิปาฏิหาริย์ ได้แก่ ความหมายของอิทธิปาฏิหาริย์ บ่อเกิดแห่งอิทธิปาฏิหาริย์ ลักษณะของอิทธิปาฏิหาริย์
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ สภาพภูมิศาสตร์ ประวัติความเป็นมา สภาพสังคม ศาสนา วัฒนธรรมและประเพณี

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อ

1. ความหมายของความเชื่อ

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า มีผู้รู้ และนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความเชื่อไว้ดังนี้

ธวัช ปุณฺณโกตก¹ ให้ความหมายของความเชื่อว่าเป็น การยอมรับอันเกิดอยู่ในจิตสำนึกของมนุษย์ต่อพลังอำนาจเหนือธรรมชาติที่เป็นผลดีหรือผลร้ายต่อมนุษย์หรือสังคม แม้ว่าพลังอำนาจเหนือธรรมชาติเหล่านี้ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง แต่มนุษย์ในสังคมหนึ่งยอมรับและให้ความเคารพยำเกรง

ภิญโญ จิตต์ธรรม² ให้ความหมายของความเชื่อว่าเป็น สิ่งที่มีมนุษย์คอย ๆ เรียนรู้และทำความเข้าใจโลกมาจำนวนหลายพันปี และเชื่อว่ามีอำนาจลึกลับที่จะทำให้มนุษย์ได้รับผลดีหรือผลร้าย เมื่อมนุษย์กลัวอำนาจของสิ่งลึกลับนั้นก็กระทำการต่าง ๆ เพื่อมิให้ถูกลงโทษและเพื่อให้อำนาจลึกลับนั้นพึงพอใจ ต่อมาจึงได้มีพิธีกรรมต่าง ๆ ขึ้น เพื่อบูชาเช่น สรวงพระผู้เป็นเจ้า

¹ธวัช ปุณฺณโกตก. “ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. 2530. หน้า 350.

²ภิญโญ จิตต์ธรรม. “ความเชื่อ,” ใน วารสารรามคำแหง. 2(2): 54 – 72 ; กรกฎาคม 2518.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ และนิภาวรรณ วิรัชนิภาวรรณ ได้อธิบายความหมายของความ
เชื่อว่า

ความเชื่อ หมายถึง การที่บุคคลคิดหรือยอมรับบุคคล สิ่งของ หรือปรากฏการณ์
บางอย่างว่าเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง ซึ่งการคิดหรือยอมรับดังกล่าวอาจไม่ถูกต้องตาม
ความเป็นจริงก็ได้ ความเชื่ออาจเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ เช่น เกิดจากการพบเห็น
ด้วยตนเอง จากคำบอกเล่า จากการนึกคิดขึ้นมาเอง ความเคยชิน การปลูกฝังหรืออาจ
เกิดจากการพิสูจน์ด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้¹

ชลอ บุญช่วย กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อ
สายจีนในอำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ว่า “ความเชื่อ (faith and superstition) หมายถึง การยอมรับ
ที่แสดงถึงความจงรักภักดี ความศรัทธา และการยอมรับในอำนาจเร้นลับอื่น ๆ”²

สถาพร ศรีสังข์ กล่าวไว้ว่า “ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับข้อเสนออย่างใด
อย่างหนึ่งว่าเป็นความจริง การยอมรับนี้อาจเกิดจากสติปัญญา เหตุผล หรือศรัทธา โดยไม่ต้องมี
เหตุผลใดๆ รองรับก็ได้”³

ทัศนีย์ ทานตวนิช กล่าวไว้ในหนังสือคติชาวบ้านว่า “ความเชื่อคือการยอมรับนับถือ
ว่าเป็นความจริงหรือมีอยู่จริง การยอมรับหรือการยึดมั่นนี้อาจมีหลักฐานเพียงพอที่จะพิสูจน์ได้
หรืออาจไม่มีหลักฐานที่จะพิสูจน์สิ่งนั้นให้เห็นจริงได้”⁴

¹วิรัช วิรัชนิภาวรรณ และนิภาวรรณ วิรัชนิภาวรรณ. การเข้าทรงและร่างทรงความ
เชื่อ พิธีกรรมและบทบาทที่มีต่อสังคม. 2533. หน้า 20.

²ชลอ บุญช่วย. ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมของชาวไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเมือง
จังหวัดสงขลา. 2532. หน้า 17.

³สถาพร ศรีสังข์. การประสมประสานทางสังคม – วัฒนธรรมไทยพุทธและมุสลิมที่
ปรากฏในการละเล่นห้อยแห่ของอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. 2533. หน้า 16.

⁴ทัศนีย์ ทานตวนิช. คติชาวบ้าน. 2523. หน้า 224.

นันทา ชุนภักดี ได้ศึกษาความเชื่อของคนไทยในอดีตและกล่าวสรุปไว้ว่า

ความเชื่อ หมายถึง สภาพที่บุคคลให้ความมั่นใจ เห็นคล้อยตามและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม สิ่งหนึ่งสิ่งใดแล้วนำไปถ่ายทอดให้บุคคลอื่นได้ทราบ เพื่อต้องการให้เกิดความมั่นใจ เห็นคล้อยตามและปฏิบัติตามด้วย โดยไม่คำนึงว่าความเชื่อนั้น ๆ จะมีเหตุผลที่สามารถ พิสูจน์ได้หรือไม่ก็ตาม และชี้ให้เห็นว่าความเชื่อของคนมีมูลเหตุมาจากความไม่รู้ เพราะ ความไม่รู้ทำให้เกิดความกลัว เมื่อมีความกลัวแล้วจึงคิดสร้างความเชื่อขึ้นมาเพื่อให้เป็นที่ พึ่งพาทางใจ¹

มหาวิทยาลัยชิคาโก² ได้อธิบายว่า ความเชื่อที่เป็น belief หมายถึง ทศนคติของ แต่ละบุคคลในการที่จะยอมรับสิ่งที่ได้รู้ได้เห็น โดยไม่ต้องการเหตุผลมาอธิบาย และไม่จำเป็นว่า สิ่งที่เชื่อนั้นจะมีหลักฐานหรือไม่มีหลักฐาน ส่วนความเชื่อที่เป็น faith หมายถึง ความเชื่อใน พระเจ้า วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ รวมทั้งความเชื่อที่เกี่ยวกับลัทธิประเพณีต่าง ๆ ที่แสดงถึงความ ศรัทธาและจงรักภักดี

คณัฏ ไซโยธา³ กล่าวว่า ความเชื่อหมายถึงการยอมรับว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีอยู่จริง และมีอำนาจที่จะบันดาลให้เกิดผลดีหรือผลร้ายต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ แม้ว่าสิ่งนั้นจะไม่สามารถ พิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง แต่เป็นที่ยอมรับกันในกลุ่มชน

จากที่ผู้รู้และนักวิชาการได้กล่าวถึงความเชื่อมาแล้วนั้นสรุปได้ว่า ความเชื่อ หมายถึง การยอมรับที่แสดงถึงศรัทธาในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ว่ามีพลังและอำนาจเหนือธรรมชาติที่จะบันดาล ให้เกิดผลดีหรือผลร้ายได้ แม้ว่าสิ่งนั้นจะไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง

¹นันทา ชุนภักดี. การวิเคราะห์ความเชื่อของชายไทยในสวัสดิรัรักษา. 2530. หน้า 5.

²The University of Chicago. The New Encyclopaedia Britannica V.4. 1985. P. 63, P. 660.

³คณัฏ ไซโยธา. ลัทธิศาสนาและระบบความเชื่อกับประเพณีนิยมในท้องถิ่น. 2538.

2. แนวคิดและทัศนะเกี่ยวกับความเชื่อ

ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ในการยอมรับนับถือ หรือ ยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลมาอธิบาย เป็นการยอมรับด้วยความจงรักภักดี ความศรัทธาที่แฝงไว้ด้วยความกลัว แต่มีนักวิชาการได้แสดงแนวคิดหรือทัศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ดังนี้

ภิญโญ จิตต์ธรรม¹ ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับความเชื่อไว้ว่า เป็นสิ่งที่มนุษย์ค่อย ๆ เรียนรู้และทำความเข้าใจมานานับพัน ๆ ปี และเชื่อว่ามีอำนาจลึกลับที่จะทำให้มนุษย์ได้รับผลดีผลร้ายเมื่อ มนุษย์กลัวอำนาจของสิ่งลึกลับก็จะกระทำการต่าง ๆ เพื่อมิให้ถูกลงโทษและเพื่อเอาใจอำนาจลึกลับนั้น จึงเกิดพิธีกรรมต่าง ๆ ขึ้น ความเชื่อต่าง ๆ จะเสื่อมไปเมื่อความเจริญทางวิทยาศาสตร์มาถึงและสามารถพิสูจน์ความจริงให้เห็นได้

มณี พยอมยงค์² ได้กล่าวถึงความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อเป็นความยึดถือของคน ซึ่งเกิดจากสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ เช่น อำนาจของดินฟ้าอากาศ ภัยธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่มนุษย์ไม่อาจรู้สาเหตุว่ามาจากอะไร จึงเกิดความรู้สึกยอมรับและเชื่อถือในอำนาจของสิ่งเหล่านั้น ความเชื่อของคนไทย ในแต่ละถิ่นย่อมแตกต่างกันออกไป

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์³ ได้ศึกษา “ความเชื่อของชาวภาคใต้” และได้ให้ทัศนะไว้ว่า ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทหนึ่ง ซึ่งมีอิทธิพลต่อแนวคิดและพฤติกรรมของชาวบ้านกลุ่มนั้น ๆ อย่างลึกซึ้ง และความเชื่อมีการสืบทอดกันมาจากคนรุ่นหนึ่งสู่คนอีกรุ่นหนึ่งและเป็นสมาชิกของสังคม

จิราภรณ์ ภัทรภานุภัทร⁴ ได้วิจัยเรื่อง “สถานภาพการศึกษา เรื่องคติความเชื่อของไทย” เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นว่าสถานภาพของการศึกษา เรื่องคติความเชื่อของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปีที่ทำการวิจัย คือปี พ.ศ. 2528 นั้น อยู่ในระดับใด และแนวโน้มของการศึกษาเรื่องนี้ต่อไป น่าจะเป็นไปในลักษณะใดบ้าง โดยการใช้ข้อมูลจากหนังสือ เอกสารรายงานการวิจัย และบทความที่มีการวิเคราะห์และมีการอ้างอิงที่เชื่อถือได้เป็นข้อมูลในการศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการศึกษาคติความเชื่อของไทยออกเป็น 4 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

¹ภิญโญ จิตต์ธรรม. ความเชื่อ. 2522. หน้า 1 – 7.

²มณี พยอมยงค์. วัฒนธรรมล้านนาไทย. 2529. หน้า 178.

³สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. “ความเชื่อของชาวใต้,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2. 2529. หน้า 472 – 474.

⁴จิราภรณ์ ภัทรภานุภัทร. สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. 2528.

ผลของการศึกษาสรุปได้ว่า การศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทยเท่าที่เป็นมาจนถึงปีที่ทำการวิจัยนั้น ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาในขั้นของการเก็บรวบรวมข้อมูลความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ของไทย ตลอดจนเก็บรวบรวมข้อมูลคติชนอื่น ๆ ที่แสดงออกถึงความเชื่อของคนไทย การศึกษาวิเคราะห์เรื่องนี้ เริ่มได้รับความสนใจอย่างมากในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา อันเป็นผลมาจากความก้าวหน้าในการศึกษาด้านคติชนวิทยา ทำให้เกิดความตื่นตัวในเรื่องของวัฒนธรรมท้องถิ่นกันมากขึ้น

คณีย์ ไชโยธา¹ ได้กล่าวถึงความเชื่อที่ว่า ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของมนุษย์ และได้มีการสืบทอดมาเป็นมรดกทางสังคม แต่การสืบทอดดังกล่าว ขึ้นอยู่กับการสนองความต้องการของมนุษย์ ในด้านความปลอดภัยจากอำนาจเหนือธรรมชาติเป็นสำคัญ ความเชื่อมีวิวัฒนาการมาตามความก้าวหน้าของสังคม โดยสังเกตได้ว่า ความเชื่อของมนุษย์มีลักษณะผสมผสานระหว่างความเชื่อดั้งเดิมกับความเชื่อทางศาสนาที่มีระบบมากขึ้นและมีเหตุผลมากขึ้น ซึ่งต่างก็มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตของมนุษย์จากอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่มีความคลี่คลายเปลี่ยนแปลงไปบ้างในบางส่วนเพื่อความเหมาะสมตามสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

โครเบอร์ (A.L. Kroeber)² ได้แสดงความคิดเห็นถึงความเชื่อในอำนาจเวทมนตร์ และอำนาจเหนือธรรมชาติของมนุษย์ว่า เป็นการตอบสนองความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์เกิดความรู้สึกไม่มั่นคงปลอดภัยจากอำนาจเหล่านั้น ดังนั้น มนุษย์จึงคิดเครื่องยึดเหนี่ยวทางเวทมนตร์ คาถาหรือทางการเช่น สรวงบูชาสิ่งต่าง ๆ เพื่อเป็นกำลังใจและเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ การกระทำเช่นนี้อาจจะได้รับความสำเร็จ และหากขัดแย้งก็อาจจะประสบเคราะห์กรรม จะเห็นได้ว่าความเชื่อมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ พฤติกรรมเกี่ยวกับความเชื่อจะมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับระดับความรู้สึกไม่มั่นคงที่มีอยู่ การจะแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อโดยวิธีใดหรือต่อวัตถุใดก็ขึ้นอยู่กับความคิดของมนุษย์ว่าสิ่งใดเหมาะสม

¹คณีย์ ไชโยธา. ลัทธิศาสนาและระบบความเชื่อกับประเพณีนิยมในท้องถิ่น. 2528.

หน้า 30.

²มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวอีสาน. 2518. หน้า 7. (อ้างอิงมาจาก A.L. Kroeber. Anthropology. 1948. P. 603 – 604)

กิ่งแก้ว อัครถาวร¹ ได้เสนอบทความเกี่ยวกับวิธีศึกษาคตินักชาวบ้าน ด้านข้อมูลประเภท ความเชื่อและประเพณีว่า แบ่งออกเป็นสามชั้น คือ ชั้นที่ 1 ความเชื่อหรือประเพณีหรือข้อปฏิบัติ ทางศาสนา ชั้นที่ 2 ความเชื่อและข้อปฏิบัติหรือประเพณีในลัทธิข้อย่อยอื่น ๆ กับเรื่องของวิทยาคม หรือที่ใช้ตรงกับภาษาอังกฤษว่า magic และชั้นที่ 3 ไสยศาสตร์ซึ่งเน้นหนักในการทำลาย ความเชื่อทั้ง 3 ชั้นนี้ จะอยู่ร่วมกันแบบผสมผสานไม่ได้แยกอย่างเด่นชัด ความคิดดังกล่าวสอดคล้อง กับความคิดของ ปรานี วงษ์เทศ² ที่กล่าวว่าความเชื่อถือในผีสางเทวดาบางครั้งมักเรียกว่าเป็น magic ซึ่งเข้าใจกันว่าเป็นความเชื่อที่มกายของสังคมดั้งเดิมที่แตกต่างกัน religion อันเป็นความเชื่อที่มี ความเป็นเหตุเป็นผลมากกว่าและเกี่ยวข้องกับศีลธรรมจรรยาในการดำรงชีวิตของสังคมที่มีระดับ ความเจริญสูงกว่าสังคมดั้งเดิม แต่จากการศึกษาเปรียบเทียบของนักมนุษยวิทยา ก็ยังไม่สามารถ สรุปชี้ชัดได้ว่า พฤติกรรมสองรูปแบบนี้แยกกันอย่างเด็ดขาดอย่างไร

ประคอง นิมมานเหมินทร์³ ได้ศึกษาเรื่อง “ความเชื่อบางประการของชาวล้านนา” ได้ กล่าวไว้ว่า ชาวล้านนามีความเชื่อหลายอย่างปรากฏอยู่ เช่น ความเชื่อในพระพุทธศาสนา ความเชื่อ ในศาสนาพราหมณ์ ความเชื่อในเรื่องภูตผีปีศาจ ความเชื่อในไสยศาสตร์ ความเชื่อในเรื่องขวัญ เป็นต้น ความเชื่อต่าง ๆ เหล่านี้อาจสังเกตได้จากพิธีกรรมต่าง ๆ ของชาวล้านนา ซึ่งแสดงให้เห็น ถึงการผสมผสานระหว่างความเชื่อหลาย ๆ อย่าง และบางครั้งก็อาจมองเห็นได้จากวรรณกรรม ท้องถิ่นด้วย

อริยานุวัตร เขมจารีเถระ⁴ ได้ศึกษาเรื่อง “คติความเชื่อของชาวอีสาน” สรุปได้ว่า ชาวอีสานมีความเชื่อที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษหลายอย่าง เช่น ความเชื่อในเรื่องฤกษ์ยาม ความ เชื่อในเรื่องเทวดา ผีสางนางไม้ ความเชื่อในเรื่องพระภูมิเมือง ความเชื่อเรื่องผี วิญญาณบรรพ บุรุษ ความเชื่อเรื่องนางสังหรณ์ ความเชื่อเรื่องจอมปลวกหมูสี ความเชื่อพิธีตัดกรรมตัดเวรความ

¹กิ่งแก้ว อัครถาวร. “วิธีศึกษาคตินักชาวบ้าน,” ใน วารสารรามคำแหง. 2(2): 108 – 118 ; กรกฎาคม 2518.

²ปรานี วงษ์เทศ. “การละเล่นและพิธีกรรมในสังคมไทย,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : ค ความเชื่อ. 2530. หน้า 241.

³ประคอง นิมมานเหมินทร์. “ความเชื่อบางประการของชาวล้านนา,” ใน หนังสือที่ ระลึกตามกวันสถาปนาวัดเบญจมบพิตร. 2523. หน้า 43 – 58.

⁴อริยานุวัตร เขมจารีเถระ. “คติความเชื่อของชาวอีสาน,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. 2530. หน้า 1 – 65.

เชื่อเกี่ยวกับการผูกเสี่ยว เป็นต้น โดยผู้เขียนได้ยกความเชื่อแต่ละอย่างเหล่านี้มาตั้งเป็นหัวข้อแล้วอธิบายรายละเอียดพอสมควร

จารุวรรณ ธรรมวัตร¹ ได้ศึกษาเรื่อง “คติชาวบ้านอีสาน” โดยกล่าวถึงเหตุแห่งความเชื่อดังกล่าวว่า ความเชื่อเกิดขึ้นจากปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน เมื่อเกิดโรคภัยไข้เจ็บหรือภัยธรรมชาติต่าง ๆ จนไม่สามารถแก้ไขได้ก็สร้างความเชื่อว่าเป็นเพราะอำนาจลึกลับ ดังนั้นต้องประกอบพิธีกรรมเช่นสรงบูชา และได้กล่าวถึงความเชื่อในเรื่องต่าง ๆ ของชาวอีสาน เช่น ความเชื่อในเรื่องโชคลาง ฤกษ์ ความฝัน ปราศกฏการณ์ธรรมชาติ ฤกษ์ปีศาจ และวิญญาน ลักษณะบุคคล โหราศาสตร์ คาถาอาคม ยากกลางบ้าน เป็นต้น นอกจากนี้ยังกล่าวถึงประเพณีต่าง ๆ ของชาวอีสานที่สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อต่าง ๆ ด้วย

ธวัช ปุณฺณทก² ได้ศึกษาเรื่อง “ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน” โดยแบ่งประเด็นศึกษาออกเป็นโลกและจักรวาล โลกทรรศน์ของชาวอีสาน ความเชื่อเรื่องฤกษ์วิญญานในสังคมอีสาน และวิเคราะห์ความเชื่อในสังคมอีสาน ผลการศึกษาพบว่า ชาวอีสานยังมีความเชื่อเรื่องฤกษ์วิญญานอย่างเหนียวแน่น แม้ว่าศาสนาพุทธจะเข้าไปมีบทบาทในวิถีประชากรของสังคมอย่างมากก็ตาม แต่ปรัชญาหรือหลักธรรมของพุทธศาสนาก็หาได้ลบล้างความเชื่อเรื่องฤกษ์วิญญานที่มีอยู่เดิมในสังคมอีสานไม่ จึงมีพิธีกรรมที่สืบเนื่องมาจากความเชื่อนี้ให้เห็นมากมายในปัจจุบัน

ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์³ ได้ศึกษาเรื่อง “คติความเชื่อและพิธีกรรมของคนไทยในจังหวัดนครปฐม” โดยในตอนต้นของงานศึกษาได้กล่าวถึงสภาพทั่วไปของจังหวัดนครปฐมเป็นพื้นฐานแล้วจึงกล่าวถึงความเชื่อและพิธีกรรมของคนไทยในจังหวัดนี้ โดยกำหนดประเด็นศึกษาออกเป็น 3 ประเด็น คือ คติความเชื่อเดิม ความเชื่อและการปฏิบัติในพุทธศาสนา ความเชื่อและการปฏิบัติในศาสนาแบบจีน ซึ่งในแต่ละประเด็นผู้ศึกษาได้ศึกษารายละเอียดไว้มากพอสมควร

¹จารุวรรณ ธรรมวัตร. คติชาวบ้านอีสาน. 2521. หน้า 1 – 186.

²ธวัช ปุณฺณทก. “ความเชื่อพื้นบ้านอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : ความเชื่อ. 2530. หน้า 350 – 392.

³ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. “คติความเชื่อและพิธีกรรมของคนไทยในจังหวัดนครปฐม,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. 2530. หน้า 325 – 349.

ภิญโญ จิตต์ธรรม¹ ให้ทัศนะเกี่ยวกับความเชื่อในแง่ของประโยชน์ไว้ว่า ความเชื่อนี้มีประโยชน์อยู่ 2 ประการ คือ ความเชื่อที่จัดว่าเป็นความงมงายไร้เหตุผลก่อให้เกิดการบูชา เช่น สรวง และเมื่อปฏิบัติแล้วจะได้รับประโยชน์หรือการปกป้องคุ้มครอง และความเชื่อเพื่อการสั่งสอนอบรม ก่อให้เกิดความเป็นระเบียบและสวัสดิมงคล

สัญญา สัญญาวิวัฒน์² กล่าวถึงประโยชน์ความเชื่อไว้อีกมุมมองหนึ่งว่า ความเชื่อเป็นพฤติกรรมของมนุษย์เพื่อแสดงออกทางความคิดของตน อันก่อให้เกิดลักษณะร่วมของไทยที่สามารถบ่งบอกเอกลักษณ์ของวัฒนธรรม และการผสมผสานทางความเชื่อหลากหลายเป็นเหตุให้คนไทยไม่เป็นผู้เคร่งครัดและงมงายในเรื่องหนึ่งเรื่องใดมากนัก

จรัส พยัคฆราชศักดิ์³ ได้เขียนเอกสารประกอบการสอนไทยคดีศึกษา ศาสนา และลัทธินิยมในท้องถิ่น ได้กล่าวถึงความเชื่อในแง่ของความจำเป็นและประโยชน์ไว้ว่า ความจำเป็นที่มนุษย์ต้องผูกพันอยู่กับความเชื่อมีอยู่ห้าประการ คือ มนุษย์ไม่อาจขาดความเชื่อหรือความคิดได้ ชีวิตมนุษย์มีทั้งสิ่งที่เห็นได้ พิสูจน์ได้ เข้าใจได้ ความเชื่อทำให้มนุษย์เกิดความมั่นใจ ความเชื่อทำให้เกิดความสบายใจ และความเชื่อทำให้มนุษย์บรรลุถึงความสำเร็จได้

เจือ สตะเวทิน⁴ กล่าวถึงความเชื่อว่า คนไทยเมื่อมีความกลัวทำให้เกิดความเชื่อพยายามหาเหตุผล ความเชื่อเกี่ยวกับผีसाง เทวดานั้นมีมานานแล้ว ผีมีอยู่หลายชนิด มีทั้งที่ให้คุณและให้โทษ ผีให้คุณก็ยกย่องบูชาและเซ่นไหว้ เช่น ผีเรือน พระภูมิ เราให้ความนับถืออย่างเดียวกับเทวดาและเรียกด้วยความเคารพว่า เจ้าพ่อ เจ้าแม่ หรือปู่เจ้า ส่วนผีให้โทษเราก้เซ่นไหว้ไม่ให้ทำอันตราย

¹ภิญโญ จิตต์ธรรม. “ความเชื่อ,” ใน วารสารรามคำแหง. 2(2): 57; กรกฎาคม 2518.

²สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาทัศน์. 2533. หน้า 81 – 89.

³จรัส พยัคฆราชศักดิ์. เอกสารประกอบการสอนไทยคดีศึกษา ศาสนา และลัทธินิยมในท้องถิ่น. ม.ป.ป. หน้า 34.

⁴เจือ สตะเวทิน. ภาษาไทยอุดมศึกษาเล่ม 3 คติชาวบ้าน. ม.ป.ป. หน้า 5.

ดี ยัง (De Young, John F.)¹ ได้ศึกษาการดำเนินชีวิตของชาวชนบทไทยสมัยใหม่และได้สรุปว่า ชีวิตของคนไทยนั้นมักจะเกี่ยวพันกับศาสนาและพิธีบางประการที่เกี่ยวกับความเชื่อเรื่อง โชคลาง ความเชื่อดั้งเดิม เกี่ยวกับการปฏิบัติต่อวิญญาณในทุก ๆ สถานการณ์ของชีวิตตั้งแต่ เกิดจนถึงตาย

ระวาท วณิกพันธ์² กล่าวถึงความเชื่อเกี่ยวกับเวทมนตร์คาถาไว้ว่า “สื่อกลางที่มนุษย์และ เทวดาใช้จับไล่ความทุกข์หรือภัยพิบัติ โดยถ่ายความสุขให้แก่กันต้องใช้เวทมนตร์คาถา อันเป็น อักษรที่ผูกขึ้นถือว่ามีอำนาจลึกลับแฝงเร้นอยู่ เมื่อนำไปบริกรรมเป่าเสกหรือสวดขับก็จะเกิด ความศักดิ์สิทธิ์ ฤทธิ์ขลัง สามารถปิดเป่าหรือป้องกันสิ่งร้ายให้ปลาสนาการ หรือสามารถแก้ อาถรรพ์หรือปัดรังควาญได้ มนุษย์ในสมัยก่อนเป็นนักสังเกตพิจารณาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ดวงดาว มองดวงดาวเป็นรูปต่าง ๆ การโคจรของดวงดาว แล้วนำมากำหนดชื่อเขียนแผนผังกำกับ ทำราศี จนครบ 1 ปี แล้วนำมาใช้ในการทำนายหรือพยากรณ์ดวงชะตา เป็นการศึกษากรรมเก่า ของคน ได้กล่าวคือผู้ที่เกิดมาภายใต้อิทธิพลของดวงดาวนั้นจะมีวิถีชีวิตอย่างนั้น โดยไม่สามารถ หลีกเลียงชะตากรรมได้เลย ฉะนั้นการเสาะแสวงหาฤกษ์ดีจึงเกิดขึ้น

มณี พยอมยงค์³ กล่าวถึงความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ไว้ว่า เป็นความเชื่อในสิ่งลึกลับที่มี อำนาจเหนือมนุษย์ธรรมดาอันจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งของไสยศาสตร์ คนโบราณไม่ว่าชาติใดต่างมี ความเชื่อในเรื่องนี้กันทั้งนั้น โดยเชื่อว่าเป็นสิ่งมีอำนาจสามารถบันดาลให้เกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมหัศจรรย์ คนไทยเชื่อในอำนาจของสิ่งเหล่านี้มากจึงแสดงออกให้เห็นในวรรณคดีและ ตำนาน ในท้องถิ่นต่าง ๆ แทบทุกเรื่อง

อานนท์ อาภาภิรม⁴ กล่าวถึงความเชื่อในเรื่องโชคลางไว้ว่า โชคลาง หมายถึง เครื่องหมายที่ปรากฏให้เห็นอันบอกเหตุร้ายหรือบอกเหตุดี เป็นสิ่งที่คนไทยยึดถือเป็นประเพณีปฏิบัติตน ต่อสิ่งต่าง ๆ แฝงในธรรมชาติและสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยการเคารพ กราบไหว้ เช่น ไหว้ แล้วปฏิบัติสืบต่อกันมาจนกลายเป็นประเพณีในที่สุด

¹มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม. ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจ ของชาวอีสาน. 2518. หน้า 8. (อ้างอิงมาจาก John F. De Young. Village Life in Modern Thailand. P. 143 – 184).

²ระวาท วณิกพันธ์. บอกเล่าเก้าสิบ. ม.ป.ป. หน้า 129 – 130.

³มณี พยอมยงค์. “ความเชื่อของคนไทย,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. 2528. หน้า 112.

⁴อานนท์ อาภาภิรม. มนุษย์กับสังคม : สังคมและวัฒนธรรมไทย. 2525. หน้า 67 – 70.

บุญถือ รันทายนต์¹ ได้กล่าวถึงลักษณะของความเชื่อไว้ว่า ความเชื่อมีความสัมพันธ์กลมกลืน เกื้อหนุนซึ่งกันและกันมาเป็นเวลานาน แม้ว่าปัจจุบันระบบความคิดเจริญขึ้น เพราะวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีจะเด่นและมีอิทธิพล แต่มนุษย์ไม่อาจปฏิเสธความเชื่อทางศาสนา และคาถาอาคมที่มีอยู่ได้ จึงยอมรับค่านิยมในการปฏิบัติต่อความเชื่อในรูปแบบต่าง ๆ

ทัศนีย์ ทานตวนิช² กล่าวถึงรูปแบบความเชื่อว่า ข้อความที่เป็นความเชื่อจะกล่าวเป็นข้อความสั้น ๆ ซึ่งแยกออกได้ 2 ส่วน คือ ส่วนแรกบ่งการปฏิบัติ จะมีคำว่า ห้าม อย่า ให้ ต้อง ส่วนที่สองบอกผลดีและผลร้ายจากการปฏิบัติตามส่วนแรก เช่น ห้ามปีนต้นกล้วยเดี่ยวขาจะโต และอย่าเกาะหัวแมว แก่หัวจะสั้นเหมือนแมว เป็นต้น

สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์³ กล่าวถึงบทบาทความเชื่อว่า ความเชื่อมีบทบาทในการกำหนดวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม เพราะวัฒนธรรมด้านความเชื่อเป็นฐานสร้างค่านิยม ขนบนิยม ปทัสถาน รูปแบบประติษฐกรรมอันรวมเป็นวัฒนธรรมของมนุษย์ที่มีวัฒนธรรมด้านความเชื่อเป็นตัวผลักดันและเหนี่ยวรั้ง

สำหรับความเชื่อของชาวภาคใต้ ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์⁴ ได้เสนอแนวคิดไว้ในบทความเรื่องพื้นฐานวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้ว่า ชาวพื้นเมืองส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ยังไม่มีศาสนา แต่มีความเชื่อถือธรรมชาติซึ่งตามปกติมองไม่เห็นตัว แต่เชื่อว่ามีสิ่งมีอำนาจเหนือคน สามารถบันดาลให้เกิดคุณและโทษแก่ตนได้ เราเรียกความเชื่อเหล่านี้ว่า ลัทธิผีสารเทวดา (Animism) ซึ่งแม้แต่ทุกวันนี้เรามีศาสนาประจำชาติแล้วแต่ก็ยังคงมีความเชื่อเก่า ๆ ปรากฏให้เห็นอยู่โดยทั่วไปตามพื้นบ้าน เช่น การนับถือเทวดาอารักษ์ พระภูมิเจ้าที่ ผีบรรพบุรุษ ผีเรือน อันแสดงให้เห็นว่าอิทธิพลความเชื่อที่มีมาแต่โบราณยังคงมีสืบต่อ ๆ กันมาไม่ขาดสาย

¹ บุญถือ รันทายนต์. “ไสยศาสตร์,” ใน พุทธจักร. 35 (6) : 47 ; มิถุนายน 2524.

² ทัศนีย์ ทานตวนิช. คติชาวบ้าน. 2523. หน้า 226.

³ สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์. “คติชาวบ้านความเชื่อถิ่นภูเก็ต : วัฒนธรรมที่ส่งผลอย่างลึกซึ้งและท้าทาย,” ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์กลาง. 2528. หน้า 238.

⁴ ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์. “พื้นฐานวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้,” ใน กรมศิลปากร. 21(5) : 31 – 41 ; มกราคม 2521.

จันทรศรี นิตยฤกษ์¹ ได้เขียนหนังสือความรู้เรื่องคติชนวิทยา และได้กล่าวถึงความเชื่อสรุปได้ว่า ความเชื่อไม่ว่าเกิดจากความรู้สึกหรือการไตร่ตรองด้วยเหตุผลแล้วก็ตาม ก็มักมีการแสดงออกทั้งทางกายคือ การปฏิบัติและทางวาจา ความเชื่อนั้นย่อมมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับประเพณี สุภาษิต คำพังเพย ตลอดจนคติชนแขนงอื่นๆ

ความเชื่อจึงเป็นธรรมชาติที่เกิดขึ้นกับมนุษย์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อมนุษย์ได้พบได้สัมผัสสิ่งใด แล้วเกิดความรู้สึกไม่ปลอดภัยจากอำนาจเหนือธรรมชาติ แล้วหาเหตุผลมาอธิบายไม่ได้ก็เกิดจินตนาการ หาวิธีการในการที่จะต่อรอง วิงวอนให้รอดพ้นจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา หรือสมหวังในสิ่งที่ต้องการ เมื่อเกิดเป็นความสัมพันธ์ระหว่างจินตนาการ ความต้องการและวิธีการที่ได้กระทำไป จึงกลายเป็นระบบความเชื่อที่สืบทอดต่อกันมาจนกลายเป็นวัฒนธรรม

3. ประเภทของความเชื่อ

นักวิชาการหลายท่านได้จำแนกประเภทของความเชื่อไว้ต่างกันดังนี้

เสาวลักษณ์ อนันตสานต์² ได้แบ่งประเภทของความเชื่อเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อทั่ว ๆ ไป หรือความเชื่อธรรมดา เช่น เชื่อว่ามีนรก สวรรค์ เทวดา เชื่อว่าฟ้าแดงจะถูกกั้ว ฟ้ารุ่งจะถูกปลา เป็นต้น

2. ความเชื่อที่แฝงไว้ด้วยความกลัวหรือความเชื่อทางไสยศาสตร์ ความเชื่อทั้งสองประเภทนี้สามารถแบ่งได้เป็น 12 กลุ่ม ดังนี้คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
2. ความเชื่อเกี่ยวกับยากลางบ้าน
3. ความเชื่อโศกลาง
4. ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ ยาม นิมิต ผีน
5. ความเชื่อทางไสยศาสตร์
6. ความเชื่อลักษณะคนและสัตว์
7. ความเชื่ออันเนื่องมาแต่ศาสนา
8. ความเชื่อเกี่ยวกับการทำมาหากินและอาชีพ

¹ จันทรศรี นิตยฤกษ์. "ความเชื่อ," ใน ความรู้เรื่องคติชนวิทยา. ม.ป.ป. หน้า 111.

² เสาวลักษณ์ อนันตสานต์. "ประเภทความเชื่อ," ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. 2528. หน้า 73.

9. ความเชื่อเกี่ยวกับประเพณี
10. ความเชื่อเรื่องเคล็ดและการแก้เคล็ด
11. ความเชื่อเกี่ยวกับนรก สวรรค์ ชาติ ภพ
12. ความเชื่อเกี่ยวกับเลขดี เลขร้าย วันดี วันร้าย ฯลฯ

กึ่งแก้ว อรรถากร และชนวัชฎ์ ศิริสวัสดิ์¹ ได้แบ่งความเชื่อของคนในสังคมออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติ เกิดจากการที่มนุษย์หาคำตอบให้กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติไม่ได้ จึงพยายามอธิบายในรูปของสิ่งเหนือธรรมชาติ
2. ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิดและการตาย
3. ความเชื่อเกี่ยวกับการรักษาโรค
4. ความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์
5. ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพ
6. ความเชื่อเกี่ยวกับการสูญเสียนและการได้กลับคืน
7. ความเชื่อเกี่ยวกับครวเรือน

ภิญโญ จิตต์ธรรม² ได้แบ่งความเชื่อออกเป็น 6 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อที่เกิดจากความกลัว ความเชื่อนี้ก่อให้เกิดประเพณีต่างๆ เช่น พิธีขอฝนเมื่อฝนไม่ตก
2. ความเชื่อที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติและสังคมธรรมชาติ
3. ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้าน
4. ความเชื่อทางไสยศาสตร์
5. ความเชื่อถือโชคกลาง
6. ความเชื่อเกี่ยวกับฤกษ์ยาม นิमित ผืน

¹กึ่งแก้ว อรรถากร และชนวัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. คติชนวิทยา. 2520. หน้า 92.

²ภิญโญ จิตต์ธรรม. “ความเชื่อ,” ใน วารสารรามคำแหง. 2(2) : 54 – 72 ; กรกฎาคม

แสง จันทร์งาม¹ ได้แบ่งประเภทของความเชื่อเป็น 3 ประเภท คือ

1. ปสาทศรัทธา (faith) เป็นความเชื่อที่ประกอบด้วยอารมณ์ เช่น ความรัก หรือความกลัว ประกอบด้วยความเชื่อถือไว้วางใจ ความจงรักภักดี บางทีอาจจะถึงขั้นหลงใหลมันใจและมักเป็นความเชื่อแบบอัตวิสัย (subjective) คือ เป็นความเชื่อของผู้เชื่อ

2. ความเชื่อนิคศรัทธา (belief) หมายถึง การยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามีอยู่หรือเป็นอยู่ โดยมีหลักฐานพยานสนับสนุนอยู่บ้าง มีเหตุผลอยู่บ้างเนื่องจากมีเหตุผลมากขึ้น อารมณ์ย่อมจะลดน้อยลง มีความเป็นอัตวิสัยน้อยลง

3. ความรู้ (knowledge) หมายถึง การยอมรับสิ่งใดสิ่งหนึ่งว่ามีอยู่จริง เพราะได้เข้าสัมพันธ์กับสิ่งนั้นโดยตรง มีประสบการณ์ตรง มีหลักฐานพยานเต็มที่

เสฐียร พันธงชัย² ได้แบ่งความเชื่อออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลำดับการวิวัฒนาการ ได้ดังนี้

1. การยอมรับความศักดิ์สิทธิ์ของธรรมชาติ
2. ความเชื่ออำนาจลึกลับ
3. ความเชื่อมายาศาสตร์
4. ความเชื่อข้อห้าม
5. พิธีชำระให้บริสุทธิ์
6. ความเชื่อมีชีวิตในทุกสิ่ง
7. การบูชาสัตว์ที่มีคุณลักษณะพิเศษ
8. การบูชาธาตุประจำโลก
9. การบูชาบรรพบุรุษ
10. การเชื่อเครื่องหมายและเครื่องราง
11. ความเชื่อเรื่องพิภพใต้ดิน

¹แสง จันทร์งาม. ศาสนศาสตร์. 2531. หน้า 96.

²เสฐียร พันธงชัย. ศาสนาโบราณ. 2521. หน้า 11 - 12.

ชำนาญ รอดเหตุภัย และบุญยงค์ เกศเทศ¹ ได้ประมวลความเชื่อต่าง ๆ และแยกประเภทไว้ 11 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อเรื่องบุคคล การตั้งชื่อ วิญญาณ การตายแล้วเกิดใหม่ในรูปแบบต่าง ๆ ตาม ผลกรรม การเข้าทรง การเผาตัว
2. ความเชื่อสิ่งเวดล้อม เหตุการณ์ ลายแทง ลางสังหรณ์
3. ความเชื่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แห่งนางแมวขอฝน ตะบองเพชร เทพเจ้า เสน่ห์ยาแฝด เวทมนตร์คาถา พระภูมิเจ้าที่ ศาลเพียงตา
4. ความเชื่อเรื่องเพศ เช่น ถ้าพ่อเป็นคนเจ้าชู้ ลูกชายก็จะเจ้าชู้เหมือนพ่อ
5. ความเชื่อเรื่องสุขภาพและสวัสดิภาพ เช่น เป็นผีห้ามรับประทานข้าวเหนียว
6. ความเชื่อเรื่องฤกษ์ โโชค ลาง แร้ง คนเกิดวันเสาร์เป็นคนใจแข็ง
7. ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง ไสยศาสตร์ เช่น ผ้ายันต์ ตะกรุด
8. ความเชื่อเรื่องความฝัน เช่น ฝันเห็นงู ฝันเห็นนกยูง
9. ความเชื่อเรื่องภูตผีปีศาจ วิญญาณ ผีเชื่อ ผีบรรพบุรุษ
10. ความเชื่อเรื่องนรกสวรรค์
11. ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ลักษณะสมพงษ์ วันมงคลต่างๆ

สุริวงส์ พงศ์ไพบูลย์² ได้แบ่งประเภทความเชื่อของชาวไทยภาคใต้เป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับลัทธิศาสนา
2. ความเชื่อทางไสยศาสตร์
3. ความเชื่อเกี่ยวกับจริยวัตร
4. ความเชื่อเกี่ยวกับขากกลางบ้านและปิดเป่ารักษาไข้

ความเชื่อทั้ง 4 ประเภทนี้ อาจจะประสมประสานกันอยู่ในเรื่องเดียวกัน มากกว่า 1 ประเภท เช่น ความเชื่ออันสืบเนื่องมาจากศาสนาอาจมีความเชื่อที่เกี่ยวกับไสยศาสตร์ปนอยู่ด้วย

¹ชำนาญ รอดเหตุภัย และบุญยงค์ เกศเทศ. “ความเชื่อ – ประเพณี,” ใน คติชนวิทยา. 2520. หน้า 93 – 94.

²สุริวงส์ พงศ์ไพบูลย์. “ความเชื่อของชาวไทยภาคใต้,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2. 2529. หน้า 467 – 468.

จรัส พัคฆราชศักดิ์¹ ได้แบ่งความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติออกเป็น 9 ประเภท คือ

1. ความเชื่อเรื่องผีसाงเทวดา
2. ความเชื่อเรื่องเครื่องรางของขลัง
3. ความเชื่อเรื่องคาถาอาคมเวทมนตร์
4. ความเชื่อถือฤกษ์ยามและलगงัษรณั
5. ความเชื่อเรื่องความฝัน
6. ความเชื่อเรื่องขวัญ
7. ความเชื่อในสิ่งเวคลัอมและปรากฏการณัตามธรรมชาติ
8. ความเชื่อเรื่องยากลางบ้าน
9. ความเชื่อลักษณะบุคคล

พรหมศักดิ์ เติมสวัสดิ์ และปรีชา นุ่นสุข² ได้แบ่งความเชื่อพื้นฐานของชาวภาคใต้ ซึ่งสรุปได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ความเชื่อที่มีต่อมนุษย์
2. ความเชื่อที่มีต่อธรรมชาติ
3. ความเชื่อที่มีต่อสิ่งเหนือธรรมชาติ

ภิญโญ จิตต์ธรรม³ ได้จัดแบ่งความเชื่อของชาวไทยภาคใต้เป็นหมวดใหญ่ ๆ 15 หมวด ดังนี้

1. การเกิด การตาย
2. โชคร้าย โชคดี ลางบอกเหตุร้าย เหตุดี
3. ความฝันและการทำนายฝัน

¹จรัส พัคฆราชศักดิ์. เอกสารประกอบการสอนไทยคดีศึกษา ศาสนาและลัทธินิยม ในท้องถิ่น. ม.ป.ป. หน้า 35.

²พรหมศักดิ์ เติมสวัสดิ์ และปรีชา นุ่นสุข. “ศาสนาและความเชื่อต่างๆ ของชุมชนโบราณในภาคใต้,” ใน รายงานการสัมมนาเรื่องประวัติศาสตร์ – โบราณคดีศรีวิชัย, 2525. หน้า 110- 126.

³ภิญโญ จิตต์ธรรม. “ความเชื่อ,” ใน วารสารรามคำแหง, 2(2) : 189 – 190 ; กรกฎาคม 2518.

4. ฤกษ์ - ยาม
5. เวทมนตร์คาถา เครื่องรางของขลัง เสน่ห์ และไสยศาสตร์อื่น ๆ
6. การดูลักษณะดี - ชั่วของคน สัตว์ต่าง ๆ
7. สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เช่น เทวดา เทพารักษ์ เจ้าพ่อ เจ้าที่ เจ้าแม่ อมนุษย์ต่าง ๆ เช่น ผี ยักษ์ เปรต ผีเสื้อสมุทร เงือก ฯลฯ
8. เคล็ดและการแก้เคล็ดต่างๆ
9. มงคลและอัปมงคล
10. ความเชื่อเกี่ยวกับจำนวนนับ
11. ความเชื่อเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ
12. ความเชื่อเกี่ยวกับซากกลางบ้าน
13. ความเชื่อนรก สวรรค์ ชาติ ภพใหม่
14. ความเชื่อเกี่ยวกับอาชีพ
15. เบ็ดเตล็ด

สรุปได้ว่า การจัดประเภทของความเชื่อมีมูลเหตุมาจากที่มาของความเชื่อ และการแสดงออกที่แตกต่างกันของความเชื่อ จึงทำให้มีนักวิชาการจัดแบ่งประเภทของความเชื่อแตกต่างกันไปตามรายละเอียดของความเชื่อ ทั้งนี้ ความเชื่อของคนไทยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ ความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นธรรมชาติ ซึ่งความเชื่อดังกล่าวล้วนแต่เกิดจากเหตุที่สามารถอธิบายได้ เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับการเกิด การตาย ความเชื่อเกี่ยวกับยารักษาโรค ความเชื่อเกี่ยวกับการพยากรณ์ และความเชื่อที่เกี่ยวกับสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติ เช่น ความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อทางไสยศาสตร์

4. สาเหตุของการเกิดความเชื่อ

ความเชื่อนั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในจิตใจของมนุษย์ โดยมีสาเหตุหรือมูลเหตุอันหลากหลายดังที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

อริยานุวัตร เขมจารีเถระ¹ กล่าวว่า ความเชื่อเกิดมาจากศาสนา บุคคลใดที่เชื่อมั่นในศาสนาบุคคลนั้นมากไปด้วยความเชื่อต่างๆ อันเป็นความเชื่อทางศาสนานั้นเอง

¹อริยานุวัตร เขมจารีเถระ. "ความเชื่อของคนไทย," ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : กติความเชื่อ. 2528. หน้า 2.

ชำนาญ รอดเหตุภัย¹ กล่าวถึงที่มาของความเชื่อว่า “ความเชื่อเกิดจากการยอมรับในอำนาจเหนือมนุษย์ เช่น อำนาจของดินฟ้าอากาศ และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุ ดังนั้นเมื่อมีภัยพิบัติเกิดขึ้นก็วิงวอนขอความช่วยเหลือ เมื่อพ้นภัยก็แสดงความกตัญญูรู้คุณ”

ทัศนีย์ ทานตวณิช² กล่าวถึงสาเหตุความเชื่อว่า ความเชื่อมีสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรกมาจากความกลัวและความไม่รู้ของมนุษย์ ประการที่สองมาจากประสบการณ์ และความฉลาดของมนุษย์อันแฝงด้วยเหตุผลมากมาย

จารุวรรณ ธรรมวัตร³ กล่าวว่า ความเชื่อของมนุษย์เกิดจากมนุษย์แต่ละท้องถิ่นมีปัญหาในการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น เมื่อชีวิตถึงคราววิบัติเกิดโรคภัยไข้เจ็บ เกิดภัยธรรมชาติ ปัญหาเหล่านั้นเกินขีดความสามารถที่คนธรรมดาจะแก้ไขได้ มนุษย์จึงคิดว่าน่าจะมีอำนาจลึกลับเหนือธรรมชาติบันดาลให้เป็นไปเช่นนั้น อำนาจเหล่านั้นอาจจะเป็นภูตผีปีศาจ วิญญาณหรือเทพเจ้า เป็นต้น ดังนั้นเพื่อป้องกันภัยพิบัติที่เกิดขึ้นมนุษย์จึงวิงวอนขอความช่วยเหลือจากอำนาจกลับ โดยเชื่อว่าถ้าบอกกล่าวหรือทำให้อำนาจเหนือธรรมชาติพอใจจะช่วยให้ปลอดภัย และเมื่อพ้นภัยก็ยินดีแสดงความกตัญญูทดแทน ด้วยการเช่นสรวงบูชาหรือประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ ความคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ มณี พยอมยงค์⁴ ที่กล่าวว่า ความเชื่อของมนุษย์เกิดจากสิ่งที่มีอำนาจเหนือมนุษย์ เช่น อำนาจของดินฟ้าอากาศ ภัยจากธรรมชาติ หรือเหตุการณ์ที่มนุษย์ไม่สามารถรู้สาเหตุว่าเกิดจากอะไร จึงเกิดความรู้สึกยอมรับและเชื่อถือในอำนาจของสิ่งเหล่านั้น บางครั้งก็วิงวอนขอความช่วยเหลือต่อสิ่งที่ตนเชื่อถือ

ณรงค์ ศรีสวัสดิ์⁵ มีความเห็นในทำนองเดียวกันว่า การยึดมั่นเชื่อถือสิ่งต่างๆ อาจมีมูลเหตุจูงใจจากหลายประการที่สำคัญ คือ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ความผูกพันอยู่กับความผิดปกติของฤดูกาล สิ่งแวดล้อมเหล่านี้ทำให้มนุษย์เกิดความอบอุ่นใจและเป็นที่พักพิงทางใจ

¹ชำนาญ รอดเหตุภัย และบุญยงค์ เกตเทศ. “คติความเชื่อ – ประเพณี,” ใน คติชนวิทยา. 2519. หน้า 92.

²ทัศนีย์ ทานตวณิช. คติชาวบ้าน. 2523. หน้า 224 – 226.

³จารุวรรณ ธรรมวัตร. คติชาวบ้านอีสาน. ม.ป.ป. หน้า 106.

⁴มณี พยอมยงค์. วัฒนธรรมล้านนา. 2529. หน้า 178.

⁵ณรงค์ ศรีสวัสดิ์. สังคมวิทยาชนบท. 2515. หน้า 10.

ภิญโญ จิตต์ธรรม ได้เขียนไว้ในหนังสือเรื่อง “ความเชื่อ” ว่า

ความกลัวและความไม่รู้เป็นเหตุให้เกิดความเชื่อ และความเชื่อก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดศาสนาในสังคมมนุษย์สมัยโบราณ (Primitive Society) อย่างไรก็ดีตามแม้ปัจจุบันวิทยาศาสตร์เจริญก้าวหน้าไปมาก แต่มนุษย์ก็ยังมีพฤติกรรมแสดงออกทางความเชื่อกันอยู่ในชีวิตประจำวัน¹

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ความเชื่อเกิดจากสาเหตุที่สำคัญคือ ความไม่รู้และได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมของคนในสังคม จนกลายเป็นสิ่งกำหนดวิถีชีวิตและพัฒนาการของคนในสังคม

5. คุณค่าของความเชื่อ

ความเชื่อเป็นวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อแนวความคิดและพฤติกรรมของมนุษย์ เป็นพื้นฐานให้เกิดการกระทำต่าง ๆ ทั้งด้านดีและด้านร้าย เนื่องจากได้รับการปลูกฝังและสืบทอดต่อกันมาหลายชั่วคน โดยมีนักวิชาการได้ให้คุณค่าของความเชื่อไว้ดังต่อไปนี้

มณี พยอมยงค์² ได้กล่าวถึงคุณค่าของความเชื่อ ดังนี้

1. ความเชื่อทำให้เกิดความมั่นใจ
2. ความเชื่อทำให้เกิดพลัง
3. ความเชื่อทำให้เกิดการสร้างสรรค์
4. ความเชื่อทำให้เกิดความสามัคคี
5. ความเชื่อทำให้เกิดรูปธรรม
6. ความเชื่อเป็นพื้นฐานให้เกิดปัญญา
7. ความเชื่อทำให้การนับถือศาสนาได้อย่างมั่นคง
8. ความเชื่อทำให้เกิดฤทธิ์ทางใจ

¹ภิญโญ จิตต์ธรรม. ความเชื่อ. 2522. หน้า 2.

²มณี พยอมยงค์. “ความเชื่อของคนไทย,” วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. หน้า 71.

กลั่น กงเมืองเพชร¹ ได้กล่าวคุณค่าของความเชื่อ ดังนี้

1. เกิดข้อปฏิบัติของชาวบ้านในแง่รยาบรรณของชุมชน
2. เกิดการระมัดระวังในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันและใช้อย่างยั่งยืน
3. เกิดการอนุรักษ์ธรรมชาติและอยู่ร่วมกัน โดยความสมดุล
4. เกิดขนบนิยมและประเพณีประจำท้องถิ่น
5. เกิดความรอบคอบ ระมัดระวัง ในการทำงานอาชีพ
6. เกิดความคิดและภูมิปัญญาในการแก้ไขปัญหาในชีวิตประจำวัน

ประเทือง คล้ายสุบรรณ² กล่าวถึงคุณค่าของความเชื่อ ว่า มนุษย์ยังมีความเชื่อ เพื่อผลทางจิตใจ การสร้างอุปนิสัย สุขภาพอนามัย ความเป็นระเบียบของสังคมและอื่น ๆ อย่างขนบประเพณีตลอดจนพิธีกรรมต่าง ๆ

สรุป ความเชื่อจึงมีคุณค่าก่อให้เกิดขวัญและกำลังใจในภาระหน้าที่ การงานอาชีพ และความคิดสร้างสรรค์ตลอดจนพลังความสามัคคีในหมู่คณะ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอิทธิปาฏิหาริย์

ความหมายของอิทธิปาฏิหาริย์

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน³ ให้ความหมายของอิทธิปาฏิหาริย์ไว้ดังนี้

“อิทธิปาฏิหาริย์ หมายถึง การแสดงฤทธิ์ได้เป็นอัศจรรย์ อิทธิ หมายถึง ฤทธิ์, อำนาจ ศักดิ์สิทธิ์, ความเจริญ, ความสำเร็จ, ความมั่งคั่ง ปาฏิหาริย์ หมายถึง สิ่งที่น่าอัศจรรย์, ความอัศจรรย์ เช่น การแสดงฤทธิ์ซึ่งพื้นวิสัยสามัญชนจะทำได้”

¹กลั่น กงเมืองเพชร. “คติความเชื่อของชาวประมงพื้นบ้านบนฝั่งตะวันตก,” ทักษิณคดี. 5 (1): 42 – 51 ; สิงหาคม 2540 - มกราคม 2541.

ประเทือง คล้ายสุบรรณ. วัฒนธรรมพื้นบ้าน. 2531. หน้า 115.

²ประเทือง คล้ายสุบรรณ. วัฒนธรรมพื้นบ้าน. 2531. หน้า 115.

³ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. 2538. หน้า 533, 947.

นอกจากนี้ บุญมี เมธางกูร¹ ได้ให้ความหมายของอิทธิปาฏิหาริย์ และคำอื่น ๆ ที่มี ความหมายเช่นเดียวกันไว้ดังนี้

ไสย, ไสยศาสตร์	แปลว่า	ลัทธิอันเนื่องด้วยเวทมนตร์ หรือศาสตร์ หรือวิชา ที่ว่าด้วยคาถาอาคม อิทธิฤทธิ์ ความมั่งคั่ง
ปาฏิหาริย์	แปลว่า	อำนาจศักดิ์สิทธิ์ที่น่าอัศจรรย์ พันวิสัยที่คน ธรรมดาจะทำได้
อิทธิปาฏิหาริย์	แปลว่า	ความศักดิ์สิทธิ์ที่น่าอัศจรรย์ พันวิสัยที่คน สามัญชนจะทำได้
อภินิหาร	แปลว่า	อำนาจพิเศษที่ได้สร้างสมเอาไว้
อภิญญา	แปลว่า	ความรู้พิเศษ หรือความรู้วิเศษ

จากความหมายของคำว่า อิทธิ, ปาฏิหาริย์, อิทธิปาฏิหาริย์, อภินิหาร, อภิญญา, ไสย, ไสยศาสตร์ และฤทธิ์ ที่กล่าวมาจะพบว่ามี ความหมายที่เหมือนกันเมื่อความสอดคล้องกัน หรือ ขยายความซึ่งกันและกัน โดยกล่าวถึงสิ่งที่น่าอัศจรรย์หรือวิชาที่ว่าด้วยคาถาอาคม อิทธิฤทธิ์ ซึ่ง พันวิสัยที่สามัญชนจะทำได้ นำมาซึ่งความสำเร็จ ความเจริญมั่งคั่ง

โดยเฉพาะในประเทศไทย มีคนเชื่อเรื่องของอิทธิปาฏิหาริย์และไสยศาสตร์อยู่เป็นจำนวนมาก แม้ว่าชนส่วนใหญ่จะนับถือพุทธศาสนา และพุทธศาสนานั้นไม่ใช่ไสยศาสตร์คือ ไม่ได้เป็น วิทยาการที่ว่าด้วยเวทมนตร์คาถา แต่พุทธศาสนาก็เป็นวิทยาการที่มีความละเอียดลึกซึ้งมาก สามารถเข้าถึงความจริงแท้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เหลือกำลังปัญญาของมนุษย์ธรรมดาจะอธิบายได้ ดังที่ บุญมี เมธางกูร² ได้กล่าวไว้ว่า “พุทธศาสนาไม่ใช่วิชาไสยศาสตร์ก็จริง แต่ก็สามารถที่จะอธิบาย วิชาไสยศาสตร์ให้ออกมาเป็นวิทยาศาสตร์ได้เป็นอย่างดี ถ้าท่านผู้นั้นศึกษาพระอภิธรรมปิฎก และก้าวเข้ามาสู่วิชาไสยศาสตร์ก็จะกระจ่างแจ้งทุกแง่ทุกมุม”

¹บุญมี เมธางกูร. ตีแผ่ไสยศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์. 2522. หน้า 55.

²แหล่งเดิม. หน้า 56.

บ่อเกิดแห่งอิทธิปาฏิหาริย์

ชาวไทยกลุ่มหนึ่งถือเอาเรื่องราว และพระเครื่องว่าสามารถเป็นวัตถุมงคลช่วยคุ้มครองของภัยทั้งปวง โดยมีบ่อเกิดของพระเครื่องหรืออิทธิปาฏิหาริย์ ต่าง ๆ นั้น ดังที่ มนัส โอภากุล¹ ได้กล่าวถึงในบทความพิเศษเรื่องอภินิหารในประวัติศาสตร์และปัจจุบันจริงเพียงใดว่า

เมื่อ พ.ศ.2127 พระยาจีนจันตุ ขุนนางจีนเข้ามาพึ่งพระบรมโพธิสมภาร ทำการกรรมลักลอบส่งความลับของเมืองไทยไปให้เขมร แล้วหนีออกทะเลโดยเรือสำเภา สมเด็จพระนเรศวรกับสมเด็จพระเอกาทศรถทรงนำเรือออกติดตามมาทันกันที่ปากอ่าวสยาม ทรงมีรับสั่งให้ฝายจ้ำเพื่อให้ทันเรือพระยาจีนจันตุประทับขึ้นเค้นอยู่บนหัวเรือ ทรงปืนสับนกดต่อสู้กับคนบนเรือสำเภา กระสุนนัดหนึ่งที่คนบนเรือสำเภายิงมาถูกพระแสงปืนของสมเด็จพระนเรศวรแตก แต่สมเด็จพระนเรศวรมิได้รับอันตรายแต่ประการใด แล้วยลัดไปอย่างน่าประหลาดและใน พ.ศ.2128 ซึ่งเป็นกรยุทธที่จังหวัดสุพรรณบุรี ระหว่างสมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถกับพระเจ้าเชียงใหม่ต่างใช้ปืนสับนกดยิงเข้าใส่กันอย่างห่าฝน สมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถอยู่ท่ามกลางของการสัประยุทธ์ ทหารทั้งสองฝ่ายล้มตายเป็นจำนวนมาก แต่ทั้งสองพระองค์หาได้รับอันตรายแม้แต่น้อยไม่ เป็นสิ่งที่น่าประหลาดนัก ครั้น พ.ศ.2129 พระเจ้าหงสาวดียกกองทัพกษัตริย์ 3 ทัพ สมเด็จพระนเรศวรและสมเด็จพระเอกาทศรถทรงมีรับสั่งให้จัดกองทัพเรือ ทั้งสองพระองค์เสด็จลงประทับเรือพระที่นั่งไปถึงทุ่งชายเคือง ถูกทหารพม่ายิงเข้าใส่อย่างฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉสมเด็จพระเอกาทศรถถูกยิงฉฉฉฉฉฉฉฉฉฉแต่หาได้ถูกพระองค์ไม่ และเมื่อครั้งสมเด็จพระนเรศวรปืนค่ายข้าศึก ทรงคาบพระแสงคาบนำทหารปืนค่ายพม่าซึ่งเป็นค่ายพระเจ้าหงสาวดีถูกข้าศึกแทงตกบันได แต่พระองค์หาได้รับอันตรายแต่ประการ ใดไม่

ใน พ.ศ.2135 สมเด็จพระนเรศวรกับสมเด็จพระเอกาทศรถพาทหารถลำเข้าไปอยู่ท่ามกลางกองทัพพม่า แล้วสมเด็จพระนเรศวรทรงกระทำยุทธหัตถีฟันพระมหาอุปราชาสิ้นพระชนม์บนคอช้าง ขณะเดียวกันนั้นสมเด็จพระเอกาทศรถชนช้างกับเจ้าเมืองจาปะโรฟันเจ้าเมืองจาปะโรตาย เหล่าท้าวพญาเมืองหงสาวดีต่างกรูกันเข้าช่วยแก้ไข สั่งให้ทหารพม่าใช้ปืนยิงมายังทั้งสองพระองค์ กระสุนปืนแล่นมาถูกสมเด็จพระนเรศวรที่พระหัตถ์ได้รับความบาดเจ็บ แต่นายมหานุกาญจนาธิราชช่วยหนีนักคีศวรกลางช้างของสมเด็จพระเอกาทศรถถูกกระสุนปืนตายทั้งสองคน

¹มนัส โอภากุล. "อภินิหารในประวัติศาสตร์และปัจจุบันจริงเพียงใด," ใน ศิลปวัฒนธรรม. 20(3) ; มกราคม 2542.

จากเหตุการณ์อันห้าวหาญชาญชัยของสมเด็จพระนเรศวรกับสมเด็จพระเอกาทศรถ ตั้งปรากฏมาแล้วนั้นถือว่าเป็นการแคล้วคลาด เชื่อว่าทั้งสองพระองค์จะต้องมีเครื่องรางของขลัง ตลอดจนพระเครื่องประจำพระองค์ ทั้งนี้อาจประกอบด้วยบุญบารมีของทั้งสองพระองค์ด้วย จึงเกิด “อภินิหาร” ขึ้นซึ่ง “อภินิหาร” แปลตามพจนานุกรมว่า อำนาจแห่งบารมี อำนาจแห่งบุญที่ได้สร้างสมไว้ อำนาจเหนือปกติธรรมดา” ส่วน “อำนาจแห่งบารมี” คือทำให้เกิดบารมี ตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า หมายถึง บุคคลทำความดีไว้ 10 ประการ เช่น ทาน ศีล เนกขัมมะ (การออกจากกาม หมายถึง บวช) ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา และ อุเบกขา ส่วนพระเครื่องและเครื่องรางของขลังสามารถมีอิทธิฤทธิ์บันดาลให้เกิดอำนาจคุ้มครองแก่ผู้บูชาได้นั้น มนัส โอภากุล¹ กล่าวว่า

1. ปกติการสร้างพระเครื่อง พระบูชา และเครื่องรางของขลังจะต้องเข้าพิธีพุทธาภิเษก โดยพระคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ปลุกเพื่อจะประจุพุทธาคมหรืออานุภาพไว้ในพระเครื่องหรือเครื่องรางของขลังนั้น ๆ

ความเชื่อโดยศรัทธาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่ามีอานุภาพอย่างใหญ่หลวงนั้น เนื่องจากพุทธศาสนิกชนเหล่านี้มีความจริงใจเชื่อมั่นในความจริงอันสูงสุดของสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหล่านี้ว่ามีอยู่จริง ซึ่งพุทธานุภาพของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่กล่าวมา เทียบกับหลักของวิทยาศาสตร์ทางจิต และจิตวิทยาทางฟิสิกส์ของเมคานิค กับอิเล็กทรอนิกส์เกี่ยวกับพลังงานธรรมชาติ ตามทฤษฎี Law of thermodynamic ของท่านศาสตราจารย์ไอน์สไตน์ หรือกฎธรรมชาติของคลื่นความร้อนซึ่งรักษาพลังงานไม่ให้สูญหายไปไหนยังคงอยู่ในบรรยากาศรอบ ๆ ตัวเรานั่นเอง

การปลุกเสกพระเครื่อง เมื่อพระคณาจารย์ผู้นั้นน้อมจิตระลึกถึงองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า กล่าวข้อความถึงพระพุทธคุณและพุทธานุภาพ กระแสคลื่นสมองและกระแสจิตของพระอาจารย์ผู้นั้นจะไปสัมผัสกับกระแสคลื่นของวิสุทธิจิต ชั้นโลกุตระชั้นสูงสุดขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่คงเหลืออยู่ในบรรยากาศของโลกเรา นี้ กระแสคลื่นสมองของคณาจารย์ผู้สร้างพระเครื่อง หรือเครื่องรางของขลังต่าง ๆ จะเป็นสื่อดึงดูดกระแสคลื่นของจิตพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เหลือค้างอยู่หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือดึงดูดพุทธานุภาพของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบรรจุลงในพระเครื่องนั้น ๆ

¹มนัส โอภากุล. “อภินิหารในประวัติศาสตร์และปัจจุบันจริงเพียงใด,” ใน ศิลปวัฒนธรรม, 20(3); มกราคม 2542. หน้า 127.

เมื่อพระเครื่องถูกประจูด้วยพลังงาน ย่อมประกอบสนามคลื่นแม่เหล็กรอบพระเครื่อง หรือเครื่องรางของขลังนั้นทันที หากผู้ใดนำไปใช้ป้องกันอันตราย สนามคลื่นแม่เหล็กนั้น ย่อมสามารถคุ้มครองป้องกันอันตรายได้ ซึ่งว่า “พุทธาณูภาพนั้นเกิดขึ้น โดยมีความศรัทธา” หากไม่มีความศรัทธาอาจจะเกิดผลขึ้นไม่ได้ คนไทยเป็นพุทธศาสนิกชนย่อมมีความนับถือใน มงคลวัตถุ นั้น ๆ แม้จะไม่มี ความเชื่อในด้านอิทธิปาฏิหาริย์ อาจจะก่อให้เกิดสนามแม่เหล็ก คุ้มครองป้องกันอันตรายแก่ผู้บูชา นั้นได้ หากเป็นบุคคลในศาสนาอื่น ไม่มีความเชื่อมั่น ก็ไม่สามารถคุ้มครองได้

2. จิตได้สำนึก เกี่ยวกับพระเครื่อง เครื่องรางของขลังตลอดจนคาถาอาคมต่าง ๆ ถ้ามี จิตศรัทธาเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่จะช่วยให้จิตไม่หวั่นไหว ทำให้จิตเป็นสมาธิกล้าที่จะเผชิญ กับภัยอันตรายเฉพาะหน้า เมื่อจิตเป็นสมาธิ จิตได้สำนึกของเราจะแสดงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ได้ ร่างกายของเราภายใต้สภาวะที่ถูกควบคุมโดยจิตได้สำนึกก็จะปรับให้มีความแข็งแกร่งพร้อมกับ ที่จะสู้กับภัยอันตราย

การปลุกเสกเป็นการประจูปุทธาคมเข้าในองค์พระเครื่อง โดยสนามคลื่นแม่เหล็กดึงดูด พุทธาณูภาพเข้าไปประจูดอยู่ในพระเครื่องได้ และเมื่อนำเอาพระเครื่องนั้นมาบูชา เกิดความเชื่อมั่น โดยศรัทธาอยู่แล้วย่อมก่อให้เกิดภาวะจิตได้สำนึกขึ้น เพื่อผจญต่อเหตุการณ์ร้ายที่จะเกิดขึ้น

ลักษณะของอิทธิปาฏิหาริย์

การแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏในประเทศไทยมีหลายลักษณะ ดังนี้

1. การปลุกตัว¹ หมายถึง การนั่งเข้าสมาธิแล้วบริกรรมคาถาเพื่อให้อยู่ยงคงกระพัน ชาติริเวลาออกรบทัพจับศึกหรือต่อสู้กับศัตรูเพื่อให้เกิดความขลังความศักดิ์สิทธิ์ สามารถใช้เป็น ประโยชน์ในทางป้องกันปัดเป่าให้แคล้วคลาดหรือทนทานต่อศาสตราวุธหรือมีฤทธิ์จำแลง แปลงกายล่องหนหายตัวตามแต่จะปรารถนา เช่น ให้จับไม่ได้ ไล่ไม่ทัน หรือฟันไม่เข้า ยิงไม่ออก เป็นต้น และการท่องบ่นจะท่องบ่นในใจหรือเปล่งเสียงให้ชัดเจนก็ได้ เป็นการปฏิบัติที่ เนื่องมาจากศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธระคนกัน ที่มาจากศาสนาพราหมณ์ เนื่องมาจาก ความเชื่อมั่นเลื่อมใสในลัทธิไสยศาสตร์ ซึ่งมีการใช้เวทมนต์คาถาที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์ ใช้เป่าพ่น บริกรรมปลุกเสกและลงเลขยันต์ทำอาถรรพณ์ต่าง ๆ อย่างเช่น ฤๅษีจำพวกนั่งสมาธิภาวนาแล้ว มีฤทธิ์มีตบะกล้า ซึ่งเรียกว่า คาบส มุนี โยคี ที่ปรากฏเรื่องราวอยู่ในคัมภีร์ต่าง ๆ

¹สังคม ศรีราช. “การปลุกตัว,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. 2529. หน้า 3619 – 3622.

การใช้เวทมนตร์คาถาบริกรรมนั้นจะสำเร็จผลให้อยู่ยงคงกระพัน ได้อยู่ที่สมาธิ คือ ความตั้งมั่นแห่งจิต ความสำรวมใจให้แน่วแน่หรือการมีจิตเพ่งเล็งแน่วแน่อยู่ในมนตร์คาถาที่ บริกรรมนั้นโดยเฉพาะ ในการบริกรรมผู้บริกรรมจะรู้เนื้อหาของคาถาที่ตนนั่งบริกรรมหรือ ไม่ก็ตาม ไม่ถือเป็นสำคัญ ความมุ่งหมายต้องการให้เกิดสมาธิเพื่อผลในทางอิทธิฤทธิ์ที่ตน ประารถนาเท่านั้น

ดั่งที่ วิเทศกรณีย์ กล่าวว่

วิชาไสยศาสตร์ เป็นวิชาแขนงหนึ่งที่ลึกลับ มหัศจรรย์และเป็นบ่อเกิดแห่ง อิทธิฤทธิ์ ด้วยประการต่างๆ วิชานี้ก็กำเนิดมาจากลัทธิพราหมณ์ มีคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ เรียกว่า “ไตรเพท” แบ่งเป็น 3 อย่างคือ

1. นฤเวท เป็นคำฉันท์ ใช้สำหรับสวดมนต์และสรรเสริญพระเจ้า
2. ยชुरเวท เป็นคำร้อยแก้ว ใช้สำหรับท่องบ่นเวลาบวงสรวงบูชาพระเจ้า
3. สามเวท เป็นคำฉันท์ ใช้สำหรับสวดมนต์ทำพิธีน้ำโสม¹

ส่วนอาถรรพเวท เป็นหลักไสยศาสตร์และประกอบด้วยพิธีต่างๆทางไสยศาสตร์ เป็น คัมภีร์แสดงถึงความความศักดิ์สิทธิ์ทางเวทมนตร์คาถา 8 ประการที่ได้เกิดขึ้นภายหลัง ได้แก่

1. พระเวทแก้โรคต่างๆ ใช้กระทำพิธีในการรักษาโรคต่างๆ ด้วยเวทมนต์ คาถา
2. พระเวทประสาธ ใช้กระทำพิธีในการประสานแผลให้หายสนิท ประสานกระดูก ให้ติดกัน
3. พระเวทสะเดาะ ใช้กระทำพิธีให้สิ่งที่ติดขัดหลุดออก เช่น กุญแจ โขตรวน สะเดาะ ลูกในครรภ์ให้หออก ก้างติดคอให้หลุด
4. พระเวทป้องกันตัว ใช้กระทำพิธีปลุกเสกสิ่งต่าง ๆ เพื่อการอยู่ยงคงกระพัน
5. พระเวทแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ ใช้กระทำในการแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ เช่น ล่องหน หายตัว กำบังกาย ดำดิน ดำน้ำ เดินบนน้ำ เดินในอากาศ ลุยไฟ ย่นระยะทาง คนเดียวทำได้ หลายอย่าง
6. พระเวททำอันตรายแก่ผู้อื่น ใช้กระทำพิธีทำลายผู้อื่นโดยไม่ต้องทำลายด้วยมือ เช่น บิดไส้ เอาหนังเข้าห้อง ปลุกผีให้ทำอันตราย เอาตะปูและกระดูกเข้าห้อง

¹วิเทศกรณีย์ (นามแฝง). พระเครื่องและของขลัง. 2513. หน้า 10 – 15.

7. พระเวทแก่ภูตผีปีศาจ ใช้กระทำพิธีในการกันผีร้าย ผีหลอก แก้วคุณ และไสยศาสตร์ ขับไล่ผีปีศาจ

8. พระเวททำเสน่ห์ ใช้กระทำพิธีปลุกเสกสิ่งของทำให้คนหลงรัก ที่เรียกกันว่าเสน่ห์มหานิยม

ส่วนที่เนื่องมาจากศาสนาพุทธนั้น เนื่องมาจากความเชื่อมั่น เลื่อมใส ในการนั่งเข้าสมาธิถึงขั้นบรรลุมานสมาบัติแล้ว สามารถทำให้เกิดอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ ได้

ด้วยเหตุที่มีความเชื่อมั่นในลัทธิไสยศาสตร์ของพราหมณ์ และในมานสมาบัติของพุทธศาสนา จึงมีผู้นิยมนั่งเข้าสมาธิที่เรียกว่าปลุกตัวแพร่หลายมาก แล้วเกิดมีเกจิอาจารย์มุ่งสั่งสอนเวทมนตร์คาถากันขึ้น และคิดแปลงแก้ไขนำวิธีการทางไสยศาสตร์ของพราหมณ์มาใช้ โดยคัดตัดทอนเอาเนื้อมนตร์ของพราหมณ์นั้นออกเสีย แล้วนำพุทธมนต์แทรกเข้าแทน แต่ถึงแม้จะคิดแปลงแทรกพุทธมนต์คาถาเพื่อให้เป็นแบบพุทธศาสตร์ล้วน ๆ . แล้วก็ตาม ในทางปฏิบัติ ก็ยังเป็นแบบพราหมณ์ปนแบบพุทธยากที่จะแยกกันได้ กล่าวคือผู้นั่งเข้าสมาธิที่เรียกว่า “ปลุกตัว” ยังต้องทำพิธีไปตามขั้นตอน แบบพวกฤาษีสวดอ้อนวอนเทพเจ้าเพื่อขอพรให้ได้ตามที่ตนปรารถนาก่อนนั่งภาวนา คือมีการกล่าวคำชุมนุมเทวดา กล่าวคำสรรเสริญคุณแห่งสิ่งที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์และ คำชุมนุมครูไหว้ครูก่อน แล้วกล่าวคำเชิญอาคมเข้าสู่ตนเพื่อบริกรรมคาถาต่อไป ทำนองเดียวกับการทำพิธีไหว้พระสวดมนต์แล้วตั้งจิตอธิษฐานแผ่เมตตาของพุทธศาสนิกชน ฉะนั้นการกล่าวคำชุมนุมเทวดาก็ดี ชุมนุมครูเป็นต้นก็ดี มีทั้งระบุอักษรและข้อความที่ผูกขึ้นแบบบาลีล้วนและแบบบาลีแปลเป็นไทยไปด้วย คำที่นำมากล่าวระบุเรียกว่า “คาถา” ทั้งสิ้น

เมื่อได้ทำพิธีเหล่านี้แล้วก็นั่งเข้าสมาธิบริกรรมคาถาต่อไป คาถาที่นำมาบริกรรมนั้นมีหลายประเภท สุดแต่ผู้นั่งบริกรรมจะใช้ในทางไหน ถ้ามุ่งจะบริกรรมให้อยู่ยงคงกระพันชาติรั้มักใช้คาถามหาอหุคบริกรรม คาถานั้นมีว่า “อนิทัสสนอัปปฏิ” บทนี้ว่า ล้นไถป็นไม่ออก “อนิทัสสนอัปปฏิมา” บทนี้ว่า ลูกป็นไม่ออกจากล้ากล้อง “อนิทัสสนอัปปฏิมาดาบ” บทนี้ว่า ล้ากล้องแตก คาถาอื่น ๆ ก็นั่งบริกรรมในทำนองเดียวกัน เมื่อกล่าวรวมลงแล้ว ผู้ปลุกตัวจะเรียกคาถาใดมานั่งบริกรรมย่อมได้ตามปรารถนา ภายหลังจากเรียกอาคมเข้าสู่ตัวแล้ว

นอกจากการนั่งเข้าสมาธิแล้วบริกรรมคาถา การปลุกตัวยังมีวิธีการอื่น ๆ อีก ซึ่งเกจิอาจารย์นิยมสอนแก่ลูกศิษย์ลูกหา คือ วิธีอาบน้ำยาและวิธีกินว่าน

วิธีอาบน้ำยา ก็คือนำต้นไม้บางชนิดที่ถือว่าเป็นขามาแช่น้ำค้างแล้วอาบให้ครบตามกำหนด วิธีนี้ก็ประกอบพิธีเหมือนกันคือยาที่จะนำมาแช่อาบต้องไปเอาในป่า การไปเอาเขาก็ต้องไปให้ถูกเวลาและต้องใช้คาถาปลุกเสกด้วย ต้นยาบางชนิดต้องไปเอาเวลากลางคืน บางชนิดต้องไปเอาเวลาเช้า บางชนิดต้องไปเอาเวลาผลิดอกออกผล บางชนิดต้องไปเอาเวลาใบร่วง และต้องไป

ในวันทีถือว่าแจ่ง ส่วนมากเป็นวันอังคาร วันเสาร์ ส่วนน้ำค้างต้องเอาผ้าสะอาดไปแกว่งเอาจากข้าว ป่าหญ้าในเดือน 12 ตอนเช้ามืด และต้องไปแกว่งเอาวันอังคาร วันเสาร์ เช่นเดียวกันแล้วเอามาบิดลงในอ่างยาครบ 7 วัน 7 คืน เมื่อแห้งจนยาออกแล้ว อาบจนครบ 7 อังคาร ถือว่าเหนียวฟันไม่เข้า ยังไม่ออก

ส่วนการกินว่านนั้น คือกลืนว่านทีถือว่ามิฤทธิ์ เมื่อกลืนแล้วว่านออกฤทธิ์ทำให้ตัวพองทำให้เหนียวฟันไม่เข้ายังไม่ออก

สองวิธีนี้อยู่ยงคงกระพันไม่นานเหมือนวิธีนั่งเข้าสมาธิแล้วบริกรรมคาถาเพื่งหมดฤทธิ์ยาและฤทธิ์ว่าน ก็หมดความอยู่ยงคงกระพันไป นอกจากนี้ยังมีการสักน้ำมัน สักยันต์ เสกเข็มฝังลงในตัวล้วนแต่ถือว่าเป็นการปลุกตัวทั้งนั้น การนับถือเวทมนตร์คานานั้นมีมาแต่ยุคโบราณกาล โดยมีผู้ที่ยึดถือและขลังในวิชาคมทางที่มีชื่อเสียงของภาคใต้อยู่หลายท่าน เช่น พระครูสังฆวิจารณ์ัตถ์ธัมมคันธ์บรรพต (อาจารย์ทอง) พระครูสิทธิยาภิรัต (เอียด) ขุนพันธุรักษย์ราชเดช ซึ่งล้วนแต่เป็นศิษย์สำนักเขาอ้อ จังหวัดพัทลุง

ปัจจุบันความเชื่อเรื่องปลุกตัวที่กระทำตามที่กล่าวมาข้างต้นยังมีอยู่ในหมู่เกจิอาจารย์บ้าง ซึ่งประชาชนบางพวกก็ยังศรัทธาเลื่อมใสอยู่ แต่ในหมู่ผู้เข้าใจหลักธรรมของพระพุทธศาสนาดี ถือว่าการปลุกตัวก็คือการทำตัวให้เป็นคนดี ละเว้นความชั่วอยู่เสมอ ก็จะสามารถแคล้วคลาดจากภัย เเว เป็นการอยู่ยงคงกระพัน เวลาเขาฟันก็ไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว เวลาเขายิงกันไม่ออกไปดูเท่านั้นเอง

2. การปลุกผี¹ เป็นการปลุกคนตายให้ลุกหรือปรากฏกายขึ้นมาเพื่อสนเอาน้ำมันที่ได้คางไปทำเสน่ห์ยาแฝดต่าง ๆ และคนตายนั้นต้องเป็นผู้หญิงที่ตายทั้งกลม คือตายพร้อมกับลูกในท้องและเป็นการตายผิดธรรมดา เช่น ถูกฆ่าตาย ตกน้ำตาย เป็นต้น

วิธีปลุก กล่าวกันว่าจะต้องนั่งสมาธิบริกรรมคาถา คานานั้นท่านเรียกว่า คาถาหัวใจพญาผี คาถามีว่า “สุ ลี สุ ลัง” จะย่อมาจากคำเต็มว่าอย่างไร ยังไม่พบหลักฐาน คาถาหัวใจพญาผีนี้ ท่านว่าใช้บริกรรมภาวนาเป็นพรายกระซิบบ และมีคาถาอื่น ๆ ร่วมด้วย เช่น “สุ ลี สุ ลัง อรหัง สุโค อรหัง พุทธสังมิ” บางทีก็เรียกว่า “เมฆกระซิบบ” เมื่อบริกรรมภาวนาที่แรก ๆ จะได้ยินเสียงแว่วมาแต่ไกล และเมื่อบริกรรมภาวนาไปจะค่อยได้ยินชัดขึ้น ๆ จนกระทั่งได้ยินชัดเจนจะถามอะไรก็ได้ จะบอกเหตุคดีเหตุร้ายให้รู้ก็ได้ บางตำรับว่าใช้เสกน้ำมันหอมขอนหูเป็นพรายกระซิบบเหมือนกัน เชื่อกันว่า เมื่อบริกรรมคาถาผีจะลุกขึ้นมาหรือไม่ลุกขึ้นมาขึ้นอยู่กับสมาธิ

¹สังคม ศรีราช. “การปลุกผี,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. 2529. หน้า 3622 – 3623.

ส่วนผิวยกทั้งกลม ถือว่าเป็นผิวดารรพณ์ เวลาปลูกให้ลูกขึ้นมาก่อนปรากฏกายมักจะแสดงอิทธิฤทธิ์ในสภาพต่าง ๆ มาก่อน เช่น ให้เกิดลมพายุพัดกระหน่ำมา ให้เกิดฝนตก ฟ้าร้องอย่างหนัก ฟ้าผ่าเปรี้ยง ๆ ไม่ขาดระยะ ครั้นปรากฏกายก็ปรากฏเป็นรูปร่างต่าง ๆ เช่น ตัวใหญ่ สูงขึ้น ๆ เท้ายักษ์ เท้ามารมาแลบลิ้นปลิ้นตาหลอกล่อ ถ้าผู้ปลูกไม่กลัวและมันอยู่ในสมาธิแล้ว ขอลนเอาน้ำมัน ผีก็อนุญาติและลดตัวลงให้ลนเอาได้และได้ผลตามปรารถนา แต่ถ้าสมาธิไม่มั่น เกิดความหวาดกลัวขึ้นมาวิ้งหนี ผีจะไล่ตามทำโทษให้ถึงตายได้ ด้วยเหตุนี้ท่านจึงให้ทำอุทวิธิต้องไปทำในป่าช้าหรือที่ลับหูลับตาในเวลากลางคืนตึกสงัดแล้ว ต้องบริกรรมคาถาให้มันและแม่นย่า และต้องมีคาถาสำหรับกันไม่ให้ผีหลอกหรือทำอันตรายได้ด้วย ที่ว่าต้องทำให้อุทวิธิตัน ท่านว่าเมื่อจะทำการปลูกผีต้องเอาไม้ชัยพฤกษ์มาเป็นที่รองรับผี เอาไม้รักมาปักเป็นเสาขึ้นสี่ทิศ เอาไม้มะริด เถกั้นกันมาเป็นเครื่องป้องกันภัย เอายันต์นารายณ์ปิดศีรษะ ลงยันต์ราชะปะพื้นล่าง แล้วเอายันต์นารายณ์ปิดหน้าอก ทำยันต์ปิดปีกธงวงสายสัญญาณรอบ เอายันต์สังฆาลพระอินทร์ กันเป็นเพดานเรียกว่า กันบน กันล่างกันข้างหน้า กันข้างหลัง กันข้างซ้าย กันข้างขวาไว้หมดแล้ว นับบริกรรมให้มันและแม่นย่า ดังความในเสภาขุนช้างขุนแผนตอนกำเนิดกุมารทองบุตรนางบัวคลี่ ว่า

เอาไม้ชัยพฤกษ์พระชยา	ปักเป็นขาพาดกันกุมารวาง
ยันต์นารายณ์แผลงฤทธิ์ปิดศีรษะ	เอายันต์ราชะปะพื้นล่าง
ยันต์นารายณ์ฉีกอกปกปิดกลาง	ลงยันต์นางพระธรณีที่พื้นดิน
เอาไม้รักปักเสาขึ้นสี่ทิศ	ยันต์ปิดปีกธงวงสายสัญญาณ
ลงเพดานยันต์สังฆาลอมรินทร์	ก็พร้อมสิ้นในตำราอุกทำทาง
เอาไม้มะริดกันเกราเถกั้นกันภัย	ก่อชุดจุดไฟใส่พื้นล่าง
ตั้งจิตสนิทไว้ที่ทาง	ภาวนานั่งอย่างกุมารทอง ¹

ในขณะที่เดียวกันต้องมีคาถาสำหรับกันไม่ให้ผีหลอกหรือทำอันตรายได้ด้วย นอกจากนี้ต้องตั้งพิธีบวงสรวงเจ้าแม่ผู้รักษาป่าช้าหรือเจ้าที่ที่จะไปทำพิธีปลูก ณ ที่ นั้น ๆ โดยนำเครื่องเช่น เป็นกุ่มพลาปลาอย่าไปเช่นเจ้าป่าช้าและผีที่จะปลูกด้วย

ยันต์ต่าง ๆ ที่นำมาเป็นเครื่องปลูกผีมีอยู่ยันต์หนึ่งคือยันต์ราชะ เป็นยันต์ที่นับเป็นอย่างหนึ่งในเครื่องพิชัยสงคราม ซึ่งพระเจ้าแผ่นดินทรงไว้ชั้นใน ที่เรียกว่าเสื่อยันต์นั่นเอง

¹ ศิลปากร, กรม. ขุนช้างขุนแผน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. 2506. หน้า 352.

คำว่า “ราชะ” เป็นคำภาษามลายู แปลว่า “วิธีการขีดหรือสักเป็นรูปลวดลายต่าง ๆ ลง ตะกรุดและยันต์” ไม่ใช่แปลว่าพระเจ้าแผ่นดิน การลงราชะในที่นี้น่าจะเป็นการลงอาถรรพณ์ ด้วยประการหนึ่ง ส่วนการลงยันต์ราชะก็คือ ขีดหรือสักเป็นรูปลวดลายต่าง ๆ ลงในตะกรุดและ ยันต์เป็นการลงอาถรรพณ์นั่นเอง การทำพิธีปลุกผีขึ้นกลายเป็นเครื่องปฏิบัติกันในอดีต ปัจจุบัน เหลืออยู่แต่เพียงคำที่มีอยู่ในภาษา มีสำนวนไทยว่า “ปล้ำผีลุก ปลุกผีนั่ง” หมายถึงพยายามทำให้ มีเรื่อง มีราวขึ้นมาซึ่งปรากฏในเรื่องบางเรื่อง เช่น เรื่องคนถูกฆาตกรรม แล้วมีผู้รื้อฟื้นเรื่องขึ้นมา ดำเนินคดี โดยพยายามสร้างหรือนำพยานหลักฐานมาให้เห็นเป็นจริงเป็นจัง เพื่อให้เอาผิดกับฆาตกร และนำมาลงโทษตามที่ตนปรารถนาให้ได้เท่านั้น

3. **ปลุกเสก**¹ คือพิธีกรรมที่สร้างขึ้นเพื่อให้วัตถุหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งขลังหรือศักดิ์สิทธิ์ด้วยการเสกคาถาอาคม ซึ่งโบราณเรียกว่าการถ่มหรือพ่นคาถาอาคม ให้แทรกซึมลงในวัตถุหรือ สิ่งของนั้น ๆ ทางลัทธิไสยศาสตร์มักเรียกปลุกเสกต่างออกไปในเรื่องกรรมวิธี เช่นเรียกว่า เสกคาถาบ้าง เป่าคาถาบ้าง สวดมนต์บ้าง ซึ่งก็หมายความว่าปลุกเสกนั่นเอง เช่น เรื่องน้ำ พระพุทธมนต์ การรดน้ำพระพุทธมนต์ถ้าจะให้ขลังต้องให้ผู้ทรงคุณความรู้เรื่องคาถาอาคม และ เวทมนตร์เป็น ผู้ปลุกเสกหรือพ่นเป่ามนตร์ คือ พ่นลมออกทางปากตามไปกับมนตร์ที่บริกรรม

วัตถุหรือสิ่งที่จะทำการปลุกเสกนั้นมีหลายอย่าง สุดแต่ว่าจะเอาอะไรมาปลุกเสก เช่น จะนำเลขยันต์มาปลุกเสก ก็ปลุกเสกไปตามกรรมวิธี คือ เมื่อเสร็จจากเลขยันต์แล้วก็ประกอบ พิธีปลุกเสก โดยนำคาถามาเสกให้แทรกซึมลงไปเลขยันต์ที่ลงนั้น เป็นแต่ว่าจะเสกด้วยคาถาใด ก็นำคาถานั้นมาเสกเพราะยันต์บางยันต์ลงคาถากำกับไว้ให้เสกโดยตรงก็มี แต่บางยันต์ไม่ได้กำหนด ไว้ให้เสกโดยตรง ต้องนำคาถาอื่นมาเสกก็ต้องเลือกคาถาเสกเองโดยกำหนดคาถาให้เหมาะสม เช่น เป็นยันต์ทางคงกระพันชาตรีก็ต้องนำคาถาทางคงกระพันชาตรีมาเสก ยันต์ทางเมตตาก็นำ คาถา ทางเมตตามาเสก เป็นต้น

การปลุกเสกนั้น จะทำคนเดียวก็ได้ ปลุกเสกหลายคนก็ได้ วิธีปลุกเสกก็คือ นั่ง บริกรรมคาถาหรือมนตร์ที่ลงกำกับหรือนำมาใช้เสก โดยพ่นกระเสจิดไปในวัตถุและเลขยันต์ นั้นนั่นเอง ทำนองเดียวกันกับการนั่งปรกในพิธีพุทธาภิเษก

¹สังคม ศรีราช. “ปลุกเสก,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. 2529.

4. เครื่องราง¹ เป็นของที่ผู้คนนับถือ เชื่อว่าป้องกันอันตรายได้ ยิ่งไม่ออก ฟันแทง ไม่เข้า ฝีก้าว พวกสัตว์อสรพิษทำร้ายมิได้ ทำลายเวทมนตร์เครื่องรางของขลังของศัตรูตลอดถึง ทำให้ผู้คนรักใคร่เมตตา เครื่องรางแยกออกได้เป็นสองประเภท คือ เครื่องรางที่เกิดจากเกจิอาจารย์ ผู้ทรงวิทยาคมประคิษฐ์ขึ้น เช่น พระเครื่อง พิสมร ตะกรุด ลูกอม ผ้าประเจียด ผ้ายันต์ เครื่องรางอีกอย่างหนึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเป็นสิ่งมหัศจรรย์หายาก เรื่องเหล่านี้ต้องถือปฏิบัติ อย่างเคร่งครัดจริงจัง และต้องนำมาใช้ให้ถูกต้อง ได้แก่สิ่งต่อไปนี้

4.1 งาช้างน้ำ มีลักษณะคล้ายเขี้ยวเสือแต่เล็กกว่า ไม่ใช่งาช้างน้ำในเทพนิยาย หรือ ฮิปโปโปแตมัส เป็นสัตว์น้ำชนิดหนึ่งอาศัยอยู่ในทะเลทางฝั่งตะวันตกของประเทศไทย ในอดีต ผู้คนมีน้อย พวกขวาน้ำใช้หวนกกล้วยไปวางไว้ริมฝั่ง ในฤดูที่ขวาน้ำคึกคะนองมาพบหวนกกล้วย จะแทงทันที เพราะแทงแล้วไม่เจ็บปวดเหมือนแทงหินหรือพวกปะการัง บางครั้งงาจะหักหรือ หลุดติดหวนกอยู่ ขวาน้ำจะได้งาช้างน้ำด้วยวิธีนี้ จึงนำมาเป็นเครื่องรางป้องกันปลาร้าย เช่น ปลาฉลาม โดยเฉพาะใครมีงาช้างน้ำ ช้างปากล้มมาก หมอจับช้างจะมีงาช้างน้ำเป็นส่วนมาก

4.2 กำจัด เป็นงาช้างที่แทงต้นไม้ใหญ่ ๆ หักติดอยู่ ช้างพลายอยู่ป่าหรือช้างเถื่อนที่กำลังตกมันดุร้ายมาก เจอะไรขวางหน้า เป็นแทงทั้งนั้นโดยเฉพาะต้นไม้ใหญ่ ๆ บางครั้งงาจะ ฝังติดต้นไม้ ค้างไม่ออก เกิดบักปลิงไปบิตมาจนถึงหักติดต้นไม้อยู่ ใครไปพบเข้าถือว่าเป็น โชคตากอันประเสริฐ เพราะนานปีจึงจะพบสักครั้งหนึ่ง นำมาทำเป็นแหวนสวมนิ้ว ภูษิตูขชนิด จะไม่กัดเดินทางในยามค่ำคืนจะปลอดภัย

4.3 กำจาย เป็นงาช้างที่แทงต้นไม้ แล้วหักตกลงมาอยู่บนพื้นดินเกิดขึ้นในลักษณะ เดียวกับกำจัด แต่กำจายมีความขลังน้อยกว่า

4.4 เขี้ยวหมูตัน เป็นเขี้ยวของหมูป่าเพศผู้ ตัวใดมีเขี้ยวตัน ตั้งแต่โคนเขี้ยวถึงปลาย เขี้ยว จะยังไม่ออกหรือยังไม่เข้า เมื่อตายด้วยความชรา ใครไปพบเข้าดึงออกจากกรามได้ นิยมใช้เป็น เครื่องรางป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.5 เกงเป็นเหล็ก เป็นรังปลวกชนิดหนึ่งอยู่ตามต้นไม้ เช่น ต้นมะพร้าว ตัวเล็กกว่า ปลวกธรรมดา ก้นสีเหลืองอ่อน ใช้เสี้ยนกลุ่มได้ดี เกงร้างหรือเกงที่ ไม่มีตัวปลวกแล้วบางส่วน กลายเป็นเหล็ก ยังคงสภาพมีรูเล็ก ๆ เป็นทางเดินของตัวปลวกอยู่ โดยปกติเกงเสนร้างหรือลำร้าง จึงจะพบมีเกงเป็นเหล็ก ใช้เป็นเครื่องรางป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

¹ พ่วง บุญรัตน์. “เครื่องราง,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม 3. 2529.

4.6 อัณฑะเป็นเหล็ก เป็นอวัยวะเพศชายที่เวลาเผาถูกอัณฑะจะไม่ไหม้ไฟ ยังคงภาพแข็งเหมือนเหล็ก ส่วนมากจะเป็นลูกอัณฑะของผู้ชายที่มีเพียงลูกเดียว ที่เรียกว่า “ไขได้หัน” ถือเป็นมหาอู่ใช้เป็นเครื่องรางป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.7 ดับเป็นเหล็ก เป็นอวัยวะในร่างกายที่ เวลาเผาดับไม่ไหม้ไฟ จับกันแข็งเป็นก้อนเหล็ก มักจะได้จากซากศพที่เป็นปานสีเขียว หรือตอนมีชีวิตกินว่านยาเพื่ออยู่ยงคงกระพัน เคยมีบางศพเผาไม่ไหม้ไฟ ฟืนเผาศพและโลงไฟไหม้หมดแล้ว แต่ศพยังคงเหลืออยู่ เขาใช้หญ้าจี้แคบ (หญ้าเจ้าชู้) โรยลงบนศพเพื่อปลอบ (ทำลายความขลัง) จึงเผาศพได้ ดับเป็นเหล็กใช้เป็นเครื่องรางป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.8 เหล็กไหล เป็นเครื่องรางสำคัญมาก จะพบตามเพดานถ้ำหรือผนังถ้ำ ตามเทือกเขาที่สูงสลับซับซ้อน เช่น เทือกเขานครศรีธรรมราช เหล็กไหลตัดด้วยมีดพร้าไม่ออก ต้องตัดด้วยเทียนขี้ผึ้งและว่านนางตัด หมอเป็นผู้เชี่ยวชาญในการสังเกตว่าถ้ำไหนมีเหล็กไหลหรือไม่ ถ้าเข้าลักษณะจะใช้น้ำผึ้งรวงแท้เป็นตัวล่อ เหล็กไหลจะข้อยลงมากล้ายดั่งแมลงคลุกด้วยผงว่านนางตัดแล้วตัดจากไฟเทียนขี้ผึ้ง จึงขาดออกจากกันได้ เมื่อแห้งมีลักษณะคล้ายตัวแมลงงู เขาจะตัดด้วยไฟจากเทียนขี้ผึ้งและว่านนางตัดเป็นชิ้นเล็ก ๆ บรรจุหรือใส่ประสมในพระเครื่องฝิ่งที่ได้แขน โดยคึงหนังได้แขนให้คึงแทงด้วยหนามพันทั้น หนามบ้องก็เรียก แล้วฝิ่งเหล็กไหลเข้าไว้จนแผลปลายปิดสนิท ใช้เป็นเครื่องรางป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.9 ไพลดำ เป็นพืชชนิดหนึ่งมักเรียกชื่อคล้องจองกันว่า เหล็กไหลไพลดำ คือเนื้อของเหง้าเป็นสีดำ โดยเกิดเป็นขึ้นเองให้กินหรือใส่ถุงแขวนคอ ป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.10 หอยทับปัด เป็นหอยที่ตายแล้วเป็นเวลานานปี ฝาหอยติดกันสนิท จัดหรือดึงไม่ออกจากกัน ลักษณะเหมือนหิน หรือแคลเซียมคาร์บอเนต มีลักษณะคล้ายหอยแครง นำมาผูกแขวนสะเอว ป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.11 เห็ดเป็นหิน เป็นพืชชนิดหนึ่งซึ่งแข็งเหมือนหิน แต่ยังคงสภาพของเห็ดเหมือนเดิม นำมาผูกแขวน สะเอวหรือแขวนคอ ป้องกันศาสตราวุธต่าง ๆ ได้

4.12 กาฝากรัก เป็นกาฝากที่เกิดตามกิ่งไม้รัก ที่ใช้ยางลงรักปิดทอง ชอบขึ้นริมลำคลอง ยางเป็นพิษ นกไม่กล้าจับเกาะ กาฝากรักจึงหายาก นำมาทำเป็นลูกประคำร้อยติดกับสร้อยคอ ผู้ชายนิยมทำเป็นอวัยวะเพศชายแขวนสะเอว เป็นมหาเสน่ห์ สตรีเพศหลงรัก ผู้หญิงทำเป็นอวัยวะเพศผู้หญิงแขวนสะเอว บรรจุในกระเป๋าสีธงนบัตร ขายสินค้าได้คล่อง แม่ค้านิยมกันมาก ลูกค้าติดอกติดใจ ผู้ชายหลงรัก สามิไม่ทอดทิ้ง

4.13 กาฝากมะยม เป็นกาฝากที่มักแขวนคู่กับกาฝากรัก ทำให้คนที่พบเห็นเกิดความนิยมนิยมชมชอบ และยังเปรียบเสมือนยมทัณฑ์อันเป็นไม้อาญาสิทธิ์ของพระยม ภูตผีปิศาจเกรงกลัวศัตรูทำร้ายมิได้

4.14 เขอ (เชื้อ) ผี เป็นกิ่งไม้จากต้นเดียวกัน แตกกิ่งมาแล้วกลับไปทาบติดเป็นอันเดียวกันใช้ติดที่ประตูบ้านเรือน ผีทุกประเภทไม่กล้าขึ้นเรือน ถ้าผูกแขวนกับตัว ผีกลัวไม่กล้าหลอกหลอน

4.15 ผมผีซ่อ เป็นผมของคนที่ยังมีชีวิตอยู่ ส่วนมากจะเกิดขึ้นตรงเหนือท้ายทอย ผมจะซ่อกันเอง หวีไม้ไป ตัดไม้ออกมาปล่อยให้ยาวไปข้างหลังคล้ายเปีย หนังสือจันทร์แก้วเกิดผมผีซ่อ จึงมีชื่ออีกชื่อหนึ่งว่าหนังสือสามเปีย ผมผีซ่อมักจะหลุดออกจากหนังสือตัวเอง บางคนคิดไปตลอดชีวิต เวลาตายถ้าไม่นอนตายทับผมผีซ่อ จะเผาไฟไม่ไหม้ ผมผีซ่อใช้บรรจุในถุงผ้าขาว แขนงคอ ป้องกันเวทมนตร์ ภูตผีปิศาจ และศาสตราวุธต่างๆ ได้

4.16 ผมผีพราย เป็นผมของผู้หญิงที่คลอดลูกติดถึงตาย เรียกกันว่าตายพรายทั้งกลม ใช้บรรจุในค้ำคาบ ค้ำมิด ค้ำพรวดหรือพรวดลึงงอ จะทำให้อาวุธเหล่านี้มีอิทธิฤทธิ์สังหารคู่ต่อสู้ที่มีเครื่องรางของขลัง มีเวทมนตร์จมนั่งได้

4.17 เบนท้องน้ำ เป็นเม็ดยาหรือปูนบนหลังปลากระเบนชนิดหนึ่ง ใช้ทำหัวแหวนป้องกันยาพิษได้ ถ้าถูกยาพิษแช่ลงในน้ำคั้นพิษจะละลายลงได้ แหวนที่มีหัวเบนท้องน้ำ คนโบราณถือเป็นมรดกสำคัญ พ่อแม่จะมอบให้ลูกคนหัวปี และมอบต่อๆ กันไป

4.18 เพชรตาแมว เป็นแร่อัญมณีชนิดหนึ่งใช้ทำหัวแหวน ป้องกันศาสตราวุธต่างๆ ได้

4.19 เพชรหน้าทั่ง เป็นแร่อัญมณีชนิดหนึ่งลักษณะคล้ายตะกั่วผสมอะลูมิเนียมอยู่ในก้อนหิน เมื่อแตกหินออกมีลักษณะเป็นรูปทรงกระบอกหกเหลี่ยม มีขนาดและลักษณะเหมือนกันทุกอัน ใช้ทำหัวแหวนป้องกันศาสตราวุธต่างๆ ได้

4.20 กระจุกงูเหลือม เป็นกระจุกสันหลังของงูเหลือมที่ตายแล้วและปล่อยให้เน่าเปื่อยจนแห้งเหลือแต่กระดูก นำเอาข้อกระดูกสันหลัง มาร้อยด้วยเชือกด้าย ทำสายรัดสะเอว เชื่อกันว่างูเหลือมเป็นราชาของงูมาก่อน จึงใช้ป้องกันพวกงูพิษและแก้เจ็บเอวเจ็บหลังได้ด้วย

4.21 ลูกกรอก เป็นทารกที่อยู่ในท้องแม่จนคลอดตายในท้องแม่ คลอดออกมาเรียกว่า ลูกกรอก ครอบครัวที่ได้ลูกกรอกถือเป็นโชคลาภสำคัญห่อด้วยผ้าขาว วางบนพานแล้ววางบนหิ้ง ให้กินเครื่องเช่นวันละสามเวลา มีเครื่องประดับกายแขวนผูกไว้บนหิ้ง ลูกกรอกจะให้ฝันบอกเหตุการณ์ได้ล่วงหน้า ป้องกันโจรขึ้นบ้าน เข้าทรงพ่อหรือแม่บอกพยากรณ์คนป่วยได้ ยังบอกหวยเบอร์ เมื่อลูกก็ไปรับเงินรางวัลทำให้พ่อแม่กลับมีฐานะดีขึ้น

4.22 หนังสือ เป็นเครื่องปูนอนหรือรองนั่งที่ทำจากหนังสือ เชื่อกันว่า ทำให้มีตบะ
 เดชะผู้คนเกรงกลัว ถุณินิยมทำเป็นเครื่องนุ่งห่ม เพื่อให้มีอาณาตบะแก่กล้า แม้นั่งหลับตา พวก
 สัตว์ร้ายทำมิได้

4.23 ขมิ้นอ้อย เป็นขมิ้นชนิดหนึ่งคล้ายกับขมิ้นชัน เหง้าโตกว่า ขาวกว่า ตัดเป็น
 แวนหนา ๆ เจาะรูร้อยเชือกด้ายแขวนมือแก่ผู้หญิงที่คลอดลูกใหม่ ๆ กันภูตผีปีศาจมารังความมิได้
 ถ้ากินขมิ้นอ้อยประจำเนื้อหนังเหนียว ฟัน แหวง ยิงไม่เข้า

4.24 คนทีดำ เป็นพืชสมุนไพรชนิดหนึ่งคล้ายคนทีสอ ถ้าหักกิ่งมาขีดฝ่ามือจะมีสีดำ
 เหมือนขีดด้วยหมึกสีดำ ถ้าใช้เป็นไม้พ่ายกวานข้าว ข้าวจะมีสีดำ คนทีดำใช้กิน ทำให้เกิดพลัง
 มหาศาล ศัตรูสู้ไม่ได้ เคยมีที่เขารักเกียรติ อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เดียวนี้หาไม่ได้แล้ว

4.25 เจ็ดหมูน (บอระเพ็ด) เป็นพืชสมุนไพรชนิดเถา มีปุ่มขรุขระ ขนาดเท่า
 นิ้วก้อย รสขมจัด ตัดให้มีความยาวเท่ากับความสูงของผู้นั้น กินวันละหนึ่งองคุลี กินทุกวันจนหมด
 ทั้งเถาจะทำให้ผู้นั้นมีอายุยืนด้วย การแช่ข่าเจ็ดหมูนเป็นตัวยาสำคัญยิ่ง

4.26 สามพันดั่ง เป็นว่านชนิดหนึ่ง (ชื่อตามภาษาถิ่นใต้ใช้แขวนสะเอว) ถ้ากิน
 ประจำยิ่งดี ถูกทูปถูกตีไม่แตก ไม่ฟกช้ำดำเขียว ทูปสามพันครั้งก็ยังไม่ตาย จึงตั้งชื่อว่าน
 ชนิด นี้ว่า “สามพันดั่ง”

4.27 เขี้ยวเลือกวาง เป็นเขี้ยวบนของเสือที่มีลักษณะพิเศษและหายาก เพราะ
 เขี้ยวเสือโดยปกติจะตัน มีคุณสมบัติคล้ายเขี้ยวหมูตัน คือ ยิงไม่ออก ฟันแทงไม่เข้า

เครื่องรางต่าง ๆ เหล่านี้ มีผู้ใช้มาแล้วตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นักรบไทยสมัยโบราณ
 ต้องมีเครื่องรางของขลังทุกคน เครื่องรางที่ได้จากธรรมชาติเหล่านี้ ควรมีอย่างน้อย 7 ชนิด
 จึงจะดีต้องเก็บรักษาเป็นอย่างดี มิฉะนั้นอาจคลายความขลังลงได้ และมีความเชื่อมั่นอย่างแน่วแน่
 ว่าป้องกันอันตรายได้จริง ต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ไม่ลอคได้ราวตากผ้า ไม่ลอคได้ทางกล้วย
 ตานีไม่กินรังจืด (กินรังจืดแล้วคืมสุราไม่เมา) ถือสังจะ ไม่ทำประลอง ไม่ผิดลูกเมียผู้อื่น
 ไม่รวมเพศกับภรรยาที่กำลังมีประจำเดือน ถ้าเกิดเจ็บไข้ได้ป่วยถึงต้องฉีดยาหรือต้องผ่าตัด จะต้อง
 เอาเครื่องรางต่าง ๆ ออกจากตัวเสียก่อน พวกกินว่านยาหนังเหนียวให้กินมะละกอสุกมาก ๆ เป็น
 การปลอบ หรือ ประอง ก็ว่า (ทำให้หายขลังเสียก่อน) เข็มฉีดยาจึงจะแทงเข้าหรือทำการผ่าตัดได้

เครื่องราง หรือ เครื่องรางของขลัง คือ วัตถุที่เชื่อกันว่ามีความศักดิ์สิทธิ์ มีพลัง
 อำนาจ ให้คุณแก่เจ้าของ หรือผู้ครอบครองในลักษณะต่าง ๆ สามารถใช้เพื่อป้องกันอันตราย
 เพื่อช่วยให้โชคมีความเจริญรุ่งเรือง ทำมาค้าขึ้น หรือมีเสน่ห์ มีคนรักคนนิยมชมชอบ เครื่องราง
 บางชนิดอาจมีคุณอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว แต่เครื่องรางบางชนิดมีคุณหลายอย่าง

นอกจากป้องกันอันตรายทำให้อยู่ยงคงกระพันแล้ว ในขณะที่เดียวกันก็ให้คุณทางเจริญรุ่งเรือง หรือทางเมตตามหานิยมด้วย

การแบ่งเครื่องรางตามลักษณะที่มา แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ใหญ่ ๆ คือ เครื่องรางที่เป็นวัตถุที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ และเครื่องรางที่เป็นสิ่งประดิษฐ์และปลุกเสกทำขึ้น เครื่องรางที่เป็นวัตถุที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ เช่น คดต่าง ๆ หิน รากไม้ แก้วตาแมว เขี้ยวหมูตัน เขี้ยวเสือลงเขาหัว เขาควย เหล็กไหล แร่บางชนิด ไข่แดงของเป็ดที่กลายเป็นหิน ตลอดจนลูกกรอกและกุมารทอง เครื่องรางประเภทนี้มักนำมาเขียนอักขระคาถาหรือปลุกเสกก่อนจึงจะใช้ได้ ส่วนเครื่องรางที่เป็นสิ่งประดิษฐ์และปลุกเสกทำขึ้น ได้แก่ พระเครื่อง เหริยญ ตะกรุด ผ้าประเจียด ผ้ายันต์ มงคลสวมศีรษะ หรือคล้องคอ ตะบอง มีดหมอ ปลัดจิก ลูกสะกด ลูกอม แหวนสวมนิ้ว แหวนสวมแขน หวายนาคเอว ขี้ผึ้งสีปาก สาธิกา และนางกวัก เป็นต้น

คนไทยในสมัยก่อนนิยมมีเครื่องรางติดตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งชายชาตรีซึ่งจะต้องออกรบ เข้าป่า หรือเดินทางค้าขาย แม้แต่เด็กเล็ก ๆ ก็มักมีเครื่องรางติดตัวเพื่อป้องกันภัยอันตราย ผู้ที่สามารถปลุกเสกทำเครื่องรางมักจะเป็นพระสงฆ์ที่มีความรู้ด้านนี้โดยเฉพาะที่เรียกกันว่า “เกจิอาจารย์” หรือที่เคยบวชเรียนซึ่งได้ร่ำเรียนหรือปฏิบัติจนมีสมาธิแก่กล้า ในสมัยก่อนมีการร่ำเรียนและถ่ายทอดวิชากันมาเป็นทอด ๆ อาจารย์แต่ละรูปอาจมีชื่อเสียงในการสร้างหรือปลุกเสกเครื่องรางแต่ละอย่างไม่เหมือนกัน

5. ยันต์¹ เป็นคำนาม พจนานุกรมภาษาไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้นิยามไว้ว่า ได้แก่ รูปต่าง ๆ ที่เขียนบนแผ่นโลหะหรือแผ่นผ้าแล้วลงอักขระใช้เป็นของขลัง

พันเอกปิ่น มุกขนันต์ ได้กล่าวถึงยันต์ไว้ในหนังสือประมวลศัพท์ศาสนาว่า ยันต์ แปลว่า “คล้องแคล้ว” ซึ่งโบราณจารย์ต้องการให้คนนำข้อธรรมติดตัวไปปฏิบัติได้อย่างคล้องแคล้วและจำง่าย จึงใช้วิธีย่อ ๆ ด้วยการบอกเอกลักษณ์ที่เป็นหัวใจหรือหลักธรรมในข้อความหนึ่ง ๆ ออกมาเขียนลงในแผ่นโลหะหรือแผ่นผ้าและอื่น ๆ เรียกว่า “ยันต์” และในขณะที่เขียนผู้ทำต้องบริกรรมคาถาเพื่อให้ “ขลัง” ด้วย

เอกลักษณ์ที่เป็นหัวใจหรือหลักธรรมย่อ ๆ ที่นำมาเขียนอย่างเช่น สัน วิ ธา ปุ กะ ษะ ปะ รวม 7 คำ ย่อมาจากพระอภิธรรมทั้ง 7 เรียกว่า “หัวใจพระอภิธรรม” หรือ อะ สัน วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภา รวม 9 คำ ย่อมาจากพระคุณหรือพระนามของพระพุทธเจ้า เรียกว่า “หัวใจพระพุทธคุณ” หรือ “พระนพหุคุณ” ดังนี้ เป็นต้น

¹ทิม มีเต็ม. “ยันต์,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 11. 2529. หน้า 5329 – 5333.

ยันต์ เป็น “ศาสตร์” ในวิชาการแขนงหนึ่ง เรียกว่า “ไสยศาสตร์” ซึ่งมนุษย์ได้ศึกษา และเรียนรู้ถ่ายทอดสืบต่อ ๆ กันมา นับว่าเป็นศาสตร์ที่ลึกลับ ยันต์ปรากฏและเป็นที่แพร่หลาย ได้แก่

ยันต์สามมุมหรือยันต์สาม ลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม อาทิ ยันต์ใบพัด ยันต์ชายธง
 ยันต์สี่มุมหรือยันต์สี่ ลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยม อาทิ ยันต์พระพุทธรุคณ ยันต์ตรีนิสิงเห
 ยันต์ห้ามุมหรือยันต์ห้า ลักษณะเป็นรูปห้ามุม อาทิ ยันต์แคล้วคลาด ยันต์นะโมตาบอด
 ยันต์กลมหรือยันต์ดวง ลักษณะเป็นรูปวงกลม อาทิ ยันต์พระบารมีสิบทิศ ยันต์ปทุมชาติ
 ยันต์ภาพต่าง ๆ อาทิ ยันต์องค์พระ ยันต์หนุมานเจริญงาย ยันต์ปลาตะเพียน

ยันต์ต่าง ๆ ตามที่กล่าวมานั้น ถ้าเขียนบนแผ่นโลหะ ได้แก่ แผ่นทองคำ แผ่นเงิน
 แผ่นนาก แผ่นทองเหลือง แผ่นทองแดง แผ่นตะกั่ว เหล่านี้ เรียกว่า “แผ่นยันต์โลหะ” หรือ
 “แผ่นยันต์” เช่น แผ่นยันต์สำหรับฝังกันหลุมเสาเอก เสาศาลพระภูมิ เป็นต้น ถ้าเขียนบนแผ่นผ้า
 เรียกว่า “ผ้ายันต์” เช่น ผ้ายันต์ปิดหัวเสา ผ้ายันต์ปิดปากหม้อ ผ้ายันต์แปดทิศ เป็นต้น และ
 ถ้าเขียนบนกระดาษสา บนใบลาน เรียกว่า “แผ่นยันต์กระดาษ” และ “แผ่นยันต์ใบลาน” เช่น
 แผ่นยันต์กระดาษสาบรรจุใต้ฐานพระพุทธรูปไม้ แผ่นยันต์ใบลานที่มีวนเป็นตะกรุด เรียกว่า
 ตะกรุด ใบลาน เป็นต้น

การจะทำยันต์ต่าง ๆ จำเป็นที่จะต้องได้รับการเล่าเรียนศึกษา และได้รับการประสิทธิ์
 ประสาทจากครูผู้สอนเสียก่อน จะทำให้สำเร็จและ “ขลัง” ต้องปฏิบัติตามขั้นตอนของการลงยันต์
 ซึ่งโบราณจารย์ได้ถือปฏิบัติสืบทอดกันต่อ ๆ มาดังนี้

1. จัดหาวัสดุและอุปกรณ์ อาทิ แผ่นโลหะ หรือแผ่นผ้า เหล็กจารสำหรับเขียนยันต์
 ให้พร้อม
2. กำหนดวันและฤกษ์ที่ดี ซึ่งทั่ว ๆ ไปจะกำหนดเอาวันที่เป็นธงชัย หรือวันที่เป็นอธิปัตติ
 ของแต่ละปี ซึ่งส่วนมากจะกำหนดเอาวันพฤหัสบดี วันอังคาร วันเสาร์ และถ้าเป็นวันเสาร์ ขึ้น 5
 ค่ำ เดือน 5 ของปีใด ๆ ก็ตามถือว่าเป็นวันดีที่สุด นอกจากวันเสาร์ของปีนั้นเป็นวัน “อุบาทว์”
 หรือ “โลกาวินาศ” ไม่บังควรที่จะทำ
3. จัดหาเครื่องสักการบูชาให้ถูกต้องตามพิธีการตามคำกล่าว ดังนี้
 “สิทธิการิยะ กุลบุตรผู้ใดปรารถนาใคร่จะทำการลงยันต์อันเกี่ยวข้องกับสรรพเวทมนตร์
 ให้แต่งเครื่องสักการบูชาครุบาอาจารย์เสียก่อน การกระทำนั้น ๆ จึงจะบังเกิดความ “ขลัง” และ
 “สัมฤทธิ์ผล” เป็นประสิทธิ์ จัดหาดอกไม้ 9 สี เทียนขี้ผึ้งอย่างดี 9 เล่ม รูปหอม 9 ดอก บายสี
 ปากชามพร้อมไขคัมปิกยอดบายสี ขนมด้มแดง ขนมด้มขาว มะพร้าวอ่อน กล้วยน้ำไทย ผลไม้
 9 สิ่ง (ห้ามมังคุด ละครูด ลางสาด) หัวหมู เป็ด ไก่ ผ้าขาว ผ้าแดง เงินบูชาครู 6 บาท”

สิ่งของดังกล่าวถ้ามีโอกาสที่จะพึงจัดหาได้ควรจัดให้ครบ แต่ถ้าโอกาสไม่อำนวยจะจัดหาเพียง ดอกไม้ เทียน รูป และ เงินบูชาครู 6 บาทก็ได้

เมื่อกำหนดวันเวลาและฤกษ์ พร้อมด้วยเครื่องวัสดุ เครื่องสักการบูชาครูเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ให้จัดที่บูชาไว้ในที่อันสมควร มีพระพุทธรูปตั้งประดิษฐานเป็นประธาน โดยใช้ผ้าขาวปูรองเสี้ยก่อน จากนั้นจึงจัดตั้งเครื่องสังเวชนัน্নวางบนผ้าขาวอีกทีหนึ่ง แล้วจุดเทียน รูป บูชา พระรัตนตรัย ตั้งจิตระลึกถึงคุณพระพุทธร พระธรรม พระสงฆ์ ตำรวมจิตให้แน่วแน่มั่นในคุณแห่งพระรัตนตรัย แล้วสวดบทสรรเสริญคุณพระพุทธรเจ้า เมื่อสวดเสร็จแล้วให้จุดเทียนทำน้ำพระพุทธร มนต์แล้วสวดบทดังนี้

“องการะ พินทุนาถัง อุปปีนัง พรหมาสะหะปะติมานัง อาทิกัปปะสุ อาคะโต ปัญจะปะทุมัง ทิสสะวา นะโม พุทธายะ ตีวันทะนังฯ

สีโร เม พุทธะเทวัญจะ นะลาเต พรหมะเทวะตา หะทะยัง นารายะกัญเจะวะ ทะเวหัตถะ จะ ประระเม สุราปาเท วิสสะณุกัญเจะวะ สัพพะกัมมา ปะสิทธิเม

สัพพะพุทธานุภาเวนะ สัพพะโสทธิ ะวันตุ เม สัพพะธัมมานุภาเวนะ สัพพะโสทธิ ะวันตุเม สัพพะสังฆานุภาเวนะ สัพพะโสทธิ ะวันตุเม

สิทธิกิจจัง สิทธิกัมมัง สิทธิการิยะ ตะถาคะโต สิทธิลาโภ นิรันตะรัง สิทธิเตโช ชะโยนิจัง สัพพะสิทธิ ะวันตุเมฯ”

การทำยันต์ต่าง ๆ เรียกว่า “ลงยันต์” หรือ “ลงเลขยันต์” โบราณจารย์กำหนดขั้นตอนในการทำ คือ การลากเส้นยันต์ การลงอักขระ ลงเลข การใช้ภาษา เท่าที่ปรากฏทั่ว ๆ ไป ใช้

อักษรขอม ซึ่งถือว่าเป็น “อักษรขลัง” ใช้ภาษาบาลี ใช้เลขไทย มีบางท้องถิ่นที่ใช้อักษรอื่น อาทิ อักษรมอญ อักษรธรรม เลขมอญ เลขในธรรมและเลขโหรา ทั้งนี้สุดแท้แต่คติของอาจารย์ผู้ลงยันต์จะกำหนดขึ้นใช้ ปัญหาที่สำคัญคือ การลงยันต์เท่านั้นที่จะต้องใช้สูตร (กฎสำหรับจดจำ) เรียก มิใช่ว่าเขียนเส้น เขียนอักขระ เขียนเลข ลงในแผ่นยันต์ แต่เฉย ๆ หรือเขียนขึ้นเพื่อความสวยงาม อักขระหรือเลขที่เขียนลงในยันต์นั้น โบราณจารย์ได้กำหนดความหมายไว้ทั้งสิ้น เช่น นะ หมายถึง ธาตุน้ำที่หล่อเลี้ยงร่างกายและดวงจิตมี 12

โม หมายถึง ธาตุดิน มี 21

พุท หมายถึง ธาตุไฟ มี 6

ธา หมายถึง ธาตุลม มี 7

ยะ หมายถึง อากาศธาตุ มี 10

รวมเป็นคุณ 56 ซึ่งหมายถึงคุณของพระพุทธเจ้า มี อิ ตี ปี โส เป็นต้น หรือการ
ลงเลข อย่างเช่น เลข 3 ที่ลงในยันต์ตรีนิสิงเห หมายถึงพระรัตนตรัยทั้งสาม คือ พระพุทธ
พระธรรม พระสงฆ์ ที่ย่อลง ได้แก่ มะ อะ อุ หรือเลข 9 ที่เขียนลงในยันต์ หมายถึงพระนาม
ของพระพุทธเจ้าทั้ง 9 ได้แก่ อะ สัง วิ สุ โล ปุ สะ พุ ภา ที่เรียกโดยย่อว่า “นวทรคุณ” ดังนี้
เป็นต้น สูตรที่ใช้สำหรับบริกรรมลงยันต์ โบราณจารย์ได้กำหนดไว้เป็นขั้นตอนดังนี้

รูปยันต์สามมุมหรือยันต์สาม ขณะทีลากเส้นยันต์ให้บริกรรมว่า “ตรีนิยันต์ สันตั้ง
วิกริงคะเรฯ”

รูปยันต์สี่มุมหรือยันต์สี่ ขณะทีลากเส้นยันต์ให้บริกรรมว่า “จัตุยันต์ สันตั้ง วิกริงคะ
เรฯ”

รูปยันต์ห้ามุมหรือยันต์ห้า ขณะทีลากเส้นยันต์ให้บริกรรมว่า “ปัญจยันต์ สันตั้ง วิ
กริงคะเรฯ”

รูปยันต์กลมหรือยันต์ดวง ขณะทีลากเส้นยันต์ให้บริกรรมว่า “ยันต์ สันตั้ง วิกริงคะเรฯ”

รูปยันต์ภาพต่าง ๆ เช่น เทพ มนุษย์ ยักษ์ สัตว์ ขณะทีลากเส้นยันต์ให้บริกรรมด้วย
อาการ 32 มี เกสา โลมา นະชา ทันตา ตะโจ เป็นต้น

กระดุกยันต์หรือเส้นลากยันต์ ขณะทีลากเส้นยันต์ให้บริกรรมว่า “อัญญยันต์ สันตั้ง
วิกริงคะเรฯ” มุมยันต์ เมื่อขณะขมวด

1. ยันต์สาม หรือยันต์สามมุม ว่า “ตรีนิโกญจา มะหายันต์ พรหมะพัคตร์ มะเหสุริง
ยันต์ สันตั้ง วิกริงคะเรฯ”

2. ยันต์สี่ หรือยันต์สี่มุม ว่า “จัตุโกญจา มะหายันต์ พรหมะพัคตร์ มะเหสุริง ยันต์
สันตั้ง วิกริงคะเรฯ” อักขระ เมื่อขณะลงว่า “อักขระยันต์ อุปปีชชะติฯ” เลข เมื่อขณะลงว่า
“เลขยันต์ อุปปีชชะติฯ”

ในการลงยันต์นั้น มีข้อสำคัญอย่างหนึ่ง คือ ขณะทีลากเส้นยันต์ เส้นตัวอักขระ เส้น
ตัวเลข เส้นขมวดมุมยันต์ บังเอิญขณะที่ลากเส้นได้หยุดชะงักเสีย เมื่อจะลากเส้นต่อให้ว่าต่อเส้น
ดังนี้

“สนธิยันต์ สันตั้ง วิกริงคะเรฯ” และเมื่อขณะลงอักขระ ลงเลข อย่าเขียนไปทับ
เส้นยันต์เป็นอันขาด ถ้าเขียนทับเส้นยันต์จะทำให้ยันต์นั้นเสียเรียกว่า “ยันต์ดาบอด” ต้องลงใหม่
ทั้งหมด

ยันต์ทั้งหลาย เมื่อลากเส้น ลงอักขระ ลงเลข เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ท่านให้กล่าวคาถา
สำหรับ อีกครั้ง เรียกว่า “กริ่ง” ดังนี้

กริ่งอักษระว่า “อักษระขันตัง สันตัง วิกริ่งคะเรฯ”

กริ่งเลขว่า “เลขะขันตัง สันตัง วิกริ่งคะเรฯ”

ถ้าจะกริ่งสำหรับอีกครั้งในวาระสุดท้าย ว่าดังนี้ “ขันตัง สันตัง อักษระขันตัง สันตัง เลขะขันตัง สันตัง วิกริ่งคะเรฯ” นับเป็นเสร็จพิธีลงขันต์

การปลุกเสกขันต์ โบราณจารย์ได้วางอุปเท่ห์ คือการใช้คาถาสำหรับกำกับในการปลุกเสกขันต์บางอย่างไว้ คือขันต์ที่ใช้กายบาทใดในการลงให้ใช้คาถาบทนั้นปลุกเสก แต่ถ้าไม่มีหรือมีแต่จะไม่ใช่บทนั้น ให้ใช้พระคาถาพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ พระคาถาพระเจ้า 5 พระองค์ พระคาถาพระเจ้า 16 องค์ และพระคาถาพระเจ้า 28 พระองค์ ดังนี้

พระคาถาพระพุทธคุณ ว่า “อิติปิโส ะคะวะ ๗๗ พุทโธ ะคะวะติฯ”

พระคาถาพระธรรมคุณ ว่า “สวากขาโต ะคะวะ ตาธัมโม ๗๗ วิญญูหิติฯ”

พระคาถาพระสังฆคุณ ว่า “สุปะฏิปันโน ะคะวะ โต สวอะกะสังโฆ ๗๗ โลกัสสาติฯ”

พระคาถาพระเจ้า 5 พระองค์ ว่า “นะโมพุทธาเยฯ”

พระคาถาพระเจ้า 16 พระองค์ ว่า “นะมะนะอะ นอกอนะกะ กอออนอะนะ นะอะกะ อังฯ”

พระคาถาพระเจ้า 28 พระองค์ ว่า “ตั้งเมสะเท โทสุสุเร โสอะปะมา ปะสุสุมิ อะทะสติ ปุวิสิเว กุโอกะโต นะมามิหังฯ”

เมื่อกล่าวคาถาปลุกเสกสำหรับเสร็จแล้ว ตอนท้ายให้กำกับด้วยธาตุทั้ง 4 อีกครั้งหนึ่ง คือ “นะ มะ พะ ทะ” เชื่อว่าขันต์จะประสิทธินักแล

สำหรับขันต์ภาพต่าง ๆ ก็เช่นเดียวกัน นอกจากจะปลุกเสกด้วยคาถาที่กำกับไว้แล้ว ให้เอาพระคาถาอาการ 32 คือ “เกโณนะทะ ตะมังนะอะ อะวะหะยะ กิปีปะอะ อะอุกะปี เสฎุโล เส เมอะวะเข สิงละมูมะฯ” เข้าปลุกเสกด้วย

ขันต์มีลักษณะและชื่อเรียกต่าง ๆ อาทิ ขันต์ธงชัย (ขันต์สามมูม) ขันต์พระไตรสรณาคมน์ (ขันต์สี่มูม) ขันต์นะโมตาบอด (ขันต์ห้ามูม) ขันต์ประทับหลัง (ขันต์ใบพัด) ขันต์บารมีสิบทิศ หรือขันต์พระประมุขชาติ (ขันต์ควง, ขันต์ดอกบัว) ขันต์หนุมานเชษฐาง (ขันต์ภาพ) ขันต์พระพุทธนิมิตต์ (ขันต์องค์พระ)

ขันต์ทั้งหลายมีพิธีและขั้นตอนในการทำตามที่กล่าว มีความละเอียดอ่อนจึงเป็น “ศาสตร์” ที่ลึกลับในสาขาหนึ่งในวิชา “ไสยศาสตร์” โดยเฉพาะผู้ที่จะทำขันต์หรือลงขันต์ ซึ่งทั่ว ๆ ไปเรียกกันว่า “เกจิอาจารย์” นั้น จำเป็นต้องเป็นผู้ที่ได้รับการศึกษามาอย่างแท้จริง และต้องเป็นผู้มีความประพฤติชอบด้วยกาย วาจา และมีสภาพจิตที่สะอาดบริสุทธิ์ปราศจากความ

โลก อย่างที่เรียกกันว่า เป็นผู้มี “กาย วาจา ใจ สะอาด” การทำยันต์หรือลงยันต์ จึงจักบังเกิดสัมฤทธิ์ผลในการลง “ยันต์”

6. คาถา¹ คือ คำเสกเป่าที่ถือว่าศักดิ์สิทธิ์ ซึ่งในภาษาถิ่นล้านนาซึ่งออกเสียงเป็น “กัถา” หรือ “กะถา” ซึ่งมีปรากฏทั้งรูปแบบที่เป็นร้อยกรองและร้อยแก้วโดยใช้คำในภาษาบาลีและภาษาถิ่นล้านนาเองผสมผสานกัน รวมทั้งอาจมีภาษาของชนเผ่าอื่นปะปนอยู่ หรือเป็นภาษาที่ค่อนข้างตลกคะนองก็มีทั้งนี้บทคาถานั้นอาจมีความหมายหรือไม่มีก็ได้ และคาถาต่าง ๆ พบว่ามีความหลากหลายกันมาก ทั้ง ๆ ที่มีชื่อเดียวกันหรือมาจากแหล่งเดียวกัน แต่ก็มีผู้เชื่อและรับรองว่าใช้ได้ผลดีเสมอกัน และที่ยกมานี้เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษาเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

คนล้านนาในสมัยก่อน โดยเฉพาะผู้ชายถือว่าการมีคาถาอยู่กับตัวแสดงถึงความเป็นลูกผู้ชายซึ่งอาจใช้คาถาในการป้องกันตัวเองจากการต่อสู้กับภัยต่าง ๆ ทั้งจากคน สัตว์ หรือจากธรรมชาติ นอกจากนั้นยังมีคาถาไว้เพื่อรักษาผู้ที่ได้รับการเจ็บป่วยจากโรคร้ายหรือพิษภัยต่าง ๆ อีกด้วย

แหล่งที่มาและการถ่ายทอดคาถา เนื้อหาของบทคาถามีที่มาจากแหล่งสำคัญ 4 แหล่ง คือ

1. บทสวดในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา
2. บทสวดในพิธีกรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งอาจเป็นบทสวดเต็มรูปหรือบทสวดที่เป็นคำย่อก็ได้
3. บทที่ประพันธ์ขึ้นได้โดยพระเถระผู้ทรงคุณในสมัยก่อน
4. คำที่ผู้รู้แต่งขึ้น

ผู้ที่ประพันธ์บทคาถาขึ้นหรือผู้ที่ทรงไว้ซึ่งบทคาถามาก่อนถือว่าเป็นครูของผู้อื่น เมื่อมีผู้ต้องการเรียนคาถาก็ต้องมาเรียนไปจากครู โดยต้องมีพานดอกไม้ รูปเทียน เครื่องบริโภค และเงินตราสำหรับบูชาครู ซึ่งเรียกว่า “ขึ้นครู” โดยครูอาจตั้งค่าเป็นเงิน 12 บาท 16 บาท หรือ 39 บาท แล้วแต่กรณี ซึ่งรวมเรียกว่า “ขึ้นตั้ง” การถ่ายทอดนั้นถ่ายทอดกันทั้งแบบมุขปาฐะตัวต่อตัวและแบบที่บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรในสมุดพิบสาและใบลานอีกด้วย

ในการถ่ายทอดด้วยวาจา หรือมุขปาฐะแบบตัวต่อตัวนั้นต้องระวังไม่ให้ผู้อื่นได้ยินหรือมีผู้มาแอบฟัง เพราะหากมีผู้มาแอบฟังได้ยินแล้วจดจำคาถานั้นไป ถือกันว่าผู้ที่เรียนโดยตรงนั้นก็จะได้ไม่ได้คาถาตัวจริงไปหรือคาถาอาจจะเสื่อมหมดความขลังไป แต่ผู้ที่แอบฟังหรือ “แอบเรียน”

¹ รั้งสรรค จันตะ. “คาถา,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ เล่ม 2. 2529.

นั้น จะได้คาถาดำจริงที่มีความขลังไปแทน คาถาที่เกิดจากการแอบเรียนนั้นเรียกว่า คาถาลอดช่อง (อ่าน “คาถาลอดช่อง”)

กล่าวกันว่า “คนดิบ” หรือชายผู้ที่ไม่เคยผ่านการบวชจะเรียนคาถาหรือ “ถือ” คาถาได้ดีกว่า พวก “น้อย” หรือ “หนาน” ซึ่งผ่านการบวชเณรบวชพระมาแล้ว ทั้งนี้เพราะถือว่าคาถาเป็นสิ่งที่อยู่ก้ำกึ่งระหว่างไสยศาสตร์ที่มาจากลัทธิพราหมณ์ ซึ่งอาจนำไปใช้ในทางที่ขัดแย้งกับแนวคำสอนในพุทธศาสนาได้ ซึ่งบทคาถาหลายบทตามทัศนะของพุทธศาสนาถือว่าเป็น “เครื่องฉนวิชา” เช่น คาถา “ผ่าจัน” หรือพวก “คุณไสย” ทั้งหมด เป็นต้น

ในตำราแผนโบราณพื้นเมืองระบุว่า หากจะเริ่มเรียนคาถาอาคมนั้น ให้ผู้เรียนจัดข้าวตอกดอกไม้บูชาครูเสียก่อน จึงจะเริ่มเรียนและให้เรียนในวันอังคารและวันเสาร์จึงจะดี ส่วนคาถาทงเมตตามหานิยมนั้น หากเริ่มเรียนในวันจันทร์ “คืนัก”

ภาษาในบทคาถา

เนื่องจากคาถามีที่มาจากแหล่งใหญ่ ๆ 4 แหล่งดังกล่าว ดังนั้นภาษาที่ปรากฏในคาถาบทต่าง ๆ จึงมีที่มาจากนี้คือ ภาษาบาลีสันสกฤต ภาษาขอม ภาษาถิ่นล้านนา และภาษาชนชาติอื่น ๆ เช่น ม่าน (พม่า) ขมุ (ลาวเทิง) เขี้ยว (ไทใหญ่) เป็นต้น

คาถากับพิธีกรรม

การใช้คาถานั้นใช้ได้หลายแบบ เช่น การท่องบทคาถาหรือ “ว่าคาถา” แล้วเป่าหรือเสกลงใส่ตัวบุคคลหรือบริเวณที่เป็นเป้าหมายที่จะให้เกิดผลตอบสนองโดยตรงหรืออาจเสกเป่าลงในน้ำที่เรียกว่า “น้ำมนตร์” เสกใส่กรวยทราย ข้าวสารอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ เป็นต้น

นอกจากนี้การใช้คาถายังปรากฏในอีกรูปแบบหนึ่งคือ ใช้ร่วมกับพิธีกรรมที่เป็นแบบผสมผสานกันระหว่างคติพุทธศาสนา กับลัทธิผีสงเทวดาและลัทธิพราหมณ์ เช่น คาถาไล่ผี คาถารักษาโรคบางชนิด โดยเริ่มจากการอ่านโองการบูชาเทวดาอารักษ์ หรือ “ท้าวทังสี่” เสียก่อน แล้วอาจารย์ผู้ประกอบพิธีก็เริ่มทำพิธีร่ายคาถาต่อหน้าพระพุทธรูป เป็นต้น

จุดประสงค์ของคาถาทั้งหลายที่มีอยู่ในล้านนาแล้ว พบว่าอาจแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

1. คาถาประเภทพุทธมนต์หรือเพื่อการรักษาพยาบาล

คาถาประเภทเพื่อการรักษาพยาบาล คาถาที่จัดเป็นประเภท “ลีปคุณ” เป็นคาถา “ฝ่ายดี” ที่เป็น “พลังเย็น” ที่อ้างเอาคุณของพระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่ตั้ง ใช้สำหรับรักษาโรคต่าง ๆ โดยมีอุปกรณ์ของขลังอื่นประกอบด้วย เช่น งาช้าง เขี้ยวหมูตัน เขี้ยวเสือกหลง เป็นต้น เพราะเชื่อกันว่าสิ่งเหล่านี้มีอำนาจหรืออาชนะพิชรายอื่น ๆ ได้ โดยใช้กรีดไปบนร่างกายของผู้ป่วยประกอบกับเป่าคาถาลงไปและประสานกับการกินน้ำมนตร์ด้วยก็ช่วยให้ผู้ป่วยหายจาก

การป่วยไข้ได้ คากาเหล่านี้ได้แก่คากาไล่พิษภัย คากาแก้โรคตาแดง หรือ ไล่ผีที่เข้าสิงอยู่ในคน เป็นต้น

2. คากาประเภทมหานิยม

คากาประเภทมหานิยมนี้ หมายถึง ให้คนอื่นรักชอบในตัวเอง โดยเฉพาะชายหนุ่ม ทำให้หญิงสาวพอใจในผู้ใช้คากานั้น ๆ ได้ ภาษาล้านนาเรียกคากาประเภทนี้ว่า คากาสาวหม่อม (สาวชอบ) เป็นต้น

3. คากาประเภทขับไล่หรือป้องกัน

คากาประเภทนี้ใช้เสกเพื่อขับไล่สิ่งเลวร้าย หรือภูตผีปิศาจต่าง ๆ

4. คากาประเภทใช้กระทำกับผู้อื่น

คากาประเภทนี้ใช้กระทำกับผู้อื่นเป็นคากาที่ให้คุณและให้โทษกับผู้อื่นได้ เป็นพลัง “ฝ่ายร้อน” ซึ่งโดยมากจะใช้เพื่อผลประโยชน์ของตัวเอง ขณะเดียวกันก็ทำให้ผู้อื่นได้รับผลตาม ที่ตนต้องการด้วย คากาประเภทนี้ได้แก่ คากาผ่าจ้าน (คากาที่ทำให้คนรักแตกแยกกัน) เป็นต้น

นอกจากนี้ พลตรีหลวงวิจิตรวาทการ¹ ได้กล่าวถึง อิทธิปาฏิหาริย์ที่เกิดจากการฝึกฝนตนเองตามหลักของวิชาแปดประการ ซึ่งทำให้พระพุทธเจ้าทรงมีฤทธิ์ สามารถแสดงปาฏิหาริย์ได้ ยิ่งกว่าปกติของมนุษย์ธรรมดา คือ ทรงมีทิพโสตร ระลึกชาติได้ มีทิพยจักขุ และสาวกของพระองค์ที่บรรลุนิเวศนาแปดประการ ก็ทำได้เช่นกัน โดยวิชาแปดประการแบ่งออกเป็น

1. วิปัสสนาญาณ ญาณในวิปัสสนา ญาณที่เป็นวิปัสสนา คือ ปัญญาที่พิจารณาเห็น

สังขาร

2. มโนมยิทธิ ฤทธิ์สำเร็จด้วยใจ ฤทธิ์ทางกาย คือ นิรมิตกายอื่นออกจากกายนี้

คูดชักไส้จากหญ้าปล้อง ชักดาบจากฝัก หรือชักงูออกจากคราบ

3. อิทธิวิชา หรืออิทธิวิธี แสดงฤทธิ์ได้ต่างๆ คนเดียวนิมิตรเป็นคนมากก็ได้ กลับเป็น

คนเดียวก็ได้ ล่องหน คำดิน ดินบนน้ำ เหาะ ลูบคลำพระจันทร์ พระอาทิตย์ได้

4. ทิพโสตร มีหูทิพย์หมดจด ล่วงหูของสามัญมนุษย์ ฟังเสียงสองอย่างได้ ทั้งเสียงทิพย์

เสียงมนุษย์ ทั้งเสียงใกล้และเสียงไกล

5. เจโตปริยญาณ ความรู้ที่กำหนดใจผู้อื่นได้ คือ กำหนดด้วยใจของตนเองแล้ว รู้ได้

ตั้งใจของบุคคลอื่น อันบริสุทธิ์หรือเศร้าหมอง

¹พลตรี หลวงวิจิตรวาทการ. วิชาแปดประการ. 2544. หน้า 41 – 129.

6. ปุพเพนิวาสานุสสติ ระลึกชาติได้ คือ ระลึกชาติถอยหลังเข้าไปได้ตั้งแต่ชาติหนึ่ง สองชาติ จนหลายๆ กัลป์ ว่าในชาตินั้น ๆ ได้มีชื่อโคตร มีผิวพรรณ มีอายุหรือจุดจากชาติใดหรือ เกิดในชาติใด

7. ทิพยจักขุ ตาทิพย์ คือ มีจักขุทิพย์ บริสุทธิ ล่วงจักขุสามัญมนุษย์ เห็นเหล่าสัตว์ กำลังจุดก็มี กำลังเกิดก็มี เลวก็มี ดีก็มี มีผิวพรรณไม่งามก็มี มีผิวพรรณงามก็มี ได้ดีก็มี ตกยากก็มี รู้ได้ว่าเหล่าสัตว์เป็นไปตามกรรม

8. อาสวักขณญาณ ความรู้ที่เกิดให้สิ้นอาสวะ (กิเลสที่ไหลซึมซ่านไปข้อมใจ เมื่อ ประสบอารมณ์ต่าง ๆ) คือ รู้จักตามความจริงว่า นี่ทุกข์ ที่ทุกข์สมัย ที่ทุกข์นิโรธ

สรุปได้ว่า การแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ต่าง ๆ เป็นการกระทำที่เกิดจากอำนาจของดวงจิต ที่ได้รับการฝึกฝนเป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากพระเกจิอาจารย์ต่าง ๆ ที่ได้รับความเคารพนับถือ อันเนื่องมาจากมีผู้พบเห็นว่าได้แสดงอำนาจบันดาลให้สิ่งต่าง ๆ เป็นไปได้ยิ่งกว่ามนุษย์ธรรมดา สามารถทำได้ หรือเกิดจากวัตถุ สิ่งของจากธรรมชาติที่มีผู้พบเห็นที่สามารถแสดงคุณลักษณะ แตกต่างไปจากวัตถุสิ่งของนั้นๆ ที่เป็นไปตามธรรมชาติ เกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน โชคลาง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สภาพภูมิศาสตร์¹

สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดตั้งอยู่ทางภาคใต้ ทางชายฝั่งตะวันออกบริเวณกึ่งกลางของคาบสมุทรภาคใต้ พื้นที่ทั้งที่เป็นแผ่นดินใหญ่และเกาะ เป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ยิ่งจังหวัดหนึ่ง นอกจากนี้ในพื้นที่อันกว้างใหญ่และอุดมสมบูรณ์นั้น ได้มีการประกอบอาชีพ เกษตรกรรมกันอย่างเป็นล่ำเป็นสัน ทำให้มีอุตสาหกรรมต่าง ๆ มากมายที่ตั้งขึ้นเพื่อรองรับผลิตผลด้านการเกษตร สุราษฎร์ธานีจึงเป็นจังหวัดที่อำนวยความสะดวกอย่างมหาศาลให้แก่ประเทศ ที่ตั้งและขนาด

สุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ระหว่างละติจูด 8 องศา 17 ลิปดาเหนือ และละติจูด 9 องศา 58 ลิปดาเหนือ กับลองจิจูด 98 องศา 25 ลิปดาตะวันออก และลองจิจูด 99 องศา 23 ลิปดา ตะวันออก มีเนื้อที่ประมาณ 12,811.06 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นพื้นที่ร้อยละ 18.23 ของภาคใต้ และมีพื้นที่มากเป็นจังหวัดอันดับที่ 10 ของประเทศ ส่วนของพื้นที่ที่เป็นผืนแผ่นดินใหญ่ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

¹ชวน เพชรแก้ว และสบาย ไสยรินทร์. สุราษฎร์ธานีของเรา. 2537. หน้า 19 – 27.

ทิศเหนือ	ติดต่อ	จังหวัดชุมพรและอำเภอไทย อำเภอนำชะนังเป็นอำเภอที่ตั้งอยู่ทางเหนือสุดของจังหวัด
ทิศใต้	ติดต่อ	จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่ อำเภอพระแสง และกิ่งอำเภอชัยบุรี เป็นพื้นที่ที่ตั้งอยู่ได้สุด
ทิศตะวันออก	ติดต่อ	ทะเลอ่าวไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช อำเภอคอนสัก และอำเภอกาญจนดิษฐ์ เป็นอำเภอที่มีอาณาเขตอยู่ทางตะวันออกสุด
ทิศตะวันตก	ติดต่อ	จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง อำเภอพนมและอำเภอ บ้านตาขุนเป็นอำเภอที่มีอาณาเขตอยู่ทางตะวันตกสุด

ลักษณะภูมิประเทศ

นอกจากจะมีพื้นที่บนผืนแผ่นดินใหญ่แล้ว ยังมีพื้นที่เป็นเกาะในอ่าวไทยในเขตการปกครอง จำนวน 59 เกาะ เกาะที่สำคัญ ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะปราบ เกาะแตน เกาะเต่า เกาะพะลวย และเกาะนกเขา เป็นต้น มีชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 156 กิโลเมตร

ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เป็นป่าและภูเขา พื้นที่ส่วนลึกสุดด้านตะวันตก ซึ่งได้แก่ พื้นที่ในอำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอพระแสง อำเภอพนม บางส่วนของอำเภอพุนพิน อำเภอท่าฉาง อำเภอไชยา อำเภอท่าชนะ กิ่งอำเภอชัยบุรี อำเภอเวียงสระ และส่วนของพื้นที่ซึ่งติดต่อกับจังหวัดระนอง และจังหวัดพังงา มีลักษณะภูมิประเทศเป็นป่าและภูเขาหนาแน่น มีที่ราบสลับอยู่ระหว่างภูเขาบ้าง ทิวเขาที่เกิดขึ้นคือทิวเขาสำคัญที่อุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้ ถัดจากพื้นที่ส่วนลึกสุดเข้ามาก็เป็นพื้นที่ราบตอนกลางและที่ราบริมทะเล พื้นที่ส่วนนี้เหมาะแก่การประกอบเกษตรกรรม ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอเมือง อำเภอพุนพิน อำเภอเคียนซา อำเภอพระแสง อำเภอพนม อำเภอบ้านนาเคิม อำเภอท่าชนะ อำเภอไชยาและอำเภอท่าฉาง ทางด้านทิศตะวันออกของจังหวัดนี้ คือส่วนที่เป็นเขตแดนระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งมีเทือกเขานครศรีธรรมราชเป็นเขตแดนจัดได้ว่าเป็นพื้นที่ราบสูงบางส่วน และเป็นพื้นที่ลาดเอียงไปตลอดแนวเขตจังหวัด ได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอคอนสัก อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอบ้านนาสาร และอำเภอเวียงสระ นอกจากนี้พื้นที่ที่กล่าวแล้ว ยังมีพื้นที่เกาะในทะเลอ่าวไทยอีกด้วย เกาะที่มีผู้คนอยู่หนาแน่น ได้แก่ เกาะสมุย เกาะพะงัน และเกาะเต่า สภาพทั่วๆ ไปของเกาะ คือ บริเวณตอนกลางเป็นภูเขา เป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร มีที่ราบอยู่บ้างคือบริเวณชายฝั่งทะเล

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำอื่น

ด้วยเหตุที่ภูมิประเทศเต็มไปด้วยภูเขาและป่าไม้ จึงเป็นแหล่งเกิดของต้นน้ำลำคลอง แม่น้ำสายสำคัญ คือ แม่น้ำตาปี แม่น้ำพุมดวง และแม่น้ำท่าทอง นอกจากนั้นเป็นลำน้ำเล็กๆ สายสั้น ๆ

1. แม่น้ำตาปี

แม่น้ำตาปีเดิมเรียกแม่น้ำหลวง ต้นน้ำเกิดจากเขาหลวง ในอำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช ไหลผ่านอำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ในจังหวัดนครศรีธรรมราช แล้วไหลผ่าน อำเภอบ้านนาสาร อำเภอเวียงสระ อำเภอพระแสง อำเภอพุนพิน และอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ออกทะเลที่อ่าวบ้านดอน แม่น้ำตาปียาวประมาณ 232 กิโลเมตร มีคลองสาขาที่สำคัญ 6 สาย คือ

1.1 คลองสินปุน ต้นน้ำอยู่ในจังหวัดกระบี่ ไหลมารวมกับแม่น้ำตาปีทางฝั่งซ้ายใน ตำบลสินปุน อำเภอพระแสง

1.2 คลองอิปัน ต้นน้ำมาจากอำเภอทับปุด จังหวัดพังงา ไหลมารวมกับแม่น้ำตาปี ทางฝั่งซ้ายใกล้บ้านย่านดินแดง ที่ตั้งที่ว่าการอำเภอพระแสง

1.3 คลองพุนพิน แยกจากฝั่งซ้ายแม่น้ำตาปี ใกล้สะพานรถไฟจุลจอมเกล้าฯ ตำบล ทำข้าม อำเภอพุนพิน ไปออกอ่าวบ้านดอน

1.4 คลองท่ากูบ ต้นน้ำมาจากบึงขุนทะเล ในตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ไหลมารวมกับแม่น้ำตาปีทางฝั่งขวา

1.5 คลองมะขามเตี้ย ต้นน้ำมาจากบึงขุนทะเล ไหลมารวมกับแม่น้ำตาปีทางฝั่งขวา

1.6 คลองขวาง แยกจากฝั่งซ้ายตรงข้ามหน้าตลาดบ้านดอน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ไปบรรจบคลองพุนพินที่ตำบลบางไทร อำเภอพุนพิน

2. แม่น้ำพุมดวง หรือแม่น้ำคีรีรัฐ

แม่น้ำพุมดวง ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขากระหนังระหว่างจังหวัดพังงากับจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ อำเภอพนม ส่วนที่เรียกว่าแม่น้ำพุมดวงตั้งต้นจาก ปากน้ำคลองสกและคลองแสงต่อกันไหลผ่าน อำเภอพนม อำเภอบ้านตาขุน อำเภอคีรีรัฐนิคม อำเภอพุนพิน บรรจบกับแม่น้ำตาปีทางฝั่งซ้ายที่ ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน ใกล้ ๆ สถานีรถไฟสุราษฎร์ธานี แม่น้ำสายนี้ยาวประมาณ 120 กิโลเมตร มีคลองสาขาที่สำคัญ 3 สาย คือ

2.1 คลองยัน แยกจากฝั่งซ้ายที่ตำบลย่านยาว อำเภอคีรีรัฐนิคม ต้นน้ำอยู่ในอำเภอ กะเปอร์ จังหวัดระนอง

2.2 คลองแสง แยกไปทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำพุมดวง ในอำเภอคีรีรัฐนิคม ตรงข้าม ปากคลองสก ในอำเภอพนม ต้นน้ำอยู่ในอำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา

2.3 คลองสก แยกไปทางฝั่งขวาของแม่น้ำพุมดวง ในอำเภอพนม ตรงข้ามปากคลองแสง ในอำเภอกีร์รัฐนิคม ต้นน้ำมาจากภูเขาสก อันเป็นภูเขาที่กั้นระหว่างพรมแดนระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดพังงา

3. แม่น้ำท่าทอง หรือแม่น้ำท่าทองอุแท

แม่น้ำท่าทอง ต้นน้ำเกิดจากเขาเหมืองเกิด ในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ ไหลผ่านตำบลท่าอุแท ตำบลชัยคราม ตำบลท่าทอง ไหลไปลงอ่าวบ้านคอนที่ตำบลท่าทองใหม่

4. ลำน้ำสายสั้น ๆ

ลำน้ำสายสั้น ๆ คือ คลองในอำเภอต่าง ๆ ได้แก่

4.1 อำเภอเมือง มีคลองมะขามเตี้ย คลองท่ากูบ คลองขวาง คลองฉนาก คลองบางกล้วย และคลองรีว

4.2 อำเภอกาญจนดิษฐ์ มีคลองกระเดาะ และคลองท่าทอง

4.3 อำเภอบ้านนาสาร มีคลองพูน คลองฉวาง คลองบาง คลองยาและคลองพังปูน

4.4 อำเภอพุนพิน มีคลองพุนพิน คลองท่าสะท้อน และคลองเสียด

4.5 อำเภอกีร์รัฐนิคม มีคลองยัน คลองแสง และคลองมะรุ่ย

4.6 อำเภอเวียงสระ มีคลองตาล คลองน้ำเต่า คลองทุ่งหลวง และคลองชนวน

4.7 อำเภอพนม มีคลองสก และคลองพนม

4.8 อำเภอบ้านนาเดิม มีคลองลำพูน

4.9 กิ่งอำเภอชัยบุรี มีคลองโตรม คลองขวนปลา และคลองสองแพรก

4.10 อำเภอคอนสัก มีคลองคอนสัก และคลองคราม

4.11 อำเภอไชยา มีคลองไชยา คลองพุมเรียง และคลองตะเคียน

4.12 อำเภอท่าชนะ มีคลองท่าชนะ (คลองท่ากระจาย) และคลองท่าม่วง

4.13 อำเภอท่าฉาง มีคลองท่าฉาง และคลองท่าแซะ

4.14 อำเภอเกาะสมุย มีคลองหน้าเมือง คลองมะเร็ต คลองสระเกษ และคลอง
ลิปะน้อย

4.15 อำเภอเกาะพะงัน มีคลองธารเสด็จ คลองแพง คลองวังทอง และคลอง
ธารประเวศ

4.16 อำเภอบ้านตาขุน มีคลองแสง ส่วนแหล่งน้ำอื่น ๆ ที่จะกล่าวถึงในที่นี้หมายถึง
แหล่งน้ำที่เป็นบึง หนอง และน้ำใต้ดิน

บึงหนองที่ควรรู้จัก ได้แก่ บึงขุนทะเลในอำเภอเมือง สระมโนห์ราในอำเภอเกาะพะงัน
สระแก้วในอำเภอพระแสง และบึงขนาดใหญ่บ้านทุ่งทองในอำเภอเคียนซา

สำหรับสภาพน้ำใต้ดิน พื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพน้ำใต้ดินดังนี้

1. สภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำน้อย ให้น้ำ 20 – 100 แกลลอนต่อนาฬิกา โดยทั่วไป น้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่มีแร่เจือปน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของทุกอำเภอ
2. สภาพน้ำใต้ดินที่ให้ปริมาณน้ำน้อย ให้น้ำ 20 – 100 แกลลอนต่อนาฬิกา แต่ น้ำมีคุณภาพต่ำ ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอบ้านตาขุน พนม กาญจนดิษฐ์ ดอนสัก บ้านนาสาร และเวียงสระ
3. สภาพน้ำใต้ดินที่ให้น้ำปริมาณปานกลาง ให้น้ำ 100 – 500 แกลลอนต่อนาฬิกา โดยทั่วไป น้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่มีตะกอนเจือปน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอพุนพินและท่าฉาง
4. สภาพน้ำใต้ดินที่ให้น้ำปริมาณมาก ให้น้ำเกิน 500 แกลลอนต่อนาฬิกา โดยทั่วไป น้ำมีคุณภาพดี แต่บางพื้นที่มีน้ำใต้ดินเค็ม และมีแร่เหล็กเจือปน ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของอำเภอท่าฉาง

ลักษณะภูมิอากาศ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งอยู่ในเขตร้อนบริเวณใกล้เส้นศูนย์สูตร จึงมีภูมิอากาศแบบโซนร้อน แต่จากการที่ตั้งอยู่ในคาบสมุทรภาคใต้ซึ่งไม่กว้างนัก จึงได้รับอิทธิพลของลมมรสุม ดังต่อไปนี้

1. มรสุมฤดูร้อน หรือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมนี้มีทิศทางพัดผ่านมหาสมุทรอินเดีย และทะเลอันดามัน แล้วเข้าสู่ประเทศไทยจึงมีฝนตกในจังหวัดสุราษฎร์ธานีตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ตุลาคม อย่างไรก็ตามในบางช่วง ฝนอาจจะเว้นระยะตกเป็นเวลาหลาย ๆ วัน เช่น ในเดือนสิงหาคม เป็นต้น
2. มรสุมฤดูหนาว หรือมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ลมนี้มีทิศทางพัดผ่านอ่าวไทยสู่ภาคใต้ของประเทศไทย ลมนี้พัดผ่านระหว่างเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ ในช่วงนี้จะมีฝนตกชุกในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพราะตั้งอยู่ด้านหน้าเทือกเขาภูเก็ตและเทือกเขาบรรทัด จึงรับลมมรสุมเต็มที่

จากอิทธิพลของลมมรสุมทั้งสอง ทำให้ในปีหนึ่ง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงมีเพียง 2 ฤดู คือ ฤดูฝน และฤดูแล้ง ฤดูแล้งจะเริ่มราวเดือนกุมภาพันธ์ดังกล่าวแล้ว

ทรัพยากร

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้ชื่อว่าเป็นจังหวัดหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่

1. ป่าไม้

จังหวัดสุราษฎร์ธานีอุดมไปด้วยป่าไม้มีค่าทั้งป่าดงดิบ และป่าชายเลน ทั้งนี้เพราะว่า ภูมิอากาศเป็นประเภทมรสุมเมืองร้อน หรือป่าฝนเมืองร้อนเกือบตลอดปี และภูมิประเทศที่เต็มไปด้วยป่าและภูเขาหนาแน่น เนื้อที่ของป่าของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในปี พ.ศ. 2504 มีประมาณ 8.16 ล้านไร่ แต่ถูกบุกรุกทำลายลงเป็นจำนวนมาก จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 2528 เนื้อที่ป่าถูกบุกรุกทำลายไปเป็นจำนวนมากกว่าร้อยละ 60 หรือประมาณ 4.89 ล้านไร่ สาเหตุที่สำคัญคือ การทำอุตสาหกรรมป่าไม้และความต้องการที่ดินอันเป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว ปัจจุบันนี้คงมีป่าไม้เหลืออยู่ไม่มากนัก

พืชพรรณไม้มีนานาชนิดที่มีชื่อของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้แก่ ไม้ยาง ยุง ตะเคียน ต้ำเสา (กันเกรา) จำปา พะยอม เตี้ยม หลุมพอ อินทนิล กะทัง แดง โดแหลม มังคาน เป็นต้น

ส่วนพื้นที่ป่าชายเลนซึ่งมีพืชพรรณป่าชายเลนขึ้นหนาแน่น ก็ถูกทำลายลงอย่างย่อยยับ เช่นเดียวกันด้วยการใช้พื้นที่ทำนาถุ้ง พื้นที่ป่าชายเลนที่สำคัญ ได้แก่ ป่าชายเลนอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอไชยา อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอดอนสัก และอำเภอพุนพิน ไม้ที่สำคัญในป่าชายเลนได้แก่ โกงกาง แสม ตะปุน ตุ่ม ตั้ว เป็นต้น ในปัจจุบันป่าชายเลนที่ยังคงสภาพเดิมมีเหลืออยู่น้อยมาก

ทั้งป่าดงดิบและป่าชายเลนในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รัฐบาลยังได้สงวนป่าเป็นเขตป่าสงวนแห่งชาติไว้หลายแห่ง ดังนี้

1. ป่าเขาพุทธทอง ในท้องที่อำเภอไชยา และท่าฉาง
2. ป่าทุ่งรัง ควนเสียด บกไก่อ่า และคลองกงซ้ง ในท้องที่อำเภอกาญจนดิษฐ์
3. ป่าคลองสินปุน ในท้องที่อำเภอพระแสง
4. ป่าคลองเหยียน ในท้องที่อำเภอพระแสง และเคียนซา
5. ป่าวัดประคู้ ในท้องที่อำเภอเมือง และพุนพิน
6. ป่าน้ำตกหินลาด ในท้องที่อำเภอเกาะสมุย
7. ป่าเลนดอนสัก ในท้องที่อำเภอดอนสัก
8. ป่าคลองน้ำเต่า ในท้องที่อำเภอบ้านนาสาร และเวียงสระ
9. ป่าเขาพลู ในท้องที่อำเภอเมือง พุนพิน และบ้านนาเดิม
10. ป่าเลนน้ำเค็มท่าฉาง ในท้องที่อำเภอท่าฉาง

11. ป่าเขาท่าเพชร ในท้องที่อำเภอเมือง
12. ป่าเกาะพะงัน ในท้องที่อำเภอเกาะพะงัน
13. ป่าบ้านนา ป่าท่าเรือ และป่าเคียนซา ในท้องที่อำเภอบ้านนาสารและเคียนซา
14. ป่าท่าชนะ ในท้องที่อำเภอไชยา และท่าชนะ
15. ป่าชัยคราม และป่าวัดประคู้ ในท้องที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ และดอนสัก
16. ป่าบางเบา และป่าคลองเขียด ในท้องที่อำเภอคีรีรัฐนิคม และอำเภอพุนพิน
17. ป่าคลองท่าเนียน และป่าคลองพุมเรียง ในท้องที่อำเภอไชยา
18. ป่าทุ่งไสลไซ ในท้องที่อำเภอไชยา
19. ป่าบ้านหมาก ในท้องที่อำเภอพระแสง และกิ่งอำเภอชัยบุรี
20. ป่าคลองสก และป่าคลองพนม ในท้องที่อำเภอพนม
21. ป่าย่านยาว ป่าเขาวง และป่ากระชุน ในท้องที่อำเภอบ้านตาขุน และอำเภอ

คีรีรัฐนิคม

22. ป่าท่าเคย ป่าคลองไทร ป่ามะลวน และป่าบางอน ในท้องที่อำเภอท่าฉางและ
อำเภอพุนพิน

23. ป่าไสลทอน และป่าคลองโชน ในท้องที่อำเภอพระแสง และกิ่งอำเภอชัยบุรี
24. ป่าชัยคราม และป่าวัดประคู้ ในท้องที่อำเภอกาญจนดิษฐ์
25. ป่าเขาพนม และป่าพลูเถื่อน ในท้องที่อำเภอพนม
26. ป่าเขาแดงราม และป่าเขาน้ำราหู ในท้องที่อำเภอคีรีรัฐนิคม

ป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวนี้มีพื้นที่ป่าทั้งหมดประมาณ 3,643,608 ไร่ แต่ในสภาพที่เป็นจริงปัจจุบันพื้นที่ป่าจำนวนนี้คงเหลือสภาพป่าจริงน้อยมาก เพราะถูกบุกรุกทำลายจนเปลี่ยนสภาพเป็นเรือกสวนไร่นาไปมากมายนแล้ว ในปัจจุบันรัฐบาลกำลังดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรในพื้นที่ดังกล่าวอยู่

2. แร่ธาตุ

แร่ธาตุเป็นทรัพยากรที่มีค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ของจังหวัดนี้หลายแหล่งที่มีการสะสมตัวของแร่ธาตุหลายชนิด แร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ ดินบุก วุลแฟรม ยิบซั่ม พลวง แบไรท์ และดินขาว แหล่งแร่ธาตุที่สำคัญได้แก่

1. แหล่งแร่ดินบุก ในเขตท้องที่อำเภอบ้านนาสาร บ้านนาเดิม เกาะสมุย เกาะพะงัน และคีรีรัฐนิคม

2. แหล่งแร่วุลแฟรม ในเขตท้องที่อำเภอเกาะสมุย

3. แหล่งแร่ยิบซั่ม ในเขตท้องที่อำเภอบ้านนาสาร และเวียงสระ

4. แหล่งแร่พลวง ในเขตท้องที่อำเภอเวียงสระ
 5. แหล่งแร่แบไรท์ ในเขตท้องที่อำเภอกาญจนดิษฐ์
 6. แหล่งดินขาว ในเขตท้องที่อำเภอบ้านนาสาร และบ้านนาเค็ม
 7. ถ่านหิน ในเขตท้องที่อำเภอเคียนซา และกิ่งอำเภอชัยบุรี
3. สมุนไพร

จังหวัดสุราษฎร์ธานีอุดมไปด้วยสมุนไพร คือ พืช สัตว์ และแร่ธาตุ ทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้บางอย่างมีคุณค่าสามารถนำมาใช้บำบัดความป่วยไข้ได้ แพทย์แผนโบราณได้ใช้สมุนไพรให้เป็นประโยชน์ต่อชาวบ้านมาเป็นระยะเวลายาวนาน สมุนไพรส่วนที่เป็นพืชที่สำคัญซึ่งพบในจังหวัดนี้ได้แก่ แก้วเขา ทองพันชั่ง หุ้งหุ้ง (โทองเทง) ผักโขมแดง ดอกสามเดือน ผักแว่น หญ้าไต้ใบ ปีกแมลงสาบ ผักคราด ผักเบี้ย แพงพวย ฟ้าทะเลลาย ขจัดมอน ป่าขอม วานแสงอาทิตย์ งวงช้าง เป็นต้น

4. สัตว์ป่า ของป่าและอื่น ๆ

จากการที่จังหวัดนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าไม้ ทำให้มีสัตว์ป่ามากมายหลายชนิด เช่น ช้าง หมี เสือ กวาง เก้ง ฯลฯ และภายในป่ายังมีของป่าที่มีคุณค่าประโยชน์ต่อมนุษย์มากมาย เช่น น้ำมัน หวายและชัน เป็นต้น ในท้องที่ที่มีแม่น้ำลำคลองก็อุดมไปด้วยสัตว์น้ำจืด เป็นจำนวนมาก หลายชนิด นอกจากนี้ในอ่าวบ้านดอนยังอุดมไปด้วยสัตว์น้ำเค็มอีกด้วย

ประวัติความเป็นมา¹

สุราษฎร์ธานีเป็นเมืองโบราณที่มีความเจริญรุ่งเรืองมายาวนานนับเป็นพัน ๆ ปี เมืองนี้มีความสำคัญทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และศาสนาเมืองหนึ่งในภาคใต้มาโดยตลอดควบคู่กับเมืองนครศรีธรรมราช เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวางของชาวต่างประเทศในฐานะที่เป็นศูนย์กลางของความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรมของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แหล่งชุมชนโบราณ

หลักฐานทางโบราณคดีที่สำรวจพบในบริเวณพื้นที่ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีจนถึงปัจจุบันชี้ชัดว่าในจังหวัดนี้มีผู้คนอาศัยมาเป็นเวลาช้านาน และในบางบริเวณที่ไม่มีผู้คนอาศัยได้เคยเจริญรุ่งเรืองเป็นบ้านเป็นเมืองมาแล้ว บริเวณซึ่งเป็นที่ตั้งของชุมชนโบราณและเคยเป็นบ้านเป็นเมืองมาแล้วในเขตพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีหลายแหล่งดังนี้

¹ชวน เพชรแก้ว และสหาย ไสยรินทร์. สุราษฎร์ธานีของเรา. 2537. หน้า 7 - 17.

1. แหล่งชุมชนโบราณพูนพิน

แหล่งชุมชนโบราณพูนพินเป็นชุมชนสมัยประวัติศาสตร์ในภาคใต้ ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีสำคัญ 2 แหล่ง คือ

1.1 แหล่งโบราณคดีควนพูนพิน หรือควนสราญรมย์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลท่าข้าม อยู่ในเขตเทศบาลตำบล ทางฝั่งขวาของแม่น้ำตาปี เป็นเนินดินซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 2 ตารางกิโลเมตร ควนพูนพินอยู่ห่างจากลำน้ำตาปีในระยะตั้งแต่ 200 เมตร ถึง 1000 เมตร นักประวัติศาสตร์ บางท่านเชื่อว่าอาณาจักรพัน - พัน หรือพัน - พาน ที่ปรากฏในจดหมายเหตุจีนน่าจะอยู่ในบริเวณนี้

หลักฐานทางโบราณคดีที่พบได้แก่ พระพิมพ์ดินดิบ พระพิมพ์ดินเผา สรูปดินเผา เศษภาชนะดินเผาเนื้อดินแบบพื้นเมือง เครื่องถ้วยจีน ลูกปัด เหรียญเงินอาหรับพระโพธิสัตว์สำริด และแนวอิฐของซากโบราณสถาน

1.2 แหล่งโบราณคดีเขาศรีวิชัย หรือเขาพระนารายณ์ ตั้งอยู่ทางเหนือของควนพูนพิน ในเขตหมู่ที่ 1 บ้านหัวเขา ตำบลศรีวิชัย เป็นเนินเขากลางที่ราบใกล้คลองพูนพินซึ่งเป็นลำน้ำสาขาของแม่น้ำตาปี มีเนื้อที่ประมาณ 30 ไร่ ห่างจากคลองพูนพิน ประมาณ 500 เมตร ใกล้กับบริเวณนี้ยังมีเนินเขาลูกเล็ก ๆ ได้แก่ เขาชัยสน เขาดิน เขานรเดช และเขาพระอานนท์หลักฐานทางโบราณคดีที่พบได้แก่ เทวรูปพระวิษณุ ศิลากรอบประติมากรรม เสาศาน กรอบประติมากรรม ลูกปัด โยนิโทรณะ ศิวลึงค์ แม่พิมพ์ต่างหู เครื่องปั้นดินเผาเนื้อดินแบบพื้นเมือง เครื่องถ้วยจีน ขวานหินขัด สิวหิน ภาชนะและเครื่องใช้สำริด เครื่องประดับที่ทำด้วยโลหะและกระดูก อักษรจารึกบนแผ่นหิน พระพิมพ์ สรูปจำลองดินเผา ใบเสมา หินทรายแดง และสระน้ำ

ทั้งแหล่งโบราณคดีควนพูนพินและเขาศรีวิชัยมีลักษณะของชุมชนที่คล้ายคลึงกัน คือ ต่างก็ตั้งอยู่บนเนินหรือที่สูงริมฝั่งน้ำ บนเนินมีการสร้างศาสนสถาน แต่เป็นศาสนสถานที่แตกต่างกัน กล่าวคือบนควนพูนพินเป็นสถูปในพุทธศาสนา ส่วนที่เขาสรีวิชัยเป็นศาสนสถานที่มีประติมากรรมเทวรูปในศาสนาฮินดู

จากการที่พบขวานหินขัด เครื่องมือเครื่องใช้ทำด้วยกระดูกและเครื่องปั้นดินเผาแบบพื้นเมือง น่าจะแสดงให้เห็นถึงการสืบต่อวัฒนธรรมของชุมชนสมัยก่อนประวัติศาสตร์ด้วย นอกจากนี้การพบหลักฐานทางโบราณคดีอื่น ๆ เป็นจำนวนมาก ทำให้เป็นไปได้ว่าชุมชนทั้งสองแหล่งนี้มีการติดต่อกับชนต่างชาติ เช่น อินเดีย จีน และอาหรับ โดยมีความสัมพันธ์กันทางการค้าและลัทธิศาสนา หลักฐานสำคัญที่รับวัฒนธรรมจากอินเดีย ได้แก่ การสร้างศาสนสถานบนเนินเขา รูปเคารพในศาสนา และลูกปัด ส่วนหลักฐานสำคัญที่เกี่ยวข้องกับจีน ได้แก่ เครื่องถ้วยจีนและเงินเหรียญ สำหรับหลักฐานสำคัญที่ยืนยันว่ามีความสัมพันธ์กับอาหรับ คือ เหรียญเงินอาหรับ

นักโบราณคดีได้อาศัยหลักฐานที่พบในแหล่งชุมชนโบราณพุนพินแล้ว ประมาณว่าจากหลักฐานดังกล่าวชุมชนนี้น่าจะเจริญรุ่งเรืองในระหว่างพุทธศตวรรษที่ 10 กระทั่งพุทธศตวรรษที่ 19

2. แหล่งชุมชนโบราณไชยา

แหล่งชุมชนโบราณไชยาเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ชุมชนหนึ่งของภาคใต้ ที่มีอาณาเขตกว้างขวาง ทิศเหนือติดต่อเขาพนมแบก ทิศตะวันออกติดต่ออ่าวบ้านดอน ทิศตะวันตกติดต่อบ้านโมถ่าย ทิศใต้ติดต่อกลองท่าปูน และอ่าวบ้านดอน แหล่งชุมชนโบราณ ไชยามีแหล่งโบราณคดีต่าง ๆ อยู่รวมกันและกระจายกันเป็นกลุ่มตามสภาพทางภูมิศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มชุมชนบนสันทราย กลุ่มชุมชนบนริ้วสันทรายเล็ก ๆ กลุ่มชุมชนแนวลำน้ำ กลุ่มชุมชน บนเนินเขา ริมลำน้ำ และกลุ่มชุมชนชายฝั่งทะเล

2.1 กลุ่มชุมชนบนสันทรายไชยา ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีวัดเวียง วัดหลง วัดแก้ว และบ้านหัวคู

2.2 กลุ่มชุมชนบนริ้วสันทรายเล็ก ประกอบด้วยแหล่งโบราณคดีบ้านลำไย วัดอิฐ วัดประสบ และตำบลทุ่ง

2.3 กลุ่มชุมชนแนวลำน้ำ ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีบ้านมณฑล วัดเดิมเจ้า วัดเววน วัดศรีเวียง วัดใหม่ชลธาร วัดศาลาทิ้ง และวัดพระบรมธาตุไชยา

2.4 กลุ่มชุมชนบนเนินเขาริมลำน้ำ ประกอบด้วยแหล่งโบราณคดีเขาพนมแบก เขาสายสมอ และเขาน้ำร้อน

2.5 กลุ่มชุมชนชายฝั่งทะเล ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีวัดโพธาราม และแหลมโพธิ์

ในแหล่งโบราณคดีจำนวนมากของแหล่งชุมชนโบราณไชยา ได้พบหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญมากมาย ได้แก่ ขวานหินขัด จารึก เทวรูป โบสถ์พราหมณ์ พระพุทธรูป เสมาธรรมจักรหิน พระพิมพ์ เจดีย์ ซากโบราณสถานอิฐ สลูปหิน เงินตราโม คันฉ่องสำริด เครื่องประดับหิน ลูกปัด เครื่องแก้ว โยนีโตระณะ สมอเรือ กลองมโหระทึกสำริด ภาชนะเคลือบของจีน เครื่องถ้วยจีน เครื่องปั้นดินเผาแบบพื้นเมือง เครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น หินบด แท่นหินบด และลูกกลิ้ง เป็นต้น

จากการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดีที่พบในแหล่งชุมชนโบราณไชยา พบว่ามีหลักฐานบางอย่างชี้ชัดว่าบริเวณบางแห่งมีหลักฐานของชุมชนก่อนประวัติศาสตร์ เพราะพบขวานหินขัด และกลองมโหระทึกสำริด และจากหลักฐานทางโบราณคดีที่กระจายอยู่ในบริเวณอันกว้างเป็นที่เชื่อกันว่าชุมชนนี้ได้ขยายตัวออกไปเรื่อย ๆ ตามความจำเป็นในการดำรงชีพ นอกจากนี้ยังปรากฏหลักฐานทางโบราณคดีแสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนในชุมชนโบราณไชยาได้ติดต่อกับชุมชนภายนอก

เช่น ชุมชนในดินแดนเขมร เวียดนาม จีน อินโดนีเซีย อินเดีย และอาหรับ แหล่งโบราณคดีในชุมชนที่น่าจะเป็นเมืองท่าสำคัญ ได้แก่ แหล่งโบราณคดีแหลมโพธิ์ ซึ่งพบหลักฐานเครื่องถ้วยชามจีน เครื่องแก้วอาหรับและลูกปัดแบบอินเดีย การติดต่อกับชุมชนภายนอกดังกล่าวนี้ ทำให้ไชยามีวัฒนธรรมผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมท้องถิ่นกับต่างแดนซึ่งปรากฏในรูปศิลปกรรมอยู่มากมายในส่วนของศาสนาหลักฐานทางโบราณคดีในชุมชนโบราณไชยา แสดงให้เห็นว่าลัทธิศาสนาที่เข้ามาสู่ชุมชนนี้ ได้แก่ ศาสนาพุทธและฮินดู ซึ่งปรากฏหลักฐานคือรูปเคารพชากาสนสถาน และเจดีย์ เป็นต้น

3. แหล่งชุมชนโบราณท่าชนะ

แหล่งชุมชนโบราณท่าชนะเป็นชุมชนสมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์อีกชุมชนหนึ่งของภาคใต้ อยู่ในเขตอำเภอท่าชนะ ทิศเหนือติดต่อกลองท่ากระจาย ทิศตะวันออกติดต่อกทะเลอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดต่อกเขาหินใหญ่ และทิศใต้ติดต่อกลองท่าม่วง แหล่งโบราณคดีสำคัญที่อยู่ในชุมชนนี้ ได้แก่

3.1 แหล่งโบราณคดีวัดพระพิฆเนศวร ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลท่าชนะ อำเภอท่าชนะ คือ บริเวณในเขตโรงเรียนประจำอำเภอท่าชนะ

3.2 แหล่งโบราณคดีถ้ำเขาประสงค์ ตั้งอยู่ในตำบลวัง ตำบลท่าชนะและตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ

3.3 แหล่งโบราณคดีวัดอัมพาวาส ตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 7 บ้านท่าม่วง ตำบลวัง อำเภอท่าชนะ

ในแหล่งโบราณคดีของชุมชนโบราณท่าชนะได้พบหลักฐานทางโบราณคดีมากมาย ได้แก่ ขวานหินขัด เทวรูป मुखสิงค์หิน เศียรพระวิฆณุหิน พระพุทธรูปปูนปั้น พระพุทธรูปศิลาทรายแดง พระพุทธรูปไม้ พระพิมพ์ สรูปอิฐ เศษภาชนะดินเผาและอิฐ เครื่องถ้วยจีน ชิ้นส่วนเครื่องประดับ ลูกปัดแก้ว ลูกปัดแร่ประกอบหิน จี้ห้อย กำไล แหวน เป็นต้น

จากการศึกษาหลักฐานทางโบราณคดีดังกล่าวพบว่า หลักฐานขวานหินขัดเป็นโบราณวัตถุของสมัยก่อนประวัติศาสตร์ แหล่งชุมชนโบราณท่าชนะบางแหล่งจึงมีคนอยู่อาศัยมาช้านานมาก ส่วนหลักฐานทางโบราณคดีอื่น ๆ เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นได้ชัดว่ามีการรับเอาวัฒนธรรมต่างแดนเข้ามาผสมผสานกับวัฒนธรรมดั้งเดิม วัฒนธรรมจากต่างแดน ได้แก่ วัฒนธรรมจากอินเดีย จีน อาหรับ เวียดนาม และเขมร สำหรับวัฒนธรรมจากอินเดียนั้นได้รับเอาศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนาประจำชุมชน

4. แหล่งชุมชนโบราณเวียงสระ

แหล่งชุมชนโบราณเวียงสระตั้งอยู่ในเขตหมู่ที่ 7 บ้านเวียง ตำบลเวียงสระ อำเภอเวียงสระ ชุมชนนี้เป็นเมืองโบราณรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดเนื้อที่ 300 ไร่เศษ เป็นเมืองที่มีน้ำล้อมรอบ ทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้มีคูน้ำล้อมรอบ 2 ชั้น ทำให้แยกเมืองโบราณออกเป็น 2 ชั้น คือ เมืองชั้นนอกและเมืองชั้นใน ส่วนทางด้านทิศเหนือกับทิศตะวันตกใช้แม่น้ำเป็นคูเมือง ชุมชนโบราณเวียงสระแบ่งออกเป็น 2 เมือง คือ

4.1 เมืองนอก พื้นที่ปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นสวนยางพารามีแนวต่อเนื่องกับเมืองในทางด้านทิศตะวันออก เป็นที่ตั้งของวัดเวียงสระปัจจุบัน เนินโบราณสถานซึ่งแต่เดิมปรากฏอยู่ 2 แห่งถูกทำลายไปมากแล้ว คูเมืองยังปรากฏให้เห็นเป็นบางตอน ทั้งนี้เพราะถูกปรับระดับพื้นที่เท่ากับระดับดินปัจจุบัน

4.2 เมืองใน เป็นบริเวณที่ยังปรากฏร่องรอยและหลักฐานทางโบราณคดีอยู่มากมาย มีเนินโบราณสถานปรากฏอยู่อย่างชัดเจน เช่น ฐานพระนารายณ์ และกลุ่มโบราณสถาน นอกจากนี้ยังปรากฏสระน้ำ และคูเมืองอยู่อีกด้วย

หลักฐานทางโบราณคดีซึ่งพบที่ชุมชนโบราณแห่งนี้มีมากมาย คือมีตั้งแต่เครื่องมือหินสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และยุคต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น ชุมชนโบราณแห่งนี้จึงเป็นที่ประจักษ์ว่าได้มีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องตลอดมา หลักฐานทางโบราณคดีที่น่าสนใจได้แก่ ขวานหินขัด พระพุทธรูปหินทราย เทวรูปพระวิษณุ พระโพธิสัตว์แทน โยนีโพธิ์พระเหรัญญาหรับ ภาชนะดินเผาของจีน เศษภาชนะดินเผาของเวียคนามและกระดูกสมัยสุโขทัย เป็นต้น

จากการพบหลักฐานทางโบราณคดีอย่างมากมายที่ชุมชนโบราณเวียงสระทำให้เป็นที่เชื่อได้แน่ว่า ความเจริญรุ่งเรืองในด้านความเชื่อทั้งศาสนาพราหมณ์และพุทธศาสนามีอยู่อย่างมั่นคงที่นี่ นอกจากนี้ยังประจักษ์อีกว่า ชุมชนโบราณแห่งนี้ได้ติดต่อกับต่างประเทศอย่างกว้างขวาง เช่น อินเดีย จีน อาหรับ เวียคนาม เป็นต้น อีกอย่างหนึ่งคือลักษณะของคูเมืองที่ขุดเชื่อมกับแม่น้ำนับเป็นพัฒนาการด้านการสร้างเมือง โดยใช้คูคลองธรรมชาติเป็นคูเมือง และจากหลักฐานทางโบราณคดีดังกล่าว แหล่งชุมชนโบราณเวียงสระน่าจะจัดอยู่ในยุคเดียวกันกับแหล่งชุมชนโบราณไชยา

5. แหล่งชุมชนโบราณบ้านกระแคะ

แหล่งชุมชนโบราณบ้านกระแคะ คือ บริเวณบ้านกระแคะ ตำบลช้างขวา อำเภอ กาญจนดิษฐ์ และบริเวณใกล้เคียง ได้แก่ ตำบลกระแคะ และตำบลท่าทอง แหล่งชุมชนนี้ ตั้งอยู่ใกล้กับลำน้ำท่าทอง

ในบริเวณนี้ได้พบโบราณวัตถุโบราณสถานจำนวนมาก เช่น แหล่งโบราณคดีวัดถ้ำคูหา มีพระพุทธรูปปูนปั้นด้วยดินเหนียว และลวดลายประดับผนังถ้าทำด้วยดินเหนียวเช่นกัน นอกจากนี้ ในวัดร้างหลายแห่งได้พบเงินตรา นโม พระพิมพ์ พระพุทธรูปปูนปั้น พระพุทธรูปศิลาทรายแดง ชิ้นส่วนอาคาร คูน้ำโบราณ เศษภาชนะดินเผาพื้นเมือง เครื่องสังคโลก และเครื่องเคลือบต่างชาติ เป็นต้น เมื่อพิจารณาโบราณวัตถุสถานที่พบกำหนดได้ว่าชุมชนโบราณแห่งนี้มีอายุประมาณ พ.ศ. 1100

เมืองโบราณรอบอ่าวบ้านคอน

จากที่ได้กล่าวถึงแหล่งชุมชนโบราณบางแห่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานีไปแล้ว จะเห็นได้ชัดเจนว่าชุมชนโบราณดังกล่าวกระจายอยู่หลายแห่ง ทั้งนี้เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์เป็นสิ่งกำหนดด้วยเหตุดังกล่าวจึงมีเมืองโบราณเก่าแก่หลายเมืองในแหล่งชุมชนโบราณ คือ เมืองไชยา เมืองเวียงสระ เมืองพุนพิน เมืองคีรีรัฐนิคม และเมืองท่าทอง เป็นต้น

1. เมืองไชยา

เมืองไชยา เป็นเมืองโบราณตั้งอยู่ในคาบสมุทรแหลมมลายูตอนเหนือสุด ตั้งแต่อ่าวชุมพรถึงอ่าวบ้านคอน มีศูนย์กลางอยู่แถบที่ราบลุ่มคลองไชยา เกิดขึ้นมาตั้งแต่ราวพุทธศตวรรษที่ 10 ศาสนาพราหมณ์เข้ามาเจริญที่เมืองนี้ในพุทธศตวรรษที่ 11 - 14 ส่วนพุทธศาสนาเข้ามาเจริญควบคู่อยู่ด้วยกันในพุทธศตวรรษที่ 11 - 16 เมืองไชยามีชื่อเสียงมากเมื่อครั้งวัฒนธรรมศรีวิชัยเจริญรุ่งเรืองในพุทธศตวรรษที่ 13 - 17 โดยพุทธศาสนาลัทธิมหายานเข้ามาเจริญแพร่หลาย หลังจากนั้นเมืองนี้ก็ลดบทบาทความสำคัญลงไป แต่ก็ได้พัฒนาตัวเองสืบต่อมาโดยตกอยู่ใต้อิทธิพลของอาณาจักรสุโขทัยและกรุงศรีอยุธยา

2. เมืองเวียงสระ

เมืองเวียงสระเป็นเมืองโบราณรุ่นเดียวกับเมืองไชยา แต่มีอายุสั้นกว่าตั้งอยู่แถบที่ราบลุ่มแม่น้ำตาปี ทางฝั่งขวาของแม่น้ำตาปี เมืองนี้มีอายุอยู่ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 11 - 15 หรือ 16 หลังจากนั้นก็ร้างไป เนื่องจากสถานที่ตั้งเมืองไม่เหมาะสม เพราะอยู่ลึกเข้าไปในแผ่นดินใหญ่ การคมนาคมติดต่อกับเมืองอื่นลำบาก โดยเฉพาะการติดต่อกับเมืองอื่นทางทะเลทำไม่ได้ นอกจากนี้ยังมีโรคภัยไข้เจ็บชุกชุมอีกด้วย

3. เมืองพุนพิน

เมืองพุนพินเป็นเมืองโบราณมีอายุรุ่นเดียวกับเมืองเวียงสระ และเมืองไชยา นักประวัติศาสตร์สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นบริวารของเมืองเวียงสระ โดยทำหน้าที่เป็นเมืองท่าติดต่อค้าขายทางทะเล เมืองนี้ตั้งอยู่ตรงชุมทางหรือศูนย์กลางการคมนาคม คือติดต่อกับเมืองศรีรัฐนิคม ทางลำน้ำพุมดวง ติดต่อกับเมืองเวียงสระทางลำน้ำตาปี และติดต่อกับฝั่งทะเลตะวันตกทางคลองอิปัน และคลองสินปุน เมืองพุนพินคงจะเป็นเมืองสำคัญทางการติดต่อค้าขายทางทะเลที่มีชื่อเสียง เพราะจดหมายเหตุจีน ได้กล่าว ถึงชื่อ พัน - พัน หรือ พัน - พาน ซึ่งน่าจะเป็นเมืองพุนพินนี้เอง

4. เมืองศรีรัฐนิคม

เมืองศรีรัฐนิคมเป็นเมืองโบราณขนาดเล็ก เดิมเป็นเมืองบริวารของเมืองเวียงสระ เรียกชื่อว่า เมือง “คงควาดี” บ้าง “ธาราวดี” บ้าง เมืองเดิมตั้งอยู่ที่บ้านน้ำรอบ ต่อมาเปลี่ยนชื่อใหม่เป็น “ศรีรัฐนิคม” เพราะมีภูเขาหน้าใหญ่สลับซับซ้อนอยู่โดยรอบท้องที่ ต่อมาภายหลังโอนมาขึ้นกับเมืองไชยา เมืองนี้มีได้เป็นศูนย์กลาง แต่เป็นเมืองหน้าด่านของเมืองเวียงสระ ทำหน้าที่ควบคุมเส้นทางเดินบกข้ามแหลมมลายูระหว่างฟากทะเลตะวันออกกับฟากทะเลตะวันตก

5. เมืองท่าทอง

เมืองท่าทองเดิมเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ตลอดลำน้ำท่าทองอุแท และบริเวณที่ราบลุ่มคลองกระแจะควบคู่กัน จุดศูนย์กลางเดิมคงจะอยู่แถบ ๆ บ้านซ้อสอก ตำบลท่าอุแท หรือบริเวณใกล้เคียงนั้น หรือไม่กี่เป็นแถบคลองกระแจะเนื่องจากมีโบราณวัตถุสถานรุ่นเก่าอยู่มาก อายุของเมืองนี้คงอยู่ราวพุทธศตวรรษที่ 18 - 19 หรืออาจจะเก่ากว่านี้ ต่อมาเมืองนี้ได้ย้ายไปตั้งใหม่ที่ท่าสะท้อนหรือบ้านท่อน สมัยรัชกาลที่ 1 ในปี พ.ศ. 2328 เมืองนี้เสียหายมาก เนื่องจากถูกพม่ายกทัพมาตีหัวเมืองปักษ์ใต้ จึงย้ายเมืองไปตั้งยังบริเวณที่ตั้งอำเภอกาญจนดิษฐ์ปัจจุบัน หลังจากนั้นได้ย้ายไปตั้งใหม่ที่ริมคลองท่าเพชร (คลองท่าทองใหม่)

สุราษฎร์ธานีสมัยสุโขทัยและอยุธยา

ในสมัยสุโขทัยและอยุธยานั้น คำว่าสุราษฎร์ธานียังไม่ปรากฏ ดินแดนของสุราษฎร์ธานีก็คือแหล่งชุมชนโบราณและเมืองโบราณดังที่กล่าวมาแล้ว

เมืองโบราณในสุราษฎร์ธานีสมัยสุโขทัยที่มีความสำคัญยิ่งน่าจะได้แก่เมืองไชยานั่นเอง แต่ไม่มีหลักฐานเด่นชัดว่าในสมัยนี้เมืองไชยามีบทบาทสำคัญอย่างไรบ้าง แต่ก็เชื่อกันว่าเมืองไชยาขึ้นกับเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาเมื่อนครศรีธรรมราชตกเป็นเมืองประเทศราชของอาณาจักรสุโขทัยเมืองไชยาจึงต้องไปรวมอยู่ในอำนาจของกรุงสุโขทัยด้วย ส่วนในสมัยอยุธยาตอนต้นเมืองไชยาอยู่ในความปกครองของเมืองนครศรีธรรมราชอีก เพิ่งปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่า ใน ปี พ.ศ. 1998 เมืองไชยาเป็นเมืองพระยามหานครหรือหัวเมืองชั้นนอกชั้นตรีของอยุธยา ในสมัยนี้ไม่ปรากฏบทบาทที่

แน่ชัดของเมืองนี้เท่าใดนักเช่นกัน แต่เมื่อกรุงศรีอยุธยาเสียแก่พม่า พม่า ได้ยกทัพมาตีเมืองไชยา ได้ด้วย และเมื่อเมืองนครศรีธรรมราชตั้งตัวเป็นใหญ่ เมืองไชยา ก็อยู่ในความปกครองของเมืองนครศรีธรรมราช

เมืองโบราณอีกเมืองหนึ่งที่มีความสำคัญในสมัยสุโขทัยก็คือเมืองท่าทองเมืองนี้ ในสมัยสุโขทัยน่าจะอยู่ในความครอบครองของเมืองนครศรีธรรมราช และเมื่อนครศรีธรรมราชอยู่ภายใต้อิทธิพลของสุโขทัยเมืองนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรสุโขทัยด้วย ครั้นถึงสมัยอยุธยาซึ่งเป็นระยะที่เมืองท่าทองมีความเจริญยิ่ง เมืองท่าทองก็อยู่ภายใต้การปกครองของกรุงศรีอยุธยา สุรายุทธ์ธานี สมัยธนบุรีถึงสมัยรัตนโกสินทร์

ในสมัยกรุงธนบุรี เมื่อพระเจ้าตากสินปราบพม่าเข้าศึกษาปราบแล้ว กองทัพของกรุงธนบุรีได้ยกลงไปปราบก๊กเจ้าพระยานคร ครั้นมาถึงเมืองไชยา หลวงปลัดเมืองไชยาเข้ามาสวามิภักดิ์ จึงทรงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นเจ้าเมืองไชยา ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พม่ายกกองทัพมารุกรานหัวเมืองปักษ์ใต้ เมืองไชยาถูกพม่าเผาเสียหลายคราวนั้นด้วย จึงย้ายเมืองจากบ้านเวียงไปตั้งใหม่ที่ตำบลพุมเรียง ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 5 เมืองไชยาได้รวมเข้าเป็นเมืองหนึ่งในมณฑลเทศาภิบาลเรียกว่ามณฑลชุมพร

ในส่วนของเมืองท่าทอง ในคราวที่พม่ายกทัพมารุกรานหัวเมืองปักษ์ใต้ในสมัยรัชกาลที่ 1 ก็ถูกพม่าทำลายเสียหลายเป็นอันมากยกแก่การบูรณะ จึงย้ายเมืองไปตั้งที่ริมคลองกระแคะคือบริเวณที่ตั้งอำเภอกาญจนดิษฐ์ในปัจจุบัน เมืองท่าทองตั้งอยู่ที่นี้ไม่นานก็ย้ายไปตั้งใหม่ที่ฝั่งซ้ายริมคลองท่าเพชร ต่อมาคลองท่าเพชรเปลี่ยนชื่อเป็นคลองท่าทองใหม่จึงเรียกเมืองใหม่ว่า เมืองท่าทองใหม่ ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 4 ได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองจากริมคลองท่าเพชรมาตั้งที่บ้านคอน โดยมีฐานะเป็นเมืองจัตวา ขึ้นตรงต่อกรุงเทพฯ พร้อมกับพระราชทานนามให้ใหม่ว่า “เมืองกาญจนดิษฐ์” ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 5 เมืองกาญจนดิษฐ์ได้รวมเข้ากับเมืองไชยารวมเรียกว่าเมืองไชยา ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งในมณฑลชุมพร เมืองกาญจนดิษฐ์จึงถูกยุบลงโดยปริยาย

ในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้โปรดเกล้าฯ ให้ย้ายศาลว่าการมณฑลชุมพร ซึ่งตั้งอยู่ที่ชุมพรมาตั้งที่บ้านคอนบริเวณศาลากลางเมืองไชยา และให้ยกฐานะเมืองท่าทองเป็นอำเภอท่าทอง โดยเอาชื่อเมืองกาญจนดิษฐ์เป็นชื่ออำเภอ คือ อำเภอกาญจนดิษฐ์ในปัจจุบัน แล้วเปลี่ยนชื่อมณฑลชุมพรเป็นมณฑลสุราษฎร์ และเปลี่ยนชื่อเมืองไชยาที่บ้านคอนเป็นเมืองสุราษฎร์ธานี

ในช่วงที่เมืองไชยา หรือสุราษฎร์ธานีขึ้นต่อมณฑลชุมพรในสมัยรัชกาลที่ 5 ได้แบ่งการปกครองเป็นอำเภอต่าง ๆ 11 อำเภอดังนี้

1. อำเภอเมือง
2. อำเภอพุมเรียง
3. อำเภอเกาะ
4. อำเภอคีรีรัฐนิคม
5. อำเภอพุมดวง
6. อำเภอพุนพิน
7. อำเภอกาญจนดิษฐ์
8. อำเภอประแสงค์
9. อำเภอพระแสง
10. อำเภอลำพูน
11. อำเภอพนม

ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 6 สุราษฎร์ธานีในมณฑลชุมพรได้แบ่งการปกครองท้องที่ใหม่ ออกเป็น 12 อำเภอ คืออำเภอไชยา อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอพุมดวง อำเภอเกาะสมุย อำเภอพุมเรียง กิ่งประแสงค์ขึ้นอยู่กับอำเภอพุมเรียง กิ่งท่าฉางขึ้นอยู่กับอำเภอพุมเรียง อำเภอพุนพิน อำเภอคีรีรัฐนิคม กิ่งพนมขึ้นอยู่กับคีรีรัฐนิคม อำเภอลำพูน และอำเภอพระแสง

ต่อมาใน พ.ศ.2480 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองท้องที่ใหม่อีกในหนังสือทำเนียบข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ได้แบ่งเป็น 10 อำเภอ คือ อำเภอบ้านดอน อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา กิ่งท่าฉางขึ้นอยู่กับอำเภอไชยา อำเภอท่าข้าม อำเภอท่าขนอน กิ่งพนมขึ้นอยู่กับอำเภอท่าขนอน อำเภอบ้านนา และอำเภอพระแสง

ต่อมาในปี พ.ศ.2491 กรมศิลปากรได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่องจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทย ปรากฏว่าสุราษฎร์ธานีแบ่งส่วนราชการขึ้นเป็น 8 อำเภอ กับ 3 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี อำเภอกาญจนดิษฐ์ อำเภอเกาะสมุย อำเภอไชยา อำเภอท่าขนอน อำเภอท่าฉาง อำเภอบ้านนาสาร อำเภอพุนพิน กิ่งอำเภอท่าชนะขึ้นอยู่กับอำเภอไชยา กิ่งอำเภอพระแสงขึ้นอยู่กับอำเภอบ้านนาสาร และกิ่งอำเภอพนมขึ้นอยู่กับอำเภอท่าขนอน

ในปัจจุบันสุราษฎร์ธานีได้แบ่งส่วนราชการออกเป็น 18 อำเภอ กับ 1 กิ่งอำเภอ ได้แก่

1. อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี
2. อำเภอกาญจนดิษฐ์
3. อำเภอเกาะสมุย
4. อำเภอไชยา
5. อำเภอคีรีรัฐนิคม
6. อำเภอท่าฉาง
7. อำเภอบ้านนาสาร
8. อำเภอพุนพิน
9. อำเภอท่าชนะ
10. อำเภอพระแสง
11. อำเภอพนม
12. อำเภอเวียงสระ
13. อำเภอบ้านตาขุน
14. อำเภอกอนสัก
15. อำเภอเกาะพะงัน
16. อำเภอเคียนซา
17. อำเภอบ้านนาเดิม
18. อำเภอชัยบุรี
19. กิ่งอำเภอวิภาวดี

สำหรับศาลากลางจังหวัด เคยย้ายไปตั้งที่ตำบลท่าข้ามบริเวณใกล้กับสถานีรถไฟสุราษฎร์ธานีอยู่ระยะหนึ่ง แล้วย้ายกลับมาตั้งที่บ้านคอนตามเดิม โดยสร้างอาคารแล้วเสร็จ เมื่อ พ.ศ.2497 ต่อมา พ.ศ.2524 อาคารหลังนี้ถูกวางระเบิดเสียหายจึงย้ายไปสร้างใหม่ใกล้ ๆ กับวิทยาลัยเทคนิคสุราษฎร์ธานี

สภาพสังคม¹

จังหวัดสุราษฎร์ธานีได้วิวัฒนาการจากแหล่งชุมชน และเมืองโบราณ ผ่านยุคสมัยของความเจริญสมัยสุโขทัย อยุธยา ธนบุรี กระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์หรือสมัยปัจจุบันกาล เวลาอันยาวนานดังกล่าวทำให้สุราษฎร์ธานีเปลี่ยนแปลงไปในทุก ๆ ด้านต่อไปนี้จะกล่าวถึงสภาพของสุราษฎร์ธานีในด้านต่าง ๆ ในปัจจุบัน

ประชากร เชื้อชาติ

1. ประชากร

จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีประชากรรวมทั้งสิ้น 765,768 คน เป็นผู้ชาย 391,586 คน หญิง 74,182 คน สัดส่วนจำแนกตามเพศปรากฏว่าเพศชายมากกว่าเพศหญิง อัตราการเพิ่มของประชากรโดยเฉลี่ยร้อยละ 1.6 ประชากรส่วนใหญ่ตั้งถิ่นฐานอยู่ในชนบทถึงประมาณร้อยละ 73 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัย 2 ประการคือ ความเหมาะสมของทำเลที่ตั้ง และการประกอบอาชีพ อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นที่สุดคือ อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี คือ 740 คน ต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร ส่วนอำเภอที่มีประชากรหนาแน่นน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอบ้านตาขุน คือ 9 คน ต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร ความหนาแน่นโดยเฉลี่ยของประชากรทั้งจังหวัด คือ 59 คน ต่อพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร

2. เชื้อชาติประชากร

กลุ่มชนพื้นเมืองเดิมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีคือ ชนพื้นเมืองนิกริโต กลุ่มชนดังกล่าวนี้ในยุคหนึ่งเมื่อได้สัมพันธ์กับภายนอก เช่น อินเดียทำให้มีการผสมผสานกันขึ้นเกิดเป็นสายเลือดใหม่ ที่รับเอาความเจริญจากภายนอกเข้ามาสู่ดินแดนแถบนี้ ครั้นต่อมาเมื่อความเจริญในด้านต่าง ๆ มีมากขึ้น การติดต่อกับโลกภายนอกก็กว้างขวางยิ่งขึ้นตามลำดับ ทำให้มีชาวต่างชาติเข้ามาอาศัยตั้งถิ่นฐานทำมาหากินในสุราษฎร์ธานีมากขึ้น เช่น ชาวจีน มาเลย์ และญวน จึงเกิดการผสมผสานทางเชื้อชาติกันจนยากที่จะแยกได้ว่าใครคือสายเลือดบริสุทธิ์ อย่างไรก็ตามถ้าพิจารณาให้ละเอียดจะเห็นว่า ชาวจีน ชาวญวน มักตั้งถิ่นฐานทำมาหากินในเขตเมือง ส่วนชาวมาเลย์ หรือชาวไทยมุสลิม มักอาศัยอยู่ในชนบทตามชายฝั่งทะเล

¹ชวน เพชรแก้ว และสหาย ไสยรินทร์. สุราษฎร์ธานีของเรา. 2537. หน้า 29 – 30.

ศาสนา¹

จากการศึกษาค้นคว้าหลักฐานด้านโบราณวัตถุและโบราณสถาน ซึ่งปรากฏอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันพบว่า ศาสนาพราหมณ์และศาสนาพุทธ เจริญรุ่งเรืองในดินแดนส่วนนี้มาแต่สมัยโบราณ โดยได้รับอิทธิพลและยึดถือรูปแบบอารยธรรมอินเดียเป็นบรรทัดฐาน ถ้าหากพิจารณาลักษณะสังคมชาวสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันจะเห็นได้ว่า ดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้อิทธิพลของศาสนาพราหมณ์ และพุทธศาสนาผสมผสานกันเป็นส่วนใหญ่ ส่วนศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ ซึ่งแผ่อิทธิพลเข้าสู่ภาคใต้อีกสองสายนั้นเพิ่งเข้ามายังสุราษฎร์ธานีในระยะหลัง

หลักฐานโบราณวัตถุโบราณสถานซึ่งยืนยันถึงความเจริญรุ่งเรืองของศาสนาพราหมณ์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีได้แก่ รูปพระนารายณ์ พระพิฆเนศวร์ พระอิศวร มุขลึงค์ ฐานโยนิโทระณะ และโบสถ์พราหมณ์ ส่วนร่องรอยของความเจริญทางพุทธศาสนาก็มีหลายอย่างเช่น พระพิมพ์ดินดิบ พระพุทธรูปปางต่าง ๆ พระบรมธาตุไชยา และพระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร เป็นต้น

อย่างไรก็ตามศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธเผยแพร่เข้ามายังสุราษฎร์ธานีเป็นครั้งแรกเมื่อใดและศาสนาใดเข้ามาก่อนหลัง ยังไม่สามารถสรุปได้อย่างแน่ชัด แต่ชาวสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่รับศาสนาทั้งสองไว้โดยประสมประเสกกัน และศาสนาทั้งสองได้มีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชาวสุราษฎร์ธานีในปัจจุบันคือ สุราษฎร์ธานีมีวัดในพุทธศาสนา จำนวน 267 วัด สำนักสงฆ์ 40 แห่ง ที่พักสงฆ์ 91 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรม 51 แห่ง และโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 1 แห่ง

แม้ศาสนาอิสลามและศาสนาคริสต์จะเข้ามาเผยแพร่ในระยะหลัง แต่ก็ได้แพร่หลายอย่างกว้างขวางเช่นเดียวกัน จะเห็นได้จากการมีมัสยิดถึง 31 แห่ง และมีโบสถ์คริสต์ 12 แห่ง ตั้งกระจัดกระจายอยู่ในอำเภอต่าง ๆ ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

¹ชวน เพชรแก้ว และสหาย ไสยรินทร์. สุราษฎร์ธานีของเรา. 2537. หน้า 30.

วัฒนธรรมประเพณี

ชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีวัฒนธรรมประเพณี เป็นเอกลักษณ์เฉพาะคนที่ถือปฏิบัติ สืบต่อกันมาเป็นระยะเวลายาวนาน วัฒนธรรมประเพณีดังกล่าว ได้แก่ ภาษา การศึกษา เล่าเรียน ประเพณีต่างๆ ความเชื่อ อาชีพ อาหารการกิน ศิลปหัตถกรรม มหรสพ การละเล่น และกีฬา เป็นต้น

ในส่วนที่เกี่ยวกับภาษา ชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีภาษาถิ่นที่มีสำเนียงผิดไปจากสำเนียง ภาษายักษ์ใต้ทั่วไป ที่เห็นง่าย ๆ คือ สำเนียงพูดฟังแข็ง ๆ และขาดห้วน และแม่ก๊กที่ประสม กับสระ เสียงยาวจะเปลี่ยนเป็นเสียงสั้นหรือไม่ออกเสียง เช่น ออก เป็น เอาะ, นอก เป็น เนาะ, หัวแหก เป็น หัวเหะ และสี่แยกเป็น สี่เยะ เป็นต้น นอกจากนี้การใช้ศัพท์ก็มีแปลกแตกต่างจาก ท้องถิ่นอื่นในภาคใต้อีกหลายคำ เช่น เจ้า ใช้เรียก พระภิกษุ อยู่ตรง หมายถึง ปัจจุบันนี้ เดี่ยวนี้ สาคลาย หมายถึง อากาศดีขึ้น หรือค้อยยังชั่ว เสดสา หมายถึง ยากจนขึ้นแค้น ลุย หมายถึง มากมาย เป็นต้น

ด้านการศึกษาเล่าเรียน เท่าที่สืบค้นได้การศึกษาเล่าเรียนแต่เดิมจำกัดอยู่ในวงแคบ ผู้มี โอกาสมักจะเป็นผู้ชายที่เป็นเจ้านายชั้นสูง หรือนักบวช ศูนย์กลางของการศึกษาเล่าเรียนมักอยู่ที่ วัดหรือที่บ้านของผู้ใฝ่รู้ ตัวหนังสือชุดแรกที่ครูสอนให้หรือเป็นแม่บท คือ นอโม กอ ขอ เมื่อเรียนได้คล่องแล้วก็เริ่มเรียน กอ ขอ กอ กา หลังจากนั้นก็เรียนการแจกลูกในแม่ ตัวสะกดต่างๆ และหัดสวดหนังสือในลำดับต่อไป การสวดหนังสือเป็นการฝึกหัดอ่านหนังสือ ให้คล่องแคล่วยิ่งขึ้นนั่นเอง หนังสือที่ใช้สวดมนต์มักจะเป็นบทในหนังสือชุด หรือสมุดข่อย และใบลานก็มี เรื่องที่ใช้สวดมักซึ่งเป็นที่นิยมกันมาก ได้แก่ พระวรวงศ์ โคนุตร จำปาสี่ต้น ไกรสิทธิ์ พญาหงส์ นายทนางงบัวโตนและเรื่องอื่นๆ อีกมาก เมื่อสวดหนังสือได้คล่องแล้ว ก็อาจจะขออนุญาตครูกลับไปประกอบสัมมาอาชีพที่บ้าน แต่ถ้าอยู่ต่อไปก็ต้องเป็นที่ยอมรับของครูผู้สอนแล้วก็ออกไปประกอบอาชีพ หรือตั้งเป็นสำนักศึกษาเล่าเรียนต่อไป

ด้านประเพณี ชาวจังหวัดนี้ก็มีประเพณีต่าง ๆ หลายอย่างสืบต่อกันมาอย่างมั่นคง ประเพณีดังกล่าว ได้แก่ ประเพณีแห่พระ สวดมาลัย สวดหุง วันจับปีจบเดือน ทอดผ้าป่า รดน้ำ เบญจา วันรับส่งตายาย ชักไม้เข้าวัด การขึ้นถ้ำ การเกิด การบวช การแต่งงาน การทำบุญต่ออายุ และการทำศพ เป็นต้น

ด้านความเชื่อ ความเชื่อต่าง ๆ ของชาวจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่สำคัญมีอยู่หลายอย่าง ได้แก่ ความเชื่อเรื่องบาป บุญ นรก สวรรค์ ผีสางเทวดา เวทมนตร์คาถา ฤกษ์ยาม เครื่องรางของขลัง การทรงเจ้าเข้าผี ลางสังหรณ์ ยาเสน่ห์ ยาเบื่อ และยาสั่ง เป็นต้น

ด้านการอาชีพ อาชีพที่สำคัญของชาวจังหวัดนี้มีอยู่หลายอย่าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพของท้องถิ่นที่สำคัญ อาชีพต่างๆ ได้แก่ การทำไร่ไถ่ การทำสวนต่าง ๆ เช่น สวนยางพารา สวนมะพร้าว และสวนส้ม เป็นต้น ส่วนชาวบ้านที่อาศัยอยู่ตามชายฝั่งทะเลก็มีอาชีพอื่น ๆ เช่น อวน รุน เลี้ยงหอยนางรม และทำเคย (กะปิ) เป็นต้น

ด้านศิลปหัตถกรรม งานศิลปหัตถกรรมซึ่งเป็นที่รู้จักเป็นแพร่หลายทั่วไป ได้แก่ ผ้าไหม พุมเรียง ผ้าไหมท่าชนะ ผลิตภัณฑ์จากหวาย ผลิตภัณฑ์จากมะพร้าว การแกะหนัง หมวก พุมเรียง เป็นต้น

ด้านการละเล่นและการกีฬาและมหรสพ ชาวจังหวัดนี้นิยมการละเล่นการกีฬาและมหรสพหลายอย่างที่รู้จักกันทั่วไป ได้แก่ เพลงบอก คำตัก เพลงนา เพลงเรือ มวยไชยา ปลูกัด ไก่ชนหนังตะลุง มโนห์รา และลิเกป่า เป็นต้น

สรุปได้ว่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเมืองโบราณที่มีความเจริญรุ่งเรืองมานานนับเป็นพัน ๆ ปี ได้พัฒนามาจากแหล่งชุมชน และเมืองโบราณผ่านยุคสมัยของความเจริญสมัยสุโขทัย อโยธยา รัตนบุรี กระทั่งถึงสมัยรัตนโกสินทร์ จากหลักฐานทางโบราณคดีที่ค้นพบแสดงว่า ดินแดนแห่งนี้เคยเป็นศูนย์กลางของความเจริญทางศาสนา โดยเฉพาะศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์ ประเพณีส่วนใหญ่ของชาวสุราษฎร์ธานีจึงเกี่ยวพันอยู่กับศาสนาดังกล่าว และยังมีประเพณีของชาวไทยมุสลิม ในบางท้องถิ่นซึ่งเข้ามาตั้งหลักแหล่งอยู่ในระยะหลัง

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา และช่วยในการกำหนดแนวความคิดในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. ใช้เป็นแนวทางในการวางเค้าโครงของการศึกษาวิจัย
2. ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ลักษณะความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของ

เกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3. ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ อธิบายและขยายความผลการปฏิบัติตามความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทที่ 3

ประวัติเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

พุทธศาสนิกชนชาวภาคใต้ มีความเชื่ออันสืบเนื่องมาจากพุทธศาสนาหลายประการเป็นเวลาที่ยาวนาน ซึ่งมักจะเป็นความเชื่อที่ผสมผสานกันระหว่างความเชื่อดั้งเดิมเกี่ยวกับการนับถือผีสายไสยศาสตร์ ลัทธิพราหมณ์และความเชื่อตามคติฮินดู จนแยกไม่ออกว่าเรื่องใดเป็นความเชื่อที่สืบเนื่องมาจากศาสนาพุทธ ซึ่งแม้ความเชื่อบางอย่างจะขัดกับแก่นแท้ของพระพุทธศาสนาก็ตาม แต่ก็มีความสัมพันธ์ที่อยู่ในวิถีชีวิตของคนเหล่านั้น เช่น การใช้น้ำพระพุทธมนต์เพื่อขับไล่ผีหรือเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต การปลุกเสกเพื่อทำให้เกิดความขลังความศักดิ์สิทธิ์ หรือแม้แต่เรื่องกฎแห่งกรรม ความเชื่อความศรัทธาเหล่านี้จะเป็นความศรัทธาและยึดมั่นต่อพุทธานุภาพหรือพระพุทธรูปเป็นเบื้องแรก ส่วนธรรมานุภาพหรือพระธรรมคุณนั้นเป็นเพียงเรื่องประกอบ ด้วยเชื่อว่าอำนาจแห่งพระพุทธรูป จะช่วยทำให้เกิดความเป็นสิริมงคล ช่วยขจัดทุกข์ ป้องกันโรคภัย และเสียดจัญไรทั้งมวล ดังที่ สุธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์¹ กล่าวไว้สรุปได้ว่า ไทยพุทธในภาคใต้มีความเชื่ออันสืบเนื่องมาจากศาสนาพุทธหลายประการ แต่ส่วนใหญ่ย่อมผสมปนเปออยู่กับความเชื่อดั้งเดิมที่เกี่ยวกับการนับถือผีสายและลัทธิศาสนาพราหมณ์ ทั้งที่บางอย่างขัดกับแก่นแท้ของพุทธศาสนา ส่วนใหญ่จะศรัทธาและยึดมั่นต่อพุทธานุภาพมากกว่าธรรมานุภาพ

พระภิกษุสงฆ์ผู้มีบทบาทสำคัญในการสืบทอดและเผยแผ่พระพุทธศาสนาจึงเป็นที่พึงและที่ยึดเหนี่ยวทั้งชีวิตและจิตใจของคนเหล่านี้มาโดยตลอด แม้พระพุทธองค์จะตรัสว่า ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเราก็ตาม เนื่องจากพระภิกษุสงฆ์ในอดีต นอกจากจะศึกษาทางด้านพระธรรมวินัยแล้วยังศึกษาหาความรู้และมีการถ่ายทอดเกี่ยวกับวิชาคม อันเป็นเหตุให้พระภิกษุที่มีความสามารถในการทำให้ความต้องการหรือความเชื่อของมนุษย์บรรลุผลตามเจตนารมณ์ของตน ย่อมได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้มีอำนาจในการติดต่อ ควบคุม ต่อรองกับอำนาจเหนือธรรมชาติว่าเป็นเกจิอาจารย์ ดังที่ เวทย์ วรวิทย์² กล่าวไว้สรุปได้ว่า พระภิกษุในอดีตส่วนใหญ่ก็จะมีความรู้ในเรื่องเวทย์มนตร์คาถาคด้วย และมีการถ่ายทอดวิชาความรู้ทางเวทย์มนตร์คาถาคควบคุมกับวิชาทางพุทธศาสนา

¹สุธิวงศ์ พงษ์ไพบูลย์. “ความเชื่อของชาวไทยภาคใต้,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2. 2529. หน้า 479.

²เวทย์ วรวิทย์. “(นามแฝง),” จอมมนต์คาถาหนังเหนียว. มปป. หน้า 3.

จึงพบว่ามีพระภิกษุสงฆ์ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านเวทมนตร์คาถาหรือไสยศาสตร์อยู่เป็นจำนวนมาก ตั้งแต่อดีตตราบจนปัจจุบัน

จากการที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้เลือกรายชื่อเกจิอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากเกจิอาจารย์ทั้งหมด 112 รูป ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เหลือเกจิอาจารย์ที่ศึกษาจำนวน 30 รูป แล้วนำมาจัดอันดับที่ 1 – 3 พบว่ามีเกจิอาจารย์ในลำดับดังกล่าวเพื่อศึกษาจำนวน 7 รูป คือ

1. หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 2. หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธารวาส อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 3. หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดวชิรประดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 4. หลวงพ่อน้อย สุวัฒนโธ วัดอัมพาราม อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 5. หลวงพ่อเพชร วชิโร วัดอัมพวัน อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 6. หลวงพ่อจ้อย จิตบุญ วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 7. หลวงพ่อแดง ดิสโส วัดแหลมสอ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ต่อไปนี้จะได้กล่าวถึงประวัติเกจิอาจารย์ ดังกล่าว

หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม

ชาติภูมิและการศึกษา

หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม เป็นบุตรของนายกิมฮุ้นซึ่งมีเชื้อสายจีน สกุล แซ่เล่า กับนางเนียม โดยมารดาเป็นชาวเกาะพะงัน ครั้นมีพระราชบัญญัติขนานนามสกุล พ.ศ. 2456 (บังคับใช้ 1 เมษายน พ.ศ. 2461) ญาติพี่น้องของท่านใช้ชื่อสกุลว่า “พัฒนพงศ์” ท่านมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 7 คน ได้แก่

1. นายเพชร พัฒนพงศ์
2. นายแดง พัฒนพงศ์
3. นายแก้ว พัฒนพงศ์
4. นายเจียม พัฒนพงศ์
5. หลวงพ่อพัฒน์ นารโท
6. นางหีด (พัฒนพงศ์)
7. หลวงพ่อเจิว สุวัฒนโธ

ท่านเกิดเมื่อวันพุธ เดือน 6 ปีกอ พ.ศ. 2405 ตรงกับ ร.ศ. 81 ในปีที 12 แห่งรัชสมัย พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ตลาดบ้านคอน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี¹

เมื่อเยาว์วัยได้ศึกษาอยู่กับพระอาจารย์ผ่อง แห่งวัดพระโยค โดยศึกษาเล่าเรียนวิชาซึ่งเป็นที่ยอมรับศึกษาสืบทอดกันอยู่ในยุคสมัยนั้น คือ อักษรไทยและอักษรขอม นอกจากการเรียน อักษรดังกล่าวแล้ว ก็มีการสอนศาสตร์สำหรับลูกผู้ชาย ประเภทวิชาวิทยาคมอยู่ยงคงกระพันชาตรี เมตตามหานิยม ตามควรแก่วัยและตามภูมิพินความรู้ของผู้เป็นอาจารย์ท่านผู้สอน และเชื่อกันว่า ความรู้ทางด้านวิทยาคมส่วนหนึ่งท่านได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงพ่อน้อย สุวณโณ วัดอัมพาราม ดังที่พระเทพสิทธินายก² กล่าวว่า หลวงพ่อพัฒน์ได้ไปที่วัดอัมพารามอยู่เสมอ บางช่วงไปเกือบ ทุกเดือนและบางเดือนไปหลาย ๆ ครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับสมพร สวัสดิ์รักษ์³ นักเขียนประจำ หนังสือพระเครื่องลานโพธิ์ กล่าวว่า หลวงพ่อพัฒน์ นารโท เมื่อท่านทำตะกรุดหรือพิสมร ท่านจะต้องออกชื่อหลวงพ่อน้อย สุวณโณทุกครั้ง

อุปสมบท

หลวงพ่อพัฒน์ นารโท เมื่อเป็นฆราวาส ได้สมรสกับนางละม่อม ชาวตำบลสะบ้าย้อย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยู่กินกันหลายปี ท่านก็เริ่มรู้สึกเบื่อหน่ายในโลกีย์วิสัยและปรารถนาที่จะสละเพศฆราวาส ท่านจึงอุปสมบทใน พ.ศ. 2430 ขณะนั้นอายุได้ 25 ปี ณ พัทธสีมา วัดพระโยค ได้รับฉายาว่า “นารโท” ซึ่งมีความหมายว่า ผู้ให้ความเอื้อเฟื้อ ผู้มีความเมตตา โดยมีพระครูสุวรรณรังษี (มี) เจ้าคณะเมืองกาญจนดิษฐ์ เจ้าอธิการวัดโพธิ์ไทรงาม (วัดโพธาวาส ในปัจจุบัน) ตำบลบ้านตลาดบน เป็นพระอุปัชฌาย์ พระใบฎีกากล่อม วัดโพธิ์ (ภายหลังเป็นที่ พระวิสุทธิธรรมสาสน์) เป็นพระกรรมวาจาจารย์และหลวงพ่อกำ วัดบางใบไม้ เป็นพระอนุศาสนาจารย์

¹พระมหาวิจิตร พุทธภคิโต. ชีวประวัติของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท. 2532. หน้า 2.

²พระเทพสิทธินายก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดไตรธรรมาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544.

³สมพร สวัสดิ์รักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชย อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 247/61 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 5 มกราคม 2545.

ในระหว่างที่ท่านบวชอยู่นั้น นางละม่อม ภรรยาซึ่งตั้งครรถ์อยู่ได้คลอดบุตรเป็นผู้หญิง แต่บุตรถึงแก่กรรมภายหลังคลอดได้ไม่นานนัก ทำให้ท่านตัดสินใจไม่ยอมลาสิกขาบท คงครองเพศบรรพชิตอยู่ในร่มกาสาวพัสตร์เรื่อยมา สำหรับสาเหตุที่ท่านได้อุปสมบท ขณะภรรยากำลังตั้งครรถ์นั้น บ้างก็ว่า เพราะท่านเกิดความเบื่อหน่ายในชีวิตฆราวาส แต่บ้างก็ว่าเพราะเหตุผลทางประเพณีหรือความเชื่อ คือ การบวชหน้าไฟ (ในงานศพพุการี) หรือเพื่อแก้บนบวช ครั้นบุตรที่เพิ่งคลอดเสียชีวิต ประกอบกับการได้หยั่งถึงสัมผัสรับรู้ในความสงบเย็น สว่างและสะอาดของร่มกาสาวพัสตร์ อันมีความสัปปายะ^๑ เปี่ยมด้วยโอกาสในความก้าวหน้าทางธรรม ได้ทำให้ท่านไม่คิดลาสิกขาบท คงอยู่ในเพศบรรพชิตต่อไปโดยไม่มีกำหนด แต่หลังจากล่วงเลยเวลาที่ควรลาสิกขาบทไปนานเข้า นางละม่อมผู้ภรรยาก็ได้ปรารภกับหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ขอให้ท่านสละเพศบรรพชิตออกไปครองเรือนใช้ชีวิตครอบครัวดังเดิม แต่หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ได้ปฏิเสธพร้อมกับแจ้งให้ทราบถึงความตั้งใจอันแน่วแน่ที่จักอยู่ในสมณเพศต่อไปแบบไม่มีกำหนด หลายปีต่อมา นางละม่อม ก็ได้แต่งงานใหม่ ด้วยความอนุโมทนาของหลวงพ่อดีพัฒน์ เพราะเป็นการช่วยปลดเปลื้องห่วงผูกพันให้แก่ท่านอย่างสิ้นเชิง

หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท อยู่จำพรรษาที่วัดพระโยค เป็นเวลาหลายพรรษา เมื่อมีพรรษา มากขึ้นท่านได้บุกเบิกพื้นที่ทางทิศตะวันออก ซึ่งเป็นป่าช้าของวัดพระโยค สันนิษฐานว่าบริเวณ วัดนี้คงเคยเป็นวัดโบราณมาก่อนเพราะมีการขุดพบพระพุทธรูปเก่าที่ชำรุดหลายองค์ ท่านได้ชักชวน ขอแรงชาวบ้านใกล้เคียงช่วยกันหักร้างถางพง ปรับพื้นที่จนโล่งเตียน โดยมีนางศิลาและนางแก้ว ลูกสะใภ้ของพระยาวชิรธรราช (เจ้า ศรียาภย์) และภรรยาของท่าน ชาวเมืองชุมพร ได้ถวาย ช้าง “พลายสมบุญ” เพื่อใช้ในกิจการต่างๆ โดยท่านได้เริ่มก่อสร้างอุโบสถในปี พ.ศ. 2439 ซึ่ง เสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2444 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2443 วัดนี้รู้จักเรียกขานกันโดยทั่วไปว่า “วัดใหม่”

ในปี พ.ศ. 2447 ท่านได้ลาออกจากตำแหน่งเจ้าคณะแขวงและหน้าที่อุปัชฌาย์ แล้วรุดลง ไปทางภาคใต้ของประเทศไทย แถบจังหวัดนครศรีธรรมราช สงขลา ภูเก็ต ฯลฯ โดยใช้เวลา ประมาณ 3-4 ปี ซึ่งเป็นการรุดงค์ครั้งที่สอง หลังจากเคยรุดงค์มาครั้งหนึ่งแล้ว เมื่อพ้นสภาวะ ของพระนวกะ ได้ออกรุดงค์ไปทางภาคกลางและภาคเหนือ เวณมัสการพระปฐมเจดีย์ พระพุทธบาท พระพุทธฉาย พระแก้วมรกต ฯลฯ แล้วจำพรรษาที่วัดโพธิ์ท่าเตียน เป็นเวลา 1 พรรษา หลังจากนั้น ก็ยังออกรุดงค์เป็นครั้งคราวตามป่าเขาอีก โดยใช้เวลารั้งละ 2-3 เดือน^๑

^๑ สัปปายะ หมายถึง ความสะอาด ความสบาย

^๑ พระมหาวิจิตร พุทธรกจิต. ชีวประวัติของหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท. 2532. หน้า 4.

จริยาวัตร

หลวงพ่อดำ นารโท เป็นพระผู้ที่มีความแน่วแน่ในการปฏิบัติบำเพ็ญเพียร ประพฤติธรรม มีความเชี่ยวชาญในเรื่องกสิณ^๑ โดยเฉพาะเตโชกสิณและปลวีกสิณ ท่านมีความสมถะเป็นที่ตั้งไม่ยึดติดในอำนาจศักดิ์ โดยท่านมีคติอยู่ว่า “คืออยู่ที่ละ พระอยู่ที่จริง นิพพานอยู่ในความสงบ” นอกจากนั้นท่านยังเป็นพระภิกษุทรงคุณพิเศษในด้านการแพทย์แผนไทยให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ที่ได้รับความทุกข์จากโรคร้ายไข้เจ็บ ด้วยความเมตตาและจิตอันแรงกล้าโดยไม่สนใจในอาภิสติน้าง แม้ท่านจะมีความเหน็ดเหนื่อยเพียงใด ท่านจึงประคองมโหรีร่วมไพรของชาวบ้าน เมื่อมีความทุกข์ร้อนต้องการที่พึ่ง อีกทั้งท่านมีศิลาจารวัตรที่งดงาม เกรงครัดในวิปัสสนากรรมฐานและธุดงค์รุกขมูล ท่านจึงเป็นที่เลื่อมใสศรัทธาของหมู่พระภิกษุสงฆ์และฆราวาสโดยทั่วไป ส่วนด้านวิทยาคมนั้น เชื่อกันว่าท่านได้รับการถ่ายทอดมาจากหลวงพ่อบุญสุวัฒน์ ดังที่พระเทพสิทธินายก^๒ กล่าวว่า หลวงพ่อดำ นารโท มักไปหาหลวงพ่อบุญสุวัฒน์ วัดอัมพาราม อยู่เสมอ

มรณภาพ

หลวงพ่อดำ นารโท เคยบอกศิษย์ที่ใกล้ชิดว่า ในวันที่ 11 กรกฎาคม พ.ศ. 2485 จะเป็นวันมรณภาพของท่าน ซึ่งในคืนก่อนวันนั้น ท่านได้บำเพ็ญสมาธิภาวนา ตั้งแต่หัวค่ำด้วยความสงบ โดยมีได้มีความประหวั่นพรั่นพรึงต่อความตาย กระทั่งเวลาประมาณ 04.00 นาฬิกา หลวงพ่อดำ ซึ่งนั่งสมาธิมาตั้งแต่หัวค่ำได้ให้บรรดาศิษย์ช่วยกันพยุงให้ท่านลุกขึ้น เพราะวณขณะนั้นเรี่ยวแรงของสังขารของท่านที่ชราภาพน้อยลงตามลำดับ ครั้นท่านผลัดเปลี่ยนจีวรชุดใหม่

^๑ กสิณ หมายถึง เครื่องมือที่ช่วยทำให้มั่นคง เป็นสมาธิโดยเอาวัตถุใดวัตถุหนึ่งเป็นอารมณ์ คือ เป็นเครื่องเพ่งดู ผู้ใดสำเร็จปลวีกสิณ ย่อมสามารถบันดาลให้คนคนเดียวเป็นหลายคน นิมิตให้เกิดแผ่นดินขึ้นในอากาศหรือบนน้ำ แล้วขึ้นไปเดิน ยืน และนั่งได้ ส่วนผู้ใดสำเร็จเตโชกสิณย่อมสามารถบันดาลให้ไฟลุกไหม้หรือดับไฟลงที่ไหนก็ได้ สามารถเห็นรูปด้วยทิพย์จักขุได้

^๒ พระเทพสิทธินายก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดไตรธรรมาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2544.

เสร็จแล้วบรรดาศิษย์ก็ช่วยประคองท่านนั่งลงทำสมาธิต่อไป โดยก่อนหลับตาลงภาวนา ท่านให้ศิษย์จุดเทียนไว้ที่เบื้องหน้าท่าน พร้อมทั้งห้ามมิให้ใครมาส่งเสียงอื้ออึงจนกระทั่งเวลาประมาณ 08.43 นาฬิกา บรรดาศิษย์ที่เฝ้าดูอาการของท่าน สังเกตเห็นสีระของหลวงพ่อนิ่มเอียงลงมาเล็กน้อย ต่างจากปกติที่นั่งตัวตรง เมื่อเข้าไปดูใกล้ ๆ ก็ทราบว่าหลวงพ่อดีพัฒน นารโท มรณภาพอย่างสงบแล้ว รวมสิริอายุได้ 80 ปี และอยู่ในสมณะเพศ 55 พรรษา

สมณศักดิ์

หลวงพ่อดีพัฒน นารโท ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะแขวงอำเภอบ้านดอน (ปัจจุบันคืออำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี) เมื่อปี พ.ศ. 2443 มีราชทินนามว่า พระครูวิสุทธิธรรมสาสน์ และเป็นอุปัชฌาย์ ขณะที่ท่านมีอายุ 38 ปี 13 พรรษา¹

ผลงาน

หลวงพ่อดีพัฒน นารโท นอกจากจะเป็นพระที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น “สมณะขามิแห่งลุ่มน้ำตาปี” หรือผู้ถือเอาความสงบเป็นเครื่องนำ, ผู้สงบจิตแล้ว ท่านยังเป็นผู้นำในการพัฒนา โดยมีผลงานที่สำคัญ คือ

1. สร้างวัดใหม่ (วัดพัฒนาราม) ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ในวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2443 โดยก่อสร้างพระอุโบสถและเสนาสนะต่าง ๆ อีกหลายอย่าง ได้แก่ ศาลาการเปรียญ กว้าง 6 วา ยาว 6 วา 6 เหลี่ยม หอระฆัง ฐานกว้างด้านละ 1 วา 3 ศอก เป็นรูปสี่เหลี่ยม 2 ชั้น สูง 2 วา 2 ศอก

2. ด้านศาสนกิจท่านได้ปกครองดูแลเอาใจใส่ต่อการประพฤติปฏิบัติของพระสงฆ์ทุกวัดตลอดจนให้การเทศนาอบรมสั่งสอน ทำวัตร สวดมนต์ มีอุบาสิกอุบาสิกา มาฟังพระธรรมเทศนารักษาศีลอุโบสถ จนเป็นที่ยกย่องชมเชยของพระศาสนคิก ผู้อำนวยการศึกษาในมณฑลชุมพร

3. ด้านการศึกษา ท่านได้ส่งเสริมให้ตั้งโรงเรียนสุพรรณดิตถ์พิทยา ขึ้นภายในวัดพัฒนาราม เพื่อสอนความรู้เกี่ยวกับหนังสือไทยและวิชาคณิตศาสตร์

¹ กวีรังสิวารักษ์. 3 พระอภิญญาศรีวิชัย. 2543. หน้า 306 – 326.

4. ด้านแพทย์แผนไทย ท่านได้ใช้วิชาความรู้ ความสามารถ ความชำนาญทางแพทย์แผนไทยในการรักษาผู้ป่วยที่เป็นโรคต่าง ๆ อยู่เสมอ

5. จากการที่ท่านปกครองดูแลวัด และการประพฤติปฏิบัติของพระในวัดเป็นอย่างดี ทำให้ทางราชการเลือกเป็นวัดสำหรับประกอบพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ซึ่งแม้จะเป็นวัดที่เพิ่งสร้างใหม่

6. ท่านได้ดำเนินการให้มีการสร้างวัดอุโมงค์ต่าง ๆ ได้แก่ พระกสิณ ตะกรุด เหรียญพระกสิณ โดยเริ่มสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2460 เพื่อเป็นวัตถุนุสติแจกจ่ายให้เปล่าแก่ทุกคนที่ได้พบท่าน สิ่งดังกล่าวเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า มีเอกลักษณ์เฉพาะตน มีรูปลักษณะที่วิจิตรงดงาม

หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธาवास

ชาติภูมิ และการศึกษา

หลวงพ่อกล่อม นนทะ หรือพระครูวิสุทธิธรรมสาสน์ นามเดิมว่า “ก่ล่อม” เป็นบุตรนายคงแก้ว กับนางเงิน เกิดเมื่อวันพุธ ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 1 ปีมะเมีย ตรงกับวันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2389 ณ หมู่ที่ 1 ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้นเมื่อมีพระราชบัญญัติขนานนามสกุล พ.ศ. 2546 (ใช้บังคับ 1 เมษายน พ.ศ. 2461) สกุลของท่านใช้นามสกุลว่า “แก้วก่ล่อม” ท่านมีพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน 4 คน คือ

1. นางคง (ไม่ทราบนามสกุล)
2. หลวงพ่อกล่อม นนทะ
3. นางหนูน (ไม่ทราบนามสกุล)
4. นายพรม แก้วก่ล่อม

เมื่อท่านอายุได้ 8 ปี บิดาก็ถึงแก่กรรม โดยท่านได้อาศัยอยู่กับมารดาจนอายุได้ 12 ปี มารดาจึงนำไปฝากเรียนอักษรวิธี ก ข นโม กับพระอธิการหมื่นแก้ว วัดปากบางชุมโต ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเมื่ออายุ 16 ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณรอยู่กับพระใบฎีกาเกิด วัดหน้าเมือง ตำบลมะขามเตี้ย โดยศึกษาพระธรรมวินัยอยู่ 1 ปี จึงลาสิกขาบทไปอยู่ปฏิบัติมารดาที่บ้านเกิด¹

¹พระปลัดเกตุ ธรรมวโร. เรื่องศีลธรรมของพระธรรมวโรคม วัดราชาธิวาส. 2476.

ก่อนจะอุปสมบท ท่านได้แต่งงานครองเรือนจนมีบุตร 1 คน ชื่อ นายเอียด แก้วกล่อม ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ปากบางชุมโถ ปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว

อุปสมบท

เมื่ออายุได้ 25 ปี ท่านได้ละจากชีวิตการครองเรือน เนื่องจากเบื่อหน่ายในการใช้ชีวิตแบบฆราวาส โดยได้อุปสมบท เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม พ.ศ. 2414 ตรงกับวันอังคาร ขึ้น 9 ค่ำ เดือน 8 ปี มะเมีย ๓ พัทธสีมาวัดโพธิ์ไทรงาม (วัดโพชวาส) โดยมีพระครูการาม (จู) วัดท่าโพธิ์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูสุวรรณรังษี (มี) เจ้าอาวาสวัดโพธิ์ไทรงามเป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอธิการจันทร์ วัดกลาง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพระอนุศาสนาจารย์ ได้รับฉายาว่า “นันทะ” แปลว่า ผู้มีความเพ็ดเพลิน หรือผู้มีความบันเทิง และศึกษาพระธรรมวินัยที่วัดโพธิ์ไทรงาม เมื่อพระครูสุวรรณรังษี (มี) ย้ายไปครองวัดกลาง เมื่อประมาณ พ.ศ. 2432 ท่านจึงได้เป็นเจ้าอาวาสวัดโพธิ์ไทรงามสืบต่อมา¹

จริยาวัตร

หลวงพ่อกล่อม นันทะ เป็นพระภิกษุที่เคร่งครัดในพระธรรมวินัยเป็นอย่างยิ่ง ทุกวัน ท่านจะต้องลงอุโบสถสวดมนต์ทำวัตรเช้าและเย็นมิเคยขาด แม้ยามที่ท่านอาพาธ ซึ่งท่านเคยกล่าวไว้ว่าหากวันใดท่านไม่ได้ลงโบสถ์นั้น หมายถึง วาระสุดท้ายของชีวิตได้สิ้นแล้ว ท่านสนใจและฉลาดในการอบรมบ่มนิสัยสันดานของศิษยานุศิษย์ ตลอดจนสามารถเทศนาสั่งสอนประชาชนและเทศนาเรื่องมหาเวสสันดรชาดกได้เป็นที่นิยมอย่างยิ่ง จนยากที่จะหาผู้ชำนานูในทีใกล้เคียงเสมอเหมือนท่านได้ นอกจากนั้น ยังเป็นธนาคารของชาวบ้าน โดยชาวบ้านจะเอาเงิน ของมีค่าใส่ไหกระเทียมแล้วนำไปฝากไว้กับท่าน²

¹พระปลัดเกตุ ธรรมวโร. เรื่องศีลธรรมของพระธรรมวโรดม วัดราชาธิวาส. 2476.

หน้า 12 – 19.

²อำนวย ศรีขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2544.

มรณภาพ

ในปลายปี พ.ศ. 2473 หลวงพ่อกล่อม นนทะ อาพาธหนักและมรณภาพในวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2474 เวลา 21.00 นาฬิกา รวมสิริอายุ 85 ปี 61 พรรษา ศพของท่านได้รับพระราชทานเพลิง เมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2475 ที่วัดพัฒนาราม (วัดใหม่) โดยมีหลวงพ่อพัฒน์ นารโท เจ้าอาวาสวัดพัฒนารามเป็นเจ้าภาพ¹

สมณศักดิ์

ท่านได้รับแต่งตั้งเป็นพระครูวิสุทธิธรรมสาสน์ เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2453

ผลงาน

1. หลวงพ่อกล่อม นนทะ ได้สนับสนุนเกี่ยวกับการจัดการศึกษา โดยอนุญาตให้ใช้ศาลาการเปรียญเป็นห้องเรียน หลังจากท่านได้มรณภาพแล้ว ชาวบ้านได้ช่วยกันสร้างอาคารเรียนเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น จากเงินทำบุญที่ท่านเก็บไว้เพื่อเป็นที่เรียนของนักเรียนแทนการไปใช้ศาลาการเปรียญเป็นห้องเรียน ตั้งชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนกล่อมวิทยา มีนายสุวิทย์ วรสิงห์ เป็นครูใหญ่คนแรก ซึ่งต่อมาได้ยกให้เป็นสมบัติของเทศบาลเมืองสุราษฎร์ธานี ตั้งเป็นโรงเรียนเทศบาล 4 เมื่อโรงเรียนเทศบาล 4 ย้ายไปสร้างที่บริเวณบ้านในถ้ำ พระมหาภิรมย์เจ้าอาวาสในขณะนั้น จึงได้รื้ออาคารหลังนั้น

2. ท่านได้ดำเนินการให้มีการสร้างวัดถุ่มงคลต่าง ๆ ได้แก่ รูปหล่อทองเหลืองหลวงพ่อกล่อม ขนาดเท่าตัวจริง โดยมีพระปลัดเซ่ง วัดสามหม้าย (วัดไตรธรรมาราม) เป็นผู้จัดการแล้วนิมนต์ให้ท่านปลุกเสกในปี พ.ศ. 2470 และนำโลหะที่เหลือมาสร้างเป็นเหรียญหล่อหลวงพ่อกล่อม นนทะ เป็นจำนวน 70 เหรียญ

3. การปฏิสังขรณ์วัด เนื่องจากท่านมีความสามารถและสนใจในการก่อสร้างอย่างยิ่ง ได้ปฏิสังขรณ์วัดโพทาวาส โดยซ่อมแซมโบสถ์ที่ทรุดโทรม ภูมิ ศาลาการเปรียญ

4. ดำเนินการสร้างเรือแข่งชื่อเรือยุงทองและเรือสาริกา ซึ่งนำลงแข่งขันเรือพายในงานเดือน 11 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีอยู่เสมอ²

¹สรพล โสภิกุล. สุดยอดพระเครื่อง 2. 2542. หน้า 81.

²แหล่งเดิม. หน้า 14.

หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัควชิรประดิษฐ์

ชาติภูมิ และการศึกษา

หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัควชิรประดิษฐ์ หรือพระครูปกาศิตธรรมคุณ นามเดิมว่า “เพชร” เป็นบุตรของ นายขาว นางกิมล้วน เกิดเมื่อวันอาทิตย์ เดือน 7 ขึ้น 15 ค่ำ ปีฉลู พ.ศ. 2395 ท่านเกิด ณ บ้านประตู่ไชยเหนือ ตำบลท่าวัง อำเภอเมืองฯ จังหวัดนครศรีธรรมราช มีพี่น้องด้วยกันสี่คน และท่านเป็นบุตรคนที่เท่าไรไม่ปรากฏ สกุลของท่านมีเชื้อสายจีน สกุลแซ่ตัน ภายหลังเมื่อมีพระราชบัญญัตินามสกุล พ.ศ. 2456 (ใช้บังคับ 1 เมษายน 2416) ได้ใช้นามสกุล “ชี่ขาว”

ในปี พ.ศ. 2403 ขณะที่ยังอายุได้ 8 ขวบ บิดามารดา ได้นำไปฝากเพื่อเล่าเรียนอักษร สมัยอยู่ในสำนักของท่านพระครูการาม (จู) วัดมเหยงคณ์ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ในปี พ.ศ. 2408 ขณะที่ยังอายุได้ 13 ปี ท่านได้ออกจากวัดมเหยงคณ์ ไปอาศัยอยู่กับ พระศิริธรรมบริรักษ์ (ถัด) ปลัดเมืองนครศรีธรรมราช ซึ่งภายหลังได้เป็นผู้รักษาเมืองแทนพระยานครศรีธรรมราช (หนูพร้อม) ผู้เป็นพี่ชาย โดยได้ช่วยเหลือภารกิจของท่านเจ้าเมืองหลายอย่าง ต่อมาทางกรุงเทพฯ ทราบข่าวจึงได้แจ้งให้เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช ส่งตัวท่านไปกรุงเทพฯ เพื่อขอดูตัว แต่ท่านไม่ต้องการจะไปจึงตัดสินใจหนีออกจากบ้านของเจ้าเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อ พ.ศ. 2425 ขณะนั้นอายุ 30 ปี หลังจากที่ท่านได้หนีออกจากบ้านที่นครศรีธรรมราชแล้ว ท่านก็ไปประกอบอาชีพส่วนตัวอยู่ที่บ้านเกิดเป็นเวลาถึง 12 ปี และได้ถือโอกาสไปศึกษาเล่าเรียนวิชา ไสยศาสตร์ในด้านอยู่ยงคงกระพันและอื่น ๆ กับอาจารย์ที่มีชื่อเสียงในด้านนี้ ซึ่งมีอยู่หลายท่านของเมืองนครศรีธรรมราช ในขณะนั้น แต่ไม่มีหลักฐานระบุแน่ชัดว่าเป็นท่านใด¹

อุปสมบท

ในปี พ.ศ. 2437 เมื่อท่านอายุได้ 42 ปี ท่านเกิดเบื่อหน่ายต่อชีวิตความเป็นอยู่ที่บ้าน จึงตัดสินใจเดินทางไปหาน้องชาย ซึ่งประกอบอาชีพค้าขายอยู่ที่กรุงเทพฯ แต่เมื่อเดินทางถึงบ้านดอน (อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ท่านเกิดล้มป่วยลงอย่างกระทันหัน จนไม่สามารถเดินทางต่อไปได้ ท่านจึงเข้าไปขอพักอาศัยอยู่กับพระอธิการแดง เจ้าอาวาสวัดไทร บ้านดอน

¹พระครูบรรหารวุฒิชัย. ประวัติพระมหาเถรอาจารย์ของวัควชิรประดิษฐ์. ม.ป.ป. หน้า 5.

ได้รับความอนุเคราะห์จากพระอธิการแดง ช่วยจัดการรักษาจนหายป่วยเป็นปกติ หลังจากนั้นท่านจึงเลิกสัมนที่จะเดินทางต่อไปกรุงเทพฯ เพื่อหาน้องชายตามที่คิดไว้เพื่อจะไปทำงานด้วย และได้พักอาศัยอยู่ที่วัดไทร พระอธิการแดงก็ได้ขัดข้องแต่ประการใด ทั้งยังให้ความเมตตาสงสารในฐานะท่านเป็นคนไกลไม่มีญาติพี่น้อง ขณะที่ท่านอยู่วัดไทรท่านก็มีได้อยู่ว่างเปล่า ได้อาศัยที่คืนใกล้กับป่าช้าของวัดเพื่อทำสวนพลูไปด้วย เพื่อหารายได้ให้กับวัดไทร¹

วันหนึ่งขณะที่ท่านกำลังทำสวนพลูตามปกติ บังเอิญสุนัขในวัดได้คาบเอามือของศพมากินในสวนพลูของท่าน ท่านเห็นเข้าจึงเกิดความสลดใจเมื่อหน้าต่อชีวิตความเป็นฆราวาส ประกอบกับเกิดความเลื่อมใสศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา จึงขอเข้าบรรพชาอุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดกลาง บ้านดอน โดยมีพระครูสุวรรณรังษี (มี) วัดกลางบ้านดอนเป็นพระอุปัชฌาย์ พระอธิการแดง วัดไทร เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ในปี พ.ศ. 2437 เมื่ออายุ 42 ปี โดยได้รับฉายาว่า “อินทรโชติ” สังกัดมหานิกายและจำพรรษา ณ วัดไทร

ในปี พ.ศ. 2439 พุทธบริษัทชาวบ้านบางกุ่ม ทราบถึงกิตติศัพท์ ความรู้ ความสามารถ พร้อมทั้งศีลาจารวัตรอันงดงามของท่าน จึงพร้อมใจกันอาราธนานิมนต์ท่านให้ประจำที่วัดท่าทองใหม่ ตำบลท่าทองใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมเวลาที่ท่านอยู่วัดนี้เป็นเวลา 3 พรรษา โดยตลอดเวลาท่านได้พัฒนาวัดในทุกๆ ด้าน เป็นต้นว่า บูรณะปฏิสังขรณ์ศาสนสถานชำรุดทรุดโทรมและสร้างพระพุทธรูปต่าง ๆ

ในปี พ.ศ. 2442 พุทธบริษัทชาวบ่อตะเคียน ได้แก่ นายแก้ว รัตนมุสิก นายเข้ม ทะด้วง และชาวบ้านเฉงอะได้พิจารณาเห็นว่าพื้นที่ที่หลวงพ่อก่อก่อ หลวงพ่อปลับ หลวงพ่อน้อย จากจังหวัดนครศรีธรรมราช เคยมาปักกลดพักแรม ซึ่งเป็นที่กลุ่มชายทะเลอันเป็นที่อาศัยของปูแสมหรือเปี้ยว และบางส่วนเป็นคงไม้ตะเคียนทอง ซึ่งชาวบ้านเรียกกันติดปากในสมัยพระจุลจอมเกล้า ปักกลดว่า วัดดอนเปี้ยวบ้าง วัดดอนตะเคียนบ้าง แต่ที่เรียกกันติดปากในหมู่คนรุ่นเก่า ๆ คือ วัดบ่อตะเคียน หรือวัดบ่อเคียน ทั้ง ๆ ที่ยังไม่ยกฐานะเป็นวัด สมควรที่จะหาพระภิกษุสงฆ์ที่มีความรู้ ความสามารถมาสร้างและยกฐานะเป็นวัดอย่างเป็นทางการ จึงได้อาราธนานิมนต์ หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ จากวัดท่าทองใหม่มาอยู่ประจำ เมื่อมาอยู่ที่นี้ ท่านได้พัฒนาพื้นที่แห่งนี้อย่างต่อเนื่อง โดยได้ดำเนินการขอวิสุงคามสีมา และผูกพัทธสีมาฝังลูกนิมิตพระอุโบสถพร้อมทั้ง

¹แหล่งเดิม. หน้า 5-11.

ขอยกฐานะเป็นวัดโดยสมบูรณ์ และดำเนินการขอซื้อวัดอย่างเป็นทางการ โดยมีชื่อว่า “วัดวชิรประดิษฐ์” ซึ่งมีความหมายว่า วัดที่เพชรสร้างขึ้นหรือทำขึ้น ใน พ.ศ. 2448¹

จริยวัตร

หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดวชิรประดิษฐ์ เป็นพระภิกษุที่มีศีลาจารวัตรตรงดงาม น่าเลื่อมใส ศรัทธาเป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้านใกล้เคียงมาตั้งแต่สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ แม้ในปัจจุบันชาวบ้านก็ยังคงเลื่อมใสศรัทธาเคารพบูชากราบไหว้ท่านมิเสื่อมคลาย ด้วยความเป็นพระนักพัฒนา เครื่องคิด ในวัตรปฏิบัติและให้การอบรมสั่งสอนพุทธศาสนิกชนให้เข้าใจหลักธรรมอย่างเข้าใจง่าย ไม่ค่อยพูดจาในสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์จนทำให้ชาวบ้านไม่กล้าประพฤติปฏิบัติในทางที่ผิด จึงได้รับฉายาว่า “พระครูปกาศิตธรรมคุณ”

ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นอุปัชฌาย์ ในการบรรพชาอุปสมบทกุลบุตรทั้งใกล้และไกล เป็นที่เคารพนับถือและแบบอย่างในจริยวัตรของศิษยานุศิษย์มากมาย ทั้งฝ่ายคฤหัสถ์ที่ลาสิกขาบท และนำไปเป็นแนวทางในการครองตนประกอบอาชีพสุจริต ยึดมั่นในศีลในธรรม และที่เป็นบรรพชิตได้ปฏิบัติตามอย่างท่าน ได้แก่ พระครูจิตตารามคณาสัย (ชม คุณาราโม) อดีตเจ้าคณะอำเภอกาญจนดิษฐ์ เจ้าอาวาสวัดท่าไทร พระครูพินิจเขมิเขต (สะอึ้ง จันทาโก) อดีตเจ้าคณะอำเภอกาญจนดิษฐ์ เจ้าอาวาสวัดเขาแก้ว พระกัลยานานูวัตร (วัตร กลยาณชมโม) อดีตเจ้าอาวาสวัดวชิรประดิษฐ์²

¹พระครูบรรหารวุฒิชัย. ประวัติพระมหาเถรจารย์ของวัดวชิรประดิษฐ์. ม.ป.ป. หน้า 5

²สมพร พัทฒสุนทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นายไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 2 มกราคม พงศ. 2545.

มรณภาพ

ในปี พ.ศ. 2480 ท่านอาพาธหนักประกอบกับการที่ท่านชราภาพมาก ทำให้ฉันน้ำและอาหารไม่ได้ ในที่สุดท่านก็ถึงแก่กรรมไปด้วยอาการสงบ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2480 เวลา 13.05 นาฬิกา สิริรวมอายุได้ 84 ปี อยู่ในสมณเพศ 42 พรรษา¹

สมณศักดิ์

ในปี พ.ศ. 2447 หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ได้รับแต่งตั้งเป็น พระครูปกาศิต
ธรรมคุณ

ผลงาน

1. สร้างอุโบสถและดำเนินการผูกพัทธสีมาวัดท่าทองใหม่ในปี พ.ศ. 2441 และปฏิสังขรณ์สิ่งก่อสร้างที่ชำรุด สร้างพระพุทธรูปต่างๆ
2. สร้างสระน้ำขนาดใหญ่ และบ่อน้ำสามบ่อไว้มูมวัดวชิรประดิษฐ์ เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนน้ำของชาวเฉงอะ
3. สร้างวัดวชิรประดิษฐ์ โดยการถมดินบริเวณที่ลุ่มแล้วสร้างศาสนสถานต่าง ๆ ขึ้นได้แก่ พระอุโบสถ โรงธรรม โรงฉัน กุฏิ ฌาปนสถาน ดำเนินการขอวิสุงคามสีมาพร้อมทั้งผูกพัทธสีมาในปี พ.ศ. 2448
4. สร้างโรงเรียนวชิราวิทยานุกูล โดยได้ประกอบพิธีเปิดโรงเรียนในวันที่ 1 พฤษภาคม 2450 ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนวัดวชิรประดิษฐ์ ด้วยการจัดกุฏิของวัด เป็นสถานที่จัดการเรียนการสอนชั่วคราว และจัดหาครูเข้าสอน โดยให้ผู้ปกครองของนักเรียนช่วยทำงานให้ครูเป็นค่าตอบแทนคนละ 1 วันต่อเดือน
5. สร้าง “พระเงิน” จากเหรียญสยาม จำนวน 2,477 เหรียญ (เท่าจำนวนปี พ.ศ.) ประดิษฐาน ณ วัดวชิรประดิษฐ์ เนื่องในโอกาสที่ได้รับแต่งตั้งเป็นพระครูปกาศิตธรรมคุณ
6. ดำเนินการจัดหาทุนมาสมทบสร้างอาคารเรียนแบบ ค. โรงเรียนประจำอำเภอกาญจนดิษฐ์ ขนาด 4 ห้องเรียน ซึ่งประกอบพิธีเปิดอาคารเรียนเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2480

¹พระครูบรรหารวุฒิชัย. เล่มเดิม. หน้า 12 – 13.

หลวงพ่อน้อย สุวณโณ วัดอัมพาราม

ชาติภูมิ และการศึกษา

หลวงพ่อน้อย สุวณโณ เดิมชื่อน้อย เกิดเมื่อปีชวด เดือน 8 พ.ศ. 2401 ณ บ้านตำหนักไฟ (บ้านเหนือ) ตำบลปากฉลุย อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่ออายุ 7 ขวบ ได้ไปเรียนอักษรวิธีในสำนักของพระอธิการพัด วัดประตู่ใหญ่ ตำบลเสวีศ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี จนจบอักษรสมัยเบื้องต้น สามารถอ่านออกเขียนได้ เมื่ออายุได้ 12 ขวบ ท่านได้ลาบิดามารดา เข้าบรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดประตู่ใหญ่ ตำบลเสวีศ อำเภอกำแพง จังหวัด สุราษฎร์ธานี โดยมีพระอธิการพัดเป็นพระอุปัชฌาย์ และได้ศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดประตู่ใหญ่¹

อุปสมบท

เมื่ออายุได้ 21 ปี ท่านได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดประตู่ใหญ่ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยพระครูกาแก้วหรือพระครูรัตนมุณีศรีสังฆราชสังฆาแก้ว (ทองอยู่) เจ้าคณะใหญ่เมืองไชยา วัดโพธารามเป็นพระอุปัชฌาย์ หลวงพ่อนวล วัดประตู่ใหญ่เป็นพระกรรมวาจาจารย์ หลวงพ้อมนต์ วัดม่วง (วัดอัมพาราม) เป็นพระอนุศาสนาจารย์ ได้รับฉายาว่า “สุวณโณ”²

ระหว่างที่ศึกษาพระปริยัติธรรมอยู่นั้น ได้ศึกษาวิทยาคมต่าง ๆ จากหลวงพ่อพัด และหลวงพ่อแก้ว วัดประตู่ใหญ่ ตำบลเสวีศ อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ควบคู่ไปด้วย เนื่องจากที่วัดแห่งนี้มีพระอาจารย์ที่เก่งกล้าด้านวิทยาคมร่วมสมัยเดียวกันถึงสองรูป ต่อมาได้เดินทางไปศึกษาวิทยาคมที่สำนักวัดเขาอ้อ จังหวัดพัทลุงกับพ่อท่านวัดเขาอ้อ ได้รับวิชาความรู้ต่าง ๆ มากมาย จากนั้นจึงได้กลับมาศึกษาวิชาวิปัสสนากรรมฐานและไสยศาสตร์จากหลวงพ้อมนต์ วัดอัมพาราม (วัดม่วง) อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และเมื่อหลวงพ้อมนต์มรณภาพ ท่านก็ได้เป็นเจ้าอาวาสสืบต่อมา

¹พระครูโฆสิตตฺรคุณ. ประวัติพ่อท่านน้อย วัดอัมพวัน. ป.ป.ป. หน้า 2.

²แหล่งเดิม. หน้า 4.

จริยวัตร

หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ เป็นพระที่สนใจในวิทยาคมอย่างยิ่ง อุปนิสัยท่านเป็นผู้มีใจคอเยือกเย็น ประกอบด้วยเมตตากรุณา เช่น ท่านกระทำการสงเคราะห์แก่ผู้เจ็บไข้ได้ทุกข์ ตลอดจนเหล่าศิษยานุศิษย์ มิตรสหายของท่านด้วยน้ำใจอย่างเสมอเหมือนกันทุกคนอย่างค้ำยั้ง นอกจากนี้ยังมีศิลาจารวัตรอื่น ๆ อีก เช่น ท่านจะสงฆ์ปีละครั้ง ในวันสงกรานต์ ซึ่งเดิมทีถือว่าเป็นวันปีใหม่ของไทย ตรงกับวันที่ 13 เมษายน ของทุกปี โดยแทนที่ท่านจะมีกลิ่นตัวเหม็นสาบเช่นบุคคลทั่วไป ที่ไม่ได้อาบน้ำก็หาไม่ นอกจากนั้นท่านยังชอบฉันทัก ด้วยเจตนาที่จะไม่ฉันทักเนื้อสัตว์ เนื่องจากเป็นเหตุให้มีการฆ่าสัตว์ แต่ท่านก็ยังยึดถือหลักที่ว่าเมื่อเป็นภิกษุซึ่งยังชีพอยู่ได้ด้วยศรัทธา ดังนั้นก็ควรที่จะยังชีพอยู่ในเรื่องอาหารการกินที่ง่าย จะได้ไม่เป็นภาระที่ยุ่งยากแก่ผู้มีจิตใจศรัทธา และท่านยังชอบเล่านิทานและตำนานต่าง ๆ โดยวันคืนใดที่หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณว่างจากภารกิจ การรับแขกหรือไม่มีญาติโยมมาขอรับการรักษาโรค ท่านมักจะเล่านิทานให้ชาวบ้านและเด็ก ๆ ฟัง เช่น นิทานเรื่องพระสุธนกับมโนราห์ ซึ่งเป็นเรื่องที่สนุกสนานเป็นที่ชื่นชอบของชาวบ้านมาก นอกจากนี้ก็ยังมีเรื่องขนมโค (ขนมต้มขาว) ในบางครั้งท่านเล่าให้ฟังกันเป็นคืน ๆ ไม่ต้องหลับต้องนอน แต่ท่านเองไม่มีอาการอ่อนเพลียเลย ส่วนมโนราห์และหนังตะลุง ซึ่งเป็นศิลปะการแสดงที่ท่านชอบมากนั้น เมื่อคณะหนังตะลุงหรือมโนราห์ผ่านหน้าวัดแล้วไม่รำหรือแสดงให้ชาวบ้านแกล้งนั้นชม โดยผ่านไปเฉย ๆ มักจะมีอันเป็นไปเสมอ เช่น ปวดท้องหรือไปไหนไม่ถูก

นอกจากนั้น ท่านยังมีความสนใจเกี่ยวกับโบราณคดี สามารถเล่าเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับโบราณคดีได้อย่างลึกซึ้ง เช่น เรื่องการเผยแพร่พระพุทธศาสนาเข้ามาในประเทศไทย และสถานที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแม้ท่านจะมีอายุมากแต่ก็ไม่หลงลืมเหมือนคนในวัยเดียวกัน

มรณภาพ

หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ มรณภาพในปี พ.ศ. 2501 รวมสิริอายุได้ 99 ปี และได้มีการเก็บรักษาศพไว้บำเพ็ญกุศลนานถึง 1 ปีเศษ จึงได้รับการฌาปนกิจศพ โดยมีพระครูโกศลธรรมประพุทธ (พระเทพสิทธินายก) ผู้เป็นศิษย์เป็นประธานดำเนินการจัดงาน

ผลงาน

หลวงพ่อน้อย สุวณโณ เป็นพระที่ได้รับการยกย่องว่าเป็น ผู้มีวิทยาคมเก่งกล้า โดยเป็นที่พึ่งของชาวบ้านทั้งใกล้ไกล ท่านไม่ได้สนใจติดขัดกับยศฐาบรรดาศักดิ์ ได้ลาออกจากการเป็นเจ้าอาวาส เพื่อให้สามารถมีเวลาในการรักษาพยาบาลผู้ป่วยได้อย่างเต็มที่ และมีผลงานที่เด่นชัด ดังนี้คือ

1. ท่านได้ดำเนินการให้มีการจัดสร้างวัตถุมงคลต่าง ๆ ได้แก่ เหรียญรูปเหมือนหลวงพ่อน้อย สุวณโณ โดยมีพระกล่อม กลั้วพิเศษ เป็นผู้ดำเนินการติดต่อร้านชโลกุล เสาชิงช้า ในการจัดทำ เมื่อเสร็จแล้วได้นำเหรียญรุ่นนี้มามอบให้หลวงพ่อน้อย สุวณโณ ปลุกเสก แจกจ่ายแก่ผู้มาทำบุญในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2479 และได้มีผู้ประสบอุบัติเหตุร้ายต่าง ๆ หลายประการ เช่น เรื่องแคล้วคลาด ป้องกันภัยอันตราย จนทำให้คณะศิษย์ได้ขออนุญาตจัดสร้างเหรียญรุ่นที่สองอีกในปลายปีเดียวกัน ส่วนรูปเหมือนขนาดเท่าตัวจริงนั้น พระเทพสิทธินายก¹ กล่าวว่า หลวงพ่อน้อย สุวณโณ ท่านได้ข่างฝีมือดีมาจากจังหวัดนครศรีธรรมราช มาทำการปั้นรูปท่านที่วัด โดยท่านจะไปนั่งใต้ต้นตาลให้ช่างปั้นเกือบทุกเย็นจนสำเร็จและได้ประดิษฐานอยู่ ณ มณฑปภายในวัดอัมพวันจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นหลวงพ่อน้อยยังปลุกเสกรูปหล่อเหมือนขนาด 4 นิ้ว ผ้ายันต์มงคลเรือนและภาพถ่ายเพื่อแจกจ่ายให้ศิษยานุศิษย์นำไปบูชา

2. ด้านแพทย์แผนไทยและการรักษาอาการป่วยทางจิต การถูกขงหรือคุณไสย ซึ่งท่านจะมีวิธีการรักษาไม่เหมือนกับผู้อื่นคือ ท่านสามารถทราบสาเหตุของอาการป่วยได้จากการวางฉานที่นิ้วมือ ซึ่งนิ้วแต่ละนิ้วจะสันเป็นการบอกให้ทราบว่าผู้ป่วยนั้นเป็นอะไร โดยแต่ละนิ้วจะบอกโรคต่างกัน ถ้าเป็นการป่วยไข้ เช่น โรคเลือดของสตรี ถูกผีไม้ ท่านก็จะจัดยาสมุนไพรให้ ส่วนใหญ่เป็นประเภทยาร้อน หากผู้ป่วยถูกขง คุณไสยท่านก็จะรักษา โดยใช้คาถาและถ้าถูกผีเข้าท่านจะใช้การเจรจาทามตอบความต้องการแล้วให้ออกไป โดยพระครูโกวิทนวกการ² กล่าวว่า ลักษณะเช่นนี้เป็นความสามารถเฉพาะบุคคลเป็นอิทธิฤทธิ์ที่เกิดจากบุญบารมี คือ มีความคิด ความสามารถในการแก้ปัญหาได้เมื่อถึงจุดหนึ่งและมีสมาธิที่แน่วแน่

¹พระเทพสิทธินายก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดไตรธรรมาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.

²พระครูโกวิทนวกการ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพุนพิน ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2545.

หลวงพ่อเพชร วชิโร วัดอัมพวัน

ชาติภูมิ และการศึกษา

หลวงพ่อเพชร วชิโร หรือพระครูวิบูลย์ธรรมสาร เป็นบุตรคนสุดท้องของนายชวน กับนางจันทร์ เกิดเมื่อวันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2390 แรม 13 ค่ำ เดือน 8 ปีมะแม มีพี่ชายคนเดียว ชื่อพร แต่เสียชีวิตตั้งแต่ยังเป็นเด็ก ท่านเกิดที่บ้านมะเดื่อหวาน หัวเมืองพะงัน เมืองไชยา ปัจจุบันคือ หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อมีพระราชบัญญัติขนานนามสกุล พ.ศ. 2456 (ใช้บังคับ 1 เมษายน พ.ศ. 2416) เครือญาติของท่านได้ใช้นามสกุลว่า “พรหมสนิท”¹

อุปสมบท

เมื่อท่านอายุได้ประมาณ 13 – 14 ปี (ประมาณ พ.ศ. 2403 – 2404) บิดาได้พาไปฝากให้เรียนอักษรวิธี ก ข นโม กับพระอุปัชฌาย์จันทร์ เจ้าอธิการวัดมะเดื่อหวาน (วัดมธุรวราราม) ศึกษาเล่าเรียนอยู่จนกระทั่ง 17 – 18 ปี (พ.ศ. 2407 – 2408) ก็ได้บรรพชาเป็นสามเณร ที่วัดมะเดื่อหวาน โดยมีพระอาจารย์คงเป็นพระอุปัชฌาย์ ได้ศึกษาพระธรรมวินัยกับพระอาจารย์คงผู้มีความรู้แตกฉานในธรรมวินัยและแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นเจ้าอาวาสต่อจากพ่อท่านจันทร์ พออายุได้ประมาณ 22 ปี (พ.ศ. 2412) ได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดอัมพวัน โดยพ่อท่านหมื่นวัดโพธิ์เป็นพระอุปัชฌาย์ พ่อท่านขวัญ วัดใน เป็นพระกรรมวาจาจารย์ ส่วนพระอนุศาสนาจารย์ไม่มีหลักฐานแน่ชัดว่าเป็นผู้ใด ได้รับฉายาว่า “วชิโร” ซึ่งแปลว่า เพชรหรือความใสสว่าง

เมื่ออุปสมบทแล้ว ท่านมีความปรารถนาจะเรียนปริยัติธรรม ซึ่งต้องอาศัยภาษาบาลีและมูลกัจจายน์เป็นพื้นฐาน ทว่าเกาะพะงันสมัยนั้นหาผู้ที่จะเป็นครูสอนสูตรมูลฯ ได้ยากเต็มที มีแต่หมื่นศักดิ์ศรีสุจริต ชาวอยุธยา ซึ่งไปมีครอบครัวอยู่ที่บ้านเก่า เกาะพะงัน เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะสอนสูตรมูลฯ ได้ หลวงพ่อเพชร วชิโร จึงไปเรียนบาลีและมูลกัจจายน์กับหมื่นศักดิ์และเพื่อความสะดวกในการเดินทางท่านจึงย้ายไปพำนักที่ วัดอัมพวัน บ้านวกตุ่ม ซึ่งตั้งอยู่ใกล้บ้านหมื่นศักดิ์ มากกว่า วัดมะเดื่อหวาน จนแตกฉานชำนาญดีแล้ว หลังจาก

¹พระมหาวิฑูร ธมมวโร. ประวัติของพระครูวิบูลย์ธรรมสาร (เพชร วชิโร). 2525.

ออกพรรษา พ.ศ. 2432 ท่านได้เดินทางไปเรียนต่อที่พุมเรียง (เมืองไชยา) โดยพำนักศึกษาที่วัดโพธาราม (วัดเหนือ) ในสำนักของท่านกาแก้ว ทองอยู่ หรือพระครูรัตนมุนีศรีสังฆราชาลังกาแก้ว (ทองอยู่) เจ้าคณะใหญ่เมืองไชยา ผู้มีความรู้ทั้งทางคันถธุระและวิปัสสนา และคาถาอาคม

ใน พ.ศ. 2434 หลวงพ่อเพชร วชิโร เดินทางไปศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ โดยพำนัก ณ วัดพระเชตุพลวิมลมังคลาราม (วัดโพธิ์ ท่าเตียน) ด้วยเหตุที่การสอบไล่พระปริยัติธรรมในสมัยรัชกาลที่ 5 มีสถานที่สอบเพียงแห่งเดียวคือที่กรุงเทพฯ หลวงพ่อเพชร วชิโร จึงต้องเดินทางไปศึกษาต่อที่กรุงเทพฯ ใน พ.ศ. 2427 เพื่อจะเข้าสอบได้โดยสะดวก ทั้งยังเป็นการเตรียมความพร้อม เพราะวิธีการสอบไล่พระปริยัติธรรมในสมัยนั้นเป็นวิธีแปลบาลีพระไตรปิฎกด้วยปากเปล่าให้กรรมการฟัง

หลวงพ่อเพชร วชิโร เรียนแปลมงคลที่ปณีและธรรมบทอยู่ประมาณ 3 ปีกว่า ยังไม่ทันได้เข้าสอบก็เกิดอาพาธอย่างหนักเป็นเวลานานนับเดือน เมื่อหายจากอาพาธแล้ว ปรากฏว่าประสาทหูของท่านเสื่อมสมรรถภาพ ฟังอะไรไม่ค่อยถนัด หูตึงไปข้างหนึ่ง ทำให้ความเพียรพยายามในการเล่าเรียนพระปริยัติธรรมของท่านที่อุตสาหะขำน้ำขำทะเล ทุ่มเทศความวิริยะและเวลาไปมากมายไม่อาจบรรลุเป้าประสงค์ อาการหูตึงเป็นอุปสรรคขัดขวางมิให้ท่านสามารถเข้าสอบไล่แปลพระปริยัติธรรมด้วยปากได้

แต่จากสมุดบันทึก ปี พ.ศ. 2421 ลายมือเขียนของหลวงพ่อเพชร วชิโร นั้นเป็นที่ยอมรับของผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาขอมว่า จากการพิจารณาอักษรและอรรถรส ถือได้ว่าผู้เรียนมีความสามารถยอดเยี่ยมในชั้นของพระเปรียญ

ครั้นสังขารกลายเป็นอุปสรรคของการเรียนปริยัติธรรม ท่านก็หันไปทางเรียนวิปัสสนากับพระคณาจารย์ที่เชี่ยวชาญทางวิปัสสนากรรมฐาน สันนิษฐานว่า น่าจะเป็นวัดราชสิทธิาราม (วัดพลับ) หรือสายวัดพลับ จนกระทั่งคล่องแคล่วชำนาญดีแล้ว ก็ได้ออกธุดงค์รุกขมูลไปทางภาคเหนือและประเทศพม่า

ในปี พ.ศ. 2420 ตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดอัมพวันว่างลง ชาวบ้านพิจารณาเห็นพึงต้องกันว่าสมควรนิมนต์ หลวงพ่อเพชร วชิโร ซึ่งพำนักอยู่ที่วัดพระเชตุพน กรุงเทพฯ ให้กลับมาเป็นเจ้าอาวาส วัดอัมพวัน ตัวแทนชาวบ้านจึง เขียนจดหมายไปนิมนต์ท่านให้กลับมาปกครองวัดอัมพวัน และหลวงพ่อเพชร วชิโร เดินทางกลับเกาะพะงัน เพื่อดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน ในปี พ.ศ. 2430¹

¹พระมหาวิฑูร ฐมฺมวโร. เล่มเดิม. หน้า 2-28.

จริยาวัตร

หลวงพ่อเพชร วชิโร เป็นพระที่ยึดมั่นในพระพุทธรูปจนอันเป็นเหตุให้พุทธบริษัทมีความเลื่อมใส ศรัทธา เคารพบูชาอย่างมาก เป็นผู้คงแก่เรียน ความจำดี มีความเพียรสูง

หลวงพ่อเพชร วชิโร เป็นพระผู้มีจริยาวัตรตรงดงาม จนพระชยาภิวัดน้สูกัทรสังฆปาโมกข์ (หนู) เจ้าคณะใหญ่เมืองไชยา มักกล่าวกับผู้อื่นว่า หลวงพ่อเพชร วชิโร เป็นพระที่เปรียบเหมือนเพชรน้ำหนึ่งโดยแท้ นับเป็นสิ่งยืนยันถึงความเป็นอริยสงฆ์ผู้ผ่านการเจียรไนด้วยศีลและจริยาวัตร การปฏิบัติ บำเพ็ญ กระทั่งหมดจดใสบริสุทธิ์ เป็นเลิศ ท่านได้เป็นแบบอย่างในการครองสมณเพศแก่ศิษย์ของท่าน เช่น หลวงพ่อแดง ตีสโธ วัดแหลมสอ เกาะสมุย พระครูสุวัฒน์ ธรรมคุณ (หลวงปู่วัฒน์) อดีตเจ้าอาวาสวัดโศลกหล้า เกาะพะงัน หลวงพ่อเวียน สีสสารโ อดีตเจ้าอาวาสวัดมะเดื่อหวาน เกาะพะงัน พระวิศาลสมณคุณ (สังข์) อดีตเจ้าอาวาสวัดมงคลนิมิตร (วัดกลาง) และเจ้าคณะจังหวัดภูเก็ต¹

มรณภาพ

หลวงพ่อเพชร วชิโร มรณภาพด้วยโรคมะเร็งที่คาง ขณะมีอายุ 78 ปี 56 พรรษา ที่วัดอัมพวัน ในวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2467 เวลาประมาณ 17.00 นาฬิกา และได้รับการโปรดเกล้าพระราชทานเพลิงศพพร้อมเงิน 500 สตางค์ ผ้าขาว 1 พับ ในเดือน 7 ปี พ.ศ. 2468²

สมณศักดิ์

พ.ศ. 2459 ท่านได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะหมวด (เกาะพะงัน) หรือรองเจ้าคณะแขวงตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองคณะสงฆ์ ร.ศ. 121 (พ.ศ. 2445)

พ.ศ. 2451 ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ในเกาะพะงัน

¹พระครูภัทรธรรมภริม. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดราษฎร์เจริญ ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.

²พระมหาวิฑูร ธรรมวโร. เล่มเดิม. หน้า 45.

พ.ศ. 2459 ได้รับการแต่งตั้งเป็นพระอุปัชฌาย์ในเกาะสมุย วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2467 หลังจากมรณภาพแล้วประมาณ 3 เดือน ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ มีราชทินนามว่า “พระครูวิบูลย์ธรรมสาร”

ผลงาน

หลวงพ่อเพชร วชิโรเป็นพระผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นเพชรน้ำหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากความดีงามของท่าน ทำให้ท่านได้ใช้บารมีในการสร้างสมผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ได้แก่

1. ท่านได้ขอร้องชาวบ้านให้ช่วยกันสร้างวัดขึ้น ในพื้นที่ใกล้กับวัดอัมพวัน มีลักษณะเป็นภูเขาเล็ก ๆ ลูกหนึ่งเรียกว่า “ภูเขาน้อย” เพื่อเป็นสถานที่ทำวิปัสสนากรรมฐาน โดยชาวบ้านต่างร่วมแรงร่วมใจ สละกำลังกายและเวลาตามอัธยาศัย ช่วยกันสร้างจนเสร็จและชาวบ้านให้ชื่อว่า “วัดเขาเพชรวชิราราม” ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ในวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2456 และจัดงานผูกพัทสีมาใน พ.ศ. 2467

2. ท่านได้ดำเนินการสร้างพุทธเจดีย์พระบรมธาตุ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสยาวด้านละ 11 วาเศษ ยอดสูงประมาณ 9 วาเศษ บรรจุหอบพระบรมธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ภายในพุทธเจดีย์องค์นี้บรรจุพระอรหันตธาตุไว้ 22 หอบ และบรรจุดินจากสังเวชนียสถาน

3. ท่านได้ดำเนินการสร้างพระพุทธรูปหล่อด้วยทองเหลือง มีพุทธลักษณะงดงามมาก พระพักตร์แผ่ด้วยรอยยิ้มหน้าตักกว้างประมาณ 9 ศอก ได้สัดส่วนทุกประการ ประชาชนให้ฉายาว่า “เจ้าพ่อขวัญเมือง” ประดิษฐานอยู่บนอาสนะสูงประมาณ 4 ศอก และท่านได้ดำเนินการปั้นพระข้าวสุก โดยท่านงคณภัตตาหารเป็นเวลา 7 วัน และนำข้าวสุกที่ได้จากการบิณฑบาตใน 7 วัน มาตำกับปูน ปั้นเป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ หน้าตักกว้าง 1 ศอก ลำพังของท่านแต่ผู้เดียวใช้เวลาในช่วงงคอาหาร 7 วัน ก็ปั้นพระพุทธรูปได้สำเร็จสมบูรณ์

4. ท่านได้ดำเนินการสร้างวัดดงมงคลต่างๆ ได้แก่ ผ้ายันต์ เสื้อยันต์ ตะกรุด แหวนพิรอด สังฆาฏิปลูกเสก ด้ายมงคล ลูกอม จี้ผึ้ง ปลิววิธาคู ซึ่งเชื่อกันว่าวัดดงมงคลเหล่านี้มีคุณสมบัติอยู่ยงคงกระพันชาตรี แคล้วคลาดปราศจากภัย เมตตามหานิยม ความเจริญก้าวหน้า และอุดมโภคทรัพย์

หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุณฺโญ วัดเขาสวรรณประดิษฐ์

ชาติภูมิ และการศึกษา

หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุณฺโญ (พระกิตติมงคลพิพัฒน์) นามเดิม จ้อย เป็นบุตรคนเดียวของนายนวน กับนางห้อง อาชีพกสิกรรม นามสกุล พันธุ์อุบล ซึ่งต่อมาท่านพระครูวอนผู้เป็นอาได้เปลี่ยนนามสกุลใหม่เป็น ไกรวงศ์ ท่านเกิดเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม พ.ศ. 2448 ตรงกับวันพุธ ขึ้น 13 ค่ำ เดือน 4 ปีมะเส็ง ณ บ้านหัวรอ ตำบลม่วงงาม อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา¹ พุทธเจดีย์องค์นี้บรรจุพระอรหันตธาตุไว้ 22 ผอบ และบรรจุดินจากสังเวชนียสถาน

อุปสมบท

ชีวิตของท่านในวันหนุ่ม อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี เนื่องจากบิดาของท่านมีภรรยาใหม่ ทำให้ท่านห่างเหินจากการเอาใจใส่จากบิดาและมารดา เมื่อท่านมีอายุ 18 ปี จึงมาอยู่กับน้ำสาวชื่อ นางสั้น และหมื่นอนุเคราะห์ชน อดีตกำนันตำบลคอนสักผู้เป็นสามี จนกระทั่งท่านมีอายุได้ 20 ปีบริบูรณ์ นางสั้นก็จัดการให้ท่านบวชพร้อมกับบุตรชายชื่อ “แดง” โดยให้คนทั้งสองไปบวชที่สงขลาบ้านเดิม เพราะนางสั้นมีญาติคือ ท่านพระครูวอนผู้เป็นอา คอยช่วยเป็นธุระให้ เมื่อท่านบวชได้หนึ่งพรรษาก็ลาสิกขาบวช เดินทางมาอยู่ที่อำเภอคอนสักตามเดิม นางสั้นจึงสู้ขอร้องนางสาวพัวที่บ้านหัวรอมาให้เป็นภรรยา และอยู่กินกันจนมีบุตรธิดาทั้งหมด 9 คน คือ

1. ค.ญ.แดง (เสียชีวิตแล้ว)
2. นายวาสน์ (เสียชีวิตแล้ว)
3. นางผ่อง ศรีทองกุล สมรสกับ นายเชื่อม ศรีทองกุล ปัจจุบันอยู่ที่อำเภอเกาะพะงัน
4. นางหับ คำรงค์ษ์ สมรสกับ นายขัน คำรงค์ษ์ ปัจจุบันอยู่ที่ อำเภอเมือง

จังหวัดชุมพร

5. นางนิยม วิชัยดิษฐ สมรสกับ นายประจวบ วิชัยดิษฐ ตำบลเสียด อำเภอบาง

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

6. นายทวี (เสียชีวิตแล้ว)

¹พิทยา สุทธิบูรณ์ และสารภี ไชยรัตน์. ที่ระลึกงานบรรจุศพและเขาทองหล่อรูปเหมือนพระครูกิตติมงคลพิพัฒน์. 2540. หน้า 39 – 41.

7. นายนิรันดร์ (เสียชีวิตแล้ว)

8. ค.ญ.กัลยา (เสียชีวิตแล้ว)

9. นางวรรณิ ไกรวงศ์ ประกอบอาชีพค้าขายในตลาดดอนสัก ชื่อ “ร้านแม่พัว” เป็นร้านค้าดอกไม้บริเวณใกล้กับวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์

ในการดำรงชีวิตเมื่อแต่งงานแล้ว อาชีพหลักของท่าน คือ ทำนา ทำสวน ซึ่งสามารถเลี้ยงชีวิตได้โดยไม่ฝืดเคือง แม้ว่าฐานะทางครอบครัวจะลุ่ม ๆ ดอน ๆ แต่ด้วยความเป็นผู้มีน้ำใจ ท่านจึงสามารถคบกับคนได้ทุกประเภททุกชั้น ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่บ้านเมือง โจรผู้ร้าย อาชีพต่อมาของท่านขณะนั้นก็คือ ค้าขายที่บ้านทางข้ามเป็นเวลานานพอสมควร แต่ต้องเลิกกิจการกลับไปอยู่ที่บ้านห้วยตามเดิม เมื่อกลับไปด้วยความผิดหวังในชีวิต ท่านก็เริ่มคึดสุรามากยิ่งขึ้นกว่าเก่าและคบนักเลงมากขึ้น แต่ท่านก็ยังประกอบอาชีพรับเป็นนายหน้าตัดไม้ไผ่มาทำโปะส่งให้นายคัง พงษ์พานิช อดีตกำนัน ตำบลดอนสัก ตลอดถึงเป็นผู้คุมคนตัดไม้ไผ่มาทำโปะส่งให้พร้อมทั้งท่านได้ตั้งโรงเผาถ่านขึ้นด้วย กิจการดังกล่าวก็ได้ดำเนินไปด้วยดี และเนื่องจากท่านเป็นผู้สนใจเรื่องแพทย์แผนไทย ต่อมาท่านจึงได้ดำรงตำแหน่งแพทย์ประจำตำบลดอนสัก

ขณะที่ท่านอายุได้ 43 ปี นางพักรรยาของท่านและญาติได้พาท่านไปบวชเป็นครั้งที่สอง ณ พัทธสีมา ที่วัดดอนยาง หมู่ที่ 7 ตำบลท่าทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2490 เวลา 13.00 นาฬิกา เนื่องจากอำเภอดอนสักในสมัยนั้นอยู่ห่างไกลความเจริญ ไม่มีพระอุปัชฌาย์ ในการอุปสมบทครั้งนี้ มีเจ้าอธิการเริ่ม เมธนิโย วัดดอนยางเป็นพระอุปัชฌาย์ พระประจักษ์วรคุณ (สมัยยังเป็นเจ้าอธิการขาว นีวมโน) เจ้าอาวาสวัดประสพ ตำบลท่าทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอธิการวัตร วัดนทีพัฒนาราม (พอด) ตำบลชลคราม อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นพระอนุศาสนาจารย์ได้รับฉายาว่า “ฐิตปุญฺโญ” ซึ่งแปลว่า “ผู้มีบารมีตั้งมั่นแล้ว”

เมื่อเสร็จกิจของพระอุปัชฌาย์แล้ว ท่านก็กราบลาพระอุปัชฌาย์ พระกรรมวาจาจารย์ และพระอนุศาสนาจารย์ กลับมาอยู่ที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ซึ่งมีท่านพระอาจารย์ทอง อินทสุวัฒน์โย เป็นเจ้าอาวาส การบวชในครั้งนี้ เมื่อครบกำหนดแล้วท่านก็จะลาสิกขาบท เพราะคิดถึงลูกที่ยังเล็ก ๆ และปัญหาอื่น ๆ อีกมาก นางพักรรยาของท่านและญาติ ๆ อีกหลายคนพากันมาห้ามปรามไม่ให้ท่านลาสิกขาบท โดยเฉพาะนางพัวนั้นได้ยืนยันว่า สามารถเลี้ยงลูกได้ ขอให้อยู่ต่อไป ท่านจึงขื่นส่วยอดเขาล้าน เพื่อปฏิบัติกรรมฐานตัดความยุ่งยากทั้งหมด ทั้งไม่ยอมให้ใครรบกว่นเป็นเวลา 15 วัน แต่ท่านก็ยังคึดจะลาสิกขาบทอีกเพราะคิดถึงลูกที่ยังเล็ก ๆ อยู่ ครั้นเมื่อได้ขื่นเสียงชาวบ้านที่เชิงเขาพูดกันว่า “พรวุนี้จะเข้าพรรษาแล้ว” ท่านก็ได้อธิษฐานจิตว่า ขออยู่ในเพศบรรพชิตต่อไป พอเข้าพรรษาท่านพระอาจารย์ทองถึงแก่มรณภาพ หลังจากท่านจัดการฌาปนกิจ

ศพจนเรียบร้อย จึงรับที่จะดูแลวัดต่อไป เนื่องจากไม่มีใคร มีเพียงแต่พระนวกะเพียง 2-3 รูป เท่านั้น จึงไม่คิดจะลาสิกขาบทอีกต่อไป

เมื่อบวชได้ 5 พรรษา ท่านได้คิดสร้างพระอุโบสถขึ้นเพราะที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ยังไม่มีพระอุโบสถ สำหรับทำสังฆกรรมของพระสงฆ์ การก่อสร้างพระอุโบสถได้ริเริ่มขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 2495 จนกระทั่งแล้วเสร็จ เมื่อได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2496 และผูกพัทธสีมาเมื่อ พ.ศ. 2500¹

จริยาวัตร

หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ เป็นผู้มีจิตใจกว้างขวางมาตั้งแต่ยังไม่ได้บวช ประชาชนที่มานมัสการท่านก็จะได้รับการต้อนรับเป็นอย่างดี ด้วยความเมตตากับทุกคนโดยไม่เลือกชั้นวรรณะ และไม่หวังผลตอบแทนใดๆ ทั้งสิ้น บารมีในส่วนี้จึงทำให้ท่านเป็นพระที่น่ากราบไหว้นำบูชา สมกับที่ “พระมหากษัตริย์อภิวาท ประชากรายกฐ์บูชา” เป็นอย่างยิ่ง ท่านมีคุณลักษณะพิเศษประจำตัวปรากฏเด่นชัดมากอีกประการหนึ่งคือ ท่านจะไม่พูดจาภาษาอื่นเลย นอกจากภาษาถิ่นภาคใต้ ประชาชนทุกภาคทุกส่วนของประเทศไทยที่มาหาท่านก็สามารถสื่อสารเข้าใจได้ ความเป็นแบบอย่างที่ดีของท่านในการเรียกคนที่สนิทชิดเชื้อ ถ้าเป็นผู้ชาย ท่านจะเรียกว่า “ลูกไข่” ถ้าเป็นผู้หญิง ท่านจะเรียกว่า “ลูกหืด” หรือบางครั้งก็เรียกว่า “ลูกนุ้ย” ถ้าเป็นเด็กที่รู้จักหน้าตาแต่ไม่รู้จักชื่อ ท่านจะเรียกชื่อของบิดามารดาแทน ท่านรู้จิตใจของคนที่มาหา ท่านมีหลักจิตวิทยาที่ดีเยี่ยม ลักษณะดังกล่าวนี้คนนักที่จะมีได้ ท่านจึงได้ชื่อว่า พระของประชาชนทุกคน²

¹พิทยา สุทธินุ่น และสารภี ไชยรัตน์. เล่มเดิม. หน้า 41-44.

²พระครูสุวรรณพิพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.

มรณภาพ

หลวงพ่ोज้อย มรณภาพ เมื่อวันจันทร์ที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2536 ณ โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี ด้วยอาการป่วยเกี่ยวกับโรคหัวใจและโรคไต รวมสิริอายุได้ 89 ปี 46 พรรษา¹

สมณศักดิ์

เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2500 เป็นพระใบฎีกาจ้อย ฐานานุกรมของพระธรรมรัตชโยดม (เกตุ ฐมฺมวเรธ) อดีตเจ้าอาวาส วัดไตรธรรมาราม เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2504 พระครูใบฎีกาจ้อย ฐานานุกรมของพระราชรัตนกวี (เกตุ ฐมฺมวเรธ) อดีตเจ้าอาวาสวัดไตรธรรมาราม เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2514 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสุวรรณประดิษฐการ พระครูสัญญาบัตรชั้นตรี

เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2519 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสุวรรณประดิษฐการ เจ้าคณะตำบลชั้นโท ฝ่ายวิปัสสนาธุระ

เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ. 2527 ได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสุวรรณประดิษฐการ เจ้าคณะอำเภอชั้นเอก

ผลงาน

หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ นอกจากจะเป็นพระผู้ทรงวิทยาคมและให้การอบรมสั่งสอนธรรมแก่ประชาชนแล้ว ท่านยังเป็นพระผู้นำในการพัฒนา เช่น

1. การสร้างถนนสายสวนมะพร้าว – ท้องอ่าว เป็นถนนสายแรกที่เปิดให้อำเภอดอนสักมีการคมนาคมสู่ภายนอกได้สะดวก
2. การไฟฟ้า ในสมัยที่ดอนสักยังเป็นตำบลขึ้นกับอำเภอกาญจนดิษฐ์ เป็นดินแดนทุรกันดาร ไฟฟ้ายังไม่มี ประชาชนส่วนมากใช้ตะเกียงเป็นหลัก ท่านจึงจัดหาเครื่องปั่นไฟฟ้าขนาด 5 กิโลวัตต์ สำหรับใช้ในกิจการต่าง ๆ ต่อมานายวิรัตน์ เศรษฐภักดี เจ้าของโรงภาพยนตร์

¹พระครูสุวรรณพิพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ตำบลดอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.

อุดมรัตน์รามา ถวายเครื่องปั้นไฟฟ้าขนาด 240 กิโลวัตต์ให้แก่ทางวัด หลังจากทางวัดได้ตกแต่งซ่อมแซมเพิ่มเติมตามสมควรแล้ว จึงจัดการขยายให้บริการแก่ประชาชนภายในเขตสุขาภิบาลตลอดจนสถานที่ราชการต่าง ๆ

3. น้ำประปา คอนสแต็กมีสภาพขาดแคลนน้ำ เพราะลักษณะภูมิประเทศเป็นเนินเขาเป็นแหลมยื่นออกไปในทะเล จึงยากในการก่อกำเนิดแหล่งน้ำจืด มีน้ำใช้เฉพาะที่บ้านหน้าบ่อ บ้านสวนมะพร้าว บ้านเกาะยาง ท่านจึงคิดหาวิธีในการหาน้ำมาใช้ จึงได้ดำเนินการขุดสระในบริเวณวัดชักชวนชาวบ้านมาขุดจนเกิดสระขนาดใหญ่ เรียกว่า “สระพ่อหลวง” แต่น้ำก็ยังไม่พอใจและไม่สะอาดเท่าที่ควร ท่านจึงได้ติดต่อประสานงานกับหน่วยเจาะบาดาล กระทรวงมหาดไทยมาขุดเจาะบาดาลที่วัดและสถานที่ราชการหลายแห่ง แต่น้ำที่ได้มามีลักษณะเป็นน้ำเค็มตลอด เมื่อ พ.ศ. 2519 ท่านได้เล่าถึงความลำบากในเรื่อง น้ำ ถนน ไฟฟ้า แต่พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าวิภาวดีรังสิตเพื่อทรงทราบ เมื่อคราวที่พระองค์เสด็จคอนสแต็ก เพื่อนำความขึ้นกราบบังคมทูล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์มีพระกระแสรับสั่งให้ดำเนินการเรื่องน้ำให้แก่พสกนิกรชาวอำเภอคอนสแต็ก จนทำให้มีน้ำประปาผิวพื้นเกิดขึ้น

4. การพัฒนาชุมชน ท่านได้สร้างสนามพระกิตติมงคลพัฒนา ในเนื้อที่ 47 ไร่ ปัจจุบันใช้เป็นสนามกีฬาของอำเภอ สร้างห้องสมุดประชาชน และสถานที่สาธารณประโยชน์โรงพยาบาลคอนสแต็ก ซึ่งเป็นโรงพยาบาลประจำอำเภอคอนสแต็ก

5. สร้างพระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ บริเวณที่ก่อสร้างคือ ที่บริเวณเขาล้าน อำเภอคอนสแต็ก จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ด้านชายทะเล เป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ สูงเด่นเป็นสง่าราศรีแก่บ้านเมือง แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองของพระพุทธศาสนาในชุมชนแห่งนี้ โดยได้ดำเนินการก่อสร้างเมื่อเดือนพฤษภาคม 2525 และได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2513 และเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2519 และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าถวายทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ไว้กับวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ จำนวน 25,000 บาท องค์พระเจดีย์เป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ มีขนาดความสูง 45 เมตร รอบองค์พระเจดีย์เป็นวิหารจตุรมุข กว้างยาวด้านละ 28 เมตร ประกอบด้วยเสาคอนกรีตจำนวน 101 ต้น ยอดพระเจดีย์หุ้มด้วยทองคำหนัก 119 บาท 2 สลึง ส่วนพระบรมสารีริกธาตุ ที่อัญเชิญมาประดิษฐานไว้ในองค์พระเจดีย์นั้น เดิมอยู่ที่ในองค์พระเจดีย์เก่าแก่ วัดเจดีย์สูง อำเภอหาด จังหวัดเชียงใหม่ พระอุครศาสนกิจ เจ้าอาวาสเกิดนิมิตให้อัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุขึ้นจากคลองและได้ตั้งจิตอธิษฐานเพื่อหาสถานที่ประดิษฐาน จึงให้ปรากฏขึ้นเป็นนิมิตหมายว่า ควรอันเชิญไปประดิษฐานไว้ที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ โดยได้ร่วม

กับชาวบ้านอำเภอฮอด จังหวัดเชียงใหม่ อันเชิญพระบรมสารีริกธาตุมาถวายไว้กับหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ

6. เมื่อ พ.ศ. 2498 ท่านได้ร่วมมือกับชาวบ้านร่วมกันสร้างโรงเรียนขึ้น โดยตั้งชื่อว่า “โรงเรียนคอนสัค” เรียกกันในสมัยนั้นว่า ส.ญ. 30 สังกัดกองการศึกษาพิเศษ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนดังกล่าวตั้งอยู่ภายในบริเวณวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ดำเนินการเปิดสอนตั้งแต่ชั้นระดับประถมศึกษาปีที่ 5 – 7 และต่อมาเปลี่ยนชื่ออีกครั้งเป็น “โรงเรียนคอนสัค ผดุงวิทย์” แต่ดำเนินการเรียนการสอนได้ไม่นาน เพราะสถานที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ในที่สุดจึงจำเป็นต้องย้ายโรงเรียนไปตั้งอยู่ใกล้ที่ว่าการอำเภอคอนสัค ส่วนอาคารเรียนหลังเก่า ท่านได้ดำเนินการซ่อมแซมต่อเติมเป็นศาลาบำเพ็ญกุศลหรือศาลาเมรุ และอาคารอีกหลังหนึ่งซึ่งอยู่ในสภาพดีท่านได้มอบให้กับโรงเรียนวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์

7. เมื่อ พ.ศ. 2500 สมัยท่านยังเป็นพระใบฎีกาจ้อย ได้เปิดสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมชั้น โดยระยะแรก ๆ ท่านได้นิมนต์ครูสอนพระปริยัติธรรมมาจากวัดมะขามคลาน จังหวัดสงขลา โดยในการศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี ท่านได้พยายามสร้างแนวทางส่งเสริมศิษย์ให้เป็นพระมหาเปรียญธรรม 3 ประโยค ถึง 9 ประโยค โดยส่งภิกษุสามเณรไปเรียนที่จังหวัดสงขลา จังหวัดชุมพร และจังหวัดใกล้เคียง ตลอดจนกรุงเทพมหานคร เป็นจำนวนมาก

8. ท่านได้ก่อตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เพื่อการศึกษาเล่าเรียนของพระภิกษุสามเณร เมื่อ พ.ศ. 2517

9. การสร้างวัดถุ่มงคลต่าง ๆ เช่น เจริญรูปหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ สร้างครั้งแรกใน พ.ศ. 2500 และรูปเหมือนหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ขนาดต่างๆ เพื่อให้ชาวบ้านนำไปบูชา

หลวงพ่อดัง ติสโส วัดแหลมสอ

ชาติภูมิ และการศึกษา

หลวงพ่อดัง ติสโส เป็นบุตรของนายแก้ว และนางอ่อน เกิดเมื่อวันจันทร์ที่ 8 กุมภาพันธ์ 2434 เมื่อมีพระราชบัญญัติขนานนามสกุล พ.ศ. 2456 (ใช้บังคับ 1 เมษายน 2461) มีชื่อสกุลว่า “ทองเรือง” ท่านเกิดที่บ้านเขาปูก ตำบลมะเร็ด เกาะสมุย

ท่านมีพี่น้องร่วมบิดาเดียวกัน 4 คนด้วยกัน คือ

1. นางออก ทองมัน
2. หลวงพ่อแดง ตีสโส
3. นางนวล มีเดช
4. แม่ชีนาค ทองเรือง

ครั้นเติบโตเจริญวัย ท่านได้เข้ารับการศึกษาดำเนินชีวิตตามยุคนิยมกับหลวงพ่อเพชร ตีสโส เจ้าอาวาสวัดสำเร็จ ในระยะวัยรุ่นประมาณ พ.ศ. 2450 – 2451 หลวงพ่อแดง ตีสโส ได้ไปอยู่ที่วัดมะเดื่อหวาน เกาะพะงัน กับพระคำ ใจกว้าง (ภายหลังลาสิกขาบทไปรับราชการเป็นแพทย์ประจำตำบล มีบรรดาศักดิ์เป็นที่หมื่นพยาธิบำบัด)¹

อุปสมบท

เมื่อท่านอายุครบอุปสมบท ประมาณ พ.ศ. 2455 – 2456 ท่านได้อุปสมบท ณ พัทธสีมา วัดสำเร็จ โดยมีพระครูวิบูลย์ธรรมสาร (หลวงพ่อเพชร ตีสโส) อดีตเจ้าคณะแขวงอำเภอเกาะสมุย รูปที่หนึ่งเป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูที่ป่าจารคุณารักษ์ (รักษ์ อินทสุวัฒน์) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอาจารย์ทับ วัดแจ้ง เป็นพระอนุศาสนาจารย์

ท่านบวชอยู่ที่วัดสำเร็จเป็นเวลา 2 พรรษา ก็เกิดเป็นโรคผิวหนัง รักษาอย่างไรก็ไม่หาย จนต้องลาสิกขาบทออกไปทำการรักษาจนหายเป็นปกติ ฝ่ายบิดา มารดา เห็นว่าบุตรชายคนเดียว สึกออกมาครองเพศฆราวาสแล้วจึงจัดการสู่ขอ นางสาวแปลก ธิดาของนายเพชร นางเหลื่อ ชาวบ้านสระเกศให้เป็นภรรยา เมื่อสมรสแล้วครองเรือนอยู่กับนางแปลกประมาณ 9 เดือนเศษ ยังไม่ทันได้มีบุตรธิดาสืบสกุล ก็มีเหตุให้ทั้งคู่ต้องหย่าร้างกัน

ด้วยความเป็นบุตรชายคนเดียวของครอบครัว บิดามารดาของท่านก็ปรารถนาให้ท่านมีครอบครัว เพื่อมีบุตรหลานสืบ บิดามารดาจึงพยายามเกลี้ยกล่อมให้ท่านมีครอบครัวใหม่อีกหน แต่ด้วยจิตใจที่ใฝ่ทางธรรม ท่านได้ปฏิเสธความประสงค์ของบิดามารดาพร้อมกับแสดงเจตนาอันแน่วแน่ที่จะครองเพศบรรพชิตอีกครั้ง

ประมาณ พ.ศ. 2460 ท่านก็ได้บรรพชาอุปสมบทอีกครั้งหนึ่ง ณ พัทธสีมาวัดสำเร็จ เกาะสมุย โดยมีพระครูวิบูลย์ธรรมสาร (หลวงพ่อเพชร วชิโร) วัดอัมพวัน เกาะพะงัน อดีตเจ้าคณะอำเภอเกาะสมุยรูปที่สอง เป็นพระอุปัชฌาย์ พระครูที่ป่าจารคุณารักษ์ (รักษ์ อินทสุวัฒน์)

¹ กวี รั้งสิวารักษ์. 3 พระอภิญญาศรีวิชัย. 2543. หน้า 370 – 558.

ภายหลังเป็นเจ้าของเกาะสมุยรูปที่สาม) เป็นพระกรรมวาจาจารย์ และพระอาจารย์ทัฬหะ วัดแจ้งเป็นพระอนุศาสนาจารย์ ได้รับฉายาว่า “ติสโส”

หลังจากอุปสมบทแล้ว หลวงพ่อแดง ติสโส ได้ติดตามพระอุปัชฌาย์ คือ หลวงปู่เพชร วชิโร ไปพำนักที่เกาะพะงัน ณ วัดอัมพวัน เพื่ออบรมฝึกหัดและปฏิบัติสมาธิวิปัสสนากรรมฐานอยู่กับหลวงปู่เพชร วชิโร ประมาณเกือบ 1 ปี (ตลอดพรรษาแรก) เมื่อมีพื้นฐานการปฏิบัติดีแล้ว ท่านก็ลากลับไปอยู่ที่วัดสำเร็จ เกาะสมุย อีกครั้งหนึ่ง ภายหลังท่านเห็นว่าที่พักสงฆ์เขาเล่า เป็นสถานที่สัปปายะมีความวิเวกสงบสัจเหมาะแก่การบำเพ็ญสมณธรรม จึงได้ออกจากวัดสำเร็จ ไปพักเพื่อปฏิบัติสมาธิวิปัสสนากรรมฐานที่วัดเขาเล่าเป็นเวลาหลายปี

ต่อมาวัดสันติวราราม หรือวัดทองกรูด ไม่มีเจ้าอาวาส ชาวบ้านได้ทราบกิตติศัพท์ความเป็นผู้มุ่งมั่นปฏิบัติธรรมบำเพ็ญเพียร พึงใจในความสงบวิเวกของหลวงพ่อแดง จึงพร้อมใจกันอาราธนาท่านไปอยู่ที่วัดทองกรูด ในฐานะเจ้าอาวาส ท่านอยู่ปฏิบัติหน้าที่เจ้าอาวาสที่วัดทองกรูดเป็นเวลาหลายปีจนได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่พระอนุศาสนาจารย์ในการบรรพชาอุปสมบทกุลบุตร รวมเวลาที่อยู่ที่วัดสันติวรารามประมาณ 7 ปี ก็เกิดความเบื่อหน่ายในภารกิจของสมภารท่านจึงตัดสินใจลาออกจากตำแหน่งเจ้าอาวาส มุ่งหน้าหาความสงบวิเวกต่อไป

หลวงพ่อแดง ติสโส ได้สร้างเรือใบขนาดเล็กขึ้นมาลำหนึ่ง ผู้ที่เคยทดลองนั่งเรือใบ (ลำเก่า) ของท่าน บอกว่าพอลงนั่งก็โคลงเคลง จนล้มในที่สุด แต่ด้วยความเชี่ยวชาญ ด้วยความกล้าหาญ ท่านได้อาศัยเรือใบลำเล็กๆ นี้ ข้ามท้องทะเล เทียวรุกคืบรอนแรมหาความวิเวก ฝึกฝนจิตใจอยู่เหนือวิสัยแห่งโลก ตามเกาะแก่งต่างๆ รอบอาณาบริเวณเกาะสมุย หรือบางครั้งท่านแล่นเรือจาริกชุกงค์ไปในทะเลครวละหลาย ๆ วัน ชุกงค์ไปไกลถึงอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช พุมเรียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งพอประมวลสถานที่ที่หลวงพ่อแดงเคยอยู่พำนักปฏิบัติธรรมในระหว่างการชุกงค์ โดยสังเขปได้ดังนี้

เกาะสมุย ได้แก่ น้ำรอบ ปะกอัน วัดถ้ำ ถ้ายาย (ละแวก หินตา หินยาย ละไม) วัดโพธิ์ บ้านทะเล วัดโพธิ์แหลมสี เขาเล่า (เขาพระพุทธบาท) ถ้ำที่ทองยาง (แถวท่าเรือเฟอร์รี่) อ่าวหมาเถื่อน ท้องโดนด แหลมเสร็จ หินเม็ด หรือ หินมิด ฯลฯ

ขนอม ที่วัดพระคอกหัก เกาะท่าไร่ ถ้ำพรานวัน ถ้ำเขากรด

เกาะแดน ที่บ่อม่วง ถ้ำหัวไทร

เกาะอื่นๆ ได้แก่ เกาะมัดสุม เกาะฟาน รุเหล็ก เป็นต้น

นอกจากการถือชุกงค์วัตรแล้ว หลวงพ่อแดง ติสโส ยังเป็นพระนักปฏิบัติแนวสติปัญญา โดยในเวลานั้น ถือว่าหลวงพ่อแดงเป็นสุดยอดพระกรรมฐานรูปหนึ่งของภาคใต้ จนมีผู้ถวายสมัญญานามว่า “พระอภิปัญญาแห่งเกาะสมุย” ด้วยเหตุว่ามีผู้ประสบปรากฏการณ์ที่เหนือธรรมดา

หลายประการจากท่าน ในระหว่างที่ท่านถือธุดงค์วัตร ท่านได้พำนักที่ที่พักสงฆ์แหลมสอ อันเป็นที่ดินส่วนหนึ่งของครอบครัวท่านเอง และพัฒนาบริเวณนั้นจนมีถาวรวัตถุเสนาสนะ พอประมาณแก่การปฏิบัติศาสนกิจ และเมื่อเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุที่หลวงพ่อพะชร ดิสโส สร้างขึ้นบนเขาพระเจดีย์ ชำรุด ท่านจึงได้ย้ายจุดก่อสร้างเจดีย์องค์ใหม่จากบนเขามาอยู่ริมทะเล ใกล้บริเวณที่ท่านเคยสร้างโบสถ์น้ำ โดยอันเชิญพระบรมธาตุจากเจดีย์องค์เดิมบรรจุไว้ในเจดีย์องค์ใหม่'

จริยาวัตร

หลวงพ่อดัง ดิสโส เป็นพระผู้เคร่งครัดในพระธรรมวินัย พอใจในธุดงค์วัตรและการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งมีเมตตาธรรมที่สูงส่ง ไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เลือกชั้นวรรณะ หมั่นอบรมสั่งสอนประชาชนให้อยู่ในศีลธรรม สามารถเทศนาได้อย่างน่าฟัง นำปฏิบัติด้วยสำเนียงอันไพเราะ เป็นพระที่มักน้อย สันโดษ วางเฉยในสิ่งต่าง ๆ ไม่นำมาเป็นอารมณ์ มีความอดทนได้ดีเป็นพิเศษ ไม่ยึดติดในลาภสักการะ เกียรติยศชื่อเสียง มีความกตัญญูต่อผู้มีอุปการะคุณ ไม่ดูถูกเหยียดหยามสิ่งที่อุปัชฌาย์ อาจารย์สร้างไว้

มรณภาพ

หลวงพ่อดัง มรณภาพ ในวันอาทิตย์ที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2519 จากเหตุการณ์เรือโดยสารพันธุหนอง ซึ่งวิ่งระหว่างท่าเรือบ้านดอนกับเกาะสมุยล่ม เมื่อท่านกลับจากพิธีพุทธาภิเษกที่วัดโพธารวาส อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลงาน

1. สร้างพระเจดีย์บรรจุพระบรมธาตุที่วัดแหลมสอ ในปี พ.ศ. 2515 เพื่อทดแทนพระเจดีย์บนเขาที่หลวงพ่อพะชร ดิสโส ผู้เป็นอุปัชฌาย์ของท่านสร้างไว้แล้วเกิดชำรุดจนเสียหาย ท่านจึงสร้างขึ้นใหม่ที่แหลมสอ เนื่องจากมีภูมิลักษณะที่เหมาะสมกว่าที่เดิม เพื่อแสดงความกตัญญู กตเวทีที่มีต่ออุปัชฌาย์

'พระครูธีรปัญญากร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, 'ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดแหลมสอ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.

2. ท่านได้ดำเนินการสร้างวัดอุโมงค์ต่าง ๆ ได้แก่ อุโมงค์ ปถวิธาตุ ผ้ายันต์ ตะกรุด เหยียดรูปเหมือนรุ่นต่าง ๆ รูปเหมือนหล่อเต็มตัว และท่านยังได้รับการอาราธนานิมนต์เข้าร่วม พิธีพุทธาภิเษกวัตถุอุโมงค์ที่จัดขึ้นโดยวัดต่าง ๆ ด้วย

จากการศึกษาประวัติของเกจิอาจารย์ทั้ง 7 ท่าน ทำให้ทราบว่า ท่านเป็นผู้ที่มีความเพียบพร้อมสมกับการครองเพศบรรพชิตที่ควรแก่การสักการบูชา กราบไหว้ของผู้ที่ได้พบเห็น และผู้ที่ได้ศึกษาในฐานะสาวกของพระพุทธเจ้าผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติตรง ปฏิบัติชอบ เพื่อรู้ธรรมะ อันเป็นเครื่องออกจากทุกข์ ได้แก่ หลวงพ่อพัฒน์ นารโท เป็นพระที่เคร่งครัดในการปฏิบัติ บำเพ็ญเพียร ยึดมั่นในพระธรรมวินัย มีความสมณะ ให้การสงเคราะห์ชาวบ้านผู้ได้รับความเดือดร้อน จากโรคภัย ประคองท่านเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของชาวบ้าน และยังส่งเสริมการศึกษาทั้งทางโลกและ ทางธรรม หลวงพ่อกล่อม นนทะ เป็นผู้เคร่งครัดในพระธรรมวินัยเป็นอย่างยิ่ง เป็นที่เลื่อมใส ศรัทธาของชาวบ้านในการอบรมสั่งสอนกุลบุตรและเทศนาได้เป็นที่ถูกใจของผู้ได้ยินได้ฟัง ตลอดจน ส่งเสริมการศึกษาของบุตรธิดาด้วยการสร้างโรงเรียนขึ้นในวัด หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ เป็น พระผู้มีศีลาจารวัตรตรงดงาม เคร่งครัดในวัตรปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ฆราวาสและบรรพชิต ให้การอบรมด้วยหลักธรรมที่เข้าใจง่ายและนำความเจริญมาสู่ชุมชน หลวงพ่อน้อย สุวัฒน์ เป็นพระ ที่เก่งกล้าในวิทยาคม ให้การสงเคราะห์ชาวบ้านในเรื่องการรักษาโรคต่าง ๆ จนเป็นที่เลื่อมใส ศรัทธาไปทั่ว ทั้งยังมีอุปเท่ห์ในการอบรมสั่งสอนชาวบ้าน ด้วยการเล่าเรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนาน แต่แฝงไว้ด้วยคติธรรม หลวงพ่อเพชร วชิโร เป็นพระผู้มีความเพียรพยายาม กงแก่เรียน เคร่งครัดในพระธรรมวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ทั้งของฆราวาสและบรรพชิต จนเป็น ศูนย์รวมของจิตใจของชาวเกาะพะงันตราบเท่าทุกวันนี้ หลวงพ่อช้อย ฐิตบุญโญ เป็นพระนักพัฒนา ผู้นำความเจริญมาสู่อำเภอคอนสาร ในด้านสาธารณสุข โยชน์ การศาสนา การศึกษา และให้การ สงเคราะห์ผู้ป่วยไข้ด้วยความเมตตา และหลวงพ่อแดง ดิสโส เป็นพระผู้สันโดษ เคร่งครัดใน พระธรรมวินัย และวิปัสสนากรรมฐาน เทศนาอบรมสั่งสอนชาวบ้านด้วยน้ำเสียงที่ไพเราะ ก็นใจ จึงกล่าวได้ว่า พระเกจิอาจารย์ทั้ง 7 ท่าน เป็นพระที่มีความเพียบพร้อมในบทบาทหน้าที่ของสงฆ์ ดังที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)¹ กล่าวถึงหน้าที่ของพระภิกษุสงฆ์ว่า พระภิกษุสงฆ์มีหน้าที่ ศึกษาปฏิบัติธรรม เผยแพร่คำสอนสืบต่อพระพุทธศาสนา โดยมีคุณธรรมและหลักความประพฤติ ที่ต้องปฏิบัติมากมาย อาทิหน้าที่ที่สัมพัทธ์กฤหัสถ์และช้อเดือนใจในทางความประพฤติปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

¹ ธรรมปิฎก, พระ (ป.อ.ปยุตโต). ธรรมนุญชีวิตร. 2541. หน้า 63 – 64.

1. การอนุเคราะห์ชาวบ้าน พระสงฆ์อนุเคราะห์คฤหัสถ์ตามหลักปฏิบัติในฐานะที่ตนเป็นเสมือนทิศเบื้องต้น ได้แก่

- 1.1 ห้ามปรามสอนให้เว้นจากความชั่ว
- 1.2 แนะนำสั่งสอนให้ตั้งอยู่ในความดี
- 1.3 อนุเคราะห์ด้วยความปรารถนาดี
- 1.4 ให้ได้ฟัง ได้รู้เรื่องที่ยังไม่เคยรู้ได้ฟัง
- 1.5 ชี้แจงอธิบาย ทำสิ่งที่เคยฟังแล้วเข้าใจแจ่มแจ้ง
- 1.6 บอกทางสวรรค์ สอนวิธีดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ

2. หมั่นพิจารณาตนเอง คือ พิจารณาเตือนตนเองอยู่เสมอตามหลักปัพพชิตอกนิหมปัจจบเวกขณ (ธรรมที่บรรพชิตควรพิจารณาเนื่อง ๆ) 10 ประการ ได้แก่

2.1 เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์สลัดแล้วซึ่งฐานะควรเป็นอยู่อย่างจะรู้จักถือตัว เอาแต่ใจตนไม่ได้

2.2 ความเป็นอยู่ของเราเนื่องด้วยผู้อื่นต้องอาศัยเขาเลี้ยงชีพควรทำตัวให้เขาเลี้ยงง่าย และบริโภคปัจจัย 4 โดยพิจารณาไม่บริโภคด้วยตัณหา

2.3 เรามีอกับกิริยาที่พึงทำต่างจากคฤหัสถ์ อาการกิริยาใด ๆ ของสมณะ เราต้องทำอาการกิริยานั้น ๆ และยังคงปรับปรุงตนให้ดียิ่งขึ้นไปกว่านี้

2.4 ตัวเราเองยังติเตียนตัวเราเอง โดยศีลไม่ได้อยู่หรือไม่

2.5 เพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ผู้เป็นวิญญูชนพิจารณาแล้ว ยังติเตียนเราโดยศีลไม่ได้อยู่หรือไม่

2.6 เราจักต้องถึงความพลัดพรากจากของรักของชอบใจทั้งสิ้น

2.7 เรามีกรรมเป็นของตน เราทำกรรมใด ดีก็ตามชั่วก็ตาม จักต้องเป็นทายาทของกรรมนั้น

2.8 วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่

2.9 เรายินดีในที่สงัดอยู่หรือไม่

2.10 คุณวิเศษยิ่งกว่ามนุษย์สามัญ ที่เราบรรลุแล้วมีอยู่หรือไม่ ที่จะให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเจินเมื่อถูกเพื่อนบรรพชิตถามในกาลภายหลัง

ดังนั้น จึงกล่าวไว้ว่าเกจิอาจารย์ทั้ง 7 ท่าน มีบทบาทต่อชุมชน ซึ่งเป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งที่ทำให้ท่านได้รับการยกย่องให้เป็นเกจิอาจารย์ จนทำให้เป็นบ่อเกิดแห่งความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของท่าน คือ

1. บทบาทของพระสงฆ์ในการอบรม
 - 1.1 ศึกษาพระธรรมวินัยลึกซึ้ง
 - 1.2 ปฏิบัติเคร่งครัด
 - 1.3 ปกครองสงฆ์
2. บทบาทของพระสงฆ์ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
 - 2.1 สอนธรรมะ
 - 2.2 บำรุงรักษาวัด
3. บทบาทของพระสงฆ์ในการสังคมสงเคราะห์
 - 3.1 การสงเคราะห์บุคคล
 - 3.2 การสาธารณสงเคราะห์

บทที่ 4

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์และอิทธิพลของความเชื่อ

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์

อิทธิปาฏิหาริย์เป็นอภิญา คือ ความรู้ ความสามารถพิเศษชนิดอย่างหนึ่ง มีชื่อเฉพาะว่า อิทธิวิธีหรืออิทธิวิชา (การแสดงฤทธิ์ได้ต่าง ๆ) ดังที่ สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์¹ กล่าวว่า ไสยศาสตร์เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ของคนเราจนเคยชิน เป็นเรื่องทางใจที่สำคัญ ซึ่งปฏิบัติสืบต่อกันมา ผู้ที่มีความรอบรู้ทางไสยศาสตร์นั้น มักจะคลุกคลีใกล้ชิดกับคนทั่วไป แม้แต่พระอาจารย์ขลัง ๆ ยังใช้ไสยศาสตร์เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย จนทำให้เกิดความเชื่อทางไสยศาสตร์อย่างกว้างขวาง ซึ่งความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์นั้น เป็นระบบความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา มีการปลุกฝังสืบทอดต่อกันมา โดยมีภิกษุสงฆ์เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม ซึ่งในสมัยก่อนพระภิกษุสงฆ์เหล่านี้ โดยเฉพาะเกจิอาจารย์ต่าง ๆ จะเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสนใจในด้านวิทยาคม และได้ใช้ความรู้ ความสามารถดังกล่าวเพื่อเป็นที่พึ่งของชาวบ้านในยามที่เดือดร้อนมีปัญหา ดังที่ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต)² กล่าวว่า อิทธิวิธี (การแสดงฤทธิ์ได้ต่าง ๆ) มีสองประเภท ได้แก่ ฤทธิ์ที่มีโชรริยะ คือ ฤทธิ์ที่ประกอบด้วยอาสวะ ยังมีอุปธิ (มีกิเลส และทำให้เกิดทุกข์ได้) และฤทธิ์ที่เป็นอริยะ คือ ฤทธิ์ที่ไม่ประกอบด้วยอาสวะ ไม่มีอุปธิ (ไม่มีกิเลส และไม่ทำให้เกิดทุกข์) จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ความเชื่อในเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ได้รับการปลุกฝังจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนในชุมชน เนื่องจากผู้ที่มีความเชื่อ ความศรัทธา โดยการบอกกล่าวปลุกฝังมาก่อนแล้วนั้น เมื่อประสบเหตุต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเรื่องที่เคยได้รับรู้หรือความเชื่อเดิมที่มีอยู่แล้วยังทำให้เกิดความเชื่อที่ฝังแน่นยิ่งขึ้น ส่วนผู้ที่ขาดความเชื่อในเรื่องดังกล่าวอยู่ก่อนแล้ว หากได้รับประสบการณ์ที่เป็นเงื่อนไขสัมพันธ์กับเหตุการณ์หรือปัญหาของตนที่ไม่เคยพบเคยเห็น หรือไม่เคยมีใครช่วยเหลือ บรรเทาความเดือดร้อนได้ก็กลายเป็น

¹สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์. “ความเชื่อของชาวภาคใต้,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม 2. 2542. หน้า 986.

²พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). “เรื่องเหนือสามัญวิสัยอิทธิปาฏิหาริย์เทวดา,” 2544. หน้า

เป็นบ่อเหตุแห่งความเชื่อ และจะยิ่งมีความเชื่อมากขึ้นหากผู้นั้นอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีคนรอบข้างมีความเชื่อในเรื่องดังกล่าวหรือหากได้ประสบเหตุเช่นนั้นหลาย ๆ ครั้ง

แม้ว่าเรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์จะไม่ได้รับการยกย่องในพระพุทธศาสนา ไม่ใช่หลักการที่แท้ของพระพุทธศาสนาก็ตาม เนื่องจากเป็นเรื่องเหนือธรรมชาติหรือเหนือสามัญวิสัย แต่เรื่องราวเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ทั้ง 7 ท่าน คือ หลวงพ่อพัฒน์ นารโท หลวงพ่อกล่อม นนทะ หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ หลวงพ่อเพชร วชิโร หลวงพ่อจ้อย จิตบุญโญ และหลวงพ่อแดง ดิสโส ก็ได้รับการเล่าขานสืบต่อกันและปรากฏเป็นเหตุการณ์จนเป็นความเชื่อ ดังนี้

1. ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เล่าสืบต่อกัน

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นแล้วได้มีการเล่าสืบต่อกันมา โดยความศรัทธาในตัวบุคคลและสิ่งที่เกิดขึ้น ซึ่งยืงนานวันก็ยิ่งซับซ้อนและขยายวงกว้างออกไป บางเรื่องก็เล่าสืบต่อได้ถูกปรุงแต่งขึ้นเป็นประเพณีที่ถือปฏิบัติอย่างเข้มแข็ง เป็นที่พึงพอใจ เป็นเรื่องซึ่งนำเข้าสู่ความดีงามและความสุขสงบ โดยความเชื่อดังกล่าวมีการเล่าสืบต่อกันมา ดังนี้

1.1 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท

พระมหาวิจิตร พุทธรกจิโต¹ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพัฒนาราม ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ว่า

หลวงพ่อพัฒน์ นารโท ผู้มุ่งมั่นโลกุตระธรรม พึงพอใจในความสงบของป่าดง ในระหว่างการตรึงคัมภีร์ทางภาคใต้ ท่านได้พบสถานที่อันเป็นสัปปายะ² แห่งหนึ่ง จึงได้เข้าพักปักกลดเพื่อการบำเพ็ญสมณธรรมห่างจากบริเวณที่ท่านพักปักกลดพอสมควรเป็นหมู่บ้านเล็ก ๆ ซึ่งท่านได้อาศัยอาหารจากการใส่บาตรของชาวบ้านในหมู่บ้านนั้น

¹พระมหาวิจิตร พุทธรกจิโต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2544.

²สัปปายะ แปลว่า สะดวกสบาย เหมาะสม

เช้าวันหนึ่ง ขณะที่ท่านออกบิณฑบาตในหมู่บ้านชนบทของภาคใต้ ได้มีสตรีรูปงามนางหนึ่ง นำอาหารมาขึ้นคอยใส่บาตร ในครั้งแรกที่ท่านทอดสายตามองไปก็เห็นว่ามีความงดงามมาก ครั้นเมื่อสตรีผู้นั้นกำลังใส่บาตร ขณะหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท กำลังพิจารณาอาหารที่สตรีผู้นั้นใส่บาตร ก็ปรากฏว่าท่านได้มองเห็นร่างกายของสตรีผู้นั้นเหมือนซากศพ ล้วนแต่เป็นสิ่งปฏิภูลทั้งสิ้น โดยได้เห็นร่างกายเกิดพุพองเต็มไปด้วยน้ำเหลืองมีอาการเน่าเฟะ มีตัวหนอนชอนไชเกาะกินเต็มไปหมด หลังจากมองเห็นภาพอย่างนั้นชั่วครู่หนึ่งแล้ว ภาพอันน่าสลดชวนสังเวชก็พลันหายไป พอนิมิตนั้นหายไปจิตซึ่งกำลังนิ่งเฉยสงบก็ทำให้ได้เกิดปัญญา ตระหนักในความไม่เที่ยงของสังขาร

การที่หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท สามารถทำใจหรือบังคับความรู้สึกหรือจิตให้อยู่ในอำนาจของตนได้ดังกล่าว ทำให้เชื่อกันว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้ฤทธิ์ซึ่งเป็นอริยะหรือมีอริยฤทธิ์

ในการชุกค้อยู่ในป่าเขตจังหวัดสงขลา พร้อมด้วยสหธรรมิกรูปหนึ่งซึ่งพบกันระหว่างการชุกค้อยู่ เมื่อเข้าไปในบริเวณป่า ชาวบ้านได้แจ้งให้ท่านทราบว่า มีเสือร้ายอยู่ตัวหนึ่ง ชอบทำร้ายผู้คนอยู่เสมอ โดยได้มีผู้เสียชีวิตไปแล้ว 2 ราย ชาวบ้านได้ขอร้องไม่ให้ท่านทั้งสองเข้าไปปักกลดในป่าบริเวณนั้น แต่หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโทและพระสหธรรมิก มิได้สะทสะทันทันไหวแล้วยอมหลีกหนีไปตามคำขอร้องของชาวบ้าน หลังจากปักกลด หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ได้ตรวจดูบริเวณโดยรอบแล้วก็ได้พูดขอร้องให้ พระสหธรรมิกที่ร่วมชุกค้อยู่มาด้วยให้อยู่แต่ภายในกลดอย่าได้ออกมาภายนอกเป็นอันขาดแม้จะพบเห็นสิ่งใด ๆ ก็ตาม จงทำภาวนาให้เกิดความสงบอย่าอะอะจนเกิดเสียงดัง โดยถือการปฏิบัติความดีงามเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวแผ่เมตตาออกไปให้ทั่วโดยรอบ ครั้นถึงเวลาตีกลอง ปากฎเสียงร้องของเสือโคร่งและเสียงข่าเดินเวียนวนไปรอบกลด พร้อมกับร้องคำรามอย่างดุร้าย ในบางครั้งเสือตัวนั้นได้เอากรงเล็บตะกุยดินให้กระเด็นไปถูกกลดที่พระนั่งอยู่ เหมือนเจตนาจะทดสอบจิตใจ และความตั้งใจ ครั้นรุ่งเช้าชาวบ้านที่เคยทักทานมิให้พระชุกค้อยู่ปักกลดในป่าแถบนั้น ซึ่งได้ยินเสียงร้องคำรามในตอนกลางคืนพากันเดินทางมาหาพระชุกค้อยู่โดยคาดคิดกันว่า พระชุกค้อยู่คงกลายเป็นอาหารเสือไปแล้วเป็นแน่ แต่เมื่อมาถึงบริเวณที่พระชุกค้อยู่ปักกลด ต่างก็ต้องแปลกใจ และเกิดศรัทธาเลื่อมใสเป็นอันมาก เมื่อได้ประจักษ์ว่า หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท และสหธรรมิกยังอยู่และกำลังเตรียมตัวออกบิณฑบาตรตามปกติ

เมื่อคราวที่หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท รุดงค์ปฏิบัติธรรมกรรมฐานอยู่ในป่าเขตจังหวัด นครศรีธรรมราช ขณะเดินรุดงค์ไปใกล้ค่ำ ท่านก็ได้พบถ้ำแห่งหนึ่งจึงเข้าไปสำรวจเพื่อดูว่าพอจะอยู่ อาศัยได้หรือไม่ ท่านได้พบกะโหลกศีรษะคนสมัยโบราณซึ่งมีขนาดใหญ่โตมาก ผิดจากขนาด กะโหลกของคนสมัยนี้และใกล้ ๆ กันนั้นยังมีไม้ตะพดวางอยู่ใกล้ ๆ อีกอันหนึ่ง หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ได้นำหัวกะโหลกและไม้ตะพดไปวางไว้ยังอีกที่หนึ่ง จากนั้นก็ปักกลดพักค้างคืน ทำสมาธิภาวนาอยู่ ภายในถ้ำแห่งนั้น พอรุ่งเช้า ท่านก็พบว่าหัวกะโหลกและไม้ตะพดที่ถูกท่านเคลื่อนย้ายไปวางไว้ที่หนึ่ง ได้กลับมาวางอยู่ ณ ที่เดิมแล้วอย่างน่าอัศจรรย์ แล้วท่านก็กำหนดจิตทราบว่าเป็นคนโบราณคอยเฝ้า สิ่งของอย่างหนึ่งภายในถ้ำแห่งนั้น

ครั้งหนึ่งในการรุดงค์อยู่กลางป่าใหญ่ซึ่งห่างไกลจากชุมชนมาก ห่างไกลจนต้องใช้เวลาเดิน เป็นวัน ๆ จึงจะถึงหมู่บ้าน บริเวณป่าไม้แห่งนั้นดูร่มรื่นดีมาก เหมาะที่จะบำเพ็ญจิตภาวนา หลวงพ่อดี พัฒน์ นารโท จึงได้พักปลงสัมภาระลงปักกลดเสร็จ ก็เป็นเวลาค่ำมืดพอดี ครั้นรุ่งเช้า หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ก็เตรียมบาตรเพื่อจะออกบิณฑบาต แต่ความจริงแล้วป่าดงที่ท่านพักปฏิบัติธรรมนี้ห่างไกล ชุมชนมาก คงเพื่อเป็นการพิสูจน์ถึงคุณธรรมที่ท่านได้เพียรบำเพ็ญมาว่าเป็น ไปถึงขั้นไหน แทนที่ท่าน จะเดินไปบิณฑบาตในหมู่บ้านอันห่างไกล ท่านกลับอุ้มบาตรไปที่ต้นไม้ใหญ่ในบริเวณแถวนั้น แล้วหลับตาอธิษฐานจิตขออาหารบิณฑบาตจากรุกขเทวดาและนางไม้ทั้งหลายในที่นั้น ท่านบิณฑบาต อยู่ครู่ใหญ่ แล้วก็กล่าวอนุโมทนาในลักษณะที่ยังหลับตาอยู่ ครั้นให้พรแล้วท่านก็ลืมตาขึ้น เดินไปยัง ลำธารตักน้ำใส่บาตร ได้จำนวนพอสมควรก็นำไปฉันแทนข้าว เมื่อฉันน้ำในบาตรแล้วรู้สึกว่าจะเกิดความ ซาบซ่านไปทั่วสรรพางค์กาย มีกำลังวังชาขึ้นมาก จิตใจสดชื่นเบิกบาน แม้จะเดินรุดงค์ต่อไปอีกก็ ไม่รู้สึกอ่อนเพลียเหน็ดเหนื่อยแต่ประการใด ทำให้สามารถเดินบุกป่าฝ่าดงอยู่ได้นานกว่าปกติ

เล่าสืบต่อกันมาว่าในช่วงที่หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท กำลังสร้างวัดอยู่นั้น ท่านได้ป่วยด้วยโรค ท้องร่วงและมีอาการหนักมากประกอบการแพทย์ในสมัยนั้นยังมีข้อจำกัดอยู่มาก จึงยากแก่การ บำบัดรักษาเยียวยาให้หายได้ ครั้นหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ทรหนักถึงอาการที่ไม่มีทางจะแก้ไข จึงได้สั่งให้ศิษย์ซึ่งเป็นพระภิกษุรูปหนึ่งดำเนินการกับสรีระในท่านองว่า หากท่านถึงแก่กรรมภาพแล้ว ขอให้พระภิกษุรูปนั้นจุดเทียนไว้ข้างกายติดต่อกันไปอย่าให้เทียนดับ โดยตลอดเวลา 7 วัน 7 คืน หลังจากสั่งความดังกล่าวแล้ว ไม่นานท่านก็สงบนิ่ง ใครต่อใครที่ได้มาเห็นอาการต่างก็ถึงความเห็น เป็นเสียงเดียวกันทั้งนั้นว่า ท่านมรณภาพแล้ว พระภิกษุผู้รับคำสั่งก็ปฏิบัติตามคำของหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ทุกประการ โดยได้จุดเทียนไขสว่างติดต่อกันอยู่เสมอ มิได้ขาดตลอดเวลา หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท นอนแน่นิ่งอยู่เป็นเวลา 2 วัน 2 คืน ครั้นพอเช้าวันที่ 3 สิ่งที่เหลือวิสัยเกินกว่าสามัญปกติก็

บังเกิดขึ้น นั่นคือ หลวงพ่อพัฒน์ นารโท ได้รู้สึกตัวขึ้นมาอีก โดยหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ได้เล่าให้ใครต่อใครฟังว่า ยามเมื่อจิตวิญญูณท่องเที่ยวไปในโลกอันเป็นปัญหาของผู้ยังมีชีวิตอยู่ ท่านได้เดินทางไปยังสถานที่แห่งหนึ่ง แล้วก็พบกับคฤหาสน์อันโอโง่งใหญ่โตรโหฐาน คล้ายประหนึ่งกับวังของเจ้าขุนมูลนายผู้มั่งคั่งร่ำรวยด้วยอำนาจบารมีพบเห็นผู้คนอยู่มากหน้าหลายตาล้วนแต่มีความสุขทั้งสิ้น ขณะท่านเดินเข้าไปภายในคฤหาสน์หลังงามนั้น คนเฝ้าหรือผู้ดูแลคฤหาสน์ได้แสดงอาการต้อนรับท่านด้วยความนอบน้อมพิบอบพิทาเป็นอย่างยิ่ง กระทั่งท่านสนทนห้แล้วเอ่ยถามว่า “นี่เป็นบ้านใคร” พอคนเฝ้าคฤหาสน์ตอบให้ทราบว่าเป็นบ้านของท่าน หลวงพ่อพัฒน์ นารโท ได้ปฏิเสธว่า ท่านไม่มีบ้าน มีแต่วัด เพราะเป็นสมณะ พร้อมกับคำออกปฏิเสธ ท่านก็ถอยหลังกลับออกมาจากคฤหาสน์ หลังจากนั้นในทันที แต่ด้วยความรีบร้อนทำให้สะดุดเข้ากับวัตถุบางอย่าง บ้างว่าเป็นพระพุทธรูปทำให้ล้มลงแล้วก็สิ้นความรู้สึกไปชั่วขณะ ครั้นมารู้สึกตัวอีกครั้งก็ในตอนที่ยืนขึ้นชีวิตขึ้นมา

ครั้งหนึ่งใน พ.ศ.2464 เป็นปีที่เมืองไทยเรากำลังเกิดอุทกภัย ในปีนั้นหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ได้จำพรรษาที่วัดบางแพ จังหวัดราชบุรี วันนั้นน้ำท่วมล้นเอ่อขึ้นมาถึงกุฏิหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ท่านกำลังจะไปบิณฑบาต เรือที่มารับก็ช้าไม่มารับตามเวลา ท่านจึงได้พูดถึงเรือว่า ทำไมจึงไม่มารับสักที พุดอยู่สองสามประโยค ท่านก็คว้าบาตรลงบันไดกุฏิ เป็นที่น่าอัศจรรย์ที่ท่านเดินไปบนผิวน้ำที่ล้นเอ่ออยู่นั้น สวนกับเรือที่พายมารับหลวงพ่อพัฒน์ นารโท จนทำให้ทุกคนตะลึงตาค้าง เมื่อมองเห็นท่านเดินจิวรปลิว

ในสมัยนั้น บางพื้นที่เมื่อเวลามีคนตาย ญาติมิตรเพื่อนบ้านจะพากันไปตัดไม้ไผ่มาทำฟากคือ เขามัดผ้าไม้ไผ่ให้เป็นซีก ๆ แล้วเอาหวายผูกมัดเป็นตอน ๆ เสร็จแล้วนำมาห่อมัดศพคนตายให้แข็งแรง แล้วช่วยกันแบกไปไว้ในป่าช้า โดยจะผูกศพไว้บนคาคบไม้ หรือไม้ก็ผูกแขวนไว้บนต้นไม้ เพื่อป้องกันสัตว์ป่ามาแทะกัดกินจนกว่าจะได้เวลาเผาศพในภายหลัง ด้วยวิถีปฏิบัติต่อคนตายดังกล่าวเมื่อหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ปักกลดทำความเพียรอยู่ในป่าช้าอันเป็นป่ารก ท่านก็ได้พบศพเช่นนี้เสมอ จึงได้มีโอกาสพิจารณาอสุภกรรมฐาน หรืออสุภะ 10 (ได้แก่ พิจารณาซากศพในระยะต่าง ๆ กันรวม 10 ระยะ เริ่มแต่ศพที่อืดไปจนถึงศพที่เหลือแต่โครงกระดูก) น้อมเอาการเกิด แก่ เจ็บ ตาย มาตั้งจิต พิจารณาทำให้ตระหนักในอนิจจลักษณะ และความเป็นอนัตตาของเบญจขันธ์ ช่วยคลายบ่วงปมที่สังคมเพาะบ่มปลูกฝังให้มนุษย์ต่างยึดมั่นอยู่ในกมลสันดานต่อความเป็นตัวกู ตั้งแต่เกิดให้จางคลายลง

จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงเป็นเหตุให้เชื่อว่าเป็นปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นได้เฉพาะผู้ที่ได้ฝึกปฏิบัติจิตดีแล้ว

ภิญโญ เพ็ญจันทร์¹ (พระภิญโญ จิวตมโณ) อดีตผู้รักษาการเจ้าอาวาสวัดพัฒนาราม ผู้เป็นศิษย์ใกล้ชิดหลวงพ่อดำ ก่อถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ นารโท ว่า

ในสมัยที่บวชอยู่กับหลวงพ่อดำ ยามว่างมักจะถามเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับหลวงพ่อดำ เพื่อให้ท่านเล่าประสบการณ์ของท่านให้ฟังอยู่เสมอ บางครั้งผู้เล่าได้ไปค้นตำราเกี่ยวกับคาถาอาคมไสยศาสตร์ มาอ่านให้ท่านฟัง ท่านก็รู้ทุกเรื่อง ทั้งยังบอกว่าจริงอย่างที่เขาเขียนไว้ ส่วนประสบการณ์ในการรูดคัมภีร์ของท่านนั้น ครั้งหนึ่งท่านเล่าว่า รูดคัมภีร์ไปในป่าของจังหวัดชุมพรในช่วงนั้นฝนตกชุกมาก ต้องอาศัยหลบฝนตามถ้ำ มีอยู่ถ้ำหนึ่งเมื่อเดินไปถึงปากถ้ำพบงูใหญ่นานขนาดเท่ากับต้นหมากนอนกันอยู่หลายตัวจนมองไม่รู้ว่าด้านไหนคือหัวคือหาง ต้องรีบเดินเข้าไปในถ้ำแล้วปีกกลดอย่างรวดเร็วตลอดคืนที่จำวัตรอยู่ที่ไม่มีเหตุการณ์อะไร จึงเป็นเหตุให้เชื่อว่า ท่านมีจิตอันเมตตาสูงกว่าคนปกติ

ธรรมรงค์ สุจินดา² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ นารโท ว่าหลังจากเกิดวาทภัยครั้งใหญ่จากพายุเกย์ ในปลายปี พ.ศ.2532 มีชาวอำเภอพุนพินคนหนึ่งได้นำผ้าไตรไปถวายที่รูปปั้นหลวงพ่อดำ นารโท เนื่องจากฝันว่า หลวงพ่อดำ นารโท มาขอผ้าไตรชุดใหม่จากเขา เพราะจิ๋วของท่านขาดหมด เนื่องจากไปช่วยห้ามลมพายุ โดยใช้จิ๋วโบกไล่ลมพายุไม่ให้พัดเข้าสู่บริเวณเกาะสมุย ซึ่งเมื่อเขามาพิสูจน์ความฝันที่รูปปั้นหลวงพ่อดำ นารโท ที่วัดพัฒนารามก็เห็นจิ๋วที่รูปปั้นขาดดังที่ฝัน ส่วนชาวอำเภอเกาะพะงันก็ได้เล่าสู่กันไว้ในคืนเกิดพายุเกย์ได้ฝันเห็นพระภิกษุ 4 รูป คือ ท่านขรัวพุทธธรรม เกาะสมุย หลวงพ่อเพชร ดิสโส เกาะสมุย หลวงพ่อแดง ดิสโส เกาะสมุย และหลวงพ่อดำ นารโท วัดพัฒนาราม บ้านดอน

¹ภิญโญ เพ็ญจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8/60 ถนนตลาดใหม่ 13 ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

²ธรรมรงค์ สุจินดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 311 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

พระมหาวชิช อธิสธมโม¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ นารโท ว่า หลวงพ่อดำ นารโท นำพระกสิณที่ท่านปลุกเสกแล้วไปขว้างทิ้งบริเวณข้างวัด แล้วกลับไปนั่งทำพิธีภายในอุโบสถ ซึ่งใช้เป็นสถานที่ปลุกเสกพระ โดยจุดรูปเทียนและวางบาตรเปล่าไว้ด้านหน้า แล้วนั่งบริกรรมคาถา เมื่อยุติการบริกรรมคาถาท่านก็เรียกลูกศิษย์ให้เข้าไปนับจำนวนพระกสิณภายในบาตร เมื่อนับเสร็จแล้วก็บอกจำนวนพระกสิณแก่หลวงพ่อดำ นารโท ท่านก็บอกว่ายังขาดอีก 2 - 3 องค์ แล้วก็นั่งทำสมาธิอยู่สักครู่หนึ่ง จึงบอกให้ลูกศิษย์ไปเขย่าต้นมะขามป้อม บริเวณที่ท่านขว้างพระไปครั้งแรก ปรากฏว่าพระ 2 - 3 องค์ หล่นลงมาจากต้นมะขามป้อม

จำเนียร มีแก้ว² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ นารโท ว่า หลวงพ่อดำ นารโทเล่าให้ฟังว่า เมื่อครั้งที่ท่านได้รุดงค์ไปที่จังหวัดภูเก็ตพร้อมกับหลวงพ่อดำ หรือที่ชาวบ้านเรียกว่า หลวงพ่อโสดา ซึ่งเป็นพระธุดงค์ที่มาจากทางภาคเหนือ และเป็นผู้ที่สอนการทำวิปัสสนากรรมฐานให้กับหลวงพ่อดำ นารโท คืนหนึ่ง ขณะที่ท่านทำวิปัสสนากรรมฐาน โดยใช้วิธีกสิณจนจิตสงบนิ่งเป็นสมาธิ ได้ปรากฏเป็นอักขระลอยเด่นอยู่ท่ามกลางอากาศ เรียกว่า อักขระพระกสิณ ท่านจึงได้จดจำรูปลักษณะองค์ประกอบของอักขระเหล่านั้น มาพิจารณาทำอุบายเพ่งเป็นกสิณปรากฏว่า ยิ่งปฏิบัตินานวันเข้า ความสงบยิ่งแนบแน่นมั่นคงก้าวหน้าไปเป็นลำดับ จนมีความชำนาญในการเข้าออกฌานที่เรียกว่า วสี และได้อักขระนั้นนำมาใช้เป็นอักขระทำกับวัตถุมงคลของท่านที่ได้สร้างขึ้น จนอักขระดังกล่าวเป็นเสมือนยันต์อย่างหนึ่ง

จากเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้เชื่อว่าหลวงพ่อดำ นารโท มีความเก่งกล้าในพลังจิตและมีความว่องไวในวสี กระทั่งสามารถยกระดับของจิตได้ถึงชั้นฌาน ๔

¹พระมหาวชิช อธิสธมโม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 311 ถนนชนเกษม ตำบลตราด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

²จำเนียร มีแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 108/4 หมู่ 5 ถนนตลาดล่าง 23 ตำบลบางกุ้ง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

พระประดัด ภริจิตโต¹ ผู้ช่วยเจ้าอาวาสวัดพัฒนาราม ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท ว่า

เมื่อปี พ.ศ. 2544 ได้มีชาวบ้านคนหนึ่งมาขอความช่วยเหลือเพื่อแก้บนที่วัดพัฒนาราม โดยเล่าว่าเขาเป็นผู้ขับเรือไปส่งแพทย์จากโรงพยาบาลบ้านคอน เพื่อไปรักษาผู้ป่วยซึ่งเป็นฝรั่งที่เกาะเต่า เมื่อนำเรือออกไปกลางทะเล ปรากฏว่ามีคลื่นและพายุทำให้เรือแตก เขาและคณะแพทย์ได้ลอยคออยู่ริมทะเลด้วยความหวาดกลัว เป็นเวลา 28 ชั่วโมง จึงได้อธิษฐานขอให้หลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโทช่วยคลำบันดาลให้เรือที่ผ่านมามองเห็นและมีจิตเมตตาช่วยพวกเขาให้พ้นอันตราย ถ้าสามารถปลอดภัยและรอดกลับไปได้จะบวชถวายหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท สักครู่หนึ่งก็มีเรือประมงอวนลาก ซึ่งมีชาวพม่าเป็นลูกเรือได้มองเห็นเขาโดยเขาได้ชูขวดใส่น้ำดื่มขนาด 1 ลิตร เป็นสัญญาณให้เห็นและสามารถช่วยชีวิตคนทั้งหมด

ส่วนอีกรายหนึ่ง ได้มาแก้บนที่มณฑปหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท เมื่อประมาณ 5 ปีที่แล้ว โดยเล่าว่าได้ออกเรือไปหาปลาบริเวณเกาะเต่าแล้วเรือล่ม เนื่องจากคลื่นลมแรง เป็นพายุต้องลอยคออยู่กลางทะเลถึง 1 วัน 1 คืน จึงได้ลอยคอมาขึ้นที่หาดนางรำ ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวคาดว่าคงเอาชีวิตไม่รอดแน่แล้ว แต่ก็รอดชีวิตมาได้ราวปาฏิหาริย์ เนื่องจากชายผู้นั้นมีเหรียญหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท รุ่น 2505 แขนงติดคอไปด้วย และได้อธิษฐานขอให้หลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโทช่วยให้รอดชีวิต และจะบวชถวายท่าน จึงได้บวชที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ แล้วมาแก้บนที่วัดพัฒนาราม

สมบัติ บุญรักษ์² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท ว่า

เมื่อปี 2518 บุตรชายชื่อนายสมศักดิ์ บุญรักษ์ ได้ไปเป็นทหารหน่วยนาวิกโยธินอยู่ที่จังหวัดตราด วันหนึ่งได้ออกตรวจกำลังฝ่ายตรงข้ามบริเวณชายแดนประเทศกัมพูชา โดยมีผู้บังคับหมู่เป็นชาวเกาะสมุยพร้อมเพื่อน ๆ รวม 12 คน ขณะเดินทางลาดตระเวนไปยังฐานที่มั่น เพื่อนคนที่สองได้เหยียบกับระเบิดทำให้ผู้บังคับหมู่ถูกสะเก็ดระเบิดบริเวณกลางหลังเสียชีวิตทันที ผู้ที่เหยียบกับระเบิดขาขาด ส่วนบุตรชายของผู้เล่าซึ่งเดินอยู่ในลำดับที่สามไม่ได้รับอันตรายใด ๆ และเพื่อนคนที่สี่ถูก

¹พระประดัด ภริจิตโต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

²สมบัติ บุญรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 40 ถนนมิตรเกษม ตำบลตราด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

สะเก็กระเบิด ทำให้หมวกทะเลเสียชีวิตเช่นกัน โดยผู้เล่าเชื่อว่าเป็นเพราะพระพิมพ์รูปเหมือนหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท รุ่น 2505 ซึ่ง ร.ต.ต.ช้อน บุญรักษาผู้เป็นบิดาให้ไว้

ชัชววัฒน์ วิชัยดิษฐ์¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท ว่า

เมื่อประมาณปี พ.ศ.2540 ภรรยาของผู้เล่าได้ขับรถยนต์ส่วนตัวยี่ห้อฮอนด้าไปกรุงเทพฯ ทั้ง ๆ ที่ไม่ค่อยจะได้ขับรถทางไกลบ่อยนัก เมื่อขับรถไปถึงรังสิตด้วยความเร็ว 130 กิโลเมตรต่อชั่วโมง ขณะนั้นได้มีรถพ่วงคันหนึ่งวิ่งตัดหน้าในระยะกระชั้นชิดทำให้รถที่ภรรยาของผู้เล่าขับไปนั้นเสียหลักชนราวเหล็กข้างถนนแล้วรถพุ่งไปชนต้นไม้ในนาหักอีกสามคัน ปรากฏว่ารถเสียหายมาก แต่ภรรยาของผู้เล่าไม่ได้รับบาดเจ็บอะไรเลย โดยผู้เล่าเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีของรูปเหมือนหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท ที่ประดิษฐานอยู่หน้ารถช่วยคุ้มครองให้ปลอดภัย

ส่วนอีกรายหนึ่งเมื่อประมาณ 40 ปีที่แล้ว เกิดไฟไหม้ตลาดบ้านคอน ตั้งแต่บริเวณสะพานเทียบเรือนริศไปทางบ้านล่างมาจนถึงบริเวณใกล้วัดพัฒนาราม ซึ่งครั้งนั้นเป็นอัคคีภัยครั้งใหญ่ของอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี เล่าสืบต่อกันว่า เมื่อไฟลุกลามมาถึงข้างวัด ซึ่งเป็นชุมชนที่มีลูกหลานของหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโทอยู่ ชาวบ้านเห็นหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโทใช้จักรโบกให้ไฟดับ ซึ่งผู้เล่าได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องแปลกที่บริเวณชุมชนบ้านล่างเป็นเรือนไม้เก่า ถนนคับแคบมีหลายฝ่ายต้องการจะพัฒนาให้ชุมชนแห่งนี้มีถนนกว้างได้มาตรฐานแต่ไฟก็ไม่เคยไหม้

พระราชพิพัฒนาภรณ์² เจ้าคณะจังหวัดสุราษฎร์ธานี และพระครูธรรมิศราภรณ์³ เจ้าคณะอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท ว่า

ชาวบ้านเชื่อกันว่า หลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท มีความศักดิ์สิทธิ์ สามารถช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อน คุ้มครองป้องกันให้แคล้วคลาดได้ คนที่ถูกขง ถูกคุณไสยหรือถูกผีเข้าสิง เมื่อนำน้ำพระพุทธมนต์ของหลวงพ่อดำ พัฒน์ นารโท ไปประพรมก็หายเป็นปกติ ชาวบ้านมักนิยมนำ

¹ชัชววัฒน์ วิชัยดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1/36 ถนนคอนนง ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

²พระราชพิพัฒนาภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดท่าไทร ตำบลท่าทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

³พระครูธรรมิศราภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพระโยค ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

อธิษฐานบนบานขอให้ท่านช่วยเหลือให้สมดังความปรารถนา ซึ่งปรากฏว่าในแต่ละวันจะมีผู้มาบนบาน แก้วบน กราบไหว้ นมัสการท่านอยู่ตลอดเวลา และเมื่อพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดความเชื่อ เช่นในเรื่องอิทธิปาฏิหาริย์ก็เพราะ หลวงพ่อพัฒน์ นารโท ท่านเป็นผู้ที่มีคุณความดีมาตั้งแต่สมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ท่านเป็นผู้ที่มีเมตตาเป็นผู้ให้มาโดยตลอด ท่านพูดจริงทำจริง พูดจาไม่เกิดโทษ ไม่พูดให้ผู้อื่นเสียหาย ผู้คนที่มากราบไหว้บูชา จึงเกิดความสบายใจ มีกำลังใจ เชื่อมั่นในสิ่งที่ตนปรารถนาทำให้กลายเป็นบารมีของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท

จินดา ยอดคนตรี¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ว่า

ครั้งหนึ่งขณะที่นายบจุงว้าวมาเลี้ยงในบริเวณวัดพัฒนาราม วัวที่จูงมาเกิดคั่นกัว โดยไม่ทราบสาเหตุ พยายามที่จะวิ่งไปข้างหน้าจนนายบเสี่ยหลักถูกลากตามไป ขณะเดียวกันที่หลวงพ่อพัฒน์ นารโท อยู่บริเวณนั้นพอดี ท่านจับเชือกถ่วงวัวตัวนั้นไว้แล้ว บอกให้นายบปล่อยเชือกถ่วงวัวนั้น ขณะเดียวกันก็ได้ยินเสียงดัง "ปืด" เหมือนเชือกถูกบิดอย่างแรง วัวตัวนั้นหยุดชะงักลงทันที ยืนสงบนิ่งด้วยอาการต่างไปจากเมื่อครั้งแรก จนทำให้ผู้ที่พบเห็นเหตุการณ์ต่างพากันประหลาดใจ เพราะเพียงแต่หลวงพ่อพัฒน์ นารโท จับเชือก แล้วบีบที่เชือกวัว ก็หยุดกระโจนไปข้างหน้า ซึ่งผู้เล่าเชื่อว่าที่เป็นเช่นนั้น เพราะหลวงพ่อพัฒน์ นารโท มีอิทธิปาฏิหาริย์ โดยเฉพาะในเรื่องของความเมตตา

¹จินดา ยอดคนตรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 57/2 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

1.2 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อกล่อม นนทะ

ป่วน เพชรช้าง¹ และวิชัย ลัคคำ² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า

เช้าวันหนึ่ง ก่อนที่หลวงพ่อกล่อม นนทะ จะมรณภาพซึ่งขณะนั้นมีอาการอาพาธหนัก ท่านบังเกิดอยากฉันมะพร้าวอ่อน นายแดง แก้วกล่อมจึงไปเอามะพร้าวอ่อนจากบางชุมโถมาถวาย เมื่อผ่ามะพร้าวออกปรากฏว่ามีปลาขนาดเท่าหัวแม่มือ อยู่ข้างในลูกมะพร้าว ลักษณะของปลาตัวนี้ ไม่มีใครบอกได้ว่าเป็นปลาอะไร ท่านจึงให้เอาใส่ไว้ในโอแก้ว ตั้งไว้ในกุฏิของท่าน อยู่ประมาณ 12 วัน ปลานั้นก็หายไปอย่างไม่มีร่องรอย โดยชาวบ้านสันนิษฐานว่า นั่นคือ สิ่งบอกเหตุว่าเป็นการมานิมนต์ให้ท่านไปจากโลกนี้ โดยท่านอยู่ได้ประมาณ 1 ปีก็มรณภาพ

อีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ. 2473 วันหนึ่งก่อนที่หลวงพ่อกล่อม นนทะ จะอาพาธหนักขณะที่หลวงพ่อกล่อม นนทะ กำลังนั่งสนทนาอยู่กับญาติโยมพุทธบริษัทอยู่นั้นปรากฏว่ามีนกนางแอ่นบินมาเกาะที่แขนของท่าน แล้วจิกขยจิวรคั้งขึ้น หลวงพ่อกล่อม นนทะ จึงบอกญาติโยมว่า “มีคนเขามา นิมนต์เอาตมาแล้ว” หลังจากนั้นอาการอาพาธของท่านก็ทรุดลงตามลำดับ

¹ป่วน เพชรช้าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 64 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

²วิชัย ลัคคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 2 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

จากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทำให้เชื่อว่าเป็นนิมิตที่เกิดขึ้นเฉพาะผู้มีฤทธิ์เท่านั้น
กฤษณา รักเรือง¹ และพิชัย วรรณวีระ² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อกล่อม นนทะ
ว่า

หลวงพ่อกล่อม นนทะ โปรดปรานกีฬาแข่งเรือมาก ท่านจึงดำเนินการให้สร้างเรือแข่งขัน
จำนวน 2 ลำ เรียกว่า เรือยงทองและเรือสาธิตา ซึ่งในการลงแข่งขันแต่ละครั้งเรือทั้ง 2 ลำนี้จะได้รับ
ชัยชนะอยู่เสมอ โดยก่อนวันลงแข่งขันนั้น หลวงพ่อกล่อม นนทะ จะทำพิธีเจิมหัวเรือในเวลากลางคืน
ทุกครั้ง และจัดให้มีการเช่น แม่ย่านางเรือด้วยมะพร้าวอ่อน หัวหมู บายศรี ขนมหาว ขนมแดง
กล้วย เป็นต้น ครั้นพอรุ่งเช้าเมื่อเรือจะลงทำการแข่งขัน ท่านจะยืนอยู่บริเวณริมคลองมะขามเตี้ย
หน้าวัดโพธาวาสแล้วบริกรรมคาถาเรียกเรือที่อยู่บนคานห่างจากฝั่งประมาณ 3 เมตร ให้แล่นลงสู่คลอง
มะขามเตี้ยได้เอง โดยไม่มีผู้ใดไปเลื่อนหรือลากเรือลงไป

อภิสิทธิ์ ชันธประดิษฐ์³ และชินศิษฐ์ ดันติพันธุ์⁴ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อก
ล่อม นนทะ ว่า

ในอดีตสมัยที่หลวงพ่อกล่อม นนทะ ยังมีชีวิตอยู่ แม่น้ำตาปีจะมีระเซ่ชุกชุม เนื่องจากเป็น
แม่น้ำที่เกิดจากคลองสาขา 6 สายไหลมารวมกันเป็นระยะทางไกล ในส่วนของคลองมะขามเตี้ย ซึ่ง
ไหลผ่านหน้าวัดโพธาวาสนั้นมีผู้คนพบเห็นจะระเซ่ผ่านไปมาหน้าวัดอยู่เสมอ แต่หากเมื่อใดที่ระเซ่
ผ่านไปบริเวณหน้าวัดโพธาวาส ก็จะไม่สามารถจมตัวเพื่อดำน้ำและฮ้ำปากได้จนกว่าจะพ้นบริเวณวัด

¹กฤษณา รักเรือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 140/52
หมู่ที่ 1 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

²พิชัย วรรณวีระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3/1 - 3
ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

³อภิสิทธิ์ ชันธประดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่
7/159 ถนนราษฎร์บำรุง ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10
กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

⁴ชินศิษฐ์ ดันติพันธุ์ดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่
140/15 ถนนชนเกษม ตำบลตลาดใหม่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์
พ.ศ. 2545.

ทั้งนี้เพราะเชื่อกันว่า หลวงพ่อกล่อม นนทะ ได้เสกข้าวสารแล้วหว่านไปในคลองมะขามเตี้ยบริเวณหน้าวัด เพื่อไม่ให้จระเข้มาทำร้ายชาวบ้านที่สัญจรผ่านบริเวณหน้าวัด

อรรถพล สุวรรณโชติ¹ และพรทิว ทวีสิทธิคุณแก้ว² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า

เมื่อครั้งที่มีการหล่อรูปเหมือนหลวงพ่อกล่อม นนทะ ขนาดเท่าตัวจริงและมีเนื้อโลหะเหลืออยู่ คณะกรรมการจัดสร้างจึงได้ดำเนินการหล่อเป็นเหรียญรูปเหมือนหลวงพ่อกล่อมขึ้น เรียกว่า เหรียญหล่อ พ.ศ. 2470 ลักษณะเป็นเหรียญกลมแบบรูปไข่ ตรงกลางด้านหน้าเหรียญ จำลองเป็นรูปหลวงพ่อกล่อม นนทะ ครองจีวรพาดสังฆาฏีรัดประคด นั่งขัดสมาธิวางมือบนเข่าทั้ง 2 ข้าง ด้านล่างอาสนะระฆู พ.ศ. 2470 และมีอักษรขอมล้อมรอบตัวเหรียญ ด้านหลังของเหรียญเป็นรูปยันต์ห้าและอักษรขอม เมื่อหล่อเสร็จได้ครบตามจำนวน 70 เหรียญ เท่ากับเลขสองตัวหลังของปี พ.ศ. 2470 แล้วคณะกรรมการจึงนำไปให้หลวงพ่อกล่อมปลุกเสก โดยนำเหรียญใส่ไว้ในบาตร ขณะที่ท่านบริกรรมคาถาเพื่อปลุกเสก ปรากฏเสียงของเหรียญในบาตรกระเด็นกระทบบาตรดังลั่นเหมือนเสียงข้าวตอกแตก โดยชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นเพราะกำลังอำนาจจิตของหลวงพ่อกล่อม นนทะ เพื่อบรรจุไว้ในเหรียญของท่าน

สมพร สวัสดิ์ศรีภักษ์³ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า

นายชม วัฒนะ ซึ่งมีอาชีพเป็นข้าราชการครู ตั้งบ้านเรือนอยู่ที่ตำบลบางใหญ่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งถูกควายไล่ขวิดแทงตามตัวหลายครั้ง แต่ปรากฏว่าไม่ระคายผิวหนังเลยจนกระทั่งในที่สุดได้มีชาวบ้านเข้าไปช่วยเหลือและช่วยกันฆ่าควายตายในที่สุด เหตุที่นายชมถูกควายขวิด

¹อรรถพล สุวรรณโชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 137/9 ถนนสุราษฎร์ - นาสาร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

²พรทิว ทวีสิทธิคุณแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านเลขที่ 148 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

³สมพร สวัสดิ์ศรีภักษ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 247/61 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน

แล้วไม่บาดเจ็บ เชื่อกันว่าเป็นเพราะอิทธิปาฏิหาริย์ของเหรียญหลวงพ่อกล่อม นนทะ ที่นายชมแขวนติดคอ

ส่วนคาถาที่หลวงพ่อกล่อม นนทะ ใช้เป็นประจำและมอบให้กับลูกศิษย์ คือ พระคาถาโองการ พระมหาหวมั่น เล่ากันว่าเวลาท่านบรกรรมพระคาถาบทนี้ ตัวท่านจะสันสะเก็อนไปทั้งร่าง และรูปร่างของท่านจะขยายใหญ่โตยิ่งขึ้น คุณสมบัติของพระคาถาบทนี้กล่าวว่า ใช้ได้สารพัดทางคงกระพันชาตรี ใช้ปลุกเสกพระเครื่องก็ได้ เสกเหล็กก็ได้ เสกของกินได้ สารพัด อยู่คงแก่อาวุธทุกประการ เสกน้ำมันทา เสกฝุ่นทาก็ได้ คงทนยิ่งนัก คาถาดังกล่าวมีเนื้อความต่อไปนี้

โอมนะโมพุทธายะ กุจะกล่าวกำเนิดพระมหาหวมั่น กุจะโยนตัวกูขึ้นไปเป็นกง ไม้ไผ่หัก แผลกเป็นผุยผงทั่วทั้งเมืองสกลชมพู กุจะรำลึกถึงครูกูใครจะสู้กูก็ได้ ครูกูจึงให้กูเล่าพระคาถา พุทธังสรณังคัจฉามิ ธัมมังสรณังคัจฉามิ สังฆังสรณังคัจฉามิ ภควาไชยะมังคะลัง อรหังสุคโต นะโมพุทธายะ วันทะนัง ปาสุอุชา อิศะปะมิ พุทธสังมิ อิศวาสุ นะมะอะอุ อิกะวิตติ วิสุทธิสถะภูโฐ อะสังวิสุโลปุสะพุทะ อรหังสุคโตภควา สังวิธาปุทะยะปะ อาปามะจุปะ ทิมะสังอังขุ ทุสะมะนิ สะระะวิปิสะอะอุ ทุสะนะโส จิเจรุนิ ดันนิพุทติง นะมะนะอะ นอ. กอ นะกะ กอ. ออ. นอ. อะ นะอะกะอัง คัดละมะละ อุมะอะยัง จิปีเสกิ คิเสปิจิ กันหะเนหะ นิระมะหะสะตัง จะกะกะสะ นะมะพะทะ กระมะละ จะอะกะคะ นะมะกะยะ สุตติโมพุทโธภควา สุตติโมธัมโมภควา สุตติโม สังโฆภควา โลกะนาโถมะหิทธิโก นาสังสิโม ยะถาพะลัง จังจังเหยหาย เดชะครูบาธิบาย จึงให้เป็นกำแพงเพชร 7 ชั้นกันคนกู คือพระวิภัทก์ พระสังฆณี พระปรมัตถ อัจฉาจารย์เจ้า จึงให้ใครแก่หอกดาบ แผลนหลาว ธนู ธน้า หังหน้าไม้ ปืนไฟอย่าได้ต้อง ตัวกูเพชรคงคงแก่หอกเหล็กหอกหล่อ หอกข้อเงิน หอกข้อทอง หอกสัมฤทธิ์ กริชทองแดง กงแก่แสงฟ้าฝ่าวัง กงทั้งข้างซ้าย กงทั้งข้างขวา กงทั้งข้างหน้า กงทั้งข้างหลัง กงทั้งนั่ง กงทั้งยืน กงทั้งหลับ กงทั้งตื่น กงทั้งกลางคืน กงทั้งกลางวัน ดรีเพ็ชรคงคงสวาหะ อมเอิกเกริกไตรภพ ตลบบาดาลเหาะทยานบนอากาศ หม่อสุรขยาตมีคัมภักถ์อยู่ระย้อย ฤาษีเร็นชุกช่อนนอนหลับอยู่กลางป่า ทั้งขโมคมาษาทะยายเหาะมาช่วยกู หนุมานหลานพระวิษณุคร ตัปประยุทด้วยอินทระชิด ประสิทธิสรรพางค์ล้างมาร มัดคนได้เอาไปถวายแก่ราพย์เจ้ากรุงลงกา หม่อสุรยักษาจะฆ่ากูก็บ่อมิตาย ด้วยเดชพระนารายณ์จุติลงมาบังเกิด นะโมพุทธายะ ดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภควาเกษามอยู่ทั่วไปในกายตนกู กงดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภควา โลมาขนอยู่ทั่วไปในกายกู กงดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภควานักขาเล็บอยู่ทั่วไปในกายตนกู กงดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภควาทันดาฟันอยู่ทั่วไปในกายตนกู กงดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภควาตะโงหนั่งหุ้มห่อตนกู กงดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภความังสังเนื่ออยู่ทั่วไปในกายกู กงดรีเพ็ชรคงคง อิติปิโสภควานหารูเอ็นอยู่ทั่วไปในกายตนกู กงดรีเพ็ชรคงคง กงด้วยนะโม

พุทธาษะ พุทธังรักษา ธรรมังรักษา สังฆังรักษา บิดารักษา มารดารักษา พระอินทรักษา พระพรหมรักษา ครูบาอาจารย์รักษา อิมังกายาพันธนังอิฏฐามิ"

1.3 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ

นก ชวนตัน¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า ชาวไทยมุสลิมจากจังหวัดปัตตานีได้ถวายเรือให้หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ไว้ใช้เป็นยานพาหนะเดินทางไปปฏิบัติกิจของอุปัชฌาย์ (หากเป็นการเดินทางบกจะนั่งแคร่ให้คนหามไป) ในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่เรือลำนี้มีการนำลงแข่งประลองความเร็วและชนะอยู่เสมอ ท่านให้ชื่อว่า “เรือเจ้าแม่ตะเคียนทอง” เหตุที่เจ้าเรือได้ถวายเรือให้หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ เพราะขณะที่เขาเดินทางกลับจากจังหวัดปัตตานี เพื่อไปปรับญาติพี่น้องมาตั้งรกรากที่กาญจนดิษฐ์ ด้วยเรือลำดังกล่าวนี้ระหว่างทางได้เกิดพายุคลื่นลมแรง จนเรือเกือบล่ม แทบเอาชีวิตไม่รอด เจ้าของเรือจึงได้ตั้งจิตอธิษฐานถึงหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ และบนบานว่าหากพวกของตนปลอดภัยจากการเดินทางครั้งนี้ เมื่อถึงกาญจนดิษฐ์แล้วจะถวายเรือลำนี้ให้หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ กล่าวกันว่าหากผู้ใดไม่รู้จักกาลเทศะไปปีศาจหรืออุจจาระบนเรือ จะเกิดอาการจุกแน่นอาเจียนหมดแรง จนแทบหมดสติต้องจูดรูปเทียนขอขมา จึงจะหายเป็นปกติ ปัจจุบันเรือเจ้าแม่ตะเคียนทองยังเก็บรักษาไว้อย่างดี บนคานข้างอุโบสถวัดวชิรประดิษฐ

นवल ศรีเมือง² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า

ด้วยความที่หลวงพ่อเพชรโปรดปรานหนังตะลุงและมโนราห์ หากมีหนังตะลุงหรือมโนราห์คณะใดผ่านวัดของท่านแล้วไม่ “ลงเครื่อง” เป็นการถวายท่านก่อน โดยผ่านไปแสดงยังที่อื่นเลยนั้น ทุกคณะจะต้องมีอาการปวดท้อง อาเจียนและถ่ายอย่างรุนแรง จนทำให้ไม่สามารถแสดงได้ ต้องเดินทางกลับมาที่วัดเฉงอะ เพื่อลงเครื่องจึงจะไปแสดงต่อที่อื่นได้ แต่ถ้าหากลงเครื่องก่อนแล้วไปแสดงให้ชาวบ้านดู ก็จะสามารถทำการแสดงได้ราบรื่น ไม่มีอะไรติดขัด ดังนั้นในสมัยที่ท่านมีชีวิตอยู่จึงมี

¹นก ชวนตัน ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 134/1 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

²นवल ศรีเมือง ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแคะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

โรงหนังตะลุงสร้างไว้ถาวร เสาหล่อด้วยปูน มุงหลังคาสังกะสี กั้นด้วยฝาไม้เคี่ยม จนทำให้ชาวบ้านแถวนั้นได้มีโอกาสดูหนังตะลุงและมโนราห์กันบ่อย ๆ

ใจ สุทธิบุญ¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า

วัดฉัตรประดิษฐ์ ได้มีพระพุทธรูปปางอุ้มบาตรองค์หนึ่งแกะสลักด้วยไม้สวยงามมาก ใช้สำหรับประดิษฐานบนเรือพนมพระในวันเทโวโรหณะ (วันลากพระ) เดือน 11 ปกติจะใส่ไว้ในตู้แก้วที่วัดชาวบ้านจึงเรียกว่า “พ่อท่านในตู้” พระพุทธรูปองค์นี้มีความศักดิ์สิทธิ์พิสดารมาก คือ เวลาลงเรือพนมพระแล้ว ถ้าผู้ใดแก่งเอาไม้ไปอุดไว้ที่พระบาทของพระพุทธรูปแล้ว ผู้คนที่ทำการลากรถพนมพระจะทะเลาะวิวาทกันไม่เป็นปกติสุข เรื่องนี้ได้ทราบถึงหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ท่านได้พูดเปรย ๆ ว่า “ถ้าทำกันอย่างนั้น ไม้กั้วไฟคงไหม้เสีย” ต่อมาไม่นานเมื่ออัญเชิญพระพุทธรูปนี้ไปประดิษฐานไว้ในตู้แก้วเรียบร้อยแล้ว มีผู้หญิงคนหนึ่งไปแกบน .ตอนกลับล้มดับเทียนจึงเป็นเหตุให้ไฟไหม้พ่อท่านในตู้เป็นถ่านดำ ซึ่งปรากฏเห็นทุกวันนี้ จึงเป็นเหตุที่ทำให้ชาวบ้านเชื่อว่า หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ มีวาจาสิทธิ์

สมพร พัทฒสุนทร² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า

ในสมัยที่หลวงพ่อเพชรยังไม่ได้บวช ได้เดินทางมาค้าขายที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ ถูกพวกโจรจะเข้าไปปล้น แต่เห็นเรือที่ท่านมาด้วยนั้นกลายเป็นหลายลำจนไม่กล้าเข้าไปปล้น ซึ่งเชื่อกันว่าท่านใช้คาถาภายนต์ให้บังเกิดนิมิตดังกล่าว ครั้งหนึ่ง มีเด็กชาย อายุประมาณ 3 ขวบ ตกลงในบ่อน้ำ พ่อแม่ไม่สามารถช่วยขึ้นมาได้จึงรีบไปบอกให้ชาวบ้านมาช่วย อีกทั้งแน่ใจว่าลูกต้องเสียชีวิตแน่นอนเพราะไม่สามารถช่วยให้ขึ้นจากบ่อได้ แต่เมื่อกลับมาปรากฏว่าเด็กชายคนนั้นนั่งเล่นอยู่ที่ปากบ่อ เชื่อว่าเป็นเช่นนั้นเพราะลูกชายแฉวนหรือญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ และอีกครั้งหนึ่ง ลูกชายของนางเนียบรัตนมุสิก ขับรถจักรยานยนต์กลับจากกรุงเทพฯ ระหว่างทางถูกรถยนต์ชน แต่เจ้าตัวปลอดภัย เนื่องจากแฉวนหรือญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ เช่นกัน

¹ใจ สุทธิบุญ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2545.

²สมพร พัทฒสุนทร ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2545.

เทียน สุวรรณจันทร์¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า
ครั้งหนึ่งโจรขึ้นไปขโมยของบนกุฏิของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ โดยไปแอบอยู่ตั้งแต่ใกล้
กำแพง เมื่อค้นหาสิ่งของได้ตามต้องการแล้วจะหนีออก แต่ปรากฏว่าหาทางออกไม่ได้จนสว่าง

อีกครั้งหนึ่งมีชาวบ้านเข้าไปขโมยของของวัด ผู้ขโมยต้องแบกจอบเดินวนเวียนอยู่เป็น
เวลานาน จนหลวงพ่อเพชร อินทรโชติเห็นเข้าจึงบอกว่าให้ทิ้งจอบที่แบกไว้ หลังจากนั้นทำให้ชาว
บ้านผู้นั้นหาทางออกจากวัดได้

นอบ นพรัตน์² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า
สมัยที่หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ยังเป็นฆราวาส ท่านได้ลองวิชาที่ได้เล่าเรียนเรื่อยมา โดย
เฉพาะวิชาอยู่ยงคงกระพัน โดยวางแผนปล้นบ้านคหบดีผู้หนึ่ง บอกให้เพื่อน ๆ รู้ เพื่อต้องการให้
ข่าวนั้นรวดเร็วไปถึงเจ้าของบ้าน พอถึงคืนเดือนมืด ก็ทำทีเข้าไปปล้นบ้านนั้น ถูกพรรคพวกของ
คหบดีไล่ฟันแทง ครั้นเมื่อวิ่งมาถึงบ่อน้ำเห็นจวนตัวหนีไปไม่ทันจึงกระโดดลงบ่อน้ำนั้น พวกคหบดี
จึงใช้อาวุธต่าง ๆ และแหลนหลาวพุ่งใส่ลงไป บ่อน้ำนั้นใจว่าท่านต้องเสียชีวิตแน่นอนแล้วจึงชวนกัน
กลับบ้าน พอรุ่งเช้าชวนกันมาดูที่บ่อน้ำปรากฏว่า ไม่เห็นมีผู้ใดเสียชีวิตอย่างที่คิดไว้

สุธรรม สุทธิชัย³ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า
นายประสาน สว่างศิลป์ เคยเป็นคนขับรถประจำตัวผู้แทนราษฎรคนหนึ่ง มีอยู่วันหนึ่ง
ได้ขึ้นรถขับไปเกือบจะชนกับรถสิบล้อที่วิ่งสวนทางมา เมื่อได้สติก็ใช้มือตบอกรบริเวณที่แขวนเหรียญ
พระหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ แล้วบอกว่าหลวงพ่อช่วยด้วย เป็นที่น่าอัศจรรย์ที่รถทั้งสองคัน หยุด
จอดนิ่งทันทีเหมือนมีใครมาวางไว้ ซึ่งรถทั้งสองคันห่างกันเพียงนิดเดียว

¹เทียน สุวรรณจันทร์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 55
หมู่ที่ 2 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2545.

²นอบ นพรัตน์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 6
ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2545.

³สุธรรม สุทธิชัย ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 151
หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2545.

นายสุนทร เปรมปรีดาร์ักษ์ สมัยเป็นตำรวจอยู่ที่กรุงเทพฯ พักอยู่กับเพื่อน 2 คน วันหนึ่งรู้สึกตัวว่าเหรียญหลวงพ่อปะพร อินทร์โชติ ที่แขวนคออยู่หายไป จึงจู่จู่ไปเทียบอธิษฐานถึงหลวงพ่อปะพร อินทร์โชติว่า คนที่เอาเหรียญหลวงพ่อปะพรไป "อย่าได้ไปที่ไหน" ด้วยความมั่นใจว่าคงเป็นเพื่อนผู้นั้นเอาไปจึงตามเพื่อนไปที่สถานีรถไฟหัวลำโพงก็เห็นเพื่อนคนนั้นนั่งอยู่ที่หัวลำโพงไม่ได้ไปไหน เมื่อถามหาความจริง ปรากฏว่าเพื่อนคนนั้นเป็นผู้เอาเหรียญหลวงพ่อปะพรไป แต่ว่าเมื่อถึงหัวลำโพงก็เดินวนอยู่หลายรอบหาทางไปไม่ถูก จนนายสุนทรไปพบ และได้เหรียญนั้นกลับคืนมา

ทหารผ่านศึกเวียคนาม (รุ่นจงอางศึก) ชาวกาญจนดิษฐ์คนหนึ่งเล่าให้ฟังว่า มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ออกลาดตระเวนตามปกติมีเพื่อนที่ไปด้วยกัน 7 – 8 คน ถูกทหารเวียคนามซุ่มยิงเสียชีวิตหมดทุกคน เหลือแต่เขาเพียงคนเดียว ด้วยมั่นใจว่าเป็นเช่นนั้น เพราะเขาแขวนเหรียญหลวงพ่อปะพร อินทร์โชติ โดยก่อนออกลาดตระเวน จะอธิษฐานให้หลวงพ่อปะพร อินทร์โชติ คู่คุ้มครองทุกครั้งจึงทำให้ฝ่ายตรงข้ามมองไม่เห็น

พ.ศ. 2543 นายพิศิษฐ์ จันทนานนท์ ทำงานหมวดการทางมะขามเตี้ย ขับรถไปตกเขาช่วงกะปาง – ควนหนองหงส์ รถเสียหลักพลิกคว่ำตกลงมาหลายตลบ แต่เขาไม่ได้รับอันตรายเนื่องจากแขวนเหรียญหลวงพ่อปะพร อินทร์โชติจากเหตุการณ์ดังกล่าว จึงทำให้เชื่อว่า หลวงพ่อปะพร อินทร์โชติ มีความศักดิ์สิทธิ์ในการคุ้มครองรักษาแคล้วคลาด

รา เขียมวัชระ¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อปะพร อินทร์โชติ ว่า

เมื่อครั้งหลวงพ่อปะพร อินทร์โชติอาศัยอยู่ที่วัดไทร เกิดพายุใหญ่ท่านมีความเป็นห่วงว่าพระอธิการแดงซึ่งเป็นเจ้าอาวาสวัดไทรที่ท่านได้มาฝากตัวอยู่นั้นจะเกิดอันตราย จึงได้ออกจากกุฏิที่อยู่เพื่อไประวังดูแลท่าน แต่บังเอิญในขณะที่เดินเข้าไปใกล้ต้นมะขามใหญ่ ต้นมะขามต้นนั้นได้ล้มลงทับจนตัวของท่านจมอยู่ในดินครั้นรุ่งขึ้นพายุสงบแล้ว ชาวบ้านจึงพากันไปดูในวัด และได้พบว่าท่านถูกต้นมะขามใหญ่ทับร่างอยู่จึงช่วยกันขุดดินและช่วยท่านออกมา ปรากฏว่าท่านมิได้รับบาดเจ็บอะไรเลย ตั้งแต่นั้นมาชาวบ้านเหล่านั้นจึงพากันกราบไหว้และนับถือท่านสืบต่อมาจนถึงทุกวันนี้

¹รา เขียมวัชระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6/1 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแคะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545.

1.4 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ

พระครูโกวิทนวกการ¹ เจ้าอาวาสวัดพุนพินใต้ และเจ้าคณะตำบลท่าข้าม เขต 1 ผู้ซึ่งเคยเป็นศิษย์ของหลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ ว่า หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ มีความพิเศษอยู่ในตัวท่านเอง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของท่าน ในสมัยที่ท่านบวชต้องเดินจากบ้านเกิด ที่บ้านต่าหนักไผมายังวัดม่วงซึ่งต้องผ่านป่าอยู่เป็นประจำ ครั้งหนึ่งเดินผ่านต้นไม้ใหญ่ แล้วมีกิ่งไม้หักลงมาขวางหน้าท่าน เมื่อพิจารณาดูตามกิ่งไม้นั้น ก็พบว่า มีอักขระอยู่ซึ่งตั้งแต่ท่านได้ไม้นั้นมาก็มีความสามารถทางวิชาคมที่เกรงกลัว ครั้นเมื่อท่านมรณภาพ กิ่งไม้ก็หายไปด้วยส่วนป่าของพระครูโกวิทนวกการ ได้เล่าให้ท่านฟังว่า มีงูเห่ายาวประมาณหนึ่งวา ขึ้นไปบนบ้านหลังหนึ่ง ซึ่งคนโบราณถือว่าเป็นอาถรรพณ์ที่ไม่ดี เมื่อไปบอกหลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ ท่านได้ให้ศิษย์ของท่านมาทำพิธีบวงสรวงให้ โดยได้ทำถึง 2 ครั้ง งูเห่าตัวนั้นก็ยังไม่จากไปไหน พอครั้งที่ 3 งูเห่าได้ขึ้นไปบนบ้านอีก ครั้นนี้งูเห่าได้ขีดตัวเอากระบวยตักน้ำคนน้ำในไหจนเจ้าของบ้านตื่น หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ จึงมาจับงูเห่าตัวนั้นไปปล่อยด้วยตนเอง ตั้งแต่นั้นมาก็ไม่มีใครเห็น งูเห่าตัวนั้นอีก ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่า “หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ รู้ภาษาสัตว์”

หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ มีคุณลักษณะพิเศษกว่าผู้อื่นอยู่หลายประการ ทำให้ชาวบ้านเชื่อว่าท่านศักดิ์สิทธิ์ คือ เก่งในทางรักษาอาการป่วยไข้ โดยเฉพาะผู้ที่ถูกผีไม้ เช่น ผีไม้ตะเคียน ผีไม้หลุมพอง โดยจะมีอาการบวมพองถึงขั้นเป็นแผลเปื่อยเน่า ท่านจะรักษาด้วยการใช้สมุนไพรและคาถา และคนป่วยไปหาท่าน ท่านจะสามารถบอกได้ว่าไปทำอะไรมา มีสาเหตุจากอะไร ทำให้คนที่ถูกของถูกคุณไสยต่าง ๆ มารักษากับท่านแล้วหายกันเป็นจำนวนมาก โดยคนโบราณถือเจ้าถ้อยผี เชื่อกันว่าทุกที่ทุกแห่งมีผู้คุ้มครองปกป้องรักษา หากทำไม่ดีจะถูกผีทำหรือผีเข้า เมื่อมาหาหลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ ท่านจะถาม แล้วผีก็จะตอบเองว่าเป็นเพราะอะไรจึงมาเข้าคนนั้น ท่านจะขอให้ออกไป หากต้องการอะไรก็ให้บอกมา ทางญาติของผู้นั้นเมื่อฟังแล้วหากทำให้ได้ก็จะบอกว่าตกลง อาการผีเข้าก็จะหายไป

¹พระครูโกวิทนวกการ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพุนพินใต้ ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2545.

สมพร สวัสดิ์ศรีภักษ์¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ ว่า

หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ ได้นั่งฉมนติดตามมหาหลวงพ่อกัด เจ้าอาวาสวัดเขาศรีวิชัย ตำบลวัดเขาศรีวิชัย อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งวัดนี้มีความสำคัญมากเพราะบริเวณที่ตั้งวัดมีภูเขาลูกย่อม ๆ ลูกหนึ่ง เรียกว่าเขาศรีวิชัยเป็นแหล่งที่พบหลักฐานทางด้านโบราณคดีหลายอย่าง บนยอดเขาลูกนี้เมื่อก่อนเคยมีเทวสถานตั้งอยู่ มีเทวรูปประดิษฐานอยู่อย่างน้อย 1 องค์ คือ พระนารายณ์ศิลาสวมหมวกแขกทรงกระบอกคาดผ้าเฉียง ขนาดสูง 1.69 เมตร สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพได้โปรดให้นำไปเก็บรักษาไว้ที่กรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังพบลูกปัดโบราณบนยอดเขามากมายใกล้เคียงกับเทวสถาน ส่วนเชิงเขาทางด้านหลังชาวบ้านจุดพบเทวรูปพระนารายณ์ศิลาอีกองค์หนึ่ง ไม่มีเศียรสูง 40 เซนติเมตร เป็นเทวรูปรุ่นเดียวกันและมีลักษณะคล้ายกัน ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาตินครศรีธรรมราชและยังปรากฏเนินดินสูง คล้ายกับเป็นที่ตั้งโบราณสถานและเศษชิ้นส่วน ซึ่งชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นที่สิงสถิตของภูตผี วิญญาณต่าง ๆ โดยปัจจุบันก็ยังคงสร้างความน่าเกรงขามให้แก่ผู้คนอยู่พอสมควร โดยในครั้งนั้น หลวงพ่อกัด ได้ลงมาจากหน้าเขาพระนารายณ์ไปอยู่ที่โรงธรรม แต่ไม่มีผู้ใดพบเห็นท่าน ศิษยานุศิษย์ได้ช่วยกันติดตามหาอย่างไรก็ไม่พบ ใช้เวลาติดตามหาถึง 4 วัน หลวงพ่อกัดเองก็ไปไหนไม่ถูกเช่นกัน เสมือนหนึ่งมีใครมาปิดทางออกไว้ ศิษย์ของหลวงพ่อกัดจึงได้นิมนต์ให้หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ มาช่วยแก้ไขจนหลวงพ่อกัดพ้นออกมาจากอำนาจเร้นลับนั้นได้

นอกจากนั้นยังมีการเล่าต่อกันมาว่า บางครั้งหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ ก็ขยายตัวให้สูงใหญ่จนศีรษะจรดเพดานกุฏิ หากมีอารมณ์ดีสบายใจขึ้นมาจะขยายตัวสูงใหญ่จนเดินเข้าออกประตูกุฏิไม่ได้ จึงถามลูกศิษย์ว่า มาช่วยหรือ

วันหนึ่งได้มีคนคิดจะขโมยสิ่งของมีค่าของหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ ซึ่งตั้งไว้ข้างที่นอน เมื่อย่องเข้าไป ไม่ทราบที่ท่านล่วงรู้เหตุการณ์หรือกำลังฝึกฝนวิทยาคมอยู่ ปรากฏว่าตัวของหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ กำลังพองขยายใหญ่ขึ้น จนผู้นั้นตกใจกลัวแล้วไม่กล้าเข้าไปใกล้ ต่อมาภายหลัง ขโมยผู้นี้ได้เล่าเรื่องตอนที่คิดจะย่องเข้าขโมยทรัพย์สินในกุฏิหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉ แล้วประสบเหตุการณ์ดังกล่าวให้ นายจันทร์ ธรรมบำรุง อดีตผู้ใหญ่บ้าน ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานีฟัง

¹สมพร สวัสดิ์ศรีภักษ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 247/61 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2544

สำหรับวิชาขยายตัวสูงใหญ่ มีศิษย์ที่เรียนแล้วสามารถทำได้ คือหลวงพ่อบุญสมุห์แดง นันทสโร
วัดนันทราม อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

หลวงพ่อบุญ สุวัฒน์ สามารถที่จะกำบังกายล่องหนหายตัวได้ วิชาที่ท่านได้ทำให้ปรากฏ
แก่ศิษย์ตลอดจนผู้ที่ได้ไปพบท่านเป็นประจำ บางครั้งท่านสบายใจนั่งสนทนาอยู่สนุก ๆ แล้วก็หาย
ตัวไปและ นายว่อง สนธิหัตถกร ได้เล่าให้ฟังว่า คนแก่ๆ สมัยก่อนเล่าว่า สมัยหลวงพ่อบุญ สุวัฒน์
ยังเป็นหนุ่ม ๆ ศึกษาวิชาอาคมกับอาจารย์ซึ่งมีอยู่หลายรูป ในจำนวนนั้นมีอยู่รูปหนึ่งได้ถ่ายทอดวิชา
ต่าง ๆ ให้เช่น วิชาล่องหนหายตัว เมื่อหลวงพ่อบุญได้ร่ำเรียนวิชาต่าง ๆ สำเร็จแล้วพระอาจารย์ของ
ท่านได้เข้าไปอยู่ในห้อง และบอกกับหลวงพ่อบุญ สุวัฒน์ว่า ให้ปิดประตูใส่กุญแจให้ดี บัดนี้ถึง
เวลาที่จะไปแล้ว ฉะนั้นถ้าใส่กุญแจไม่ดีก็จะหนีจากไป ให้ปิดประตูให้ดี หลวงพ่อบุญ สุวัฒน์
ได้วิงวอนอาจารย์ก็ไม่ยอม ในที่สุดหลวงพ่อบุญจัดการปิดประตูใส่กุญแจไว้อย่างดี เมื่อเปิดออกมา
ปรากฏว่า พระอาจารย์ของท่านได้หนีหายสาบสูญไปตั้งแต่นั้น นอกจากนั้นพระอาจารย์ของหลวงพ่อบุญ
สุวัฒน์ ยังมีวิชาที่ใช้รักษาผู้ที่ถูกงูพิษกัด แบบพิสดารไม่เหมือนผู้ใด ที่ได้รับการถ่ายทอดมาคือ
ถ้าผู้ใดถูกงูพิษกัดแล้วไปขอรักษา หลวงพ่อบุญ สุวัฒน์ จะเสกเบ็ชชวาสองตัวแล้วโยนขึ้นไปกลาง
อากาศ เบ็ชชวาตัวนี้จะหายกลับไปกับตา สักครู่หนึ่งจะมีงูตัวที่กัดผู้มารับการรักษาตกลงมาตรงหน้าท่าน
โดยมีเบ็ชชวาประกบมาสองตัวทั้งด้านซ้ายและขวาของตัวงู จากนั้นท่านจะใช้เวทมนตร์คาถาบังคับงูพิษ
นั้นให้เลื้อยเข้าไปคูดพิษจากบาดแผลผู้ที่ถูกงูพิษกัดนั้นออก หลังจากนั้นผู้ป่วยก็จะพ้นจากอันตรายของ
พิษร้ายจากงูตัวนั้น

1.5 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อบุญสมุห์เพชร วชิโร

สมพร สวัสดิ์ศรีรักษ์¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อบุญสมุห์เพชร วชิโร ว่า
ครั้งหนึ่ง สมเด็จพระพุทธฉายาจารย์ (โสม) อดีตเจ้าอาวาสวัดสุทัศน์ (ดำรงตำแหน่ง
ระหว่าง พ.ศ.2489 - 2505) เมื่อครั้งยังเป็นสามเณร พระชยาภิวัฒน์สุภัทรสังฆปาโมกข์ (หนู) ได้พา
ท่านไปเกาะสมุย พร้อมด้วยพระเณรและชาวบ้านอีกหลายคน ขณะนั่งเรือ ในเวลากลางคืน เกิด

¹สมพร สวัสดิ์ศรีรักษ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 247/61
ถนนการุณราชฤทธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน
พ.ศ. 2544.

พายุใหญ่ ท้องทะเลมืดมิดไปหมด มองดาวก็ไม่เห็น ไม่มีอะไรเป็นที่สังเกตในการเดินเรือ ในสภาวะดังกล่าว ทำให้ผู้คนไขว่คว้าหาที่พึ่งทางใจ ต่างก็อธิษฐานขอให้หลวงพ่อพេชรช่วยคุ้มครองให้รอดปลอดภัยกันแทบทั้งลำ ในที่สุดคลื่นได้หอบเอาเรือขึ้นไปกระแทกกับพื้นทราย ห่างจากน้ำ 2-3 วา โดยไม่มีผู้ใดได้รับอันตรายรุ่งเช้าจึงทราบว่าเป็นเรือมาถึงหาดโจรคร่ำ ที่เกาะสมุย

ครั้งหนึ่ง หลวงพ่อพេชร วชิโรได้เรียกกระคมคนให้มาช่วยกันทำงานที่วัดอัมพวัน หลังจากผู้คนจำนวนมากได้ช่วยกันทำงานสำเร็จแล้ว ก็ได้มีการเสนอให้นำควายมาชนกัน เพื่อจะได้คู่เป็นการบันเทิงใจ และผ่อนคลายอารมณ์ หลวงพ่อพេชร วชิโร ทราบเรื่องแล้ว ก็ได้ห้ามปรามแต่ประการใด เพียงแต่ขอให้ชะลอไว้ก่อนอย่าเพิ่งปล่อยควายให้ชนกัน รอให้ท่านกลับมาก่อน แล้วท่านก็เข้าไปในอุโบสถ สักครู่หนึ่งก็ออกมาพร้อมกับขันน้ำมันตีใบหนึ่ง แล้วท่านก็มอบขันน้ำมันตีให้คนนำไปให้เจ้าของควายทั้งสองตัว เพื่อให้ควายกินหรือประพรมตามตัวควาย ครั้นกระทำตามจํานงของหลวงพ่อพេชร วชิโรแล้วเจ้าของก็จัดการปล่อยควายให้ชนกัน ซึ่งตามธรรมเนียมนั้น เมื่อปล่อยสายสนตะพายควายทั้งคู่ย่อมวิ่งเข้าหากันอย่างดุร้ายหิวปะทะหัว เขากระทบเขาดังลั่นไปทั่วปริมณฑล แต่ในวันนั้นการณ์กลับต่างกัน ควายทั้งคู่วิ่งเข้าหากัน พอถึงตัวก็ได้ปะทะเขา หัวมิได้ต่อหัว แต่ต่างตัวต่างเข้าไปดอมดมซึ่งกันและกัน บางทีก็ใช้ลิ้นเลียกันผิควิสัยที่ควายถึกคึกคะนองจะแสดงความเป็นมิตรไมตรีต่อควายแปลกหน้าได้อย่างไม่น่าเชื่อ และผิควิสัยของควายถึก

ไสว เกียรตินันท์ กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์กับความเชื่อที่มีของหลวงพ่อพេชร วชิโร ว่า นายบุญรับ บุญทองกุล อดีตผู้ใหญ่บ้านผู้เป็นเล่าว่าเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสเกาะพะงัน มีชาวบ้านมาบอกท่านว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว กำลังจะเสด็จมาที่วัดอัมพวัน หลวงพ่อพេชรท่านจึงบอกชาวบ้านผู้นั้นไปว่าโบสถ์ยังซ่อมไม่เสร็จ พระองค์ไม่เสด็จมาแน่นอน เมื่อเรือพระที่นั่งจะเข้าเทียบท่าที่อ่าววกคุ่ม ปรากฏว่าเกิดลมพัดพาเรือพระที่นั่งออกไปจนไม่สามารถเสด็จมายังวัดอัมพวันได้

¹ไสว เกียรตินันท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

อบ พรหมสนธิ¹ กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์กับความเชื่อที่มีของหลวงพ่อเพชร วชิโร ว่า
 ในสมัยที่หลวงพ่อเพชร วชิโร ยังมีชีวิตอยู่นั้นท่านได้รับนิมนต์ไปที่วัดโพธิ์ ตำบลบ้านใต้
 โดยมีนายหวด ลืมกุล ผู้เป็นลูกศิษย์ติดตามไปด้วย ครั้นเมื่อถึงเวลากลับวัดอัมพวัน บังเกิดฝนตั้งเค้า
 ทำท่าจะตกหนัก นายหวดจึงได้นิมนต์ให้หลวงพ่อเพชร วชิโร ให้รีบเดินกลับวัด ท่านก็บอกว่าฝนจะ
 หลีกทางให้เองไม่ต้องรีบ หากจะห้ามฝนไม่ให้ตกก็เป็นเรื่องที่ฝืนธรรมชาติ แล้วท่านก็เดินไปเรื่อย ๆ
 จนกระทั่งฝนตกหนัก ปรากฏว่าในระหว่างทางที่เดินไปนั้น ฝนตกลงมาเฉพาะทางด้านซ้ายมือและ
 ทางขวามือเท่านั้น ส่วนบริเวณตรงกลางทางที่ท่านเดินไปฝนไม่ตก และด้านหลังปรากฏฝนตกตาม
 หลังมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งถึงวัดอัมพวัน ทำให้ทั้งหลวงพ่อเพชร วชิโร และนายหวดไม่เปียกฝน

1.6 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อจ้อย จูตบุญโญ

พัชรี เอกทัศน์² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อจ้อย จูตบุญโญ ว่า
 โดยปกติแล้ว ปลาโลมาจะไม่เข้ามาภายในบริเวณน้ำตื้น นอกจากจะผิมน้ำผิวดอากาศ
 อย่างไม่อย่างหนึ่ง เนื่องจากปลาโลมาเป็นสัตว์น้ำตัวโตไม่ชอบอยู่ในน้ำตื้น แต่ครั้งหนึ่งปลาโลมา
 เข้ามาปรากฏตัวภายในบริเวณแหลมทวด ซึ่งอยู่ใกล้ ๆ กับวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ การปรากฏตัวคำพูด
 คำว่าวายเป็นเวลานานคล้ายกับการแสดงในท่าทางต่าง ๆ ของสัตว์น้ำประเภทนี้เป็นที่อัศจรรย์ยิ่ง
 จากนั้นก็ได้หายไปทะเลลึก โดยเชื่อกันว่าหลวงพ่อจ้อย จูตบุญโญ ได้สั่งแดงการใช้พลังจิตกำหนด
 โดยท่านได้ใช้พลังจิตเรียกปลาโลมาเข้ามาจนถึงบริเวณแหลมทวดซึ่งห่างจากวัดเขาล้านเพียงนิดเดียว
 หลังจากชมกันเป็นขวัญตาแล้ว ท่านได้จูงจิตให้ปลาว่ายน้ำไปทางทะเลหายไป

¹อบ พรหมสนธิ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

²พัชรี เอกทัศน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 312 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.

เมื่อ พ.ศ. 2507 ขณะที่ผู้เล่ากำลังสร้างบ้านใหม่ แต่ปรากฏว่าขาดเงินค่ากระเบื้องมุงหลังคาจำนวน 30,000 บาท ซึ่งจำเป็นจะต้องหามาซื้อกระเบื้องให้ได้ มิฉะนั้นบ้านจะต้องค้างสร้างไม่เสร็จช่างที่จ้างมาก็คอยวัสดุ จะทำงานต่อไปก็ไม่ได้ ขณะนั้นรู้สึกสับสนไปหมดไปหาใครก็คิดว่าคงไม่มีใครช่วย เมื่อนึกถึงหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ซึ่งขณะนั้นท่านได้เมตตาอุปการะบุตรของผู้เล่าอยู่ ผู้เล่ากับสามีจึงไปหาท่าน เมื่อไปถึงก้มลงกราบพองเอนหน้าขึ้นมาท่านก็ โยนเงินที่มัดด้วยยางของให้ โดยผู้เล่ายังไม่ทันจะเอ่ยว่าอะไร และเมื่อนับดูในภายหลังปรากฏว่าเป็นเงินจำนวน 30,000 บาท ตามที่ต้องการพอดี จึงเชื่อว่าท่านมีญาณที่ทำให้รู้จิตของผู้อื่น

เป็น นุ่นสังข์¹ กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ว่า

มีอยู่ครั้งหนึ่งที่ นายประยูร ชุนหลัก เกิดนึกสนุกขึ้นมาแอบขึ้นไปนอนบนแคร่ ที่หลวงพ่ोज้อยนั่งอยู่เป็นประจำ ทำให้เกิดอาการชักตาค้างขึ้นมา หลวงพ่ोज้อยกลับมาที่เลยบอกว่า "หายตะ (หยุดชักเถอะ)" นายประยูรก็มีอาการปกติทันที

หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ท่านเป็นพระที่มีพลังจิตสูงจนเป็นที่เลื่องลือไกล ครั้งหนึ่งมีผู้เป็นโรควิกลจริต (เสียดสติ) มีอาการเพ้อคลั่ง บางครั้งก็มีอาการเลื่อนลอยไม่มีสติ คิดว่าจะทำอะไรก็ทำทุกคนที่พบเห็นลงความว่า "บ้า" บรรดาญาติพี่น้องของผู้ป่วยพยายามที่จะรักษาให้หายจากอาการดังกล่าวไม่ว่าใครจะบอกว่ามีพระดีที่ไหนก็นำไปขอให้เขารักษาแต่ก็ไม่เป็นผล เมื่อได้ข่าวว่าหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ มีความรู้ความสามารถในทางด้านนี้ จึงได้พากันมาขอความเมตตาจากท่าน โดยหลังที่ท่านทำการรักษาให้เพียงไม่กี่วัน อาการเพ้อคลั่ง ต่าง ๆ ก็ค่อย ๆ ทุเลาและหายไปที่สุดในเรื่องการรักษาโรคต่าง ๆ นั้น หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ท่านมีความรู้และเคยเป็นแพทย์แผนไทย เคยรักษาโรคภัยไข้เจ็บชนิดร้ายแรง เช่น ไข้ป่า (มาลาเรีย) โรคพิษสุนัขบ้า โรควิกลจริต ล้วนแต่หายสิ้นท่านมีความชำนาญในการปรุงยาด้วยสมุนไพร เพื่อนำมารักษาโรคแต่ละอย่างโดยเฉพาะ นอกจากนี้ยังได้อาศัยจิตที่มีสมาธิเกิดพลังอย่างมหาศาล ส่งไปรักษาโรคภัยไข้เจ็บของคนป่วย หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ มีวิธีการในเรื่องการปราบผีที่ต่างไปจากผู้อื่นคือ มิใช่จะปราบชนิด เช่น หม่า หรือข่มขู่อันตราย บังคับ ท่านจะอาศัยจิตอันได้อบรมมาดีแล้ว มีความแน่วแน่กล้าหาญเป็นพื้นฐาน จากนั้นท่านก็ได้ตั้งสัจจะ อธิษฐานยกเอาความดีงามมีศีลอันบริสุทธิ์ เป็นสักขีพยาน อ้างถึงบุญกุศลที่ท่านได้สร้างได้

¹เป็น นุ่นสังข์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.

กระทำมามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เป็นที่พึ่งที่ระลึกถึง แล้วทำจิตให้สงบเย็นลงสู่ฐานสมาธิ และแสดงธรรมเทศนา ซึ่งเหตุของบุญกุศลซึ่งทางแห่งความสุข ไม่ทุกข์เดือดร้อนแก่วิญญาณทั้งนั้น จากนั้นก็ชี้เหตุของบาป วัฏฏะของกรรมให้เห็นชัดว่า สัตว์ที่ล่วงทุกข์ตกนรกหมกไหม้ทำร้ายบุคคลอื่นให้เจ็บป่วยเดือดร้อน ก็ต้องผจญกับกรรมที่ได้สร้างไว้ มีแต่ทุกข์เวทนาต้องรับโทษทัณฑ์ ไม่ได้พบกับแสงสว่าง ไม่ได้ผุดไม่เกิด เป็นเหตุให้ลืมหืม ลืมชาติของตนเอง ลืมทุกสิ่งทุกอย่างแม้กระทั่งความดีงาม เมื่อหลุดพ้นออกจากความเป็นสัตว์นรกแล้วก็ต้องไปเสวยชาติเป็นสัตว์เดรัจฉาน เพราะจำชาติไม่ได้ เมื่อสัตว์ทั้งหลายได้รับรู้ตามความจริงนี้แล้ว ก็จงละถอนความยึดมั่นอุปาทาน นั้นเสียจะได้สดับฟังพระขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต่อไป การแสดงธรรมให้วิญญาณภูตผีปีศาจนั้นฟัง เป็นวิธีปราบอย่างนุ่มนวล ครั้นเมื่อได้ฟังแล้ว ก็จะคลายความยึดมั่นยอมรับความเป็นจริง ถ่ายถอนออกจากร่างที่สิงอยู่นั้นไปอย่างสิ้นเชิง

1.7 ความเชื่อที่เล่าสืบต่อกันเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดัง ดิสโส

คิด ชูจันทร์¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

เมื่อตอนที่อายุ 30 ปี บิดาของผู้เล่าคือ นายชม โอหารส และนายหิภัก ใจชื่อ ไปไถนา ได้เห็นหลวงพ่อดัง ดิสโส แสดงปาฏิหาริย์เหาะจากบ้านนาผล ตำบลหน้าเมืองไปลงที่บ้านน้ำรอบ เมื่อมีโอกาสจึงได้ถามหลวงพ่อดัง ดิสโสว่าเมื่อวานตอนเช้าท่านมาจากไหน หลวงพ่อดัง ดิสโสบอกว่าไปนิมิตบาทมา นายชมจึงถามต่ออีกว่าท่านเหาะมาหรือ หลวงพ่อดัง ดิสโสตอบว่า คนที่เจริญสมาธิจนแก่กล้าแล้วยิ่งกว่านั้นก็ทำได้

ครั้งหนึ่งในการชักพระน้ำเดือน 11 จากเกาะมัดสุ่ม ไปเกาะเตน ซึ่งมีหลวงพ่อดัง ดิสโส นำไปนั้น เมื่อไปถึงครึ่งทางเกิดมีฝนตกไล่ตามหลังขบวนชักพระไปทั้ง ๆ ที่ในเวลานั้นมีลมพัดสวนมาจากทางทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก ซึ่งชาวบ้านเรียกว่า “ลมพัทยา” โดยชาวบ้านเชื่อว่าหากไม่ใช่อำนาจจิตที่เหนือธรรมชาติของหลวงพ่อดัง ดิสโส แล้วฝนจะต้องตกลงมาที่ขบวนชักพระแน่นอน

¹คิด ชูจันทร์. ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 44/2 หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.

พระครูธีรบุญญากร¹ เจ้าอาวาสวัดแหลมสอ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดัง คิสโส ว่า

ที่เกาะรูเหล็กหรือตะเหล็กซึ่งหลวงพ่อดัง คิสโส มักชอบไปค้างจำวัดอยู่ที่นั่น มีถ้ำเรียกว่า ถ้ำพรานวัด จะมีงูจงอางขนาดใหญ่นอนอยู่ภายในถ้ำ ส่วนหลวงพ่อดัง คิสโส จะนอนนอกถ้ำ ก่อนจำวัดท่านจะนั่งสมาธิแล้วบอกว่า ต่างคนต่างอยู่อย่ามาเบียดเบียนกัน พอท่านล้มตัวลงนอน งูก็เลื้อยผ่านบนตัวท่านไป ท่านเล่าว่าสัตว์พวกนี้กลั่นแกล้งสาบมาก

ขณะที่หลวงพ่อดัง คิสโสกับนายอิมลูกศิษย์ พักอยู่ที่เกาะรานั้น เช้าวันหนึ่ง นายอิมซึ่งหน้าที่คอยหุงข้าวถวายท่าน ได้บอกกับท่านว่าข้าวสารที่เตรียมมาหมดแล้ว ท่านก็บอกไม่เป็นไร แล้วก็เดินจากไป ในขณะเดียวกันได้มียายเจียม ซึ่งทำไร่ทำสวนอยู่ที่เกาะราก็ได้นำอาหารมาถวายหลวงพ่อดัง คิสโส เมื่อท่านกลับมาจึงบอกนายอิมว่าไปรบกวนเขาทำไม ท่านไปบิณฑบาตได้ข้าวมาเต็มบาตรแล้ว ทั้งที่นายอิมก็ทราบว่าเป็นเกาะรามีแต่เพียงบ้านยายเจียมและหากท่านไปบิณฑบาตที่อื่นก็ต้องใช้เรือใช้เวลาเดินทางเป็นชั่วโมง แต่ท่านหายไปเพียงเดี๋ยวเดียวเท่านั้น

แสนดี เบญจพงศ์² ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดัง คิสโส ว่า

ครั้งหนึ่งหลวงพ่อดัง คิสโส นั่งอยู่ที่ศาลาบ้านหัวถนน มีชาวบ้านคนหนึ่งถามท่านว่า ท่านจะไปไหน ท่านบอกว่าจะไปอำเภอขนอม ชายผู้นั้นจึงชวนท่านให้โดยสารเรือไปขนอมพร้อมกัน ท่านก็บอกว่าไปก่อนเถิด เดี่ยวจะไปเอง เมื่อเรือของชายผู้นั้นเข้าจอดที่ท้องโตนค อำเภอขนอมก็พบว่าท่านนั่งอยู่ที่ท่าเรือแล้ว ซึ่งเป็นไปไม่ได้ว่าในสมัยนั้น ท่านจะโดยสารยานพาหนะใดเดินทางไปได้เร็วจนถึงก่อน

¹พระครูธีรบุญญากร ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดแหลมสอ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.

²แสนดี เบญจพงศ์ ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 395/36 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

สุรางค์ จารุมะกร¹ ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

ในปี พ.ศ. 2518 นายคำ สมวงศ์ ผู้เป็นลุงได้นิมนต์หลวงพ่อดัง ดิสโสไปฉันเพลที่บ้าน ตำบลมะเร็ด ซึ่งมักจะนิมนต์ให้ท่านรับฉันอาหารที่บ้านอยู่บ่อย ๆ โดยในครั้งนั้นถ่ายภาพหลวงพ่อดัง ดิสโสไว้แต่ปรากฏว่า เมื่อล้างฟิล์มแล้วไม่ปรากฏภาพหลวงพ่อดัง ดิสโส ทั้ง ๆ ที่ภาพอื่น ๆ ในเหตุการณ์เดียวกันติดชัดจนหมดทุกภาพ ต่อมาได้ถ่ายภาพอีกครั้งหนึ่งแต่เมื่อนำไปล้างก็ปรากฏเช่นครั้งแรก และในครั้งที่สามได้ขออนุญาตท่านให้ช่างภาพคนเดิมถ่ายอีกครั้ง ปรากฏว่าครั้งนี้สามารถถ่ายภาพหลวงพ่อดัง ดิสโสได้สำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับที่สมพร สวัสดิ์ศิริภักย์² กล่าวไว้พอสรุปว่าหลวงพ่อดัง ดิสโส มีความอัศจรรย์อยู่ประการหนึ่งคือ มักจะถ่ายภาพไม่ติดหากไม่ขออนุญาต ท่านก่อน

เขียน ทองเรือง³ ผู้เป็นหลานของหลวงพ่อดัง ดิสโส ได้กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

ชาวเกาะสมุยมานมัสการหลวงพ่อดัง เพื่อขอให้ท่านบอกหอยให้เนื่องจากได้ไปหาหลวงพ่อดังลาจากาสีทรี ที่วัดสวนขัน อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยหลวงพ่อดังได้บอกกับชาวเกาะสมุยผู้นั้นว่า ที่เกาะสมุยก็มีพระดีไม่ต้องมาหาท่านก็ได้

ในการสร้างพระเครื่อง เหรียญหลวงพ่อดัง ดิสโสเพื่อหาทุนมาสร้างเจดีย์วัดแหลมสอ เมื่อได้งบประมาณเพียงพอต่อจำนวนที่ต้องการแล้ว หลวงพ่อดัง ดิสโส ได้บอกกับคณะกรรมการวัดผู้หนึ่งว่าเหรียญที่ทำมาเพียงพอแล้วไม่ต้องทำอีก เพราะท่านทราบว่ากรรมการวัดผู้นั้นนำเอาเหรียญหลวงพ่อดังออกจำหน่ายหารายได้ไว้ใช้เอง แต่ปรากฏว่า กรรมการวัดนั้นก็ยังคงดำเนินการเอาเหรียญออกมาจำหน่ายอยู่เรื่อย ๆ จนในที่สุดก็ได้รับอุบัติเหตุถึงกับนิ้วด้วน

¹สุรางค์ เกิดอุดม ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1/119 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

²สมพร สวัสดิ์ศิริภักย์ "หลวงพ่อดัง ดิสโส เกาะสมุย", ลานโพธิ์, 121 : 9. 10 มีนาคม 2521. หน้า 7 - 13.

³เขียน ทองเรือง ผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1/10 หมู่ 5 ตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

การุณ ศรีฟ้า¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า
 เล่ากันว่า ในการสร้างเจดีย์วัดแหลมสอ ชาวบ้านต้องช่วยกันไปขนหินปะการังมาถมบริเวณ
 ชายหาดให้สูงขึ้นพ้นระดับน้ำทะเล ชาวบ้านช่วยกันขนจนเหน็ดเหนื่อยก็ยังสูงไม่พอกับระดับที่
 ต้องการ แต่หลวงพ่อดัง ดิสโสก็บอกกับชาวบ้านว่า เพียงพอแล้วไม่ต้องขนอีกต่อไป ทั้ง ๆ ที่
 หลายคนบอกกับหลวงพ่อดัง ดิสโสว่ายินดีจะช่วยกันขนหินมาถมบริเวณนั้นจนได้ระดับตามต้องการ
 แต่ท่านก็ห้ามว่าไม่ต้องขนอีกแล้ว ครั้นพอถึงเวลากลางคืนปรากฏเกิดลมพายุพัดเอาหินมากองไว้
 บริเวณนั้นสูงพอกับระดับที่ต้องการอย่างน่าอัศจรรย์

2. เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีผู้ประสบโดยตรง

อิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ที่เกิดขึ้นได้มีผู้ประสบโดยตรง ซึ่งอาจเป็นผู้ที่ได้รับผลจาก
 ประสบการณ์ในเหตุการณ์นั้นเองหรืออาจเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง พบเห็นรับรู้ต่อประสบการณ์ดังกล่าว
 โดยได้เชื่อว่าเหตุการณ์เกิดจากอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์นั้น ๆ ดังนี้

2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อดัง นารโท ภิญโญ เพ็ญจันทร์² ได้กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง

นารโท ว่า

ตอนกลางคืนในวันที่ 11 กรกฎาคม 2485 หลวงพ่อดัง นารโท นั่งบริกรรม เข้า
 สมาธิวิปัสสนาอยู่ด้วยความสงบตั้งแต่หัวค่ำจนกระทั่งถึงเวลา 04.00 นาฬิกา หลวงพ่อดัง นารโท
 ลืมตาขึ้น ถามบรรดาศิษย์ว่า ขณะนี้เป็นเวลาเท่าไรแล้ว เมื่อได้รับคำตอบว่าเวลาใกล้รุ่งแล้ว หลวงพ่อดัง
 นารโท จึงให้ลูกศิษย์พวงร่างกายของท่าน ให้ลุกขึ้นผลัดเปลี่ยนสบงจีวรชุดใหม่ มีสังฆาฏิ
 พาดไหล่ครบองค์ เมื่อหลวงพ่อดัง นารโท ครองผ้าชุดใหม่เรียบร้อยจึงนั่งลงที่เดิมทำสมาธิต่อไป
 พร้อมให้ลูกศิษย์จุดเทียนไว้ตรงหน้า และสั่งไม่ให้ส่งเสียงดัง หลวงพ่อดัง นารโท กล่าวว่า จะทำ

¹การุณ ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3/1 หมู่ 4
 ตำบลทุ่งรัง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

²ภิญโญ เพ็ญจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8/60
 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.
 2545.

วิปัสสนาเป็นครั้งสุดท้าย แต่เท้าขวาของท่าน ยังตกอยู่กับพื้นเบื้องล่างของเตียง จึงเกร็งมือจับข้อเท้า ที่ตกอยู่คืบขึ้นมาให้ทับเท้าซ้ายจนสำเร็จ ขณะนั้นพระภิกษุเจิว สุวณโณ ซึ่งเป็นน้องชายของหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ได้พูดเตือนสติว่า “สิ่งใดที่หลวงพี่เคยทำได้ (วิปัสสนากรรมฐาน) ขออย่าลืมเป็นอันขาด” ท่านรับคำเตือนด้วยการพยักหน้า แล้วก็นั่งหลับตานิ่งด้วยอาการคฤหิณี จนกระทั่งรุ่งอรุณวันใหม่

ครั้นเวลาล่วงประมาณ 08.43 นาฬิกา เป็นเวลาสายมากแล้ว บรรดาศิษย์ทั้งหลายซึ่งเฝ้าอยู่บริเวณนั้น เห็นคอกหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท โน้มตัวผิดปกติจึงเข้าไปดูใกล้ ๆ ปรากฏว่าท่านได้หมดลมอัสสาสะแล้ว จึงนึกถึงคำพูดปริศนาของท่านเมื่อไม่กี่ชั่วโมงที่ผ่านมาว่าจะทำวิปัสสนากรรมฐานเป็นครั้งสุดท้ายก็สมจริง ต่างก็ตะลึงและโศกเศร้าในการมรณภาพของท่าน แต่มีพระภิกษุรูปหนึ่งคิดไหวทันในเหตุการณ์จึงรีบไปตามช่างภาพมาถ่ายภาพนั่งสมาธิมรณภาพของ หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท ไว้เป็นอนุสรณ์ เพื่อจะได้ไว้สักการบูชาต่อไป

ความมหัศจรรย์ได้บังเกิดขึ้น ผ่นซึ่งไม่เคยตั้งเค้ามาก่อนก็ได้โปรยปรายตกลงมาอย่างหนักแล้วผ่านไปเป็นละลอกถึง 3 ครั้ง ซึ่งเรียกตามภาษาชาวบ้าน ว่าผ่นท่าแก้ว ซึ่งเป็นศุภนิมิตรอันดีต่อจากนั้น ท้องฟ้าก็สว่างขึ้นเป็นปรกติเช่นเดิม แม้แต่แว่วฝูงหนึ่งที่มีคนนำมาถวายปล่อยไว้ ได้หยุดเล็มหญ้า ยืนอึ้ง บางตัวมีน้ำตาไหลลลอลอย่างเห็นได้ชัด ในท่ามกลางความโศกของชาวบ้านคนที่ทราบข่าวการละเบญจขันธ์ของสมณะผู้ถึงพร้อมด้วยคุณงามความดีนั้น ได้ปรากฏ มีกาสีขาว บินมาจากทางทิศเหนือไปสู่ทิศใต้ เสมือนสิ่งมหัศจรรย์อยู่ช่วงเวลาหนึ่ง แล้วก็กลับหายไป

ในการจัดทำหีบบรรจุศพมีช่างชาวจีน 4 คน ช่างชาวไทย 4 คน ช่วยกันทำหีบชั้นใน เพราะมีหีบศพชั้นนอกอันวิจิตรงดงามเตรียมไว้ล่วงหน้าแล้วตั้งแต่ท่านอาพาธในครั้งก่อน แต่การต่อหีบศพนั้น ช่างทั้ง 8 คนต่อหีบศพเป็นรูปนอนเพื่อบรรจุในหีบที่เตรียมไว้ก่อน ก็ไม่สามารถทำได้สำเร็จ เพราะจะสั้นไปข้างยาวไปข้าง หรือด้านข้างหลวมเกินไปข้าง ผลที่สุดช่างทั้ง 8 คนก็เกิดทะเลาะกัน นายสุเทพ (นายยกซ้าย) ซึ่งยืนอยู่ข้างศพพูดว่า “หลวงพ่อก่อนนั่งสมาธิมรณภาพ พวกเรามาต่อหีบให้ท่านนอนใช้ได้อย่างไร” ช่างเหล่านั้นได้สติจึงช่วยกันต่อหีบใหม่เป็นแบบนั่งก็สามารถทำได้สำเร็จเรียบร้อย ส่วนหีบที่เตรียมไว้เดิมก็ต้องยอมสละไป ศพของท่านบรรจุในหีบแบบนั่งไม่ได้ใช้ปรอทหรือฉีดยากันเน่าเปื่อยใด ๆ นอกจากใส่ น้ำแข็งเพียง 7 วัน แล้วเก็บศพท่านไว้ที่ศาลาการเปรียญ (สิ่งที่นำคิด คือ ก่อนท่านจะสร้างวัด หลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท มีเงินอยู่ 6 บาท วันที่ท่าน มรณภาพมีเงินเพียง 4 บาทเท่านั้น) ชาวบ้านผู้ศรัทธาผู้เห็นหลวงพ่อดีพัฒน์ นารโท นั่งมรณภาพ ไม่มีเงินจึงได้ช่วยกันบริจาคเป็นเงิน 650 บาท ซึ่งในยุคสมัยนั้นถือว่ามีจำนวนค่อนข้างมาก และเมื่อท่านเข้าคุณธรรม

วิโรจน์ (พลับ) วัดธรรมบูชาขอมติญาติโยมทั้งหลายว่าจะทำอะไรกับศพของหลวงพ่อดี นารโท ส่วนใหญ่มีความต้องการให้เก็บไว้

จาก พ.ศ. 2485 ถึง พ.ศ. 2491 การเก็บศพของหลวงพ่อดี นารโท ไว้ ในต้นเดือน กุมภาพันธ์ 2491 ผู้เล่าได้เห็นเป็นนิมิตว่า หลวงพ่อดี นารโท มาบอกว่า “ขณะนี้มีแมลงสาบ มารบกวนท่านมากเหลือเกิน ขอให้โยกย้ายเปลี่ยนสถานที่ให้ใหม่” ดังนั้น ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2491 จึงได้เปิดหีบศพหลวงพ่อดี นารโท ออกดู ปรากฏว่าเห็นตัวแมลงสาบได้ต่อมย้วยเย็บเต็มไปหมด แต่ศพของท่านไม่เน่าเปื่อยเพียงแต่มีหนังแห้งหุ้มกระดูกในลักษณะเช่นเดิมเหมือนเมื่อวันบรรจุลงหีบ เว้นแต่เกร็งไปเพราะหีบค่อนข้างคับอวัยวะภายนอกเช่น ผม ขน ฟัน เล็บมือ เล็บเท้า ก็คงอยู่ในสภาพเดิม (ลักษณะร่างของท่านแข็งเหมือนหินขนาดเล็กร่างเดิมเมื่อมรณภาพใหม่ ๆ) เมื่อลอง คึงชนของท่านมาพิจารณาดูก็ไม่แตกต่างกับชนของคนทั่วไป เมื่อปรากฏเช่นนั้น บรรดาศิษยานุศิษย์ทั้งหลายได้พร้อมใจกันนำออกจากหีบศพ นำร่างของท่านที่อยู่ในลักษณะท่านั่งสมาธินั้น ประดิษฐานไว้ภายในมณฑปได้ฐานรูปเหมือนของท่านเพื่อพุทธศาสนิกชนได้สักการะบูชาต่อไป

กล่าวกันว่า ก่อนหลวงพ่อดี นารโท มรณภาพ (พ.ศ. 2485) เท่าที่ได้ทราบกัน โดยกว้างขวางนั้น ยังไม่ปรากฏว่ามีพระเกจิอาจารย์รูปใดที่มรณภาพแล้วศพไม่เน่าเปื่อยอยู่เป็นศพง แต่แห่งแกร่งเสมอนหินผา ทำนองเดียวกับที่ได้ประจักษ์จากศพของหลวงพ่อดี นารโท มาก่อนเลย อีกครั้งหนึ่งหลวงพ่อดี นารโท เคยห้ามญาติโยมเรื่องเล่นการพนัน ท่านไม่ชอบที่ใครต่อใคร ไปขอให้ท่านบอกห่วยให้ หลังจากที่ผู้เล่าลาสิกขาบทมาเป็นฆราวาสแล้วในช่วงที่ชีวิตกำลังลำบาก คินหนึ่งฝันว่าได้ไปหาหลวงพ่อดี นารโท ที่ศาลาวัดพัฒนาราม แล้วมีเด็กชายลือตเตอร์ นำลือตเตอร์ มาขาย จึงถามท่านว่าจะซื้อเลขอะไรดี ท่านจึงเขียนใส่มือเป็นเลข 205 เมื่อตื่นขึ้นมากลัวจะลืมจึงได้เขียนไว้ ใจหนึ่งคิดว่าท่านคงเมตตาบอกให้จริง อีกใจหนึ่งคิดว่าท่านคงลองใจเพราะเคยรับปากกับ ท่านว่าจะไม่เล่นการพนัน เด็ดขาด จนในที่สุดก็ไม่ตัดสินใจซื้อเมื่อห่วยออกปรากฏว่าเป็น 502 อีกครั้งหนึ่งมีชาวมุสลิมคนหนึ่งได้พระกสิณจากผู้เล่าไป เมื่อกลับไปชุมพรเพื่อนบ้านขอให้ช่วยไปดูญาติ ที่ถูกผีเข้าสิง ด้วยความกลัวจึงนำพระกสิณหลวงพ่อดี นารโท ติดตัวไปด้วย เมื่อไปถึงหน้าบ้าน ผู้ที่ถูกผีเข้าสิงก็บอกกับญาติของตนว่า “เขาพาหลวงพ่อดีมาแล้ว” ทั้ง ๆ ผู้เล่าก็ไม่ได้บอกใคร มาก่อน จึงอธิษฐานถึงหลวงพ่อดี นารโท นำพระกสิณใส่ขันน้ำแล้วนำไปให้ผู้ถูกผีเข้าสิงอาบ ปรากฏว่าหลังจากนั้นก็หายเป็นปกติ ที่น่าสังเกตก็คือญาติได้พาผู้ถูกผีเข้านี้ไปรักษามาหลายปีแล้ว เมื่อหมอล่าคาถาบทใด คนที่ถูกผีเข้านั้นก็จะว่าคาถาบทนั้นนำหน้าไปก่อนเสมอ

ในส่วนขอเครื่องรางของขลังของหลวงพ่อดำ นารโท สมัยที่ท่านมีชีวิตอยู่ นอกจากท่านจะสร้างพระกสิณแล้วก็ยังมีตะกรุดอีกด้วย ครั้งหนึ่งหลวงพ่อดำ นารโท ได้มาบอกผู้เล่าว่า ให้ไปเยี่ยมคนป่วยชาวกาญจนดิษฐ์ซึ่งถูกปืนลั่นใส่ ที่สุขลาด้วย เมื่อไปถึงทราบว่า ชายคนนั้นนำพระกสิณไปแขวนไว้แล้วทดลองยิงด้วยปืนแก๊ป ปรากฏว่ายิงอยู่หลายครั้งปืนก็ไม่ลั่น จึงเอาปืนวางไว้แล้วเอาพระกสิณไปตั้งที่ปากกระบอกปืน หลังจากนั้นจึงใช้ธูปจุดที่ชนวนท้ายปืนปรากฏว่าเป็นระเบิดใส่อีกครึ่งหนึ่งหลวงพ่อดำ นารโท พูดยกับผู้เล่าว่า มีคนเอาตะกรุดของท่านไปมัดไว้กับปีกไก่แล้วยิงด้วยปืนสั้นทดลองยิง ดีที่ปืนไม่ทำงาน ไม่เช่นนั้นไก่ตายขึ้นมาจะบาปกรรม อยู่มาอีก 2 วัน มีคนมาเล่าให้ผู้เล่าฟังว่าไปแอบดูชายคนหนึ่ง เอาตะกรุดผูกไว้กับไก่แล้วทดลองยิงดูตั้งที่หลวงพ่อดำ นารโท ได้พูดไว้ จึงทำให้แปลกใจว่าทั้งสองเรื่องนี้ท่านทราบก่อนล่วงหน้าได้อย่างไร และส่วนการอยู่ของกระพันของท่าน ท่านได้บอกกับผู้เล่าว่ายาสมุนไพรรองท่านที่กินอยู่นั้น หากกินเข้าไปจนในร่างกายมีแต่ยาเนื้อหนังมันก็เหนียวเอง ด้วยเหตุนี้เองเมื่อผู้เล่าปลงศพหลวงพ่อดำ นารโท ทุกครั้ง ไม่เคยมีรอยแผลจากมีดโกนเลยแม้แต่ครั้งเดียวแม้จะโกนพลาด ด้วยเหตุนี้เมื่อท่านมรณภาพจึงจำเป็นต้องเอาน้ำแข็งใส่ไว้ในโลงศพเนื่องจากเข็มฉีดยาแทงไม่เข้า

สุจิตต์ รัตโนปรากฏ¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า

เมื่อตอนเช้าตรู่ของวันที่ 25 ตุลาคม 2505 เวลา 06.00 นาฬิกา ระหว่างสถานีรถไฟมาบอำมฤตกับสถานีรถไฟเขาไชยราช โดยนายชาญ ฤทธิ์สวัสดิ์ เป็นพนักงานขับรถ ใช้ความเร็วตามพิกัด ได้นั่งในทางตอนหน้า มีรถคนงานบำรุงทางบรรทุกไม้หอมอนทางรถไฟจอดขวางอยู่ สุดวิสัยที่จะหยุดขบวนนั้นป้องกันเหตุได้ เพราะเป็นระยะกระชั้นชิดจึงได้ชนรถบรรทุกไม้หอมอนอย่างจังจนรถคันนั้นกระเด็นออกนอกรางพังยับเยิน ส่วนรถจักรดีเซลกระเด็นตกราง รถพ่วงคันที่สองที่พ่วงต่อจากรถพนักงานรักษารถมีนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์โดยสารจากจังหวัดนครศรีธรรมราชจะเข้ากรุงเทพฯ บาดเจ็บเล็กน้อย ส่วนรถโดยสารคันถัดไป มีศิษย์วัดสามัคคีมูลนิธิชื่อนายมานพ จงมีสุข บิดาชื่อนายหนู จงมีสุข เป็นข้าราชการกรมอุทกหารเรือธนบุรี กับข้าราชการคนหนึ่ง เป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดนนทบุรีขึ้นรถที่สถานีฉวางจะกลับกรุงเทพฯ ไม่ได้รับบาดเจ็บเพราะผู้เกี่ยวข้องมีพระเครื่องหลวงพ่อดำไว้บูชา

¹ สุจิตต์ รัตโนปรากฏ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 268 ถนนธราธิบดี ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2544.

เมื่อวันที่ 24 กันยายน 2505 เวลาประมาณ 17.00 นาฬิกา รถยนต์รับจ้างหมายเลข ทะเบียน ต.ร.00402 มีนายสวัสดิ์ บัวเพชร บ้านอยู่ตำบลกะปาง อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เป็นคนขับรถจาก อำเภอห้วยยอดส่งคนที่ทุ่งสง ได้หยุดรับนางเทียบ ทองศรีนวล กับเด็กหญิงวาสนา บุตรอายุ 4 เดือน หน้าศาลาทางเข้าวัดก้างปลา เพื่อนำไปพบแพทย์ตรวจรักษาที่โรงพยาบาลทุ่งสง โดยมีผู้โดยสารอื่นด้วยประมาณ 12 คน รถวิ่งด้วยความเร็วสูง แข่งรถคันอื่นเพื่อรีบจะไปแย่งเข้าคิว พอถึงทางแยก ซึ่งเป็นโค้งเข้าตัวเมืองทุ่งสง เลขสถานีบริการปั้มน้ำมันศาลเทีทซ์ เกือบจะถึงโรงน้ำแข็งเจริญพันธ์ รถได้แหกโค้งพลิกลงไหล่ถนนข้างทาง นางเทียบ ซึ่งนั่งอุ้มลูกอยู่นั้นมีความรู้สึกเหมือนมีมือหนึ่งคลุมผ้าเหลืองมากระชากลูกจากอ้อมกอดของนางไปพร้อมกับนางได้หมดสติไปชั่วคราวคิดว่าตกจากถนนหลังการถกระเด็น หลุดจากตัวรถตัวนางเทียบ กระเด็นออกจากตัวรถห่างออกไปจากรถประมาณ 2 วา ไม่ได้รับบาดเจ็บมากนักเมื่อลุกขึ้นได้ยินเสียงพูดว่าเด็กร้อง จึงนึกถึงลูกของตนขึ้นมาได้จึงร้องบอกคนที่มามุงดูเหตุการณ์รถว่าขอให้ช่วยค้นหาลูกให้ด้วยเพราะ ไม่ทราบว่าจะกระเด็นไปทางไหน ชาวบ้านต่างช่วยกันค้นหา นายสุนทร ครูโรงเรียนเจริญวิทยาทุ่งสง เข้าไปหาดูเห็นเด็กนอนคว่ำหน้าจมโคลนอยู่ในคูข้างทางเมื่ออุ้มขึ้นมาชาวบ้านต่างโห่ร้องด้วยความดีใจ ที่เด็กปลอดภัยไม่ได้รับบาดเจ็บ พบว่าที่คอเด็กน้อยมีเหรียญพระกสิณแขวนอยู่

ขบวนรถด่วนที่ 11 ต้นทางกรุงเทพฯ ปลายทางสถานีสุโขทัย มีนายลอย มันเปล่ง เป็นพนักงานขับรถและนายเดิม ราชมูล เป็นคูเวรนำขบวนรถออกจากสถานีทุ่งสง จะเข้าสถานีชะอวดเป็นเวลาเดียวกับที่ขบวนรถรวมที่ 402 จากสถานี รถไฟฟ้าหลวง ปลายทางสถานีสุราษฎร์ธานีใช้รถจักรคู่ปั่นแปะพิคมิ นายเอียง พลสร เป็นพนักงานขับรถนายบรรยาย ชมรุแดง เป็นช่างไฟคนที่ 1 นายปรีชา รักษาวงศ์ เป็นช่างไฟคนที่ 2 โดยทางสถานีให้รถรวมเข้ารางที่ 2 เพื่อหยุดรอขบวนรถด่วนผ่าน ราง 1 ในขณะที่รถรวมวิ่งเข้ารางที่ 2 ขบวนรถด่วนวิ่งผ่านประแจเข้าไปในทางเดียวกันด้วยความเร็ว ทำให้ประสานงากับขบวนรถรวมซึ่งกำลังจะรอหลีก เป็นเหตุให้รถด่วนตกรางและมีผู้บาดเจ็บเสียชีวิตหลายคน นายลอย มันเปล่ง พนักงานขับรถเสียชีวิตทันที ส่วนนายเดิม ราชมูล พนักงานคูเวรซึ่งมีพระเครื่องพระกสิณหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อยทั้งที่อยู่ในรถคันเดียวกัน ส่วนทางขบวนรถรวมรถจักรซึ่งเป็น รถจักรไอน้ำตกราง พนักงานขับรถและช่างไฟคนที่ 1 ไม่ได้รับบาดเจ็บเพราะมีเหรียญหลวงพ่อทวด พกคนละเหรียญ ส่วนนายปรีชา รักษาวงศ์ ช่างไฟคนที่ 2 ถูกขอพ่วงหักกระเด็นไปถูกขาหัก ได้รับบาดเจ็บ ซึ่งเป็นเหตุการณ์เกิดขึ้นหน้าสถานีชะอวด และแม้พนักงานที่กล่าวนี้จะเกษียณอายุไปแล้ว แต่ยังมีชีวิตอยู่สามารถจะยืนยันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้

เมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2484 เวลาประมาณ 08.00 นาฬิกา เกิดสงครามมหาเอเชียบูรพาขึ้น ทั่วราชอาณาจักร ประเทศไทยถูกล้อมรอบไปด้วยข้าศึก แทบทุกจุดตลอดฝั่งทะเลตะวันออก ณ ที่ตลาด บ้านคอน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทหารญี่ปุ่น ได้ยกพลขึ้นบกที่ตลาดภายในเขตตัวเมือง เหมือนจังหวัดอื่นในครั้งนั้น ประชาชนแตกตื่นกันอย่างอลหม่าน พวกกันหลบอาศัยในบริเวณ วัดพัฒนารามประมาณ 200 - 300 คน หลวงพ่อพัฒน์ นารโท จึงได้นำน้ำพระพุทธมนต์ประพรม ไปทั่วบริเวณศาลาการเปรียญ ซึ่งเป็นที่น่าอัศจรรย์ว่าเมื่อทหารญี่ปุ่นยิงปืนเข้ามากระสุนกลับเฉลไปทางอื่นไม่ถูกผู้ใดเลย

ต่อมาเวลาประมาณ 11.00 นาฬิกาเศษ ได้มีสุภาพสตรีคนหนึ่งได้มาบอกกับท่านว่า “ส.ต. เพื่อน สมบุญยิ่ง” ซึ่งเป็นศิษย์ใกล้ชิดของท่านได้ถูกทหารญี่ปุ่นยิงตายแล้วที่ศาลากลางจังหวัด ท่านรับทราบแล้วสงบนิ่งอยู่ชั่วครู่ จึงตอบกับสุภาพสตรีผู้นั้นว่า “เพื่อนลูกศิษย์ยังไม่ตาย แต่ฉันไม่รักษาคำพูดที่ฉันสั่งไว้ มันไปด่าแม่เขา ฉันนั่งอยู่ที่นี้ฉันรู้แล้ว” ครั้นรุ่งขึ้นชาวบ้านทั้งหลายก็ได้พบ ส.ต.เพื่อน ลูกศิษย์ของท่านที่ศีรษะมีบาดแผลเพราะถูกยิงเข้าที่ศีรษะแต่อาการไม่สาหัส เนื่องจากไปด่าแม่ทหาร ญี่ปุ่นเมื่อตอนปะทะกัน ส่วน ส.ต. เพื่อน ผู้นี้เขาเป็นคนจังหวัดฉะเชิงเทรา (แปดริ้ว) เกิดที่ตำบลบางคา อำเภอพนมสารคาม มีครอบครัวตั้งรกรากอยู่ที่ตลาดบ้านคอน อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สุจิตร อ่อนศิริ¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ว่า

ผู้เล่าเคยได้พระกสิณหลวงพ่อพัฒน์ นารโท จากพระมหาวิชัย อธิสรมโม แล้วนำมาติดตัว ไปไหนต่อไหน ครั้งหนึ่งไปกางป่า ที่อำเภอเคียนซาเพื่อทำสวน แล้วนาฬิกาข้อมือเกิดหล่นหาย เทียวหาไปทุกที่ที่คิดว่าตัวเองเดินไป โดยหาเท่าไรก็ไม่พบจนอ่อนใจจึงอธิษฐานถึงหลวงพ่อพัฒน์ว่า หากหลวงพ่อพัฒน์ นารโท สักคิสิทธิ์จริงขอให้พบนาฬิกาเรือนนั้นด้วย พอก้าวเดินไปอีกสักหน่อย ก็เห็นนาฬิกาสะท้อนแสงเป็นประกายอยู่ที่พื้น และอีกครึ่งหนึ่งได้พระกสิณมาจากพระศรีปริยัตโยดม (จันทร์ เขมจารี) แล้วนำไปให้หลานชายแขวนคอ ด้วยความซนทำให้สร้อยขาดพระหล่นหาย หาเท่าไร ก็ไม่พบแต่เมื่ออธิษฐานถึงหลวงพ่อพัฒน์ ปรากฏว่าพบตกอยู่ที่กองขยะ เช่นเดียวกัน

¹สุจิตร อ่อนศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 59 ถนน มิตรเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

ฉาย สกุตรัตน์¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า
 ผู้เล่าเคยมีประสบการณ์ทำนองเดียวกันคือ ได้นำพระกสิณหลวงพ่อดำใส่กระเป่าแล้วไป
 ถางหญ้าเพื่อปลุกมันที่อำเภอชัยบุรี พอเลิกงานจะนำเสื่อไปซักก็นึกขึ้นได้ว่าในกระเป่าเสื่อมีพระกสิณ
 แต่หาไม่พบ จึงกลับไปค้นหาตามที่ตนได้ไปถางหญ้าจนอ่อนใจ นั่งอยู่สักพักจึงคิดได้และอธิษฐานว่า
 “หลวงพ่อดำ เขาจะจุดไฟเผาหญ้าแล้ว ถ้าไม่พบท่านจะถูกไฟเผาไหม้” หลังจากสูบบุหรี่เสร็จลุกขึ้น
 ด้วยทำใจว่าคงไม่เจอแล้ว แต่กลับเห็นคอกอยู่ที่พื้นใกล้ ๆ ที่นั่งนั่นเอง และมีอยู่ครั้งหนึ่งสมัยที่อยู่เรือ
 ได้นำเรือเข้าจอดที่ท่าน้ำแล้วทอดสมอโดยไม่ได้ผูกเรือ และผลอกลับไปมาคืนก็พบว่าเรือลอยออกห่าง
 จากท่าไปไกล จึงคิดเครื่องเรือเข้าเทียบท่า และมั่นใจว่าได้ทอดสมอก่อนที่จะนอนแต่อาจเป็นเพราะ
 เชือกขาดทำให้สมอจมหายไป จึงลงไปดำน้ำหาอยู่นานก็ไม่พบจนรู้สึกหนาว จึงอธิษฐานบอกหลวงพ่อดำ
 พ่อดำว่า “ลูกหนาวแล้วขอให้เจอสมอสักที” ปรากฏว่าใช้เท้าขุดพื้นดินในน้ำ 2 - 3 ครั้งก็พบสมอเรือ
 อย่างน่าอัศจรรย์

ธรรมรงค์ สุจินดา² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า
 ในปลายปี พ.ศ. 2532 หลังจากเกิดพายุภัยได้เดินทางไปเยี่ยมบ้านนายณรงค์ และนางอวยพร
 จันทรทัต อาจารย์โรงเรียนศรีราษฎร์ อำเภอเมืองฯ จังหวัดชุมพร เนื่องจากจังหวัดชุมพรได้รับความ
 เสียหายจากवादภัยในครั้งนั้น เมื่อไปเห็นสภาพบริเวณใกล้เคียงซึ่งเป็นสวนมะพร้าว มีต้นมะพร้าว
 จำนวนมากล้มโค่น บ้านใกล้พังเสียหายมาก ส่วนบ้านของนายณรงค์และนางอัมพร มีกระเบื้องมุง
 หลังคาเพียงแผ่นเดียวเท่านั้นที่ถูกลมพัดปลิวหายไป ส่วนอื่น ๆ ของชาวบ้านยังคงสภาพปกติเช่นเดิม
 เมื่อสอบถามว่าเพราะเหตุใดบ้านจึงไม่เสียหายเหมือนบ้านของผู้อื่น เจ้าของบ้านก็ตอบว่า ในขณะที่
 เกิดพายุ ได้จุดธูปเทียนอธิษฐานรูปบูชาที่หิ้งบนบ้านขอให้หลวงพ่อดำ นารโทคุ้มครอง

ผู้เคยประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ หลายอย่างที่ทำให้เชื่อว่าเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อดำ นารโท
 ช่วยคุ้มครองให้ปลอดภัย เนื่องจากผู้เล่าได้บูชาเหรียญหลวงพ่อดำ นารโท รุ่น 2487 ไว้
 ติดตัวตลอดเวลา โดยครั้งหนึ่งได้ขับรถยนต์มุ่งหน้าสู่ตัวเมืองโคราชด้วยความเร็วเมื่อผ่านสามแยกปัก

¹ฉาย สกุตรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 57/1
 ถนนมิตรเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

²ธรรมรงค์ สุจินดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 311
 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

ธงชัยมีรถยนต์คันหนึ่งวิ่งตัดหน้าอย่างกระชั้นชิดทำให้ต้องจับหักหลบรถคันดังกล่าว จนรถที่ขับมาเสียหลักตกลงข้างทางแต่ไม่ได้รับความเสียหายใด ๆ และอีกครั้งหนึ่งขณะจะเลี้ยวรถที่บริเวณสี่แยกสะพานควาย มีรถยนต์รับจ้างวิ่งแซงเข้ามาทางขวาซึ่งเป็นด้านที่รถกำลังจะเลี้ยว ทำให้รถคันดังกล่าวเสียหลักสายไปสายมา และเมื่อรถคันนั้นจอดเข้าข้างทาง คนขับรถได้เปิดประตูรถลงมาด้วยความโมโหเดินตรงเข้ามาจะชกต่อย ผู้เล่าได้กล่าวคำขอโทษ คนขับรถคันนั้นก็ไม่ว่าอะไร กลับถอยหลังขึ้นรถขับออกไป ทั้ง ๆ ที่ผู้เล่าคาดการณ์ว่าครั้งนี้จะต้องมีเรื่องถึงขนาดชกต่อยกันแน่

กานดา สุจินดา¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า เมื่อประมาณ 10 กว่าปีที่แล้วต้องเดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่อยู่บ่อย ๆ เนื่องจากลูกชายมีเรื่องต้องขึ้นศาลจนผู้เล่ากลัวว่าอาจต้องทำให้ลูกชายต้องถูกดำเนินคดีถึงขั้นถูกจำคุก ด้วยความเคียดแค้น ดังกล่าวจึงได้ไปบนบวชขอให้หลวงพ่อดำ นารโทช่วยให้ลูกชายพ้นคดี หลังจากนั้นได้เดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่อีก โดยได้ไปติดต่อกับผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ ปรากฏว่าได้รับความสะดวกจนในที่สุดได้ยอมความซึ่งกันและกันอย่างน่าอัศจรรย์

จินดา ยอดคนตรี² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2514 มีเพื่อนชื่อนายนิพนธ์ เสือขาวเป็นอาสาสมัครรักษาดินแดน หน่วยล่าสังหาร ไปประจำอยู่ที่ช่องซ้าง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ขณะออกลาดตระเวนตามปกติ เพื่อนที่ไปด้วยได้เหยียบถูกกับระเบิดทำให้ผู้เล่ากระเด็นเสียหลักล้มลง เมื่อได้สติจึงลุกขึ้นวิ่ง ปรากฏว่า ถูกฝ่ายตรงข้ามยิงด้วยปืนเอ็ม. 16 เข้าที่กลางหลังหลายนัด แต่ไม่ได้รับบาดเจ็บเพียงแต่บริเวณหลังมีรอยกระสุนเท่านั้น ซึ่งเพื่อนคนนั้นและผู้เล่าเชื่อว่าเป็นเพราะอิทธิปาฏิหาริย์ที่เกิดจากพระกสิณรุ่นปี พ.ศ. 2487 ของหลวงพ่อดำ นารโท คຸ້ມຄອງໃຫ້ປອດຄັບ

¹กานดา สุจินดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 311 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

²จินดา ยอดคนตรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 57/2 ถนนมิตรเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

จุฑาภรณ์ ผดุงชอบ¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2543 ผู้เล่าได้ไปอธิษฐานขอให้หลวงพ่อดำ นารโทช่วยบันดาลให้บุตรสาว สอบแข่งขันเพื่อรับทุนรัฐบาลไปศึกษาต่อระดับปริญญาตรี โท เอก ที่สหรัฐอเมริกา เพราะเมื่อพิจารณาจากจำนวนผู้สมัครหนึ่งพันกว่าคน แต่มีทุนให้เพียง 2 ทุนเท่านั้น และผู้ที่เข้าสอบแข่งขัน ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มาจากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง โดยในขณะนั้นลูกสาวรู้สึกมีความกดดันมากขึ้น แต่เมื่อได้อธิษฐานบนบานต่อหลวงพ่อดำ นารโทแล้วก็รู้สึกว่ามี ความสบายใจและเกิดความมั่นใจ มีกำลังใจมากขึ้น เมื่อประกาศผลสอบปรากฏว่า ลูกสาวสอบได้ดังที่อธิษฐานขอให้หลวงพ่อดำ นารโทช่วย เช่นเดียวกับประยงค์ จงสาราญ² กล่าวว่า หากผู้ใดไปบนบานกับหลวงพ่อดำ นารโท ขอให้ท่านช่วยเกี่ยวกับเรื่องการเรียนและมักจะสมความปรารถนาตามที่ต้องการทุกราย

เชย ไสซิ่น³ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า

เมื่อปี 2535 ผู้เล่าได้เลิกกิจการทำแร่ดิบที่อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา จึงได้ไปนำเอาเรือ ดุดเร่ไปอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง เพื่อนำข้ามมายังปากน้ำชุมพร ในวันนั้นเวลาประมาณ 15.00 นาฬิกา เมื่อเรือแล่นมาได้ประมาณครึ่งชั่วโมง ระบบการระบายน้ำของเครื่องยนต์เรือเกิดขัดข้อง ทำให้ เครื่องร้อนต้องดับเครื่องเรือเพื่อซ่อมระบบระบายน้ำ ซึ่งขณะนั้นมีแต่ผู้เล่ากับผู้คุมเครื่องซึ่งเป็นเด็ก กำลังอยู่ในอาการเมาคลื่น เมื่อได้ซ่อมระบบระบายน้ำของเครื่องยนต์เสร็จ จะพยายามติดเครื่องยนต์ ปรากฏว่า เครื่องยนต์ไม่ทำงานจะแก้ไขอย่างไรเครื่องยนต์ก็ไม่ยอมติด จนกระทั่งเวลา 17.00 นาฬิกา จึงตัดสินใจเรียกเรือที่แล่นผ่านไปมา ซึ่งแม้ผู้เล่าจะให้สัญญาณต่าง ๆ เช่น โบกมือ โบกผ้า และ ตะโกนเรียกเรือที่แล่นผ่านไปมาเหล่านั้น สักเท่าไรก็ไม่มีเรือลำใดสนใจ จนกระทั่งรุ่งเช้าของวันใหม่ ขณะนั้นเวลา 07.00 นาฬิกา ได้เกิดนึกถึงหลวงพ่อดำ นารโทขึ้นมา จึงได้จุดธูป 3 ดอก แล้ว อธิษฐานขอให้หลวงพ่อดำ นารโท ช่วยให้มีเรือมาช่วยเหลือ หากกลับถึงสุราษฎร์ธานีแล้วจะถวาย

¹จุฑาภรณ์ ผดุงชอบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 13 ถนนครุโณทัย ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

²ประยงค์ จงสาราญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 270/1 ถนนธาราบิดี ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

³เชย ไสซิ่น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 59/7 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

หัวหมูและทอง เมื่ออธิษฐานเสร็จจึงนำรูปไปปักไว้ที่หัวเรือ แล้วใช้ผ้าใบกเป็นสัญญาณให้เรือที่แล่นผ่านมาเห็น ปรากฏว่าเรือลำแรกที่ใบกให้ช่วย ได้แล่นเข้ามาช่วยเหลือจนเครื่องยนต์ดีด ผู้เล่าจึงเชื่อว่าเป็นเพราะอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อดำ นารโทที่ผู้เล่าได้อธิษฐานขอให้ช่วย

จากรุวรรณ อมรกุล¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดำ นารโท ว่า เมื่อปี 2536 ได้นำลูกเสือไปพัฒนาวัดพัฒนาราม เนื่องในวันสถาปนาคณะลูกเสือแห่งชาติ โดยได้ให้ลูกเสือร่วมกันลากหญา ถอนหญ้าบริเวณริมกำแพงมาปนสถาน โดยผู้เล่าได้ช่วยลูกเสือถอนหญ้าด้วยปรากฏว่าเมื่อถอนหญ้าได้สักพักหนึ่งได้เห็นงูกะปะตัวขนาดเท่านี้หัวแม่มือขุดตัวชูคออยู่ ซึ่งขณะนั้นรู้สึกตกใจมาก เพราะได้ใช้มือไปถอนหญ้าบริเวณนั้นพอดี และอีกครั้งในปีเดียวกันได้ใช้จอบถางหญ้าบริเวณข้างโรงฉันทที่วัดพัฒนาราม ในการนำลูกเสือไปพัฒนาชุมชนเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ก็พบงูกะปะขุดอยู่ริมกำแพงอีกเช่นกันโดยผู้เล่าได้เข้าไปยื่นคู่มือเล่มนั้นห่างไม่ถึงหนึ่งก๊ีบ จึงเชื่อว่า จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งสองครั้งนี้ โดยไม่ถูกงูเพราะบารมีของหลวงพ่อดำ นารโท ช่วยคุ้มครองให้ปลอดภัย

2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อกล่อม นนทะ

ป่วน เพชรช้าง² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า ชาวบ้านเชื่อว่าหลวงพ่อกล่อม นนทะ เป็นผู้มีวาจาสิทธิ์ พุคอะไรมักเป็นไปตามที่ท่านพูด โดยในสมัยที่ท่านยังมีชีวิตอยู่นั้นในวัดโพธิ์ไทรงาม (วัดโพธารวาส) จะมีไก่ที่ท่านเลี้ยงไว้ด้วยความเมตตาเป็นจำนวนมาก ซึ่งต่อมามีนายห้อย นายรุน นายพละ ได้ขโมยจับไก่วัดไปขาย เมื่อท่านถามก็ไม่มีใครรับท่านจึงพูดว่า “ใครเอาไก่วัดไปขาย เป็นจี้เรือนจนตาย” ต่อมาไม่นานทั้งสามคนก็เริ่มเป็นจี้เรือน และอาการก็ค่อย ๆ ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ จะรักษาอย่างไรก็ไม่หาย หลวงพ่อกล่อมท่านเลี้ยงไก่และเลี้ยงนกยูงไว้ในวัด วันหนึ่งด้วยความคะนอง นายจวง เผือกเศษ ได้เอาธนูยิงนกยูงถูกนิ้วหัก ท่านจึงพูดว่า “ใครยิงนกยูง นิ้วมันด้วน” เมื่อนายจวง ไปทำงาน ที่โรงเลื่อยของบริษัท

¹จากรุวรรณ อมรกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 456/3 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

²ป่วน เพชรช้าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 64 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

อิสเอเชียติก ได้เกิดอุบัติเหตุ ทำให้นายจวงถูกใบเลื่อยจักรตัดนิ้วมือข้างขวาขาดไป กลายเป็นคนนิ้วด้วนตามที่หลวงพ่อกล่อม นนทะ กล่าวไว้ หลวงพ่อกล่อมมีเมตตาจิตที่แก่กล้า จนเป็นที่รู้จักกันทั่วไป ทำให้มีคนเอาลูกช้างมาถวายท่านซึ่งเป็นช้างที่เกรไม่ยอมใคร ท่านตั้งชื่อว่า พลายทนต์ โดยท่านได้เสกของให้ช้างตัวนั้นกิน จนลพศกึ่งนิสัยเกรแต่โดยดี แต่เมื่อท่านมรณภาพแล้ว ก็ไม่มีใครสามารถดูแลได้ ทางวัดจึงมอบให้ชาวบ้านไป

เมื่อปี พ.ศ. 2531 จ.ส.อ. สนใจ เพชรช่าง ลูกชายของผู้เล่าได้ไปเป็นทหารประจำการอยู่ทางชายแดนภาคอีสาน ขณะที่ออกลาดตระเวนตามปกติถูกฝ่ายตรงข้ามซุ่มยิงทำให้เพื่อน ๆ ที่ไปด้วยถูกยิงเสียชีวิตจนหมดเหลือแต่ จ.ส.อ. สนใจ เท่านั้นที่ถูกยิงเข้าบริเวณหมวก แต่ปลอดภัยเนื่องจากมีเหรียญหลวงพ่อกล่อมที่ผู้เล่าให้ไว้สวมติดคออยู่ตลอดเวลา

ปี พ.ศ. 2541 มีชาวจังหวัดตรัง มาสอบถามหาหมอไปรักษาญาติที่ถูกผีเข้า เนื่องจากได้รักษามาหลายรายแล้วแต่ไม่ได้ผล ผู้เล่าจึงขอให้ชาวช่วยบอกผู้นั้น ไปจุดรูปเทียนอธิษฐานและนิมนต์หลวงพ่อกล่อมให้ไปช่วยรักษาให้ (อธิษฐานจิตอันเชิญบารมีของท่าน) และให้ขอน้ำพระพุทธมนต์จากมณฑปของท่านไปด้วย เมื่อไปถึงบ้านได้จุดรูปเทียนอธิษฐานถึงหลวงพ่อกล่อม แล้วได้นำน้ำพระพุทธมนต์รดศีรษะ และบอกให้น้ำน้ำล้างเท้าให้หลวงพ่อกล่อม ปรากฏว่าอาการของผู้นั้นหายเป็นปกติ

สุจิตต์ รัตโนปการ¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า เหตุการณ์ที่ทำให้เชื่อว่าเป็นอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อกล่อม นนทะ จนผู้เล่าต้องไปหาเหรียญหลวงพ่อกล่อม นนทะ มาบูชาโดยไปขอรับจากนายเชษฐ (หว่า) เลียงสุวรรณที่วัดโพธิวาส เพราะได้ประสบเหตุการณ์ ด้วยตนเองขณะเดินทางไปที่อำเภอทุ่งสง โดยนั่งสนทนากับเพื่อน ๆ ที่ทำงานรถไฟด้วยกันที่สถานีรถไฟ เมื่อมีแม่ค้าจากบ้านคอนคนหนึ่งเดินข้ามทางรถไฟในขณะที่นายคล่อง ศรีย่านพนักงานขับรถกำลังสับเปลี่ยนตู้รถสินค้าทำให้รถไฟชนแม่ค้าคนนั้น ถึงกับกระเด็นเป็นที่แตกตื่นของผู้พบเห็นเหตุการณ์ โดยผู้เล่าได้เข้าไปช่วยพยุงให้หญิงคนนั้นลุกขึ้น เมื่อดูอาการแล้วหญิงผู้นั้นบอกว่าไม่เป็นอะไรยังคงเป็นปกติดี เมื่อถามว่ามีอะไรดี หญิงผู้นั้นก็บอกว่ามีแต่เหรียญ

¹สุจิตต์ รัตโนปการ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 268 ถนนธราธิบดี ตำบลท่าข้าม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2544.

หลวงพ่อกล่อม นนทะ เพียงเหรียญเดียวที่ห้อยคออยู่ เมื่อดูแล้วปรากฏว่าเป็นเหรียญหลวงพ่อกล่อม นนทะ รุ่น 2 สร้างเมื่อ พ.ศ. 2500

สุพรรณิ สุทธิชัย¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า มารดาบอกว่าจะตอนที่ผู้เล่าเกิดใหม่ ๆ นั้น เป็นเด็กที่ชอบร้องงอแงตลอดเวลาเหมือนไม่สบายอะไรสักอย่างหนึ่งตามที่ชาวบ้านเชื่อกันหรือถูกของถูกทัก จะหยุดร้องเฉพาะเวลาหลับเท่านั้น คนเฒ่าคนแก่ได้แนะนำให้มารดาไปบนบวชกับหลวงพ่อกล่อม นนทะ ที่วัดโพธิวาสว่า “ถ้าบุตรสาวไม่จีรังบ่อบเหมือนเด็กอื่นๆ เมื่อโตขึ้นอายุ 12 ปี จะให้บวชชีถวายหลวงพ่อ” แล้วขอให้พระผูกข้อมือให้ หลังจากวันนั้นผู้เล่าก็มีอาการปกติไม่ร้องงอแง ครั้นเมื่ออายุได้ 12 ปีบริบูรณ์ มารดาสืบเรื่องที่บนบวชไว้กับหลวงพ่อกล่อม นนทะ จนผู้เล่าอายุได้ 13 ปี มารดาได้ฝันว่ามีคนนำพานทองใส่ผ้าสีขาวมาให้ รุ่งเช้ามารดาได้มาเล่าให้ฟัง แล้วขอให้ผู้เล่าไปบวชเป็นเวลา 9 วัน กับแม่ชีเยาว์ที่วัดโพธิวาส ในปี 2538

อำนาจ ศรีขจร² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อกล่อม นนทะ ว่า เมื่อประมาณ 40 ปีก่อน จะมีตะกรุดของหลวงพ่อกล่อม นนทะ ติดตัวไปด้วยเสมอ ครั้งหนึ่งได้เดินกลับบ้านทางถนนพ่อนาค (ปัจจุบันคือซอยโรงเรียนกุลบุตร) ในเวลาประมาณ 23.00 นาฬิกา เมื่อเดินผ่านมาถึงกลางซอยเห็นคนแอบอยู่ข้างทาง ประทับปิ่นแล้วลั่นไกถึง 2 ครั้ง โดยผู้เล่าได้ยินเสียงกระซอกลูกเลื่อนเพื่อขัดและเสียงสับไกอย่างชัดเจน แต่ไม่เกิดอะไรขึ้น จนต้องรีบหนีจากไปอย่างรวดเร็ว โดยผู้เล่าเชื่อว่าสาเหตุที่ทำให้ปิ่นไม่ทำงานเป็นเพราะตะกรุดของหลวงพ่อกล่อม นนทะ ที่พกนำติดตัวไปด้วย ซึ่งมีอิทธิปาฏิหาริย์ในด้านคงกระพันชาตรี

¹สุพรรณิ สุทธิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านเลขที่ 127 หมู่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

²อำนาจ ศรีขจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, บ้านเลขที่ 6 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอมือเืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

2.3 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อพะพร

อินทโรชติ

ธรรมบุญ ลิมสกุล¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพะพร

อินทโรชติ ว่า

สมัยก่อนที่บ้านค้าขายของเบ็ดเตล็ด มีนุ่น น้ำมันก๊าดและของอื่นๆ โดยได้ทำหิ้งบูชา หลวงพ่อพะพร อินทโรชติไว้ที่ข้างฝาบ้าน ส่วนด้านล่างเป็นนุ่นและน้ำมันก๊าด ในสมัยนั้นไม่มีไฟฟ้าใช้ พอพลบค่ำต้องจุดตะเกียงหรือใช้เทียนไข คืนหนึ่งขณะที่กำลังหลับสนิท บุตรชาย คือ ค.ช. วันโชติ ลิมสกุล ขณะนั้นอายุได้ประมาณ 3 ขวบ ตื่นขึ้นมาบอกว่า “ไฟติด” เมื่อลุกขึ้นดูปรากฏว่าไฟกำลังไหม้ นุ่นเกือบถึงปีบน้ำมันก๊าดแล้วในที่สุดก็ช่วยกันจนไฟดับ มีเพียงเฉพาะนุ่นเท่านั้นที่ถูกไฟไหม้ แต่หากไม่รู้สีกตัวก่อน บ้านก็อาจถูกไฟไหม้หมดทั้งหลัง โดยผู้เล่าให้ข้อสังเกตว่า ทำไมเด็กเล็ก ๆ ซึ่งตอนกลางคืนเคยนอนหลับสนิทตลอดทั้งคืนจึงลุกขึ้นเรียกพ่อให้ตื่น ทั้ง ๆ ที่ผู้ใหญ่เองก็นอนหลับสนิทไม่รู้สีกตัว จึงทำให้เชื่อว่าเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อพะพร อินทโรชติช่วยให้พ้นภัย

เมื่อ ค.ช. วันโชติ อายุ 3 ขวบ บุตรชายเกิดชักกระตุกหงายหลัง (ลำตัวงอแอ่นไปด้านหลัง) เมื่อเอามือช่วยดันหัวไหล่ให้อยู่ในลักษณะลำตัวตรงก็จะหายไปตามแรงดัน แต่พอปล่อยมือตัวจะงอแอ่นไปข้างหลังอีก เป็นเช่นนี้อยู่ตลอดเวลาทำอย่างไรก็ไม่หายเป็นปกติ เมื่อไปปรึกษาคนเฒ่าคนแก่ ซึ่งมีความรู้ทางไสยศาสตร์ เขาบอกว่าเด็กถูกผู้ใหญ่วักให้จุดรูปเทียนบอกกล่าวหลวงพ่อพะพร อินทโรชติ เมื่อได้จุดรูปเทียนบูชาบอกกล่าวหลวงพ่อพะพรแล้วบุตรชายก็หายเป็นปกติอย่างน่าอัศจรรย์

เมื่อครั้งวัดวรวิหารประดิษฐ์ (ชาวบ้านเรียกวัดแดงอะ) ก่อสร้างซุ้มประตูทางเข้าวัด คืนหนึ่งขณะที่นอนหลับอยู่นั้น ได้ฝันเห็นหลวงพ่อพะพร อินทโรชติ ถือไม้เท้าเดินมาเสียงดัง “ก๊อก...ก๊อก...ก๊อก” มาหยุดยืนที่หัวนอนแล้วบอกว่า “มัวแต่นอนหลับอยู่นั้นแหละ ลูกไปดูเขาทำประตูดัดบ้างซิ” รุ่งเช้าเมื่อออกไปดูที่ประตูดัดเห็นช่างปูน ปาดปูนไว้เป็นรูป คนจึงไปซื้อหอยได้ดิน 426 ปรากฏว่าวงวนั้นเลขท้าย 3 ตัว ของรางวัลที่ 1 ออก 486 โดยเชื่อว่าเหตุที่ตนไม่ถูกหวยเพราะไม่มีโชคลาภทั้ง ๆ ที่หลวงพ่อพะพร อินทโรชติ ได้มาบอกให้ตรงๆ แล้ว

¹ธรรมบุญ ลิมสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่บ้านเลขที่ 135 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 15 เมษายน พ.ศ. 2545

ธรรมนุญ รักเส็ง¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ว่า หลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ท่านมีสุนัขตัวหนึ่ง ชื่อ “ค้าง” ได้หนีออกไปเที่ยวตลาด และถูกนายคลี่ ซึ่งดื่มสุราจนมึนเมา พ้นเข้าที่หน้าเป็นแผลฉกรรจ์ หูขาด บาดแผลลึกจนเห็นฟัน สุนัขตัวนั้นจึงวิ่งไปหาหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ และร้องให้ท่านช่วย ในขณะที่ท่านกำลังสนทนากับชาวบ้าน ท่านถามว่า “ใครทำมึงละอายค้าง ใครทำมันก็เหมือนกับที่ทำมึงนั่นละ” อยู่มาอีกไม่นาน นายคลี่เมาสุราไปทะเลาะกับเพื่อน จึงถูกฟันที่หน้าเป็นแผลฉกรรจ์ มีลักษณะเช่นเดียวกับแผลของอายค้างที่ถูกเขาฟัน

นายกำเส็ง ชาวบ้านเจงอะ ได้ขอเหรียญหลวงพ่อพะชรจากหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ด้วยเคยได้ยินมาว่าหลวงพ่อพะชรเป็นพระผู้ศักดิ์สิทธิ์เพื่อนำไปพิสูจน์ความจริง โดยได้นำเหรียญดังกล่าวไปแขวนไว้กับต้นไม้แล้วใช้ปืนลูกซองยิง เมื่อลั่นไกปืน ปรากฏว่าไม่ประทุ ทั้ง ๆ ที่ทดลองลั่นไกซ้ำอีกหลายครั้งจนในที่สุดนายกำเส็งต้องรีบวางปืนปลดเหรียญจากต้นไม้มาไหว้ขอขมาท่าน

นก ชวนตัน² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ว่า ส่วนหน้าอุโบสถของวัดวชิรประดิษฐ์จะมีรูปแกะสลักของหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ แกะสลักด้วยไม้ขนาดเท่าของจริง คิดทองคำเปลวเหลืองอร่าม ประดิษฐ์ฐานอยู่ในซุ้ม ผู้เล่ากล่าวว่า เมื่อเกิดมาก็เห็นรูปแกะสลักนี้แล้ว โดยผู้ใหญ่เล่าว่าหลวงพ่อพะชรได้ยื่นเป็นแบบให้ช่างแกะสลักขึ้นตามความต้องการของชาวบ้าน เพื่อกราบไหว้บูชา บนบานและติดทองถวาย ใครอธิษฐานขออะไร ท่านก็จะบันดาลให้ทุกอย่างยกเว้นเรื่อง หวย เบอร์ โดยครั้งล่าสุดผู้เล่าเคยไปอธิษฐานขอให้หลานชายได้รับการเลือกตั้งดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งในเขตพื้นที่ดังกล่าวมีการแข่งขันกันค่อนข้างสูง ผลปรากฏว่าเป็นไปตามที่ผู้เล่าได้ขอไว้ จึงได้จัดมโนราห์ไปแสดงถวาย 1 คณะ

นักฉายหนังเร่คนหนึ่งทราบว่ามีคนศรัทธาหลวงพ่อพะชร อินทรโชติมากและหากใครขอเหรียญหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ จากผู้เล่าก็ไม่เคยขัดข้อง จึงได้ขอเหรียญหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ จากผู้เล่า ซึ่งเป็นเหรียญที่ครูกล้า เกิดกล่อม ผู้เป็นศิษย์ของหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ตั้งแต่สมัยบวช

¹ธรรมนุญ รักเส็ง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 14 หมู่ที่ 6 ตำบลกะเดาะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

²นก ชวนตัน. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 134/1 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

เป็นสามเณรได้จัดทำขึ้น ชายผู้นั้น เมื่อเดินทางไปฉายหนังเร่ที่อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ไปเล่นการพนันกับพรรคพวก เนื่องจากมีเงินได้จากการถูกหวย ปรากฏว่าเมื่อเล่นไปก็ถูกเพื่อนโกง จนหมดตัวเมื่อรู้ว่าถูกโกง จึงเกิดทะเลาะวิวาทกันขึ้น ชายผู้นั้นถูกเพื่อนจ๋อชิงที่ขมับ แต่ปีนกลับไม่ประทุ ทำให้เป็นที่ตกตะลึงของเพื่อน ๆ จนต้องขอโทษและขอคูดของดีคือเหรียญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ

ชาวบ้านในตำบลเจงอะ ต่างเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อเพชร โดยเฉพาะเรื่องวาจาสิทธิ์ ทำให้ไม่มีผู้ใดกล้าลักขโมยหรือหยิบฉวยเอาของวัดไป แม้แต่มะขม ดอกไม้ ของวัดก็ไม่มีใครกล้าเก็บ เพราะกลัวท่านจะทักทำให้เป็นไปตามที่ท่านพูด ในส่วนตัวของผู้เล่าขณะที่ยังเป็นเด็กไม่รู้ประสาที่ยังไม่กล้าเก็บดอกพิกุล ต้องคอยเก็บดอกที่หล่นจากต้นแล้วเอามาเล่น สมัยเด็ก ๆ จะไปเล่นในวัด ต้องกอบทรายไปไว้ในวัดก่อน 1 กำมือ จึงจะกล้าเข้าไปเล่น หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ท่านเป็นพระที่ไม่ดูแลแต่พูดคำใดออกมาจะเป็นจริงดังนั้นทำให้ชาวบ้านกลัวในวาจาสิทธิ์ของท่านทั้งเด็กและผู้ใหญ่จะออกจากวัด ต้องสวดทรายออกจากรองเท้าให้หมดเสียก่อน

เลอศักดิ์ พงศ์โสภา¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร นารโท ว่า ในปี 2539 ได้เดินทางไปเยี่ยมเพื่อนที่จังหวัดกระบี่ โดยขับรถบรรทุก 4 ล้อเล็ก เมื่อใกล้จะถึงสามแยกบริเวณตำบลเหนือคลองประมาณ 100 เมตร รถเกิดเสียหลักพลิกคว่ำหลายตลบ รถลงไปหงายท้องข้างทาง ซึ่งบริเวณนั้นมักเกิดอุบัติเหตุบ่อย ๆ ปรากฏว่ายางล้อหน้าด้านซ้ายระเบิด หลังคาแก๊งบุบ ผู้ที่เห็นเหตุการณ์ต่างวิจารณ์กันว่า คนขับรถต้องเสียชีวิตแน่นอน แต่เมื่อตั้งสติออกมาได้สำรวจดูร่างกายตนเอง ปรากฏว่าไม่เป็นอะไรเลย เชื่อว่าที่ตนเองปลอดภัยนั้นเพราะที่หน้ารถแขวนเหรียญหลวงพ่อเพชรบูชาไว้

¹เลอศักดิ์ พงศ์โสภา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 135 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

พระครูวิบูลย์ธรรมรักษ์¹ เจ้าอาวาสวัดแสงประดิษฐ์ เจ้าคณะอำเภอกาญจนดิษฐ์ กล่าวถึง เหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า

ใน พ.ศ. 2503 หลังจากบวชใหม่ ๆ ที่วัดสำเร็จ อำเภอเกาะสมุย ได้เดินทางมาอยู่ที่วัดสน ได้ยินกิตติศัพท์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ มานาน จึงอธิษฐานถึงท่านแล้วนั่งสมาธิ อยู่ประมาณ 1 ชั่วโมงเกิดนิมิตเห็นหลวงพ่อเพชร ถือไม้เท้าเดินมาบนกุฏิ วางไม้เท้าที่บันไดแล้วขึ้นมาเดินเวียน รอบ ๆ พระครูวิบูลย์ธรรมรักษ์ 3 รอบ แล้วบอกว่า หวยเบอร์อย่าไปยุ่งเลย แต่สงสารถ้าอยากได้ให้ไป เอาที่ต้นมะพร้าว บ้านที่มุ่งหลังคาจากที่ไปนั่งอยู่ เมื่อวานนี้ พอรุ่งเช้าท่านจึงไปบอก นายรัตน สุวรรณจันทร์ กำนันตำบลกะแดะ พากันไปดูที่ต้นมะพร้าว บ้านนายชม นางบุญญู เพ็งบุญ ปรากฏว่า เห็นตัวเลข 357 ซึ่งเป็นรอยจากน้ำหมากข้อมอวนที่นำมาตากไว้ ครั้งนั้นมีผู้ถูกกันหลายคน ตั้งแต่ 5 - 8 บาท

เทียบ เมืองน้อย² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า เมื่อประมาณ 20 ปีที่แล้ว ได้นำไข่เปิดไปขายที่อำเภอเกาะสมุย หลังจากขายไข่แล้ว เดินทาง กลับ โดยเรือเล็กไฟบูลย์ 9 ระหว่างทางผู้โดยสารที่มาด้วย 5 คน ได้แสดงตัวเป็นโจร เดินปลดทรัพย์ ของมีค่าของผู้โดยสารคนอื่นจากหัวเรือมายังท้ายเรือ ซึ่งในบริเวณที่ผู้เล่านอนอยู่นั้นมีผู้โดยสารนอน เรียงกันในที่นั่ง 5 คน เมื่อนางเทียบเห็นเข้าจึงใช้มือจับเหรียญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ที่กลัดไว้ที่ ออกเสื้ออธิษฐานขอย่าให้โจรมาคืนเอาเงินได้ เมื่อโจรคืนมาถึงผู้เล่า ก็ข้ามไปไม่ทำการคืนตัวผู้เล่า เหมือนรายอื่น ๆ เมื่อปลดทรัพย์ผู้โดยสารหมดแล้ว ได้ของมีค่าเป็นปี๊บจึงไปรวมกันที่ท้ายเรือแล้วยิง เครื่องเรือและลงเรือหางยาวหนีไปทุกคนที่อยู่ในเหตุการณ์ต่างงุนงงกันไปหมดว่าทำไมโจรถึงมอง ไม่เห็นนางเทียบ

¹พระครูวิบูลย์ธรรมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดแสง ประดิษฐ์ ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 มกราคม พ.ศ. 2545.

²เทียบ เมืองน้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

สมพร พัทฒสุนทร¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ว่า มีอยู่ครั้งหนึ่งเด็กชาย อายุประมาณ 3 ขวบ ตกลงไปใต้น้ำ พ่อแม่จึงรีบไปบอกให้ชาวบ้าน มาช่วย อีกทั้งแน่ใจว่าลูกต้องเสียชีวิตแน่นอน เพราะไม่สามารถช่วยให้ขึ้นจากบ่อได้ แต่เมื่อกลับมา ปรากฏว่าลูกชายนั่งเล่นอยู่ที่ปากบ่อ จึงเชื่อว่าเป็นเช่นนั้นเพราะลูกแขวนเหรียญหลวงพ่อพะชร

นางแยม หุ่นกำเนิด เคยตามให้ไปดูที่บ้านบริเวณหิ้งพระ หลังจากจุดธูปเทียนบูชาหลวงพ่อพะชรแล้วเกิดไฟไหม้ ฐานพระและหิ้งพระกลายเป็นถ่านแต่รูปเหมือนที่หลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ไม่มีแม้แต่รอยควันไฟ และได้เคยถ่ายภาพเก็บเอาไว้

ลูกชายของนางเนียบ รัตนมุสิก ได้ขับรถจักรยานยนต์ กลับจากกรุงเทพฯ ระหว่างทางถูกรถยนต์ชนแต่เจ้าตัวปลอดภัย เนื่องจากแขวนเหรียญหลวงพ่อพะชร

เนื่อม สุวรรณจันทร์² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ว่า ผู้เล่าเคยจุดธูปบูชาหลวงพ่อพะชร แล้วผลอไม่ได้จนเกิดไฟไหม้หิ้งพระจนเป็นถ่านดำ แต่ที่รูปถ่ายหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ กลับไม่ไหม้ไฟ ทั้ง ๆ ที่เป็นกระดาษไม่น่าจะทนความร้อนได้ถึงขนาดไม่มีรอย โดยผู้เล่าเชื่อว่าเป็นเพราะอิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ที่ทำให้ไฟไม่ลุกลามไปไหม้บ้าน

วินัย พัฒนพงษ์³ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ว่า เมื่อ พ.ศ.2502 มีนาคม (นางเจียน พัฒนพงษ์) จะจุดธูปเทียนบูชาหลวงพ่อพะชรเป็นประจำ ทุกคืนเสร็จแล้วก็จะนำลูกเบ็ย (หอยเบ็ย) 10 ลูก ใส่กระบอกเขย่าแล้วทอด (เทออกมา) เพื่อเสี่ยงทาย หาดตัวเลข โดยจะนับจากจำนวนเบ็ยที่หงาย ผู้เล่าจึงต่อว่ามารดาว่าจะทอดเบ็ยที่ไหนมันก็เหมือนกัน จึงไม่จำเป็นต้องไปทอดต่อหน้าหลวงพ่อพะชร อินทรโชติ ทำให้แม่รู้สึกโกรธที่ไม่ให้ความเคารพ

¹สมพร พัทฒสุนทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

²เนื่อม สุวรรณจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 2 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

³วินัย พัฒนพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 30 หมู่ที่ 6 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

ให้ตื่น เมื่อลืมตาดูเห็นเป็นผ้าจีวรพระเดินผ่านไปพร้อมได้กลิ่น (สาบจีวร) จนติดจมูกจึงนึกในใจว่า จะไม่ขอสบประมาทเช่นนั้นอีก พอใกล้รุ่งก็ลุกไปห้องน้ำ เมื่อเดินกลับเข้าห้องนอน เหมือนมีใครมาสะกิดจึงเงยดูรูปหลวงพ่อเพชรที่ประตูเห็นเป็นตัวเลข 260 จึงไปขี้มเงินคนรู้จักกัน 100 บาท ไปแทงหอย (ชื่อหอย) 260 ประคูละ 5 บาท และกลับตัวเลขทุกตัวตัวเลข 1 บาท พอค่ำเข้านอนด้วยความกลัว แต่ในใจก็นึกว่าหากหลวงพ่อเพชรให้หอยจริง ขอให้บอกให้ตรง ๆ พอตอนเช้าหลังจากเข้าห้องน้ำกลับเข้านอน เงยดูที่รูปหลวงพ่อเพชร เห็นตัวเลข ๒๖๖ จึงไปแทงหอยเลขนี้อีก พอวันที่ 3 เป็นวันที่หอยจะออก ก่อนนอนก็นึกว่าถ้าท่านให้หอยจริงขอให้บอกชัด ๆ อีกครั้ง ในตอนเช้าเมื่อเข้าห้องน้ำแล้ว เงยดูที่รูป เห็น ๒๖๖ ปรากฏว่าเมื่อหอยออกเป็น 236 จริงๆ ส่วนเหตุที่ท่านเมตตาให้หอยครั้งนี้ก็เพราะเชื่อว่าเคยมีคุณความดีต่อหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ มาก่อนเนื่องจากสมัยเด็ก ๆ พ่อไปฝากให้อยู่กับท่านและหน้ากุฏิของท่านจะมีต้นมะม่วงเขียวออกลูกดกเต็มต้น ผลมีรสหวานมาก เด็กๆมักจะเคยเฝ้าแย่งเก็บผลมะม่วงเมื่อเวลาลมพัด เคยมีอยู่วันหนึ่งลมพัดแรงมากพอลงไปดูเห็นไม่มีเด็ก ๆ อยู่จึงได้ผลมะม่วงสุกลูกงามมาผลหนึ่ง ในใจก็คิดว่าจะเอาไปถวายหลวงพ่อเพชร เมื่อนำไปถวายท่าน ท่านก็รับไว้ จึงคิดว่าอาจเป็นอานิสงส์จากครั้งนั้นก็ได้ และจากเหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้ไม่กล้าดูถูกหรือลบหลู่พระอีกเลย ไม่ว่าจะเป็พระรูปใด

ครั้น ขณะสมบัติ¹ ผู้ซึ่งหลวงพ่อเพชรได้ให้คาถาป้องกันตัวไว้ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า

หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ท่านได้เมตตาให้คาถาไว้ป้องกันตัว โดยได้กำชับไว้ว่า ถึงจะมีคาถาก็อย่าได้ประมาท อย่าเข้าใกล้สิ่งที่จะทำให้เกิดอันตราย และขอให้ทำดีอย่าทำชั่ว ทำจิตใจให้ผ่องแผ้ว ซึ่งมีคาถาต่าง ๆ ดังนี้

คาถาป้องกันผี	ว่า	อะพุทัง	ปีศาจ	ละหัง	อะพุทโร	โสปีติอิ
คาถาป้องกันคน	ว่า	อะพุทัง	มนุษย์	ละหัง	อะพุทโร	โสปีติอิ
คาถาป้องกันช้าง	ว่า	อะพุทัง	คชา	ละหัง	อะพุทโร	โสปีติอิ
คาถาป้องกันควาย	ว่า	อะพุทัง	ทรพี	ละหัง	อะพุทโร	โสปีติอิ

¹ครั้น ขณะสมบัติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 3 ตำบลกะเคาะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2545.

คาถาป้องกันเสือ ว่า อะพุทฐัง พัคขมา ฉะหัง อะพุทฐโร โสปีติอิ
โดยที่ผ่านมาได้นำคาถานี้ไปใช้ก็เกิดความปลอดภัยแก่ชีวิตตลอดมา
สุชาติ สุทธิบุญ¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า
เคยดื่มสุราจนเมาที่บ้าน ตำบลกะแดะ แต่มีความจำเป็นต้องเดินทางไปบ้านคอน ระยะทาง
ประมาณ 15 กม. ด้วยจักรยานยนต์ในเวลากลางคืนคนเดียว จึงอธิษฐานขอให้หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ
ช่วยให้เดินทางไปถึงบ้านคอนอย่างปลอดภัย พอตื่นมาตอนเช้ายังรู้สึกแปลกใจว่าตัวเองมาได้อย่างไร
ทำให้เชื่อว่าเป็นเพราะเหรียญหลวงพ่อเพชรที่แขวนอยู่ และเชื่อว่าการที่หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ มี
อิทธิฤทธิ์ต่าง ๆ ก็เพราะท่านมีลักษณะพิเศษที่โบราณเชื่อว่า ทำให้อยู่ยงคงกระพันคือ ไช้ทองแดง (มี
อัญมณีข้างเดียว) เมื่อได้ประชุมเพลิงแล้วยังปรากฏเหลือลูกอัญมณีที่ยังคงไม่ไหม้ไฟ

สุธรรม สุทธิบุญ² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ ว่า
ในสมัยที่ บวชเป็นสามเณรอยู่ที่เพชรบุรี เมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้วได้กลับมาเยี่ยมบ้าน ที่
บ้านไร่หลวง ตำบลกะแดะ ครั้นเวลาประมาณ 21.00 นาฬิกา ต้องกลับวัดเจงอะ เมื่อเดินมาใกล้จะถึง
กอไผ่ข้างทางซึ่งเคยทราบว่ามีบริเวณนั้นผีคู่มาก ใครเดินผ่านในเวลากลางคืนจะต้องถูกหลอกทุกคน
จึงนำยามที่ข้างในมีเหรียญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติอยู่ด้วยมาแนบอก พร้อมท่องคาถา น พ อะ (คาถา
ด้านหลังเหรียญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ) ปรากฏว่า รู้สึกเหมือนไม่ได้เดินไปด้วยตนเอง คล้ายกับ
ว่ามีใครมาอุ้มลอยไปจึงเชื่อว่าเป็นเพราะอิทธิฤทธิ์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติช่วยบันดาลให้
เป็นไปเช่นนั้น

¹สุชาติ สุทธิบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2545.

²สุธรรม สุทธิบุญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2545.

2.4 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อนุ้ย

สุวัณโณ

พระครูโฆสิตสรคุณ¹ เจ้าอาวาสวัดอัมพาราม เจ้าคณะตำบลเสวียด กล่าวถึง อิทธิปาฏิหาริย์ของหลวงพ่อนุ้ย สุวัณโณ ว่า

เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2538 ได้รู้จักกับชาวพนัสนิคมคนหนึ่ง อาสาที่จะดำเนินการ ในการจัดสร้างวัดดุมงคลให้กับวัดโดยได้ยืมเงินจากวัดไปเป็นค่ามัดจำในการสั่งทำวัดดุมงคลเป็นเงิน หนึ่งแสนบาทเศษ (จำนวนหนึ่งในสามของค่าจัดสร้าง) เมื่อเวลาผ่านไปถึง 9 เดือนก็ไม่ยอมส่งข่าว ให้ทราบ ท่านได้โทรศัพท์ติดต่อไปหลายครั้งก็ให้ผู้อื่นพูดแทนเสมอ โดยบอกว่าไม่อยู่ทุกครั้ง ด้วยความร้อนใจท่านจึงจุดธูปอธิษฐานต่อหลวงพ่อนุ้ย สุวัณโณ ว่า “เกล้ากระหม่อม มีความ เดือดร้อนมาก ขอให้ชายผู้นั้นนำเงินมาคืนภายใน 3 วันด้วยเถิด” ในวันที่สาม ชายผู้นั้นได้ขับรถจาก ชลบุรีมาหาท่าน บอกว่านอนไม่หลับ กังวลจึงได้มาหาท่าน และตั้งแต่นั้นมาก็ได้ดำเนินการต่อไป จนสร้างวัดดุมงคลเสร็จในปี พ.ศ. 2541

ในปี พ.ศ. 2539 ชาวโพธารามคนหนึ่งยืมเครื่องประดับเพชรจากคนรู้จักกันมารับวชนาค ญาติที่วัดอัมพารามปรากฏว่า ทั้งสร้อยคอ สร้อยข้อมือหล่นหายโดยไม่รู้ตัว เวียนหาที่บริเวณอุโบสถ อยู่ 4-5 รอบ จนอ่อนใจก็ยังไม่พบ จึงจุดธูปเทียนอธิษฐานขอให้หลวงพ่อนุ้ย สุวัณโณ ช่วยคลบบันดาล ให้พบ เมื่อออกมาจากมณฑปประดิษฐานรูปหลวงพ่อนุ้ย สุวัณโณ ก็พบว่าของทั้งหมดกองรวมกันอยู่ข้าง พระอุโบสถอย่างน่าอัศจรรย์ใจ ผู้ที่มาบนบานอธิษฐานกับหลวงพ่อนุ้ย โดยเฉพาะการสัญญาว่าจะเลิก อย่างหนึ่งอย่างใดแล้วไม่ทำตามนั้น มักจะมีอันเป็นไปเสมอ เช่น ชาวคลองไทรคนหนึ่งเล่นการพนัน เป็นอาฉิม เมื่อเล่นเสียก็สร้างความเดือดร้อนให้กับลูกเมีย จึงไปจุดธูปเทียนสาบานกับรูปหล่อหลวงพ่อนุ้ย สุวัณโณว่าจะไม่เล่นการพนันอีกต่อไป ทำเช่นนั้นถึง 3 ครั้ง ก็ไม่ยอมเลิก มีอยู่วันหนึ่งนำ เลื่อยยนต์ไปตัดต้นไม้ แล้วกิ่งไม้ขนาดเท่าปลายนิ้วก็โยกกระเด็นถูกบันเอวกลายเป็นอัมพาตจนถึง ทุกวันนี้ ชาวบ้านจึงเชื่อกันว่า หากบนอะไรไว้และได้ดั่งที่ขอไว้แล้วจะต้องแก้บน อย่าคิดค้างไว้ สิ่งที่ทำไม่ได้อย่าได้ไปสาบานหรือสัญญากับท่านเด็ดขาด

¹พระครูโฆสิตสรคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดอัมพาราม ตำบลเสวียด อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

นายอภิรมย์ สมศิลป์¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อของหลวงพ่อนุ้ย สุวณโณ ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2505 ได้เดินทางจากบ้านคอนมาผูกพัทธสีมาที่วัดแหลมไผ่ ตำบลมะลวน อำเภอพนนพินพร้อมกับนางพลอย สมศิลป์ เมื่อเสร็จแล้วจึงเดินทางกลับ ซึ่งการเดินทางในสมัยนั้นที่สะดวกที่สุดคือเดินไปตามทางรถไฟ แล้วไปต่อรถที่ตลาดท่าข้าม อำเภอพนนพิน ระหว่างทางพบชาย 5 คน นั่งอยู่บนทางรถไฟได้กรูเข้าจับนายอภิรมย์และภรรยา โดยพากันแยกไปคนละทาง แล้วยิงผู้เล่าเข้าที่บริเวณสะบักขวา 1 นัด ส่วนนางพลอย โจรได้กระชากสร้อยคอแล้วยิงไปนัดหนึ่งกระสุนไม่ถูก หลังจากนั้นโจรจึงพากันวิ่งหนีไป โดยผู้เล่าเชื่อว่า เหตุที่อิงภรรยาของเขาไม่ถูกทั้ง ๆ ที่อยู่ใกล้กันมาก เพราะเกิดจากอิทธิปาฏิหาริย์ของเหรียญหลวงพ่อนุ้ย สุวณโณ ซึ่งนางนำติดตัวไปด้วย

มีอยู่ครั้งหนึ่งนายอภิรมย์ขับรถไปชนเสาไฟฟ้าที่ซอยเจริญพันธ์ ตลาดท่าข้าม เนื่องจากขับหลบรถดับเพลิงที่ออกมาจากซอยจนรถพังเสียค่าซ่อมไปสมัยก่อนถึงสามหมื่นบาท แต่เขาเสียค่ายาแดงใส่แผลกับยาแก้ปวดเอพิจีเพียง 12 บาท ด้วยความเชื่อว่าเขาไม่เป็นอันตรายมากเพราะหน้ารถมีรูปหล่อหลวงพ่อนุ้ย สุวณโณอยู่ ประมาณ พ.ศ. 2542 ได้เห็นรถของนายสมศักดิ์ รักบางแหลม ถูกชนโดยรถชนด้านหลังถึง 14 คัน ที่สะพานจุลจอมเกล้า แต่รถเสียหายเพียงเล็กน้อย เมื่อเปรียบเทียบกับคันอื่น ๆ เนื่องจากหน้ารถได้บุชารูปหล่อหลวงพ่อนุ้ย สุวณโณไว้

ประดัด จรูญพงษ์² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อของหลวงพ่อนุ้ย สุวณโณ ว่า เมื่อประมาณปี 2525 ได้ไปซื้อผ้าที่ตลาดบ้านคอน เพื่อนำมาขายที่บ้าน (ตำบลคลองไทร) จำนวน 3 กลอง นำมาตั้งไว้ที่ท่ารถรับจ้างบ้านคอน - พนพิน แล้วเข้าไปซื้อกางเกงให้ลูก พอออกจากร้านมาปรากฏว่า กลองใส่ผ้าหายไป ครั้นถามหากลองใส่ผ้าก็ไม่มีใครรู้ใครเห็นว่าหายไปอย่างไร จึงอธิษฐานถึงหลวงพ่อนุ้ย สุวณโณ ว่า ถ้ากลับบ้านวันนี้แล้วหากพบผ้าทั้ง 3 กลอง จะติดทองถวายหนึ่งร้อยแผ่น แล้วก็นั่งรถกลับมาอำเภอพนนพิน เพื่อต่อรถไปบ้านที่ตำบลคลองไทร พอลงรถก็มีคนขับรถรับจ้างมาดักไว้ และบอกว่า เขาเป็นคนเอากลองผ้าทั้ง 3 กลองใส่ท้ายรถมาเอง

¹ อภิรมย์ สมศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 87/1 หมู่ที่ 8 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2545.

² ประดัด จรูญพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17/1 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

ชวน พรหมอุบล¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อนุ้ย สุวัน โณ ว่า
 ครั้งหนึ่ง พระอธิการชู ฉันทเสวี ซึ่งดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสสืบต่อจากหลวงพ่อนุ้ย
 สุวัน โณ ถูกโจร 2 คน ขึ้นปล้นบนกุฏิ และจับท่านมัดเพื่อค้นหาเงิน ทำให้พระอธิการชูซึ่งอยู่ใน
 วัชชราตจกใจกลัวตัวสั้นจนเสียสติ ทำอย่างไรก็ยังไม่หายหวาดผวา หลวงพ่อนุ้ยจึงทำน้ำมนต์เสกให้
 ท่านรดศีรษะ จึงได้หายเป็นปกติ นอกจากนั้นยังให้การรักษาอาการวิกลจริตของหลานพระธรรมจารี
 เกจิอาจารย์ชื่อดังจากอำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร จนหายเป็นปกติอีกด้วย

เฮื่อง ธรรมบำรุง² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อนุ้ย สุวัน โณ ว่า
 หลวงพ่อนุ้ย สุวัน โณ สามารถล่วงรู้เหตุการณ์ต่างๆ ได้ด้วยญาณ ดังนั้นหากพระลูกวัดทิสิต
 ไม่ปฏิบัติตาม พระธรรมวินัย ท่านจะกำราบ โดยการให้นั่งบนกระต่ายขูดมะพร้าว โดยกระต่ายขูด
 มะพร้าวจะติดกันแน่นจนแกะไม่ออกและจะพาผู้นั่งกระโดดจนล้มลุกคลุกคลาน ในบางครั้งท่าน
 ต้องการทดสอบวิชาท่านก็จะเสกไม้กวาดให้ลอยมาตีกันหรือไม้ก็เสกกระต่ายขูดมะพร้าวให้มาชนกัน
 โดยกระต่ายขูดมะพร้าวนั้นจะต้องมีหูและหางครบ

บุญนงค์ เจริญรัตน์³ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อนุ้ย สุวัน โณ ว่า
 เมื่อครั้งลูกชายคนเล็กอายุได้ 3 ขวบ นั่งเรือไปกับพี่ชายที่คลองมะลวน ขณะนั้นน้ำยังไหล
 เชี่ยว เมื่อพายเรือถึงท่าน้ำ ทั้งสองคนลุกขึ้นพร้อมกัน แต่พี่ชายขึ้นท่าน้ำก่อน แล้วถีบหัวเรือไปข้าง
 หลังทำให้น้องชายเสียหลักตกน้ำกว่าลูกชายคนโตจะวิ่งไปตามแม่ให้มาช่วยก็นานพอสมควรเมื่อมาถึง
 ท่าน้ำเห็นลูกชายลอยไปตามกระแสน้ำแทนที่จะจมน้ำเหมือนคนตกน้ำทั่ว ๆ ไป จึงเชื่อว่าเป็นเพราะลูก
 ชายแขนพระหลวงพ่อนุ้ย สุวัน โณ

¹ชวน พรหมอุบล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 128/1
 หมู่ที่ 8 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

²เฮื่อง ธรรมบำรุง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 19
 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

³บุญนงค์ เจริญรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 19
 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

พระเทพสิทธินายก¹ ศิษย์ของหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉม กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉม ว่า

หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉม เป็นพระเถระที่มีคุณธรรมสูง เก่งในเรื่องเวทมนตร์ คาถา การรักษาโรค เมื่อผู้ป่วยหรือญาติของผู้ป่วยไปหาหลวงพ่อนุ้ย เพื่อขอให้ท่านช่วยรักษาให้ดีขึ้น หลวงพ่อนุ้ย จะอธิษฐานจิต แล้ววางฉานต่าง ๆ ที่นิ้วมือทั้ง 5 ฉานนั้นจะทำให้นิ้วมือของท่านกระดิก ซึ่งแต่ละนิ้วจะบอกให้ทราบเหตุแตกต่าง ๆ กัน เช่น ถูกคุณไสย ถูกผี ถูกเจ้าที่ หรือบ้า เมื่อนิ้วใดกระดิก ท่านจะสามารถบอกได้ทันทีว่าเป็นอะไร แม้ผู้ป่วยจะไม่มาด้วยก็ตาม หลังจากนั้นท่านก็จะรักษาด้วยการจัดสมุนไพรให้ไปรักษา ใช้คาถา เวทมนตร์แล้วแต่ลักษณะของอาการป่วย ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันว่า เมื่อท่านรักษาให้หายเป็นปกติ โดยพระเทพสิทธินายกเรียกวิชานี้ว่า วิชาวชิษฐานนิ้ว ซึ่งไม่เคยเห็นผู้ใดเคยทำมาก่อนจึงอาจกล่าวได้ว่าเป็นความสามารถพิเศษเฉพาะบุคคล .

ครั้งหนึ่ง หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉม ได้เล่นหมากรุกกับหลวงพ่อด้วน วัดแหลมไผ่ อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นศิษย์ผู้น้องที่ได้ศึกษาวิปัสสนากรรมฐานและวิทยาคมมาจากอาจารย์เดียวกัน ได้ร่วมกันเล่นหมากรุกติดต่อกันถึง 3 วัน 3 คืน โดยไม่มีการหลับการนอนและไม่ได้แสดงถึงอาการอ่อนเพลียให้เห็น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า หลวงพ่อนุ้ยและหลวงพ่อด้วน เป็นพระผู้มีอภิญญา ส่วนการเล่นหมากรุกนั้นเป็นเพียงอุปเท่ห์ในการทดสอบวิทยาคมเท่านั้นเอง

เมื่อหลายปีก่อน หลานของพระเทพสิทธินายก ขับรถยนต์ไปกับเพื่อนหญิง ในทะเลทรายที่ประเทศออสเตรเลีย บังเกิดรถไปชนอูฐ แล้วเสียหลักพลิกคว่ำหลายคลบ ทำให้รถพังยับเยิน เพื่อนหญิงที่ไปด้วยคอหักเสียชีวิตทันที ส่วนหลานคนนั้น ขณะที่รถพุ่งชนอูฐ ได้เห็นนิมิตเป็นหลวงพ่อนุ้ย มาอุ้มออกจากรถไปก่อนที่จะชนอูฐ จึงได้เดินทางกลับมาเมืองไทยเพื่อบวชถวายหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉม เป็นเวลา 7 วัน

ครั้งหนึ่งมีหญิงสาวชาวในบาง (ชุมชนบริเวณปากน้ำบ้านดอน) ชื่อจิต มีอาการคลุ้มคลั่งเหมือนคนวิกลจริต เจอใครจะเข้าทำร้ายด้วยการเตะ ต่อย ทบตี จนไม่มีใครกล้ารักษาให้ ญาติต้องพามาพบหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ โฉม โดยการช่วยกันจับไว้อย่างแน่นหนา เพราะเกรงว่าจะเข้าทำร้ายหลวงพ่อนุ้ยสุวัฒน์ โฉม เมื่อท่านเห็นเข้า ท่านก็บอกให้ปล่อย หากยังเกรงอีกเช่นเดิม ท่านจะหักขาเสีย หญิง

¹พระเทพสิทธินายก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดไตรธรรมาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

สาวผู้นั้นกลับวิ่งตรงจะเข้าทำร้ายท่าน หลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ จึงอธิษฐานจิตวางพานที่นิ้ว ทำให้หญิงสาวผู้นั้นล้มลงร้องครวญครางบอกว่า ขาหักแล้ว ท่านจึงได้ทำน้ำมันตรีศให้ หลังจากนั้น 3 วัน ก็หายเป็นปกติ

2.5 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่เพชร วชิโร

สุคนธ์ ศรีทอง¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่เพชร วชิโร ว่า นายอ่ำ ศรีทองกุล ผู้เป็นบิดาและศิษย์ใกล้ชิดของหลวงพ่เพชร วชิโร เล่าให้ฟังว่า เมื่อครั้งบวชอยู่กับหลวงพ่เพชร ได้ระยะหนึ่ง หลวงพ่เพชรได้พบกับพระอ่ำ ปุณณโก (นายอ่ำ ศรีทองกุล) ว่าคุณอ่ำ จะสึกก็ขอให้ซ่อมโบสถ์เสร็จก่อน เมื่อพระอ่ำ ปุณณโก รับปากกับท่านอีกไม่นานนักหลวงพ่เพชร วชิโร ก็มรณภาพ และพระอ่ำ ปุณณโก ได้เป็นเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน และเป็นพระอุปชฌาย์ในเวลาต่อมา โดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อนว่าพระอ่ำจะต้องลาสิกขาบทออกไปครองเพศฆราวาส คงมีแต่หลวงพ่เพชรเท่านั้นที่รู้ล่วงหน้า เพราะหลังจากที่หลวงพ่เพชรมรณภาพไปแล้วกว่าสิบปี หลังจากอุโบสถวัดอัมพวันเสร็จ พระอ่ำก็ป่วยจนต้องสละเพศบรรพชิต จึงทำให้เชื่อว่าหลวงพ่เพชร วชิโรสามารถรู้อนาคตได้

วิโส พรหมเดช² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่เพชร วชิโร ว่า เมื่อปี พ.ศ. 2520 ได้ออกไปหาปลาในทะเล บังเอิญเกิดเหยียบแคมเรือพลัดทำให้ลื่นตกลงไปในทะเล ขณะนั้นรู้สึกตกใจมากเมื่อน้ำทะเลเข้าตาทำให้มองไม่เห็น ว่ายน้ำก็ไม่ค่อยเป็นในขณะที่หลับตาอยู่นั้นเห็นเป็นนิมิตรูปหลวงพ่เพชรเหมือนรูปปั้นบนเขาน้อย ได้ช่วยยกผู้เล่าให้ขึ้นบนเรือ โดยผู้เล่าเชื่อว่าเป็นเพราะเขาแขวนเหรียญหลวงพ่เพชร วชิโร ไปด้วยจึงทำให้พ้นจากอันตรายในครั้งนั้นได้

¹สุคนธ์ ศรีทองกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 24/11 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.

²วิโส พรหมเดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.

จันทร์ บุญญา¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร วชิโร ว่า
 ผู้เล่าได้อาศัยอยู่กับหลวงพ่อเพชรมาตั้งแต่อายุ 13 ปี พออายุได้ 16 ปี ก็ได้บรรพชาเป็น
 สามเณร โดยหลวงพ่อเพชรถามว่าเวลานี้อายุเท่าไรแล้ว เมื่อตอบว่าอายุ 16 ปีแล้ว ท่านก็บอกว่า
 “น่าเสียดายที่บวชพระให้ไม่ทันอายุแล้ว” พอนายจันทร์ อายุย่างเข้า 20 ปี หลวงพ่อเพชรก็มรณภาพ
 ในปี พ.ศ. 2467 พอดี

ในขณะที่อาศัยอยู่กับหลวงพ่อเพชร ได้เกิดเป็นไข้หวัดระบาด มีคนตายเป็นจำนวนมาก
 และเด็กวัดส่วนใหญ่จะเป็นโรคหิด ทำให้เด็กวัดกลับไปอยู่กับพ่อแม่กันหมด ท่านเห็นว่าเด็กวัดเหลือ
 อยู่แต่ นายจันทร์เท่านั้น จึงบอกนายจันทร์ว่า “ในตัวนั้นไม่มีอุบาทว์จัญไรไม่ต้องกลัว อยู่ให้สบาย”
 ซึ่งนายจันทร์เชื่อว่าเป็นเพราะหลวงพ่อเพชร วชิโร ได้ให้พรไว้จึงทำให้มีอายุยืนขณะนี้ได้ 97 ปี
 ส่วนอีกครั้งหนึ่งมีพระภิกษุ 2 รูปที่วัดอัมพวันจะมาลาสิกขาบทกับหลวงพ่อเพชร วชิโร เมื่อท่าน
 คุณวันแล้วก็บอกว่า พระรูปหลังสึกได้ อีกรูปหนึ่งสึกไม่ได้ ท่านจึงไม่สึกให้ พระรูปนั้นก็รีบเร้าจะ
 ขอสึกให้ได้ เมื่อเห็นว่าพูดทำอะไรก็ไม่ฟัง ท่านจึงพูดขึ้นว่า “บ้า” พระภิกษุรูปนั้นก็เลยเสียดสี
 ในเวลาต่อมาและเมื่อหลวงพ่อเพชร วชิโร ทราบ ท่านจึงพูดกับพระภิกษุรูปนั้นว่า “หายเถอะ” พระรูป
 นั้นก็หายเป็นปกติดังเดิม

ประกิต บัวสมุย² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร วชิโร ว่า
 ขณะที่บวชอยู่ในปี 2506 ขณะนั้นมีฉายาว่าพระมหาประกิต โกวิท เป็นเจ้าอาวาสวัดอัมพ
 วัน ได้ริเริ่มให้มีการจัดงานวัดประจำปีเป็นครั้งแรกในวันขึ้น 14 ค่ำ เดือน 9 ที่วัดเขาน้อย โดยจัด
 เป็นงานใหญ่ มีการแสดงของมหรสพต่าง ๆ พอเริ่มงานในคืนแรกก็เกิดเป็นลมพัดแรงราวพายุ เมื่อ
 ยายคำ ชาววกตุมทราบข่าว การจัดงานนี้ยังไม่มีผู้ใดบอกกล่าวให้หลวงพ่อเพชร วชิโร ได้ทราบก่อน
 เนื่องจากบนวัดเขาน้อยเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมอันสงัดวิเวกของหลวงพ่อเพชร วชิโร ในอดีต จึงได้
 จุดธูปเทียนสักการะขอขมาหลวงพ่อเพชร วชิโร ฉับพลันลมที่พัดจรรวพายุก็สงบคืนสู่ปกติหลังจาก
 เสร็จงานมหรสพแล้ว ร้านที่ขายธูปเทียนที่ปลูกอยู่หน้ารูปปั้นหลวงพ่อเพชร ซึ่งประดิษฐานอยู่หน้า

¹จันทร์ บุญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่
 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.

²ประกิต บัวสมุย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10
 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.

เจดีย์ยังไม่ได้รื้อถอน โดยในคืนนั้นพระมหาประกิต โกวิท ได้เข้าไปนั่งอ่านหนังสือในร้านขายรูปเทียนนั้น ประมาณ 21.00 นาฬิกา ได้บังเกิดฟ้าผ่าลงที่ยอดเจดีย์ทั้ง ๆ ที่ไม่มีเค้าฝนมาก่อน เมื่อสิ้นเสียงฟ้าผ่าเหล่าสุนัขทุกตัวที่อยู่บริเวณนั้นได้วิ่งกรูเข้าไปยังบริเวณฐานเจดีย์เป็นที่น่าพิศวง และเมื่อเข้าไปดูทุกสิ่งทุกอย่างก็ยังคงอยู่ในสภาพปกติ ทั้งที่คาดว่ายอดเจดีย์ต้องหักลงมาแน่นอน

ในคืนต่อมาสามเณรภิรมย์ เรื่องโรจน์ เข้าไปนั่งที่ร้านขายรูปเทียนอีก ก็ปรากฏว่าฟ้าผ่าเสียงดังสนั่นเช่นเดิม ซึ่งเมื่อไปดูที่เจดีย์ก็ไม่พบอะไรผิดปกติ โดยในคืนนั้นเองประมาณเที่ยงคืน นายพ่วง บิดาของพระมหาประกิต โกวิท ซึ่งพักอยู่ที่บ้านมะเดื่อหวาน ห่างจากวัดเขาน้อยประมาณ 3 กิโลเมตร ได้เดินเท้าจากบ้านมาหาพระมหาประกิต โกวิท ที่วัดเขาน้อยด้วยอาการร้อนรน เพื่อบอกว่า ขณะที่นอนหลับอยู่นั้นหลวงพ่อเพชร วชิโร ไปบอกว่า “เจ้า (พระมหาประกิต โกวิท) ถูก ปลูกร้านบังหน้าบังตา ท่าน” ให้จัดหมากพลูไปขอมขมา เมื่อได้ขอมขมาแล้ว หลังจากนั้น 14 วัน พระมหาประกิต โกวิท ได้จำวัดในตอนกลางวัน และฝันเห็นหลวงพ่อเพชรครองจีวรสีรักมาบอกว่า “คุณมหาไม่เชื่อหรือว่าฉันศักดิ์สิทธิ์ ถ้าไม่เชื่อก็คงขอให้ไปที่ตึกฉัน (กุฏิเก่าของหลวงพ่อเพชร) มีของดีเต็มไปหมด ช่วยขุดที” และเมื่อไปดูที่กุฏิเก่าของท่านปรากฏว่า มีจอมปลวกสูงเกือบถึงหลังคาเพราะได้ทิ้งร้างไปนาน เมื่อชักชวนพระและสามเณรไปขุดก็พบของมีค่าดังที่ท่านบอกคือ ถ้วยนรสิงห์ 10 ใบ เครื่องพานเบญจรงค์ 5 ใบและจานลายคราม 1 ใบ ที่น่าแปลกคือ ขณะขุดด้วยบางใบถูกจอบสับก็ไม่แตก มหาประกิต โกวิท จึงได้ไปจุดรูปเทียนขอขมาต่อรูปปั้นหลวงพ่อเพชร วชิโร

พระครูสุภัทรธรรมภิรม¹ (วิฑูร ธมมวโร) เจ้าอาวาสวัดราษฎร์เจริญ เจ้าคณะอำเภอเกาะพะงัน กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อเพชร วชิโร ว่า

ภายในบริเวณวัดพุทธเจดีย์าราม (เขาน้อย) บริเวณด้านทิศเหนือของเจดีย์ และห่างออกไปประมาณ 15 เมตร เป็นที่ร่มรื่นมีหินลาดและหินใหญ่ๆน้อยมาก ถ้าสังเกตดูจะเห็นว่าเป็นเนินสูงสะดุดตากว่าที่อื่น ๆ (บริเวณอนุสาวรีย์บรรจู่จู้ของหลวงพ่อเพชร วชิโร) ซึ่งเคยเป็นสถานที่ทำวิปัสสนากรรมฐานหลวงพ่อเพชร วชิโร ในสมัยที่ท่านมีชีวิตรอยู่ ท่านมักจะห้ามบรรดาศิษยานุศิษย์ทั้งหลายไม่ให้เข้าไปเที่ยวเล่นในบริเวณนั้น อยู่มาวันหนึ่ง พระชัง ทองนวล เกิดความอยากรู้อยากเห็นจนทนไม่ไหว เมื่อหลวงพ่อเพชร วชิโร ผู้เป็นอาจารย์ไปธุระ พระชัง ก็เดินเข้าไปดู ปรากฏเป็น

¹พระครูสุภัทรธรรมภิรม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดราษฎร์เจริญ ตำบลเกาะพะงัน อำเภอพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.

รอยเท้าคนบนก้อนหินโดยรอยเท้าเขามีลักษณะเหมือนลื่นไถล ส่วนรอยเท้าซ้ายหันเฉียงกับรอยเท้าขวา หลังจากที่พระซังได้ไปพบเห็นรอยเท้าแล้ว ก็เริ่มมีข่าวกระล่อนกระจายออกไปสู่บรรดาพระเณรและชาวบ้านที่อยู่ใกล้ ไกลและเล่าสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบันนี้ว่า “หลวงพ่อเพชร วชิโรหิบบหินเป็นรอย”

ผู้เล่าได้เคยสอบถามหลวงพ่อบ ฐานธมโม ผู้เป็นศิษย์ของหลวงพ่อเพชร ถึงรอยเท้าที่ปรากฏบนหินว่า เป็นของหลวงพ่อเพชรจริงหรือไม่ หลวงพ่อบ ฐานธมโม ตอบว่า " เมื่อพูดถึงรอยเท้าบนหินแล้ว บุคคลที่เกิดทันท่านอาจารย์ และเคยสังเกตรอยเท้าของท่านที่ปรากฏบนพื้นดินแล้วนำไปเปรียบเทียบกับรอยเท้าบนหินแล้ว ต่างก็ว่าเป็นรอยของหลวงพ่อเพชร แน่นอน"

2.6 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่ोज้อย

จิตปญฺโญ

พระครูสุวรรณพิพัฒน์ เจ้าอาวาสวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ และเจ้าคณะอำเภอคอนสาร กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ว่า

เมื่อครั้งที่ท่านยังเป็นฆราวาส เกิดความรู้สึกเบื่อหน่ายในชีวิตมาก เนื่องจากสภาพของครอบครัวแตกแยกและภรรยาคนที่สองเสียชีวิต ทำให้ทำใจไม่ได้ต้องดื่มสุราเป็นประจำจนคิดเป็นนิสัย ญาติพี่น้องได้ขอร้องให้ท่านอุปสมบทที่วัดในจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นบ้านเกิด แต่ท่านปรารถนาที่จะอุปสมบทกับหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ทั้ง ๆ ที่ไม่เคยพบหลวงพ่ोज้อยมาก่อน โดยตั้งจิตอธิษฐานว่า หากท่านมีบุญจริงขอให้ได้อุปสมบทกับหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ และอย่าได้คิดสึก เพราะศรัทธาในคุณความดีของหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ใน พ.ศ. 2526 หลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ได้เมตตาอุปสมบทให้ท่าน มีความรู้สึกปีติยินดี ลูกที่อยู่ทางบ้านก็อยู่อย่างมีความสุข เคยคิดจะลาสิกขาบทอยู่ครั้งหนึ่งเมื่อครบ 1 พรรษา แต่หลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญบอกว่า ค่อยลาสิกขาบทพร้อมหลวงพ่ोज้อย ท่านจึงนำกระเป๋าคาดไปทิ้งทะเล เหลือไว้แต่บาฬิการูปเพียงรูปเดียว เหมือนกับจะทำโทษอะไรสักอย่างหนึ่ง หลวงพ่ोज้อยได้ให้ท่านย้ายไปจำวัดอยู่ภายในเจดีย์เพียงรูปเดียว นับเป็นพระรูปแรกที่จำวัด

¹พระครูสุวรรณพิพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

อยู่ที่เจดีย์ นับจากวันที่หลวงพ่ोज้อยอุปสมบทให้เป็นเวลา 19 พรรษา จึงเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่ोज้อย จิตบุญญโณ ที่ทำให้ได้พบกับทางสว่างสงบเช่นนี้

ณรงค์ วงศ์วานิช¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตบุญญโณ ว่า

ใน พ.ศ. 2500 วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์จะดำเนินการผูกพัทธสีมา แต่ขณะนั้นปรากฏว่าเมื่อใกล้จะถึงเวลาผูกพัทธสีมาจริง ๆ วัดยังไม่มีพระประธาน ปรากฏว่ามีพระสมานจากกรุงเทพฯ อาสาจะไปหาพระประธานมาถวาย โดยได้ไปติดต่อกับพระปุนปั้นจากวัดที่ธนบุรี ซึ่งก่อนจะเคลื่อนย้ายมานั้น ได้มีการถ่ายรูปและวัดขนาดมาให้ผู้เกี่ยวข้องที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ช่วยกันพิจารณา เมื่อทุกคนเห็นชอบก็จะดำเนินการขนย้าย แต่ปรากฏว่าปูนที่พอกองค์พระไว้เกิดกระเทาะเห็นเนื้อพระกลายเป็นพระทอง สมัยอยุธยา ซึ่งทางเจ้าของเดิม ขอนำไปขุดตกแต่งให้เรียบร้อยก่อน ครั้นเมื่อนำมาประดิษฐาน ณ วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ ปรากฏว่า ในระยะหลังสีทองที่เศียรพระจางลง จึงทราบว่าเศียรพระเดิมถูกเปลี่ยนไปเป็นเศียรปูน เพราะเมื่อนำภาพถ่ายก่อนนำไปขุดตกแต่งมาเปรียบเทียบเห็นรูปพระพักต์ต่างกันชัดเจน ทราบภายหลังว่าผู้ที่เกี่ยวข้องได้เปลี่ยนเศียรพระ เมื่อหลวงพ่ोज้อย จิตบุญญโณ ทราบเรื่องก็บอกแก่คณะกรรมการวัดว่า ไม่เป็นอะไร ใครทำอะไรก็ต้องได้อย่างนั้น และต่อมาภายหลังทราบว่า ผู้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนเศียรพระครั้งนั้นต้องมีอันเป็นไปทุกคน ในการสร้างเหรียญหลวงพ่ोज้อย จิตบุญญโณ ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2500 เพื่อแจกจ่ายแก่ชาวบ้านที่มาสักการะกราบไหว้บูชาหลวงพ่ोज้อย คณะกรรมการวัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ จึงมอบหมายให้ลูกจ้างของนายคัง พงษ์พานิช ซึ่งเดินเรือระหว่างสุราษฎร์ธานี - กรุงเทพฯ เป็นผู้ประสานงานกับทางร้านที่กรุงเทพฯ ปรากฏว่าได้รับแจ้งว่าเหรียญของหลวงพ่ोज้อย จิตบุญญโณ ทำไม่ได้ เนื่องจากเมื่อปั๊มเหรียญทุกครั้ง พิมพ์ก็แตกทุกครั้ง เมื่อหลวงพ่ोज้อยทราบจึงเสกทรายฝากไปให้ช่างที่บริเวณโรงงานปั๊มเหรียญ ปรากฏว่าหลังจากนั้นก็สามารปั๊มเหรียญหลวงพ่ोज้อยออกมาได้เป็นอย่างดี จากเหตุการณ์ดังกล่าวจึงทำให้เชื่อว่าหลวงพ่ोज้อย จิตบุญญโณเป็นผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์

¹ณรงค์ วงศ์วานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 82/5 หมู่ที่ 5 อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

เจริญ เปิดสุวรรณ¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ว่า มีเรือประมงของชาวอำเภอกันตัง ออกหาปลาเกิดล่มลง นอกชายฝั่งทะเล ด้วยเหตุเกิดพายุคลื่นลมแรง บรรดาชาวประมงได้คว้าแผ่นไม้ลอยคออยู่ในทะเลถึง 7 วัน ขณะที่ลอยคออยู่นั้นใกล้จะหมดเรี่ยวแรงเต็มที่ มีชาวประมงคนหนึ่งที่เคยเคารพเลื่อมใส ศรัทธา หลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ได้ตั้งจิตอธิษฐานแล้วตะโกนออกมาดัง ๆ ว่า “หลวงพ่ोज้อยช่วยผมด้วย ถ้าไม่ตายจะขอบวชกับหลวงพ่ोज้อยหนึ่งพรรษา” ปรากฏว่าหลังจากนั้นได้มีเรือมาช่วยให้รอดชีวิต ชายคนนั้นจึงมาขอบวชที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ อยู่เป็นเวลานาน

วรรณิ ไกรวงศ์² ลูกคนสุดท้ายของหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ว่า

ประมาณ พ.ศ. 2515 ซึ่งในสมัยนั้นการเดินทางจากคอนสัคไปบ้านคอน (จังหวัดสุราษฎร์ธานี) ต้องเดินทางโดยเรือเมล์ ท่านต้องการให้ลูกศิษย์ไปธุระเรื่องสำคัญที่บ้านคอน ปรากฏว่าเมื่อมาถึงท่าเรือ เรือเมล์ได้แล่นออกไปถึงปากร่องน้ำแล้ว ซึ่งเป็นระยะทางไกลเกินกว่าที่จะตะโกนหรือเห็นว่าใครเป็นใคร หลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ได้ยกไม้เท้าของท่านชี้ไปที่เรือเมล์ลำนั้น ปรากฏว่าเรือเมล์ลำนั้นได้กลับลำมารับลูกศิษย์ของท่านอย่างน่าอัศจรรย์

ครั้งหนึ่งมีผู้หญิงชาวบ้านคอนคนหนึ่งพาลูกชายมาขอรักษาอาการชัก โดยได้สอบถามชาวบ้านมาตลอดทางว่า วัดของหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ อยู่ที่ไหน เนื่องจากลูกชายฝันว่าไปรักษากับหลวงพ่ोज้อยจิตบุญโญ แล้วจะหายป่วย ซึ่งครั้งแรกผู้เป็นมารดาไม่เชื่อ เมื่อลูกชายบอกว่าถ้าไม่เชื่อจะอมถ่านไฟแดง ๆ ให้ดู หากอมแล้วไม่เป็นอะไรนางจะต้องนำลูกไปให้หลวงพ่ोज้อยช่วยรักษาให้ จนในที่สุด เมื่ออมถ่านไฟให้มารดาจึงเชื่อ

พ.ศ. 2540 ผู้เล่าได้จุดธูปเทียนบูชาพระที่ชั้นบนของร้านดอกไม้แม่บัว แล้วลงมานอนพักอยู่ข้างล่างไม่นานก็หลับไป มาตกใจตื่นอีกครั้ง เมื่อมีคนขับรถผ่านตะโกนว่า “ไฟไหม้บ้าน” เมื่อลุกขึ้นมาดูปรากฏว่า บ้านชั้นบนมีควันไฟพุ่งตกลงไปทั่วต้องช่วยกันใช้น้ำดับถึง 2 คันรถ เมื่อตรวจสอบดู

¹เจริญ เปิดสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 94/2 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัค อำเภอคอนสัค จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

²วรรณิ ไกรวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัค อำเภอคอนสัค จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

ภายหลังไฟดับปรากฏว่า ของที่สั่งมาขายประกอบด้วย หิ้งพระ รูป โปมสำหรับทำพวงหรีด ที่กองไว้เต็มห้องถูกไฟไหม้หมด หิ้งพระที่ผู้เล่าจตุรบุชาใหม่ไปครั้งหนึ่งมีรูปหล่อหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ และรูปถ่ายหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ที่ติดไว้เหนือหิ้งไม้ใหม่ไฟ พื้นและผนังอาคารที่เป็นไม้ไม่มีแม้แต่รอยดำของไฟจึงเป็นเหตุให้เชื่อว่าเป็นอิทธิปาฏิหาริย์ที่เกิดจากหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ

วิสัยลักษณ์ ชัยสวัสดิ์¹ ผู้เป็นหลานหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ กล่าวถึงอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ว่า

เมื่ออายุประมาณ 15 ปี ได้ไปรับคณะผ้าป่าจากจังหวัดจันทบุรี โดยมีผู้หญิงคนหนึ่งมากับคณะขอให้หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ คุณวงให้ นางบอกว่ามีอาชีพขายขนมครก เลี้ยงลูก 10 คนลำบากมาก มีที่ดินอยู่แปลงหนึ่งอยากจะขายเอาเงินมาใช้หนี้ หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ จึงได้ทำผ้ายันต์มอบให้ 1 ผืนแล้วบอกว่าที่ดินที่มีอยู่อย่าไปขาย ให้เอาผ้ายันต์นี้ไปวางไว้ หากผ้ายันต์ปลิวไปตกที่ใดก็ให้ขุดหลุมที่นั่น นางถามว่าขุดทำไม หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ตอบว่า ขุดปลูกอะไรก็ได้ ไม่นานนางก็กลับมาบอกกับหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ว่าไปขุดแล้ว กลายเป็นบ่อพลอย จึงทำให้นางมีฐานะร่ำรวยขึ้นจนเป็นเศรษฐี ซึ่งทุกวันนี้ก็ยังมาทำบุญที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ทุกปี

วิเชียร จันทรหุ่² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ว่า

เมื่อประมาณ พ.ศ. 2517 ได้นำบุตรชายเดินทางไปเรียนที่กรุงเทพฯ โดยสารรถไฟจากสุราษฎร์ธานี เมื่อถึงสถานีหัวเสื่อ จังหวัดเพชรบุรี ในขณะที่หลับอยู่นั้น ได้ยินเสียงหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ เรียกว่า “คุณเชิรตื่น” พอลืมตาคุ้ก็เห็นเป็นจิวรผ่านหน้าไป ขณะเดียวกันรถไฟที่โดยสารไปนั้นก็เกิดชนกับรถยนต์ที่วิ่งผ่านทางรถไฟ ทำให้ขบวนรถทั้งขบวนคกราง มีผู้เสียชีวิตหลายราย ส่วนผู้เล่าต้องรื้ออัมภาระที่ตกหล่นจากชั้นวางของลงมาที่บุตรชาย แต่ปรากฏว่าทั้ง 2 คนไม่เป็นอันตรายใด ๆ ด้วยเหตุว่าผู้เล่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดและเลื่อมใสศรัทธาหลวงพ่ोज้อยมาก ซึ่งในวันนั้นก็ได้แขวนสร้อยมีเหรียญหลวงพ่ोज้อยไว้ด้วย ด้วยผู้เล่ามีความเคารพและศรัทธา ในบารมีของหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ โดยหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ เคยขอให้หยุดกิจการเกี่ยวกับแปปลา (แปปลากุ้งนาง)

¹วิสัยลักษณ์ ชัยสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

²วิเชียร จันทรหุ่ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 56 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

ไว้ 5 ปี คือตั้งแต่ปี 2531 – 2536 เพราะท่านบอกว่าหากทำไปก็จะเกิดความเสียหาย จึงได้ปฏิบัติตามที่ท่านบอก หลังจากนั้นก็เริ่มทำธุรกิจต่อไป ปรากฏว่าเจริญก้าวหน้าดีขึ้นเป็นลำดับ โดยครอบครัวจะไปปรึกษาท่านก่อนเสมอเมื่อคิดจะทำอะไร และสมัยก่อนที่ลูก ๆ ของผู้เล่ายังเล็กอยู่ได้กินข้าวแก๋วก้างปลาติดคอ ทำอย่างไรก็ไม่หาย นึกถึงเหรียญหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญที่ห้อยคออยู่เสมอ จึงอธิษฐานนำไปแช่น้ำให้ลูกดื่มปรากฏว่าอาการก้างปลาติดคอหายไปอย่างปาฏิหาริย์

ทัศนีย์ สมสุข¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ว่า

มีผู้หญิงคนหนึ่งเป็นชาวฮ่องกง ได้มานมัสการหลวงพ่ोज้อยแล้วบอกว่า เมื่อก่อนเคยทำธุรกิจแล้วถูกโกงจนหมดตัว เคยคิดจะให้รถยนต์ชนให้ตาย ครั้นทราบว่าหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ศักดิ์สิทธิ์ จึงมาขอให้หลวงพ่ोज้อยช่วย ท่านได้ปลุกเสกเงินขวัญถุงให้กับหญิงผู้นั้นไป ปรากฏว่านางไปทำธุรกิจจนร่ำรวยในเวลาต่อมา และเมื่อก่อนบิดา (นายวิเชียร . จันทร์หุ่น) เป็นเจ้ามือหวยได้ดินต้องคอยระวังมิให้ตำรวจจับ หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ท่านเมตตาจึงให้คาถากำบังกายไว้ใช้ เมื่อออกจากบ้านใช้คาถานี้ ปรากฏว่าไปที่ไหนจะไม่มีใครพบเห็น เมื่อต้องการขายหวยให้ใครก็ใช้คาถาแก้จึงจะมีผู้พบเห็นตัว หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ เคยดูเคราะห์ให้บิดา โดยบอกว่ามีเคราะห์หนัก อย่าให้ใครแก้เคราะห์ให้ เนื่องจากเป็นคนดวงแข็ง ดีไม่ดีเคราะห์จะไปถูกคนแก้ ขอให้คอยจนหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ หายป่วยก่อนจะทำให้ เมื่อหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ มรณภาพ บิดาไปขอให้พระหลายท่านช่วยทำให้อีกก็ไม่มีใครกล้าทำ ในที่สุดต้องไปขอให้พี่ ซึ่งเป็นศิษย์อาจารย์เดียวกับท่านช่วยแก้ไข โดยต้องออกชื่อว่า หลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ ให้ทำให้

ส่วนเมื่อปี พ.ศ. 2535 เรือประมงอวนลาก ถูกโจรสลัดบริเวณเกาะนกกเขา ภายในเรือมีลูกเรืออยู่ด้วยกัน 4 คน อีก 2 คนถูกยิงตาย อีกคนหนึ่งแกล้งทำว่าตาย ส่วนอีกคนหนึ่งเมื่อถูกยิงแล้ว ปรากฏว่ายไม่เข้าพอเป็นรอยชำแดง ๆ จึงถูกโจรสลัดตักเรือแต่สามารถจับแคมเรือไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันสร้อยที่แขวนเหรียญหลวงพ่ोज้อย ฐิตบุญโญ รุ่น พ.ศ. 2500 ขาด เมื่อถูกโจรสลัดฟันที่ศีรษะ ปรากฏว่าศีรษะแยกจนสมองไหล

¹ทัศนีย์ สมสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 56/16 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

สตীন ศรีทองกุล¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ว่า เมื่อประมาณ 30 ปีที่แล้ว หลวงพ่อเหยี่ยมจากอำเภอขนอมมาหาหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญที่ วัด หลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ จึงนิมนต์ให้ท่านนั่ง จะเป็นเพราะหลวงพ่อเหยี่ยมอยากลองวิชาหรืออย่างไรไม่ทราบ ได้ขึ้นไปนั่งบนแคร่ที่หลวงพ่ोज้อยเคยนั่งอยู่เป็นประจำ ปรากฏว่านั่งได้เพียงครู่เดียว หลวงพ่อเหยี่ยมเกิดอาการชัก ตาค้างจนหลวงพ่ोज้อยต้องเข้าช่วยเหลือ ส่วนท่านเจ้าคุณวัดสามหม้าย (พระเทพรัตนทวิ) ได้นำเรือมาบวชนาคที่วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ เมื่อเสร็จพิธีแล้วก็จะกลับ หลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ได้นิมนต์ให้ท่านอยู่ฉันทเพลก่อน แต่ท่านปฏิเสธ แล้วรีบไปลงเรือ แต่ทำอย่างไร เครื่องยนต์เรือก็ไม่ยอมติด จนหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ บอกให้ลูกศิษย์ของท่านไปติดเครื่องให้เพียง ครั้งเดียวเครื่องยนต์ก็ติดอย่างน่าอัศจรรย์

เจียน ศรีทองกุล² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ว่า หลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ มีความเชี่ยวชาญในการเจิมหัวเรือ จึงเป็นที่ศรัทธาเลื่อมใสแก่เจ้าของเรือประมงทั้งจังหวัดใกล้เคียง แม้อยู่ถึงปัตตานี อย่างเช่น เรือชาติวรชัย ก็ยังนำมาให้ท่านเจิมให้ เนื่องจากเมื่อเจิมแล้ว ออกไปหาปลาได้ดี เพราะผู้เล่าเชื่อว่าท่านใช้คาถาพระสังข์เรียกเนื้อเรียกปลา

เชย พลอยบุตร³ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ ว่า ชาวประมงในหมู่บ้านคอนสักต่างเลื่อมใสเคารพและรู้จักนิสัยของหลวงพ่ोज้อย จิตปญฺโญ เป็นอย่างดี เวลาออกเรือหาปลามักจะบนบานขอให้ปลอดภัยอันตรายจากคลื่นลม ฝนฟ้า และให้เกิดโชคลาก เมื่อกลับมาถึงคอนสักก็จะแก้บนด้วยทองคำเปลว แต่ในบางครั้ง ท่านก็จะห้ามไม่ให้ออกทะเล เพราะท่านกำหนดรู้เห็นเหตุการณ์ล่วงหน้า โดยขอให้ เข้าวัดรักษาศีล หรือทำบุญเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ตัวเอง มีบางคนที่ไม่เชื่อ คือร้อน ออกไปหาปลาในทะเล ด้วยความอยากลองดี ก็จะเกิดเหตุร้าย เช่น เรือถูกพายุถล่ม เรือแตก หาปลาไม่ได้ และเสียเวลา ซึ่งผู้เล่าได้พบเห็นอยู่บ่อยครั้ง

¹สตীন ศรีทองกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 37 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

²เจียน ศรีทองกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

³เชย พลอยบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

ณรงค์ เกิดอุดม¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ว่า
ในอดีตผู้เล่าเป็นครูที่มาบรรจุที่ โรงเรียนคอนสัก โดยมาอาศัยอยู่กับหลวงพ่ोज้อยที่วัดเขา
สุวรรณประดิษฐ์เป็นลูกศิษย์ที่ใกล้ชิดคอยปรนนิบัติรับใช้หลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ เนื่องจากในสมัย
นั้น ไม่มีบังกะโลให้เช่า ไม่มีโรงแรมให้พัก โดยมีเหตุที่ทำให้เชื่อว่าหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ มี
อิทธิปาฏิหาริย์คือ

โรงเรียนคอนสัก (ส.ญ. 30) ซึ่งปัจจุบันเป็นศาลาเมรุยังไม่ได้สร้าง นักเรียนจึงเรียนกันบน
กุฏิพระ เมื่อมีการเตรียมการจะสร้างโรงเรียนโดยการขนไม้เสามาวางเรียงกัน 32 ต้น ผู้เล่ากับ นายสุ
จินต์ ปริษามารถ ได้ไปคุ้ไม้เสานั้นและกลับมาบอกพ่อหลวงจ้อย จิตบุญโญที่กุฏิ ท่านนั่งหลับตานิด
หนึ่งแล้วบอกว่า ไม้เสาดันที่ 3 นับจากทางทิศตะวันตกให้เอาออกเสียเพราะเป็นไม้ฟ้าผ่า ช้างใน
เป็นโพรง ผู้เล่ากับนายสุจินต์ ได้กลับไปคุ้ไม้ใหม่อีกครั้ง พลิกไม้เสาดันนั้นดูอย่างละเอียดไม่เห็นมีรูมี
โพรงตรงไหน ก็กลับไปบอกท่านว่าไม้ไม่มีรูไม่มีโพรงอย่างที่ท่านว่า นายสุจินต์ ซึ่งเรียน จบวิทยาศาสตร์
สตรบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยมหิดล กล่าวว่า “พ่อหลวงหลอกคนอื่นได้แต่ผมไม่เชื่อหรอก” ดังนั้นพ่อ
หลวงจ้อย จิตบุญโญ จึงบอกให้ไปเอาเถียงซัก 2 คน ซึ่งอยู่ได้แคว่ไม้ไผ่ ไม้บรรทัดพร้อมดินสอดำ
แล้วให้ผู้เล่าเลื่อยไม้ ตอนนั้นรู้เสียดายก็เสียดายแต่ต้องเลื่อย เลื่อยไปได้ไม่ถึงกลางต้น น้ำในต้นไม้ก็
ออกมา เมื่อเลื่อยไม้ขาดเอาเสาดันนั้นมาคุ้ปรากฏว่าเป็นโพรงจริง ท่านจึงกล่าวว่า พวกลูกไข่มมีแต่ตา
เนื้อ ท่านมีทั้งตาเนื้อตาใน ที่หลังอย่าเถียง

โรงเรียนคอนสัก เป็นโรงเรียนเปิดใหม่ไม่มีเครื่องพิมพ์ เครื่องโรเนียว คณะครูพร้อมใจกัน
ขึ้นไปหาหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ เมื่อกราบท่านแล้ว นายสุจินต์ พูดว่า “พ่อหลวงขอเบอร์ตุตะ (ภาษา
ถิ่นใต้ แปลว่า ขอหวยใต้ดิน (3 ตัว คือ 1 ชุด) จะได้เอาเงินซื้อเครื่องพิมพ์ เครื่องโรเนียว” ท่านจึง
บอกว่า พวกลูกไข่มมีลาภลอยสักคน ถึงให้ไปก็ไม่ถูก เอาอย่างนี้แล้วกัน ทั้งหมดนี้ไปช่วยกันลาก
ไม้เสา หลังโรงครัว มีเสาอยู่ 4 ต้น แต่ละต้นยาว 9 วา 2 ศอก ลากไม้เสร็จท่านจะให้ ผู้เล่าและ
เพื่อนไม่ได้ไปคุ้เสาที่หลังโรงครัวก่อน แต่ลงจากกุฏิก็ข้ามฟากไปเอาเชือกเรือ โป๊ะขนาดเท่าแขนที่บ้าน
กำนันตั้ง พงษ์พานิช โดยช่วยกันหามลงเรือและหามขึ้นวัดเมื่อไปถึงก็ไปหาไม้เสาดังกล่าว แต่เสาก็
ไม่มี กลับไปบอกท่านอีกว่า เสาไม่มี ท่านก็ลุกขึ้นเข้าห้องปิดประตูคังโครม ผู้เล่าและเพื่อนก็ถอยลง
จากกุฏิทีละคนจนหมด ตอนบ่ายของวันรุ่งขึ้น หลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ ให้สามเณรบุญเลิศ ไป

¹ณรงค์ เกิดอุดม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234
หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

ตามมาที่กุฏิ มาถึงก็ผ่าแดงโมให้กินกัน 1 ลูก แล้วท่านถามว่า เบอร์ขึ้นเลขอะไร นายสุนนต์ บริสุทธิ ซึ่งฟังวิทยุตอบว่า “492 ครัวหลวงพ่อ” ท่านจึงถามต่อไปว่าแล้วพวกลูกไปได้ลากลอยกัน บ้างไหมละ นายสุนนต์ ตอบว่า หลวงพ่อว่าลากไม้เสร็จแล้วจึงให้จึงไม่มีใครได้ซื้อกัน พ่อหลวงจ้อย จิตบุญโญ ถามต่อไปอีกว่า “ไม้เสาที่ต้น ต้นหนึ่งยาวกว่า เสา 4 ต้น แต่ละต้นยาว 9 วา 2 ศอกใช้ ไหม” ผู้เล่าจึงได้เข้าใจในเวลาต่อมา

สมัยนั้นการเดินทางมาคอนสตันต้องเดินทางด้วยเรือ เมื่อหลวงพ่อย้อย จิตบุญโญ ไปบ้าน คอน คอนกลับคอนสตัน ส่วนใหญ่ นายด่านบ้านคอนจะเป็นผู้มาส่ง เมื่อขึ้นมานบนกุฏิ ท่านถามนาย ด่านว่าเรือวิ่งมาที่ชั่วโมง นายด่านตอบว่า 25 ชั่วโมง พ่อหลวงบอกว่า ไม่ใช่ พวกเรามากัน 1 ชั่วโมง กลับอีก ชั่วโมง ผู้เล่านึกสงสัยมาก เลขเสียงโชค 160,110 ไป 10 บาท (โดยคิดเอาว่ามา 1 ชั่วโมง เอาเลข 1 กลับอีกชั่วโมงเอา 60 นาที) เมื่อเบอร้ออกเป็นเบอร้ออก 160 ตามที่ผู้เล่าคิดไว้

คืนหนึ่ง ประมาณ 04.30 นาฬิกา ได้ยินเสียงเรือเมล์เทียบท่า พ่อหลวงจ้อย จิตบุญโญปลุก ผู้เล่าให้ลุกขึ้นต้มน้ำเพื่อชงกาแฟ ผู้เล่าถามว่า ทำไมต้องต้มน้ำตั้งแต่ตอนนี้ พ่อหลวงบอกว่าประเดี๋ยว จะมีผู้หญิงแก่ ๆ นำเด็กสาวมารักษาโรคบ้าที่วัด แต่รักษาไม่หายหรอก เพราะมันบ้าเพศเลือด ประมาณ 05.00 นาฬิกา เศษ หญิงแก่กับเด็กสาวก็ขึ้นมาราบท่านที่บนกุฏิ เมื่อหญิงแก่กับเด็กสาวไปโรงครัว ผู้เล่าถามท่านว่า รู้ได้อย่างไรว่าเขาจะมากี่จะเห็นได้ พ่อหลวงตอบว่า ถ้าลูกไขขึ้นยืนบนจอมปลวก ไกลกว่าคนที่อยู่บนดิน ถ้าขึ้นไปอยู่บนยอดไม้อีกไกล ดังนั้นจิตที่ได้รับการฝึกแล้วย่อมเห็นได้ดีกว่า จิตหยาบ ๆ ผู้เล่าได้แต่นั่งฟัง จึงคิดว่าก็คงเป็นจริงอย่างที่ท่านกล่าวเพราะในสมัย พ.ศ. 2505 คอนสตัน ไม่มีไฟฟ้าใช้ ไม่มีโทรศัพท์แม้แต่ไปรษณีย์ที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน การติดต่อสื่อสารไม่สะดวกเหมือนปัจจุบัน

คืนหนึ่ง ประมาณ 05.00 นาฬิกา พ่อหลวงจ้อย จิตบุญโญปลุกผู้เล่าให้ลุกขึ้น ให้ไปหยิบ ข้าวสาร ชันน้ำพระพุทธรมณต์ สายสิญจน์ แล้วบอกให้เดินตามท่านไป ท่านเดินนำหน้าขึ้นไปบนเขา จนไปถึงกุฏิเล็ก ๆ กุฏิหนึ่ง ท่านให้ผู้เล่าชิงสายสิญจน์ รอบกุฏิ และให้นั่งใต้ถุนกุฏิ ส่วนท่าน ถือน้ำมนต์ ข้าวสาร ขึ้นบนกุฏิและสั่งว่าแม่จะเกิดอะไรขึ้นก็ห้ามออกนอกสายสิญจน์เด็ดขาด ขณะนั้นผู้ เล่าได้ยินเสียงจุดไฟจากไม้ขีดไฟราง แสงเทียนสว่างขึ้น ความเงียบปกคลุมรอบบริเวณ ได้ยินก็แต่ เสียงประพรมน้ำพระพุทธรมณต์ ชัดข้าวสารแล้ว แล้วท่านก็เดินลงมา ใช้ให้ผู้เล่าเก็บสายสิญจน์ เมื่อลง มาถึงหน้าโบสถ์ ท่านบอกว่า พระนั่งวิปัสสนาแล้วไม่กลับ พระองค์อื่นลงไปที่กุฏิพ่อหลวงหมดแล้ว เหลือแต่พระรูปนี้รูปเดียว ท่านบอกว่าท่านนั่งวิปัสสนาแล้วตามไปพบในสวนดอกไม้ เห็นพระรูปนี้ กำลังหลงความงามของดอกไม้ จนใกล้สว่างแล้ว คนแก่ผู้เฒ่าสวนกำลังจะดึงสะพานที่ทอดข้ามคูออก ท่านไปทันจึงนำกลับมา เมื่อขึ้นไปนั่งบนกุฏิสักพักหนึ่ง ก็มีพระรูปหนึ่งขึ้นไปบนกุฏิ โดยพระองค์อื่น

ออกบิณฑบาตหมดแล้ว เมื่อพระกราบท่านเสร็จ ท่านถามว่า ท่านไปไหนจึงลงมาบิณฑบาตข้า พระตอบว่า ไปชมสวนดอกไม้อยู่ หลวงพ่อไปตามจึงได้กลับ

ผู้เล่ากับคณะกรรมการวัดได้ไปนิมนต์พระครูวิรัตน์ วัดกะเปา คิริรัฐนิคม เพื่อมาทำพิธีพุทธาภิเษกเหรียญหลวงพ่อรุ่นฉลองพัคยศ ตอนที่ผู้เล่าไปนิมนต์ เหลือเวลาอีก 3 วันจะถึงพิธีพุทธาภิเษก เมื่อไปถึงวัดกะเปาไม่เจอพระครูวิรัตน์ เลยกลับมาบอกหลวงพ่อบ๊วย จิตบุญโญ ท่านบอกว่าไม่เป็นไร ท่านจะไปนิมนต์เอง รุ่งขึ้น ผู้เล่าไปตามพ่อบ๊วยอีกเพราะกลัวว่าท่านจะลืม ท่านบอกว่าเมื่อคืนไปตามแล้ว “ไม่เจอไม่รู้เสื่อไปไหน” รุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง ผู้เล่าก็ไปตามอีก ท่านตอบว่า เมื่อคืนเสื่อหลับยังไม่ได้นิมนต์ รุ่งขึ้นอีกวันหนึ่ง ซึ่งเป็นวันพุทธาภิเษก ผู้เล่าขึ้นไปตามอีกท่านบอกว่า เจอแล้วนิมนต์แล้ว ประเดี๋ยว 11.00 นาฬิกา ให้ไปปรับที่สามแยกบ้านโนจะมีพระอยู่ 2 รูป รูปหนึ่งหนุ่ม รูปหนึ่งแก่ นั่งหันหน้าไปทางทิศใต้ มีลูกศิษย์นั่งด้านซ้ายมือ นั้นแหละ คือพระครูวิรัตน์ เมื่อมาแล้วให้พักที่กุฎิตำหนัก ผู้เล่าจึงไปปรับกับนายเซาวลิต นายช่าง แขวงการทาง เมื่อไปถึงสามแยกบ้านโน ก็เห็นตรงตามที่หลวงพ่อบ๊วย จิตบุญโญ บอกทุกอย่าง เมื่อนิมนต์ขึ้นรถจะพาไปกุฎิตำหนัก พระครูวิรัตน์ ขอให้จอดรถหน้ากุฎิตำหนักหลวงพ่อบ๊วย จิตบุญโญ แล้วเดินขึ้นกุฎิ หลวงพ่อเห็นก็ลงจากแคร่ไม้มาต้อนรับ นิมนต์พระครูวิรัตน์ขึ้นนั่งบนแคร่ พระครูวิรัตน์ พูดว่า “เสื่อเล่นนิมนต์กันอย่างนี้ไม่ไหว นี่ดีแต่เราไม่ได้รับนิมนต์ใครไว้” ผู้เล่าฟังอยู่โดยตลอดจึงจับใจความได้ว่า หลวงพ่อบ๊วย จิตบุญโญ นั่งวิปัสสนานิมนต์พระครูวิรัตน์ โดยใช้ เป็นไตรจิต ส่วนตอนกลางคืนเมื่อมีพิธีพุทธาภิเษก หลวงพ่อบ๊วย จิตบุญโญ สั่งว่าประเดี๋ยวเมื่อมีดวงไฟ 2 ดวง มาจากเขาชะงอกเมือง ดวงหน้าใหญ่ ดวงหลังเล็ก ให้ขึ้นมาตามท่านด้วยเพราะจะถึงบพพาทุง ซึ่งท่านต้องไปนั่งปรก เมื่อเสร็จพิธีพุทธาภิเษก แล้วดับเทียนชัย ดวงไฟ 2 ดวง ก็กลับเข้าเขาชะงอกเมืองเช่นเดิม

ในสมัยก่อนที่วัดยังไม่พัฒนา หลวงพ่อบ๊วย จิตบุญโญ จะคอยเป็นธุระซ่อมสร้างสิ่งต่าง ๆ อยู่ในวัดตลอดเวลา มีอยู่วันหนึ่ง ประมาณ พ.ศ. 2506 ท่านให้สามเณรและผู้เล่า ช่วยกันรื้อกองไม้ไปซ่อมแซมกุฎิ ปรากฏว่าเมื่อรื้อกองไม้ออกมาไม่ทันหมด มีงูเห่าตัวใหญ่ขนาดเท่าแขนเลื้อยออกมาแผ่แม่เบี้ยขู่ดั่งฟู่ ๆ สามเณรและนายณรงค์ต้องวิ่งหนีออกห่างจากกองไม้ เมื่อหลวงพ่อบ๊วยเห็นเข้าก็ยืนภาวนาแผ่เมตตาอยู่สักครู่หนึ่ง แล้วแบมือโบกขึ้นโบกลง งูเห่าตัวนั้นก็ลดหัวลงเลื้อยหายเข้าไปในป่า

ในการทำวัตรเย็นของพระที่วัดเขาสวรรณประดิษฐ์ มักจะเสร็จในเวลาประมาณ 20.00 นาฬิกา เมื่อพระเณรลงจากโบสถ์จะเห็นที่กุฏิหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ สว่างจ้า ราวกับไฟไหม้อยู่ข้างในบ่อยครั้งแรก ๆ พระเณรก็ช่วยกันหิ้วน้ำจะไปดับไฟ เพราะคิดว่าไฟไหม้กุฏิ แต่พอไปถึงกลับไม่มีอะไร เมื่อผู้เล่าถามว่า หลวงพ่ोज้อยทำอะไรในกุฏิจึงสว่างจ้าอย่างนั้น หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ โดยบอก ว่า นั่งวิปัสสนาเพ่งกลิ่นเตโชธาตุ

วันหนึ่งประมาณ 02.00 นาฬิกา สามเณรตื่นขึ้นมาจะไปห้องน้ำ เห็นคนตัวใหญ่กำลังใช้ไม้พาย ซึ่งเป็นไม้ตะเคียน ที่หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญได้มาจากแหลมประทับ (ชาวบ้านเรียกแหลมทาบ อำเภอนนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช) กวนขนมอยู่หน้ากุฏิหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ทำให้สามเณรวิ่งขึ้นไปอยู่บนแคร่ที่ท่านจำวัด หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ จึงต้องปลุกเสกยันต์ติดไว้ที่หน้าประตูกุฏิ ตั้งแต่นั้นมาไม่เคยมีใครเห็นเช่นนั้นอีกเลย

ปรีชา สุขโข¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ว่า

สมัยที่หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ยังมีชีวิตอยู่ ได้ติดตามเป็นลูกศิษย์รับใช้ท่านมาตั้งแต่เป็นวัยรุ่น มีอยู่ครั้งหนึ่งได้โดยสารเรือจากบ้านคอนกลับมาคอนสัก ปรากฏว่าเรือติดอยู่ที่สันคอนปากร่องน้ำ จึงต้องคอยให้น้ำขึ้นในตอนเช้า พอสว่างคืนขึ้นมาไม่เห็นหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ถามใคร ๆ ต่อใคร บนเรือก็ไม่มีใครเห็น แต่พอกลับถึงวัดเขาสวรรณประดิษฐ์ ก็เห็นท่านนั่งอยู่ที่กุฏิแล้วทั้ง ๆ ที่แน่ใจว่าไม่มีใครไปรับท่าน

เมื่อปี พ.ศ. 2519 นายเส็ง สุขโข โดยสารเรือ พันธุ์ทอง จากบ้านคอน จะไปเกาะสมุย เรือเกิดล่มเสียชีวิต เจ้าหน้าที่ตำรวจประกาศหาญาติอยู่หลายวันก็ไม่มีการแสดงตัวเป็นญาติ เนื่องจากในตัวไม่พบหลักฐานว่าเป็นใคร ซึ่งในขณะนั้นมีอยู่ 3 ศพ ที่ญาติไม่ได้มารับไปบำเพ็ญกุศลศพ จึงมอบให้ทางมูลนิธิกุศลศรัทธานำไปฝัง เมื่อเวลาผ่านไป ญาติเกิดสงสัยขึ้นมาว่านายเส็ง สุขโข หายไปไหนจึงไปขอให้หลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญโญ ช่วยดูให้ ท่านก็บอกว่าถูกฝังอยู่ที่ฌาปนสถานบ้านคอน มีอยู่ 3 ศพ ศพของนายเส็ง ถูกฝังอยู่ตรงกลาง เมื่อญาติไปขุดปรากฏว่า จริงดังที่ท่านบอก

¹ปรีชา สุขโข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 88/2 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.

2.7 ความเชื่อเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่มีผู้ประสบโดยตรงที่เกี่ยวข้องกับหลวงพ่อดง ดิสโส

เสถียร ศรีฟ้า¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดง ดิสโส ว่า ครั้งหนึ่งหลวงพ่อดง แล่นเรือใบลำเล็กของท่านไปยังเกาะเตน ระหว่างอยู่กลางทะเล เรือเกิดล่ม เมื่อลูกศิษย์ที่ติดตามไปกับเรืออีกลำหนึ่งเห็นหลวงพ่อดง ดิสโสเดินเก็บสัมภาระน้ำลึกเพียงแค่ระดับหัวเข่าของท่านจึงกระโดดลงจากเรือที่นั้งอยู่ลงไปในทะเลเพื่อจะช่วยเก็บสัมภาระและกู้เรือ แต่ปรากฏว่าน้ำลึกจนยังห้าไม่ถึงพื้นดินไม่ได้ดี้นอย่างที่เห็นที่ท่านเดินอยู่ และอีกครั้งหนึ่งหลวงพ่อดง ดิสโส นั่งเรือไปกับนายอิมศิษย์ผู้ใกล้ชิด ระหว่างทางแถบบริเวณเขาออกใกล้อำเภอขนอม เรือใบของท่านถูกลมตะวันตกพัดกระโชกรุนแรง ทำให้เรือที่ท่านนั่งไปนั้นพลิกคว่ำ นายอิมเห็นหลวงพ่อดง ดิสโส เดินในน้ำระดับน้ำเพียงเข่า โดยท่านบอกนายอิมว่า ให้เกาะไม้กระดานเรือไว้ให้แน่น ซึ่งขณะนั้น ระดับน้ำสูงถึงปากนายอิมแล้ว

สมคิด อินทร์น้อย² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดง ดิสโส ว่า ปลายเดือนมกราคม พ.ศ. 2535 ได้นำลูกเสือกกลุ่มโรงเรียนสมุย 1 ประมาณ 500 กว่าคน ไปพักผ่อนที่บริเวณเจดีย์วัดแหลมสอ โดยในคืนที่จัดกิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟนั้น เมื่อจะเริ่มกิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟ ฝนได้ตกปรอย ๆ และทำท่าจะตกหนักขึ้นเรื่อยๆ จึงนึกขึ้นได้ว่าไม่ได้จุดรูปเทียนสักการะหลวงพ่อดง ดิสโส บริเวณเจดีย์แหลมสอ จึงให้นายสมศักดิ์ สายช่วย ผู้ทำหน้าที่ดำเนินการกิจกรรมชุมนุมรอบกองไฟไปจุดรูป เทียน แต่พอไปถึงเจดีย์ เมื่อจะจุดรูปเทียนได้ปรากฏเสียงดังโครม ๆ เหมือนมีใครใช้เท้าถีบประตู ด้วยความกลัวจึงวิ่งกลับไปชวนให้ผู้เล่าไปเป็นเพื่อน เมื่อจุดรูป สักการะบูชา ขอให้ฝนหยุดตก ปรากฏว่าฝนหยุดตก พื้นทรายแห้งสนิทเหมือนไม่มีฝนตกมาก่อน แต่บริเวณรอบวัดนั้น ฝนกลับตกอย่างหนัก พอรุ่งเช้าผู้เล่าจึงได้ชวน นายสมศักดิ์ ไปสำรวจคูที่เจดีย์ วัดแหลมสอ ปรากฏว่าประตูหน้าต่างปิดสนิท แน่นหนาดีจึงเป็นไปได้ ที่ลมจะพัดบานหน้าต่างหรือประตูทำให้เกิดเสียงดัง

¹เสถียร ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 4 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

²สมคิด อินทร์น้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 149 หมู่ที่ 1 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

นายกวี เรื่องศรี¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

ใน พ.ศ. 2539 ได้นำลูกเสือกลุ่มโรงเรียนสมุย 1 ประมาณ 600 คน ไปพักแรมที่วัดหน้าพระลาน ตำบลแม่น้ำ เมื่อไปถึงได้จุดธูป จุดเทียน ขอใช้สถานที่จากเจ้าที่ตามธรรมเนียมปฏิบัติของลูกเสือ แต่ไม่ได้จุดธูป เทียนสักการะรูปหล่อพระพุทธรูป เพราะไม่ทราบว่าเป็นรูปใคร ปรากฏว่าพอจุดธูปเทียน เสร็จฝนตกอย่างหนักทั้งที่ฝนทิ้งช่วงไปนานแล้ว เมื่ออะใจขึ้นมาจึงไปถาม ลูกศิษย์วัดว่าเป็นรูปหล่อของใคร เมื่อทราบว่าเป็นรูปหล่อหลวงพ่อดัง ดิสโส จึงได้ไปจุดธูป เทียน สักการะบูชา ท่าน ปรากฏว่าฝนได้หยุดตกอย่างน่าอัศจรรย์ และในปี พ.ศ. 2518 ได้ชวนเพื่อนๆ ไปเที่ยวที่เกาะมัดสุ่ม ซึ่งเป็นสถานที่ที่หลวงพ่อดัง ดิสโส ชอบไปหาความวิเวกเพื่อทำวิปัสสนากรรมฐาน โดยผู้เล่าได้นำปิ่นไปเพื่อยิงนกด้วย เนื่องจากเป็นคนชอบยิงปืน แต่ในวันนั้นยิงเท่าไรก็ไม่ถูกนกสักตัว ทั้ง ๆ ที่มั่นใจว่าระยะเพียงแค่นั้นไม่เคยยิงพลาดเลย พอเที่ยงวันหยุดรับประทานอาหาร ก็พบหลวงพ่อดัง ดิสโส นั่งอยู่บนกุฏิชั่วคราวริมหาด ท่านถามว่ามาทำอะไรกัน ผู้เล่าจึงตอบว่ามาเที่ยว ท่านก็พูดอีกว่า ที่หลังอย่าไปทำมัน โดยหลังจากอยู่บนเกาะจนบ่ามามากแล้วก็จะไปหาหลวงพ่อดัง ดิสโส กลับปรากฏว่าไปหาท่านที่กุฏิ และที่ต่างๆ บนเกาะก็ไม่พบท่านซึ่งถ้าท่านไปจากเกาะด้วยเรือก็ต้องมีใครคนใดคนหนึ่งเห็นและที่สำคัญตอนที่ท่านมาบนเกาะก็ไม่เห็นท่าน เรือที่จอดบริเวณหาดทรายก็ไม่มี

ประมาณปี 2514 ขณะนั้นลูกชายของผู้เล่าอายุประมาณ 2 ขวบกว่า ๆ หกล้มกระแทกถูกตู้กระจกบานเลื่อนแตก ลูกชายเสียวหลักกลงไปนอนคว่ำอยู่ในตู้ มีเศษกระจกแตกลงมาค้างอยู่บนศีรษะกลางหลัง และอยู่ใต้ท้อง ผู้เล่าต้องคอย ๆ หยิบเศษกระจกออกทีละชิ้น เพราะกลัวว่าจะเกิดอันตรายต่อลูก เมื่ออุ้มลูกขึ้นมาปรากฏว่า ไม่มีบาดแผลเลยสักนิดเดียว ด้วยเชื่อว่าเป็นเพราะบารมีของหลวงพ่อดัง ดิสโส คู่ครองเพราะลูกชายมีเหรียญหลวงพ่อดัง ดิสโสแขวนอยู่

โกศล ลิมสุวรรณ² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

เมื่อหลายปีก่อนเคยมีญาติไปขอให้หลวงพ่อดัง ดิสโส ช่วยไม่ให้ลูกชายต้องไปเป็นทหารในการตรวจเลือกทหารประจำปี ด้วยตัวเองมีสุขภาพไม่ดี อาศัยอยู่กับลูกชาย 2 คน หลวงพ่อดัง ดิสโส มิได้ทำอะไรเพียงแต่ให้น้ำมนต์ไปให้ลูกชายเมื่อลูกชายตรวจร่างกายแล้วไปหยิบสลาก ปรากฏ

¹ กวี เรื่องศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

² โกศล ลิมสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

ว่าหีบได้ใบคำ ไม่ต้องเป็นทหาร ในคราวนั้นมีชาวเกาะสมุยหลายคนจะไปขอน้ำมนต์จากท่านเพื่อไม่ให้ต้องไปเป็นทหาร ส่วนผู้ที่ไปหาท่านแล้ว ท่านให้วัดถมงคลอื่น ๆ มาแทนนั้นร้อยทั้งร้อยเป็นต้องเป็นทหารแน่นอนเหมือนกับว่าท่านจะทราบว่ามีผู้ที่จะไปเป็นทหารควรมีของดีติดตัว

รัตน์ บัวอินทร์¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

เมื่อประมาณ 30 ปีก่อน ที่อำเภอไชยามีช้างเกิดคมนัน อาละวาดทำร้ายผู้คนไม่มีใครสามารถเข้าใกล้ได้จนถึงวันที่สามจึงประกาศหาผู้มีของดีเพื่อนำมาช่วย ให้สามารถจับช้างตัวนั้นได้ ขณะนั้น นายเริ่ม บัวอินทร์ ได้มีรูปเหมือนหลวงพ่อดัง ดิสโส อยู่จึงได้นำมาจุดธูป จุดเทียนอธิษฐาน ขอให้จับช้างได้แล้วจะปิดทองถวายหลวงพ่อดัง ปรากฏว่าสามารถจับช้างตัวนั้นได้ แต่เนื่องจากสมัยนั้น การเดินทางระหว่างอำเภอไชยากับอำเภอเกาะสมุยไม่สะดวกนัก ประกอบกับนายเริ่มไม่มีโอกาสกลับมาเกาะสมุย จึงฝากผู้เล่าซึ่งเป็นน้องให้ช่วยปิดทองแก่นันให้ด้วย .เมื่อผู้เล่ากลับมาเกาะสมุยแล้วก็ได้แก่นันให้ จนนายเริ่มมีอาการปวดศีรษะอย่างรุนแรงไปหาหมอให้ช่วยรักษาอาการก็ไม่ดีขึ้น จึงไปให้หมอช่วยดูให้ หมอตอบว่านายเริ่มถูกเหมรยบน จึงนึกขึ้นได้ว่าเคยบนเรื่องจับช้างไว้กับหลวงพ่อดัง ดิสโส แล้วยังไม่ได้แก่นัน เมื่อเดินทางไปหาหลวงพ่อดัง ดิสโสท่านได้ยื่นขาให้ปิดทอง โดยที่นายเริ่มไม่ได้บอกอะไรเลย เหมือนรู้ว่าจะทำอะไร ตั้งแต่นั้นมาอาการปวดศีรษะ ของนายเริ่มก็หายไป และเมื่อครั้งที่หลวงพ่อดัง ดิสโส เดินทางกลับจากบ้านคอน (อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี) โดยเรือพันธ์ธนทองในคืนวันนั้น 6 สิงหาคม 2519 ซึ่งเรือลำดังกล่าวได้ล่มกลางทะเลนั้น หลวงพ่อดัง ดิสโส พักอยู่ในห้องพิเศษ แต่เพียงลำพัง โดยมีลูกศิษย์ที่ติดตามมาด้วยอยู่หน้าห้อง ก่อนที่ท่านจะเข้าพักในห้องพิเศษ ท่านได้ทำมือพลิกคว่ำพลิกหงายอยู่หลายครั้งจนคนที่เห็นคิดว่าท่านใบ้หวยพร้อมทั้งได้สั่งนายชั้น ไชยธวัช ว่าคืนนี้จะ นอนกั้นนอนเถาะแต่อย่างนอนหลับและอีกครั้งหนึ่งนายเนียม มีแสง อดีตครูใหญ่โรงเรียนวัดประเดิมและ นางพลัง มีแสง ต้องการทดสอบว่าหลวงพ่อดัง ดิสโส ศักดิ์สิทธิ์จริงดังที่เขาพูดกันว่าท่านรอบรู้ในเรื่องต่าง ๆ จริงหรือไม่ โดยพูดคุยกันถึงเรื่องสถานที่ต่าง ๆ ที่เคยคิดว่าหลวงพ่อดัง ดิสโส ไม่รู้ แต่เมื่อสอบถามท่านดู ปรากฏว่าท่านสามารถบอกได้ทุกอย่างที่ที่ใด เป็นอย่างไรจึงเป็นเรื่องอัศจรรย์ที่ทุกเหตุการณ์ที่กล่าวมาหลวงพ่อดัง ดิสโส ได้ทราบล่วงหน้าแล้วทั้งสิ้น จึงเชื่อกันว่าเป็นอิทธิปาฏิหาริย์ของท่าน

¹รัตน์ บัวอินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

ทิพย์ ชูจันทร์¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า
นางหวาน แซ่เจง ชาวอำเภอชนอมเดินทางมาเยี่ยมนางทิพย์ และได้พูดคุยกันถึงเรื่องวันพระ
เมื่อวานนี้นางหวานบอกว่าโชคดีที่ได้ใส่บาตรหลวงพ่อดัง ดิสโส ที่ชนอมก่อนเดินทางมาเกาะสมุย
ส่วนนางทิพย์ก็บอกว่าเมื่อวานนี้ก็ได้ใส่บาตรหลวงพ่อดัง ดิสโสที่วัดหัวแหลม (แหลมสอ) เช่นกัน
จึงทำให้ผู้เล่าเชื่อว่า หลวงพ่อดัง ดิสโส สามารถแบ่งภาคให้ปรากฏในเวลาเดียวกันหลายที่ได้

พระครูธีรปัญญากร² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า
ในการเวียนเทียน เนื่องในวันวิสาขบูชา ที่สำนักสงฆ์พุทธเจดีย์แหลมสอ บนเขาพระเจดีย์
ซึ่งมีคนไปร่วมเวียนเทียนจำนวนมาก ปรากฏว่าขณะนั้นมีพระจันทร์ทรงกลด แต่หลวงพ่อดัง
ดิสโสบอกว่าเสร็จแล้วก็ให้รีบลงไปข้างล่าง เดี่ยวฝนจะตก เมื่อชาวบ้านลงมาก็เห็นท่านนั่งทำสมาธิอยู่
ที่ศาลาจนกระทั่งชาวบ้านค่อย ๆ ทอยลงจากเขาจนหมด หลวงพ่อดัง ดิสโส ก็ถามว่าลงกันมาหมด
แล้วหรือยัง เมื่อมีคนตอบว่า ลงกันมาหมดแล้วก็ปรากฏลมพัดพาเอาฝนตกกระหน่ำอย่างรุนแรง
เหมือนกับกระแสน้ำที่ถูกสะกัดกั้นไว้แล้วปล่อยให้ไหลออกมา และ ครั้งหนึ่งเมื่อครั้งที่หลวงพ่อดัง
ดิสโส อยู่มีเกาะมัดสุ่ม เกิดไฟไหม้ห้วยคาแห่งลูกกลมไปทั่ว เนื่องจากชาวประมงไปหาปลาแล้วแวะไป
ทำอาหารด้วยความเผอเรอทำให้ลี้มดับไฟก่อนจากไป หลวงพ่อดัง ดิสโสจึงให้นายรูปและนายคำ
ผู้เป็นศิษย์นำน้ำมันดีไปราดสกัดไฟไม่ให้ลูกกลมอีกต่อไปและเมื่อไฟลูกกลมมาถึงบริเวณนั้นก็ดับลง
อย่างน่าอัศจรรย์ ทั้ง ๆ ที่บริเวณถัดไปเป็นห้วยคาแห่งเช่นกัน ส่วนวันที่หลวงพ่อดัง ดิสโสจะเดิน
ทางไปสู่บ้านคอน ซึ่งเป็นการเดินทางครั้งสุดท้ายก่อนที่ท่านจะ มรณภาพ ท่านได้มาจากวัดเขาเล่า
เพื่อมาเยี่ยมผู้เล่า ที่สำนักสงฆ์พุทธเจดีย์แหลมสอ โดยบอกว่า “คุณสติดี ผมมาลาคุณ ไปครั้งนี้
แล้ว ผมจะไม่กลับมาอีกฝากวัดเจดีย์ด้วย พระครูธีรปัญญากร จึงบอกว่า “หากท่านหนักอก
หนักใจอะไรก็ขอให้มาอยู่ที่แหลมสอ” หลวงพ่อดังตอบว่า “ผมตั้งใจแล้วว่าจะไปจากเกาะสมุย” และ
ดังที่ท่านได้กล่าวไว้คือ หลังจากท่านกลับจากบ้านคอนเรือที่โดยสารเกิดล่มและท่านก็ได้มรณภาพ
หลังจากที่ท่านมรณภาพไปแล้ว 9 ปี วันหนึ่งผู้เล่านั่งอยู่ที่โรงธรรม เกิดนิมิตเห็นหลวงพ่อดัง ดิสโส

¹ทิพย์ ชูจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

²พระครูธีรปัญญากร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดแหลมสอ ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

เดินมาจากเจดีย์แหลมสอ มาบอกว่าช่วยทำที่อยู่ให้หน่อย เวลานี้ท่านไปอยู่ที่บ้านหน้าต่น จังหวัด นครศรีธรรมราช เพื่อให้ชาวนาได้ทำนา เนื่องจากฝนแล้งมาหลายปี

ส่วนความเคลงใจที่ว่าหาก หลวงพ่อแดง ดิสโส ศักดิ์สิทธิ์จริงสามารถแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ ได้ทำไมถึงมรณภาพเมื่อเรือล่ม เพราะชาวบ้านเชื่อกันว่าการละสังขารของท่านเป็นไปตามกรรมที่ได้ สร้างไว้ และท่านเองก็ทราบล่วงหน้าดีคือ ไม่ว่าจะเป็นการที่ท่านไปลาผู้เฒ่า และบอกกับญาติโยมที่จะ ไปเกาะสมุยด้วยเรือพันธุทอง เทียนั้นว่า “หากใครไม่มีธุระอะไรสำคัญที่เกาะสมุยคืนนี้อย่าไปเลย ให้ฉันไปคนเดียวพอ” และสิ่งที่น่าสนใจมาพิจารณาคือ ขณะเรือกำลังจะจม พระภิกษุ นักปฏิบัติกรรมฐาน อย่างท่านต้องไม่ใช่คนที่นอนจี้เซา จนไม่ได้ยินเสียงโกลาหลบนเรือจนไม่ยอมลุกขึ้นมาเปิดประตูห้อง พัก ท่านเองก็เป็นผู้ที่คุ้นเคยอยู่กับทะเลตลอดจนกระทั่งเชื่อกันว่าท่านสามารถเดินบนน้ำได้และเมื่อ ดำรงน้ำได้นำศพของท่านขึ้นมาจากเรือ ได้พยายามช่วยกันกอดเอาน้ำออกจากปอดก็ไม่ปรากฏว่ามีน้ำ อยู่ในท้องท่านเลย ส่วนผิวพรรณก็ยังคงผ่องใส เหมือนกับท่านยังมีชีวิตอยู่ ด้วยเหตุนี้เองจึงเป็นเหตุที่ทำให้ท่านไม่ยอมฝืนกฎแห่งกรรม

แอบ พูนผล¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อแดง ดิสโส ว่า

ประมาณปี พ.ศ. 2540 เกิดไฟไหม้สวนยางที่อำเภอขนอมของนางแอบ ชาวบ้านช่วยกันดับ ไฟเท่าไรก็ไม่สำเร็จ เมื่อนึกถึงหลวงพ่อแดง ดิสโสจึงจำได้ว่าเคยได้ยินชาวบ้านเล่ากันว่าน้ำมนต์ของท่านสามารถห้ามไฟไม่ให้ลุกลามได้ จึงเอาเศษจีวรของหลวงพ่อแดง ดิสโส ซึ่งได้มาเมื่อครั้งที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ อธิษฐานขอให้หลวงพ่อแดง ดิสโส ช่วยให้ไฟดับ แล้วให้ลูกเขยนำเศษจีวรชุบน้ำในถัง นำไปปิดให้น้ำหยดเป็นแนวเขตแดน เมื่อไฟไหม้ลุกลามมาถึงแนวเขตแดนที่ทำไว้ก็ไม่ลุกลามอีกต่อไป

ยี่น ศรีฟ้า² กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อแดง ดิสโส ว่า

ในสมัยที่หลวงพ่อแดง ดิสโสไปพักอยู่บริเวณบ้านหน้าค่าย อำเภอเกาะสมุย โดยท่านได้ ปลุกเป็นภูจิ๋วชั่วคราวอยู่นั้น ผู้เฒ่าซึ่งมีความเลื่อมใสศรัทธาหลวงพ่อแดง ดิสโส อยู่ก่อนแล้ว จะต้องเดินทางมาอาศัยอยู่ที่อำเภอกาญจนดิษฐ์ จึงได้ทำอาหารใส่ปิ่นโตไปถวายท่าน เพื่อบอกลาและขอพร จากท่าน แต่เมื่อเดินไปถึงบ้านยายเนียม ก็ได้ทราบจากยายเนียมว่า หลวงพ่อแดงไปเกาะมัดสุ่มแล้ว

¹แอบ พูนผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 2 ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

²ยี่น ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3/1 หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งรัง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

แต่ด้วยความตั้งใจจึงเดินไปจนถึงกุฏิของท่าน เมื่อไม่พบขณะนั้นผู้เล่ารู้สึกผิดหวังและเสียใจมาก จึงอธิษฐานว่า"ขอบารมีอันศักดิ์สิทธิ์ของหลวงพ่อดัง โปรดบันดาลให้ได้ถวายที่เตรียมกับหลวงพ่อดังด้วย" สักครู่หนึ่งก็เห็นหลวงพ่อดัง นั่งเรือกลับเข้ามา ซึ่งผู้เล่ารู้สึกแปลกใจมากเพราะยายนิยมบอกว่าท่านเพิ่งจะออกเรือไปก่อนหน้าที่ผู้เล่ามาเพียงเดี๋ยวเดียวเท่านั้น

การุณ ศรีฟ้า¹ กล่าวถึงเหตุการณ์เกี่ยวกับความเชื่อที่มีต่อหลวงพ่อดัง ดิสโส ว่า

ผู้เล่าเคยไปหาหลวงพ่อดัง ดิสโสที่น้ำรอบเพื่อขอผ้ายันต์มาไว้บูชา แต่เมื่อไปถึงกุฏิของท่านปรากฏว่าท่านไม่อยู่ จึงนั่งคอยอยู่หน้ากุฏิ รอท่านอยู่นานจนตัดสินใจจะกลับบ้าน พอลุกขึ้นท่านก็เปิดประตูกุฏิออกมาทั้ง ๆ ที่ครั้งแรกที่มาถึง ผู้เล่าได้ดูข้างในกุฏิแล้วว่าท่านไม่อยู่และอีกครั้งหนึ่งนายโพธิ์ ผู้เป็นอดีตผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์จากอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้กลับใจมาอยู่กับครอบครัวที่เกาะสมุย ได้คุยกับใครต่อใครว่าจะไม่ไหวพระรูปใดแม้พระรูปนั้นชาวบ้านจะบอกว่าศักดิ์สิทธิ์เพียงใดก็ตาม เพราะไม่เชื่อในเรื่องดังกล่าว หลวงพ่อดังจึงเขียนเลขจำนวน 6 ตัวใส่กระดาษให้ผู้เล่านำไปให้นายโพธิ์ ซึ่งเป็นคนชอบซื้อหวย แต่นายโพธิ์ก็ไม่สนใจ ครั้นเมื่อผลการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลออกมา นายโพธิ์ได้นำกระดาษที่หลวงพ่อดัง ดิสโสให้ผู้เล่านำมาให้นั้นดูปรากฏว่า ตัวเลขตรงกับหมายเลขของรางวัลที่ 1 ทุกตัว จนนายโพธิ์ต้องยอมรับไปกราบหลวงพ่อดัง ดิสโส ด้วยความศรัทธา

อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อสังคม วัฒนธรรม

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์เป็นวัฒนธรรมพื้นบ้านประเภทหนึ่งที่มีผลต่อแนวความคิด พฤติกรรมและวิถีชีวิตของคนอย่างลึกซึ้ง เนื่องจากการสืบทอดความเชื่อดังกล่าวมีการปลูกฝัง สืบต่อกันมาหลายชั่วคน ผู้ให้ส่วนยึดถือปฏิบัติเป็นแบบอย่างโดยมีเจตนาที่ปลูกฝังให้คนรุ่นหลังได้เจริญรอยตามอย่างเคร่งครัดจนกลายเป็นเงื่อนไขในการอยู่ร่วมกัน ทั้งยังมีผลทางจิตใจ การสร้าง อุบาสัย สุขภาพอนามัย ความเป็นระเบียบของสังคม ขนบประเพณีตลอดจนพิธีการต่าง ๆ

¹การุณ ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3/1 หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งรัง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

1. อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อสังคม

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์มีอิทธิพลต่อจิตใจ แนวคิดและพฤติกรรมของคนในชุมชนในการกระทำให้เกิดสิ่งต่าง ๆ เป็นความเชื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคม คือ

1.1 จริยธรรมของคนในสังคม

กลุ่มคนเป็นปรากฏการณ์ในการอยู่ร่วมกันของคนซึ่งมีผลสืบเนื่องทำให้จำเป็นต้องหาแนวทางปฏิบัติร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการของสังคม จึงพยายามที่จะหาวิธีการจัดระเบียบสังคม โดยการวางบรรทัดฐานของสังคม กำหนดสถานการณ์ กำหนดบทบาท กำหนดค่านิยมของสังคม และการควบคุมการรวมกลุ่ม แต่โดยสภาพความเป็นจริงแล้ว สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมิได้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ทุกอย่าง อันเนื่องจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากคนในชุมชนหรือสังคมนั้นขาดคุณธรรม จริยธรรม เช่น การเล่นพนัน การลักขโมย การเข่นฆ่ากัน การผิดลูกเมียผู้อื่น การเอาโรคเอาเปรียบผู้อื่น

เกจิอาจารย์จึงมีบทบาทสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่คนในสังคมได้อย่างดียิ่ง เนื่องจากท่านเป็นบรรพชิตเคร่งครัดในพระธรรมวินัย ความเชื่อและความศรัทธาที่มีอยู่แล้วจึงกลายเป็นทุนเดิม เมื่อพูดอะไรกล่าวอะไรย่อมทำให้ผู้ที่เชื่อถือศรัทธานั้น ประพฤติปฏิบัติตาม โดยเฉพาะเกจิอาจารย์ผู้ได้รับการยกย่องว่ามีอิทธิปาฏิหาริย์ย่อมต้องพึงระวังในการปฏิบัติตนให้อยู่ในศีลในธรรม และต้องละเว้นข้อห้ามต่าง ๆ เป็นแบบอย่างของการประพฤติปฏิบัติซึ่งการประพฤติปฏิบัติของคนในสังคมเกิดจากความเชื่อความศรัทธาและความกลัว

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ธรรมะต่าง ๆ ที่ท่านได้แสดงธรรมให้แก่คนทั่วไปได้นำไปปฏิบัติ ผู้คนที่ได้ฟังก็พร้อมที่จะปฏิบัติตามอย่างผู้ที่สอนง่าย ดังที่ พิทยา สุทธินุ่น และสารภี ไชยรัตน์ กล่าวถึง การอบรมสั่งสอนธรรมะของหลวงพ่ोज้อย ฐิตปุญญโณว่า ธรรมะของหลวงพ่ोज้อยมากจะเน้นหนักหัวข้อธรรมะง่าย ๆ สามารถนำไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ โดยท่านมักจะสอนเรื่องคิปปิปฏิบัติ หมายถึง ข้อปฏิบัติสำหรับคฤหัสถ์ มี 4 ประการ คือ

1. อุฏฐานสัมปทา การขวนขวายมาณะบากบั่นในการศึกษาเล่าเรียน เมื่อเติบโตใหญ่ต้องขยันหมั่นเพียร ในการทำมาหากินและทำธุระหน้าที่ของคนให้ดีและสุจริต

2. อารักขสัมปทา การรักษาทรัพย์สมบัติที่หามาได้ด้วยความยากลำบาก ไม่ให้สูญหายและเป็นอันตราย และรักษาการงาน หน้าที่ของตนมิให้เสื่อมถอย คือ หมั่นปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความก้าวหน้า

3. กัลยาณมิตตตา การคบเพื่อนที่ดี คือ คบคนให้เป็น คบคนให้ดูหน้า

4. สมชีวิตตา การครองตนให้เหมาะสมแก่ฐานะและรายได้ที่หามา ไม่ให้ฝืดเคืองและไม่ให้สุร่ยสุร่ายจนเกินฐานะ คือไม่ประมาณค่าของตัวให้สูงและต่ำจนเกินไป

นอกจากนั้นท่านยังได้สอนให้เอาตัวรอดในทางธรรม คือ มีคุณธรรม 4 ประการ ได้แก่

1. สัทธานสัมปทา ความเป็นผู้มีศรัทธา เชื่อในสิ่งที่ควรเชื่อ เชื่อกฎแห่งกรรม คือเชื่อว่าทำดีต้องได้ดี ทำชั่วต้องได้ชั่ว เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนย่อมมีกรรมเป็นของตน

2. สीलสัมปทา ความเป็นผู้มีศีล การรักษา กาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อยอยู่เสมอ ไม่ให้มีโทษ มีภัยแก่ตนและผู้อื่น

3. จาคสัมปทา ความเป็นผู้เสียสละ เห็นประโยชน์ส่วนรวม เกลี้ยความสุขของตนเพื่อแผ่เพื่อมนุษย์และผู้ยากไร้

4. ปัญญาสัมปทา ความเป็นผู้มีปัญญา คือ รู้จักบาป รู้จักบุญรู้คุณ รู้จักโทษ รู้จักประโยชน์ และมีใจประโยชน์

ส่วนคติธรรมของหลวงพ่อดังกล่าวที่ท่านมักกล่าวอยู่เสมอ เพื่อเป็นอนุสติแก่ญาติโยมทั้งหลาย คือ

“กระเบื้องร้อนกระเบื้องแตกเอง” หมายถึง ให้รู้จักการดับกิเลสต่าง ๆ

“ว้าวอยู่ถึงหญ้าไม่กินก็แล้วไป” หมายถึง เตือนสติให้รู้จักการประพฤติธรรม

“ยิ่งให้ไปเท่าใดก็ยิ่งมาเท่านั้น” หมายถึง อาณิสสย์ของการให้เพื่อละกิเลส

“หว่ามันชั่งหนึ่งเอาไปด้วย” หมายถึง ความไม่ประมาท

จริยธรรมของคนในสังคมอันเนื่องมาจากอิทธิพลของความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปฏิบัติปฏิบัติเกิดจึงเกิดจากแบบอย่างในการครองตน ครองคนของเกจิอาจารย์ การอบรมปลูกฝังคุณภาพจริยธรรมและความเกรงกลัวในอิทธิฤทธิ์

1.2 พลังของสังคม

จากประวัติของเกจิอาจารย์ พบว่าต่างก็มีลักษณะเหมือนกันประการหนึ่งคือการเป็นที่พึ่งของคนในชุมชน ในเรื่องต่างๆ ทั้งทางกายและทางจิตใจ เช่น การรักษาโรค ความไม่สบายใจในปัญหาต่างๆ ให้คำปรึกษาในการประกอบกิจการงานต่างๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย ทำให้ท่านสามารถครองใจคนเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนเหล่านั้น ความเชื่อความศรัทธาต่อเกจิอาจารย์อย่างเหนียวแน่นมาแต่อดีต จึงกลายเป็นระบบความเชื่อผู้นำของชุมชน การชี้แนะและการปฏิบัติตามผู้นำจึงกลายเป็นพลังของสังคมดังจะเห็นได้จากในอดีตที่เกจิอาจารย์ทุกท่านยังมีชีวิตอยู่ การสร้างหรือพัฒนาศาสนสถาน

การสร้างสาธารณประโยชน์ เช่น การสร้างวัดเขาน้อยของหลวงพ่อเพชร วชิโร การสร้างวัดวชิรประดิษฐ์ของหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ การสร้างวัดพัฒนารามของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท การสร้างองค์พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของหลวงพ่อแดงและหลวงพ่อจ้อย สิ่งเหล่านี้แม้จะเป็นเรื่องใหญ่ที่ต้องอาศัย งบประมาณ กำลังคนในการดำเนินการอย่างมากแต่ก็สามารถจัดสร้างได้สำเร็จด้วยพลังของคนในชุมชน พลังอีกอย่างหนึ่งของคนในชุมชนคือการสร้างรูปเคารพแทนตัวของเกจิอาจารย์ ในขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ จำเป็นต้องอาศัยศรัทธา ซึ่งเป็นพลังจิตที่อยู่ภายใน แม้เกจิอาจารย์เหล่านี้จะมรณภาพไปแล้ว แต่พลังของสังคมทั้งพลังกาย พลังจิต ก็ยังคงดำรงอยู่โดยสามารถเห็นได้จากการที่วัดเหล่านั้นมีงานต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากคนในชุมชน เรามักจะได้ยินคนในชุมชนนั้นๆ กล่าวกันเสมอว่า การงานต่างๆ ที่สำเร็จได้เป็นเพราะ “บารมีของหลวงพ่อ” พลังของสังคมในลักษณะนั้น จึงเป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ที่เกิดจาก ความเชื่อและศรัทธา ที่มีต่อผู้นำ

1.3 ศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคม

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์เป็นการยอมรับนับถือหรือยึดมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องของความรู้สึกและจิตใจ โดยเกจิอาจารย์ทั้ง 7 ท่าน ได้รับการยอมรับ นับถือ ศรัทธาจากคนทั่วไปว่าท่านมีจริยวัตรที่งดงาม เครื่องครัดในพระธรรมวินัยและการประกอบกิจของสงฆ์ในด้านต่าง ๆ อย่างถูกต้องด้วยเมตตา เป็นที่พึ่งของคนที่เดือนร้อน ไม่สบายกาย ไม่สบายใจ และเชื่อว่าท่านสามารถช่วยเหลือให้รอดพ้นจากความเดือดร้อน ไม่สบายดังกล่าว ซึ่งแม้ว่า เกจิอาจารย์เหล่านี้จะมรณภาพไปแล้วก็ตาม ผู้ที่มีความเชื่อดังกล่าว ก็ยังคงเชื่อว่าเกจิอาจารย์เหล่านี้ยังคงมีอิทธิปาฏิหาริย์ที่สามารถบันดาล ช่วยเหลือได้ดังที่วิงวอนขอร้อง แม้ว่าเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตจะเป็นเจตนาที่ท่านใช้ฤทธิ์เพื่อเป็นสื่อ นำไปสู่การแนะนำสั่งสอนธรรมะ หรืออาจเป็นเพราะความเข้าใจผิดในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับกาลเทศะและองค์ประกอบอื่น ๆ ในขณะนั้นจึงทำให้เป็นไปตามที่ผู้นั้นต้องการก็ตาม เช่นเดียวกันที่หลังจากท่านมรณภาพไปแล้ว ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เคยได้รับการถ่ายทอดสืบต่อกันมา ก็ยังคงฝังแน่นอยู่ต่อไป และเมื่อมีความเดือดร้อน ไม่สบายกาย ไม่สบายใจ จนหาใครเป็นที่พึ่งทางใจไม่ได้ ก็ระลึกถึงท่าน โดยการสวด ภาวนา ท่องคาถาให้ท่านช่วยเหลือ ค้ำครอง ป้องกันภัยให้ ดังที่ปรากฏมีคนจำนวนมากนิยมไปกราบไหว้ สักการบูชาบนบานและแก้บนที่รูปเหมือนเกจิอาจารย์ตามวัดต่าง ๆ ตลอดจนเช่าหาบูชาวัตถุมงคลที่เกี่ยวข้องกับท่านไปไว้อยู่เสมอมิได้ขาด โดยเกจิอาจารย์บางท่านมีคาถา อาราธนาเฉพาะของแต่ละรูป เช่น

คาถาอาราธนาบูชาหลวงพ่อดำ นารโท¹ มีดังนี้
 ดั่งนโม 3 จบ แล้วภาวนาว่า นิรันดระยา อิชณันคุ สีมัง สีมัง นะโนระธา เอ เตนะ
 สัจจะ วัชเชนะ นาระทสสะ นะมามิหัง และเมื่อประสบเหตุการณ์ต่างๆ ให้ว่า วาระปิติ
 คาถาอาราธนาบูชาหลวงพ่อดำ สุวัฒน์² มีดังนี้
 พุทธัง พ่อดำพูนัย คุ่มกันรักษา คุ่มกันศัตรูคิดมา วินาศสันติ รัมมัง พ่อดำพูนัย
 คุ่มกันรักษา ศัตรูทำมาวินาศสันติ สัจฉัง พ่อดำพูนัยรักษา คิดมา ทำมาวินาศสันติ
 คาถาอาราธนาบูชาหลวงพ่อดำ ดิสโล³ มีดังนี้
 อี ส วา สุ นะโม พุทธายะ
 ความเชื่อดังกล่าวจึงช่วยเสริมให้เกิดการบำรุงขวัญ ปลอดภัย เป็นพลังจิต เป็นพลังปัญญา
 ที่จะเพียร พยายาม สนับสนุนให้ทำกรรมดี ทำให้เกิดความไม่ประมาท ดังที่ เสรี พงศ์พิศ⁴ กล่าวว่า
 ความเชื่อเป็นบ่อเกิดของพลังชีวิตที่สำคัญที่สุดของคน โบราณ ความเชื่อเป็นบ่อเกิดแห่งความรู้
 ที่สัมพันธ์กับชีวิตและจรโลงชีวิตให้อยู่ในกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ

2. อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อวัฒนธรรม

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์คือ การยอมรับนับถือ ศรัทธา ยึดมั่นว่า
 เกจิอาจารย์ผู้นั้นมีอิทธิฤทธิ์ ถือเป็นเรื่องของความรู้สึกและจิตใจ ไม่จำเป็นต้องมีเหตุผลหรือพิสูจน์หา
 ความจริงโดยการแสดงออกมาในรูปของวัฒนธรรม คือ

¹พระมหาวิจิตร พุทธกรกิจโต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์,
 ที่วัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2544.

²พระครูโฆสิตสรคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดอัมพวัน
 ตำบลเสียด อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

³เยื่อน ทองเรือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไซยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์,

⁴เสรี พงศ์พิศ. “ไสยศาสตร์ในสังคมไทย,” ใน เอกสารการสอบชุดวิชาความเชื่อในสังคม
 ไทย หน่วยที่ 8-15. 2533. หน้า 314.

2.1 วัฒนธรรมในการบนและการแก้บน

เมื่อชาวบ้านเกิดความเดือนร้อนมีปัญหาคือต้องการที่พึ่งในการแก้ปัญหาหรือขจัดความเดือนร้อน ในความไม่สบายกายไม่สบายใจ สิ่งที่เขาเชื่อมั่นว่าสามารถช่วยให้เกิดในสิ่งที่ต้องการได้คือ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ โดยเฉพาะเกจิอาจารย์ ด้วยการบนบานและการแก้บนหรือที่ชาวบ้านภาคใต้เรียกว่า เหมรบ ซึ่งเป็นข้อตกลงหรือพันธะสัญญาที่ผู้นั้นไว้ไว้กับเกจิอาจารย์นั้น ๆ แม้จะมรณภาพไปแล้วก็ตาม เพื่อขออำนาจคุ้มครอง ขอความคลาดแคล้วจากภัยอันตราย ขอให้พ้นภัยพิบัติ โดยมีพันธะสัญญาว่าถ้าประสบความสำเร็จดังปรารถนาจะตอบแทนด้วยการเช่นพลีบวงสรวงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะมีลักษณะคล้ายกัน คือ การแก้บนด้วยรูปเทียน ทองคำเปลว การบนบวช ปะทัดหมากพลู แต่อาจจะมีพิเศษออกไปซึ่งผู้บนบานนั้นมักจะทราบดีว่าหากไม่เข้าใจในเรื่องของการแก้บน อาจไม่ประสบความสำเร็จดังที่ประสงค์ก็ได้ เช่น หลวงพ่อพัฒน์ นารโท นิยมแก้บนด้วยหัวหมู ขนมน้ำเปีย หลวงพ่อเพชร อินทรโชตินิยมแก้บนด้วยมโนราห์ หนึ่งตะลุง หลวงพ่อฮุย สุวัฒน์ นิยมแก้บนด้วยมโนราห์ หนึ่งตะลุงและอาจต้องคำนึงถึงช่วงเวลา คือ ก่อนเที่ยงแก้บนด้วยถั่วเขียวต้ม น้ำตาล กะละแม หลังเที่ยงเป็นหมากดำ แผลก น้ำชา ทองคำเปลว การบนและการแก้บนจึงสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมของความกตัญญูอย่างเห็นได้ชัด ที่น่าสังเกตคือ จะไม่มีผู้ใดบนบานขอหวย ซึ่งเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรมเพราะต่างก็ทราบกันดีว่าเรื่องเหล่านี้เป็นสิ่งต้องห้ามที่ไม่ดีไม่มีผู้เป็นสมณะรูปใดให้การช่วยเหลือเกื้อกูล

การบนและการแก้บนจึงเป็นวัฒนธรรมที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามความเชื่อที่มีต่อเกจิอาจารย์แต่ละท่าน

2.2 วัฒนธรรมด้านการพาณิชย์

ในการที่เกจิอาจารย์ได้สร้างเครื่องรางของขลังจนกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม สืบต่อมายังคนรุ่นหลังนั้น แม้ผู้สร้างจะมีเจตนาหลักเพื่อให้ศิษยานุศิษย์ของท่านได้ระลึกถึงการประกอบกรรมดี ละเว้นความชั่ว ไม่อยู่ในความประมาทก็ตาม แต่เมื่อนำไปใช้แล้วเกิดประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ก็ย่อมเป็นที่ปรารถนาที่จะมีไว้เป็นเจ้าของแก่ผู้พบเห็น ยังมีจำนวนน้อยและจัดสร้างมานานเป็นที่หายาก โดยเฉพาะค่านิยมของนักนิยมพระเครื่องจะพิจารณาถึงพุทธลักษณะ เนื้อวัสดุที่สร้าง รุ่น ประสบการณ์ โดยพบว่า พระเครื่องรุ่นแรกของเกจิอาจารย์ทั้ง 7 รูป ต่างก็มีประสบการณ์และสร้างขึ้นจำนวนไม่มากนัก ก็ย่อมทำให้สนนราคาสูงมาก จนทำให้ต้องมีการจัดสร้างรุ่นต่อ ๆ ไป จากเดิมเป็นเพียงการสร้างเพื่อแจกศิษยานุศิษย์หรือผู้ที่ใกล้ชิด ต้องกลายมาสร้างเพื่อมีไว้ให้บูชา (จำหน่าย) ทำให้วัดมีงบประมาณในการทำนุบำรุงศาสนามากขึ้น และพบว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ทำขึ้น

ไม่เพียงแต่เหรียญเกจิอาจารย์ พระพิมพ์ ผ้ายันต์ แม้แต่ภาพถ่าย ภาพลอก ดอกไม้ รูปเทียน ทองก็สร้างรายได้ให้กับวัดนั้น ๆ ในแต่ละปีจำนวนไม่น้อย ที่น่าสังเกตคือ เหรียญหลวงพ่อพะชร วชิโร รุ่งแรกสร้างในปี 2467 เป็นเหรียญพระสงฆ์ที่สร้างเป็นเหรียญแรกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นเหรียญแรกของภาคใต้ ลำดับถัดมาที่เป็นเหรียญที่สองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ เหรียญหลวงพ่อกล่อม นนทะ สร้างในปี พ.ศ. 2470 จึงถือว่ามีคุณค่ายิ่งในทางประวัติศาสตร์ของวงการพระเครื่อง

วัฒนธรรมด้านพาณิชย์ได้รับอิทธิพล จากความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ ทำให้เกิดค่านิยมในการไฝ่หาและครอบครองในสิ่งที่เชื่อว่าจะอำนวยผลให้แก่ตนจึงทำให้เกิดการตีค่า (ราคา) แทนคุณค่าที่มีผลทางจิตใจ

2.3 วัฒนธรรมในการรักษาโรค

ความเชื่อเป็นบ่อเกิดแห่งพลังที่ทำให้ชีวิตและการจรจร โลงชีวิตของคนให้อยู่ในกฎเกณฑ์แห่งธรรมชาติ อิทธิฤทธิ์แห่งการรักษาจึงเป็นวิถีชีวิตของคนมาตั้งแต่สมัยโบราณ เนื่องจากชีวิตประกอบด้วยร่างกายและจิตใจ เมื่อเกิดโรคภัยไข้เจ็บก็ต้องหาผู้มาเยียวยารักษา ที่พึ่งที่ดีที่สุดคือ เกจิอาจารย์ผู้มีความรู้ในเรื่องยาสมุนไพรจะเป็นผู้จัดยาให้ตามที่วิฉัยอาการ เมื่อยาถูกกับโรคก็หาย ที่มีอาการมารักษาที่ไหนก็ไม่หาย เมื่อดูจากอาการกิริยาแล้วผิดจากลักษณะอาการของโรคที่พบเห็นทั่วไป ก็เข้าใจว่าถูกเวทมนตร์คาถา คุณไสย ละเมิดข้อห้าม ถูกของ หรือมีผู้เข้าสิง จึงต้องอาศัยผู้มีวิทยาคมอย่างเกจิอาจารย์ ซึ่งแต่ละท่านจะมีการวินิจฉัยโรคแตกต่างกัน ตามวิชาและความรู้ที่เรียนมา หรือได้รับมา บางท่านสอบถามอาการผู้ป่วยว่าไปทำอะไรมา เข้าป่าตัดฝืน ไปทำไรไถนา สถานที่เหล่านั้นมีอะไรเป็นพิเศษแตกต่างจากที่ที่อื่นบ้าง บางท่านก็เรียกผีสงเทวดาต่าง ๆ ที่มาสิงสู่ที่ตัวผู้ป่วยแล้วบอกให้ทราบว่าการทำอะไร อย่างในกรณีของหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ อาจจะพิเศษไปจากผู้อื่นคือเพียงแต่วางพานที่นิ้วมือก็ทราบแล้วว่าผู้ป่วยนั้นเป็นอะไร ต้องแก้ไขอย่างไร เมื่อพิจารณาแล้วในปัจจุบันแม้การรักษาพยาบาลผู้ป่วยด้วยการให้เกจิอาจารย์รักษาจะมีไม่มากนัก เนื่องจากความเจริญทางการแพทย์มีมากขึ้น แต่ก็ยังพบว่า ในกรณีที่แพทย์ปัจจุบันรักษาไม่หาย ที่พึ่งสุดท้ายที่ดีที่สุดก็คือการไปหาเกจิอาจารย์ และการที่มีผู้นิยมปฏิบัติเช่นนั้นก็เพราะ มีจำนวนไม่น้อยที่ผู้ป่วยรักษาแล้วหายขาดอย่างน่าประหลาดใจ ซึ่งอาจจะมิสาเหตุมาจากคนในปัจจุบันมีจิตใจที่ขาดความสงบ กระด้าง บิดหมุนไม่ได้ จึงจำเป็นต้องให้คนไข้ได้เปลี่ยนความรู้สึก มีกำลังใจ คาถาจึงเป็นสิ่งปลอบใจคู่กับยาที่รักษา

ใช้รักษาอาการไข้ ดังที่ เสรี พงศ์พิศ¹ กล่าวไว้ว่า เอกภาพและความสมดุลจึงเป็นจุดแห่งการมองโลกและชีวิตของคนโบราณ ไม่ใช่เอกภาพขององค์ประกอบของร่างกายอย่างเดียว แต่เอกภาพอยู่ที่สรรพสิ่งที่ทำให้คนเป็นคนอย่างที่เป็นอยู่ และที่สำคัญคือ จิตของคน เมื่อไรที่คนจิตไม่แข็ง ขวัญหนี ขวัญหาย คนก็ไม่สบาย คนไข้ที่กำลังใจคอกหรือขวัญไม่ดีทำให้ทุกอย่างเลวร้ายลงไปได้ง่าย ศรัทธาและความเชื่อในหมอและวิธีการรักษา จึงมีความสำคัญที่สุด เวทมนตร์คาถา อาคมและพิธีกรรมต่าง ๆ จึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการรักษาโรคแผนโบราณ หมอเองก็เป็นผู้มีพลังจิตมีสมาธิและมีธรรมะ เพราะพลังสำคัญในการปิดเปิดความเจ็บป่วยคือ พลังภาพของคุณพระศรีรัตนตรัย การรักษาศีลการแผ่พลังนี้ไปสู่ผู้ป่วย

วัฒนธรรมในการรักษาโรคจึงเป็นการรักษาตามอาการของโรคเกี่ยวกับสภาพของร่างกายและรักษาจิตเพื่อสร้างขวัญให้มีกำลังใจในการต่อสู้กับโรคร้ายความเจ็บปวดต่าง ๆ

2.4 วัฒนธรรมในการสร้างรูปเหมือนแทนตัว

การสร้างรูปเหมือนแทนบุคคลที่เสียชีวิตไปแล้วมีจุดประสงค์เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้คนรุ่นหลังได้ระลึกถึงคุณงามความดีของผู้นั้น การสร้างรูปเหมือนแทนตัวเกจิอาจารย์ ซึ่งโดยมากจะพบเห็นกันเกือบทุกวัด ที่น่าสังเกต คือ หลวงพ่อนุ้ย สุวณโณ หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ หลวงพ่อพัฒน์ นารโท หลวงพ่อเพชร วชิโร และหลวงพ่อกล่อม นนทะ เป็นเกจิอาจารย์ที่ได้มีการสร้างรูปเหมือนขึ้น ขณะที่ท่านยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งแสดงถึงศรัทธาอันแรงกล้าที่มีอยู่เหนือจิตใจของคนในชุมชนนั้น การสร้างรูปเหมือนของเกจิอาจารย์จะนิยมสร้างไว้ในวัดที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับท่าน ในสมัยที่ท่านมีชีวิตอยู่หรือลูกศิษย์ที่เป็นพระภิกษุสงฆ์ด้วยกันนำไปสร้าง ณ วัดของท่านเพื่อระลึกถึงบูรพาจารย์ การสร้างรูปเหมือนแทนตัวเกจิอาจารย์จึงเป็นความเชื่อที่ว่า แม้ท่านจะมรณภาพไปนานแล้ว แต่ก็ยังคงเหมือนกับท่านมีชีวิตอยู่ สามารถรับรู้รับทราบความเดือดร้อน ช่วยคุ้มครองป้องกันรักษาให้ผู้ที่ใกล้ชิดด้วยการท่องบ่นบูชาอยู่เสมอ จนเป็นเหตุให้มีการสร้างรูปเหมือนขนาดเล็ก ที่เรียกกันว่า พระบูชาหรือรูปเหมือนไว้สำหรับให้ผู้ที่เลื่อมใสศรัทธานำไปกราบไหว้ที่บ้าน

ส่วนในการสร้างพระเครื่องที่นิยมสร้างเป็นรูปเหมือนของเกจิอาจารย์นั้น ๆ มากกว่าการสร้างเป็นรูปของพระพุทธเจ้า ยกเว้นพระกสิณของหลวงพ่อพัฒน์ นารโท ซึ่งภายหลังได้มีการสร้างเหรียญและรูปหลวงพ่อพัฒน์ นารโทขึ้น การสร้างพระเครื่องเหล่านี้ ส่วนมากมักจะสร้างขึ้น

¹เสรี พงศ์พิศ. “ไสยศาสตร์ในสังคมไทย,” ใน เอกสารการสอบชุดวิชาความเชื่อในสังคมไทย หน่วยที่ 5 – 15. 2533. หน้า 327.

ในขณะที่เกจิอาจารย์ยังมีชีวิตอยู่ (ยกเว้นเหรียญหลวงพ่อพะชร วิชิโร) เพราะเชื่อกันว่าเกจิอาจารย์เหล่านี้ได้บรรจุพลังจิต หรืออำนาจญาณสมาบัติอันกล้าแข็งเข้าไปไว้ในพระเครื่อง ทำให้ผู้ที่ได้รับพระเครื่องไปบูชาจะได้รับพลังเมตตาแผ่อแผ่มาปกป้องรักษาคุ้มครอง ตลอดจนเป็นสิ่งที่ยอดเยียนสติไม่ให้ผู้นั้นประพฤติชั่ว อยู่ในความไม่ประมาท

การสร้างรูปเหมือน หรือเหรียญรูปเกจิอาจารย์ เป็นค่านิยมของคนที่มีความเชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์นั้น ๆ ที่จะช่วยให้เกิดเมตตาตามหา นิยม แคล้วคลาด อยู่ยงคงกระพัน ประสบโชคดีและอุดมสมบูรณ์

2.5 การสืบทอดประเพณี

ประเพณี เป็นสิ่งที่มีการปฏิบัติถ่ายทอดสืบต่อกันมาและเป็นมรดกของสังคม ซึ่งคนรุ่นต่อไปจะได้รับช่วงสืบทอดต่อกันมาจากบรรพบุรุษ โดยถือว่าประเพณีเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเข้มแข็งของชุมชนที่มีความเจริญองงามด้านจิตใจ ผู้คนมีความสมัครสมานสามัคคีพร้อมใจกันปฏิบัติและรักษาไว้ซึ่งประเพณีของตน หากสมาชิกของสังคมนั้นละเลยหรือไม่ใส่ใจที่จะปฏิบัติรักษาไว้ก็ย่อมแสดงถึงความอ่อนแอทางจิตใจและสังคม การปฏิบัติตามประเพณีของคนในชุมชนอย่างคนรุ่นก่อน อาจดูเลไม่เหมาะสมกับกาลสมัยและสิ่งต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคตามสมัย ขาดเหตุขาดผลในทางวิทยาศาสตร์กลายเป็นสิ่งล้าสมัย จนทำให้ประเพณีบางอย่างของท้องถิ่นถูกละทิ้งลืมเลือนไป แต่หากคนในชุมชนยังมีความผูกพันอยู่กับความเชื่อของผลที่จะเกิดขึ้น อันส่งผลเสียเมื่อไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ ก็ย่อมเป็นที่ยอมรับให้คงอยู่ต่อไป และหากยังพิจารณาเห็นว่าการปฏิบัติตามประเพณีนั้นยังจะทำให้เกิดความสุขความอุดมสมบูรณ์ก็ยิ่งเป็นที่หวงแหนมากขึ้น เช่น การอัญเชิญรูปหล่อหลวงพ่อก่อก่อม นนทะ เพื่อให้ประชาชนสงฆ์น้ำปัดทอง และการสงฆ์น้ำปัดทองหลวงพ่อดำ นารโท ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ การจัดงานวันจปปีจเดือน (วันสิ้นเดือนห้า เริ่มเดือนหกคือ วันแรม 15 ค่ำ เดือน 5 และขึ้น 1 ค่ำ เดือน 6) เพื่อบูชาหลวงพ่อนุ้ย สุวัฒน์ และหลวงพ่อพะชร วิชิโร เพราะผู้ที่มีความเชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์เหล่านี้ เชื่อว่า เป็นสิ่งที่ช่วยทำให้เกิดมงคลแก่ตน ดังที่ คำจันทร์ แจ่มใส' ชาวคลองไทร อายุ 87 ปี และบุญทิพย์

'คำจันทร์ แจ่มใส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 659 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอกำแพง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ.2544.

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาเรื่อง “ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี” ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า และวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในประเด็นต่อไปนี้

- 1.1 ลักษณะของความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 1.2 ผลการปฏิบัติตามความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัด

สุราษฎร์ธานี

2. ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

2.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ การศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยศึกษาความเชื่อที่รวบรวมได้จากบุคคลที่ใกล้ชิดหรือผู้ที่ได้พบเห็นปรากฏการณ์ของเกจิอาจารย์และนักนิยมนพระเครื่องที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยจะศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

- 2.2.1 ประวัติเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- 2.2.2 อิทธิปาฏิหาริย์ที่ปรากฏ
 - 2.2.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เล่าสืบต่อกัน
 - 2.2.2.2 เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีผู้ประสบโดยตรง
- 2.2.3 อิทธิพลของความเชื่อ
 - 2.2.3.1 อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อสังคม
 - 2.2.3.2 อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อวัฒนธรรม

3. วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจและศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษา

3.2 ขั้นจัดทำแบบสอบถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิเลือกกลุ่มตัวอย่างเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อทำการศึกษาและให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ตอบแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 เลือกรายชื่อเกจิอาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากเกจิอาจารย์ทั้งหมด จำนวน 112 รูป เหลือเกจิอาจารย์ที่จะจัดอันดับ จำนวน 30 รูป

3.2.2 จัดอันดับเกจิอาจารย์ที่เห็นว่าเป็นผู้มีอิทธิปาฏิหารย์ โดยศึกษาเฉพาะที่ผู้ทรงคุณวุฒิเห็นว่าเป็นผู้ที่มีอิทธิปาฏิหารย์จริง ๆ ตั้งแต่ลำดับที่ 1-3

3.3 ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลสนาม ได้เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความเชื่ออิทธิปาฏิหารย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยวิธีการสังเกต สัมภาษณ์ และถ่ายภาพประกอบ ซึ่งมีลำดับดังนี้

3.3.1 สำรวจผู้บอกข้อมูลในพื้นที่ศึกษา โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บอกข้อมูลดังนี้

3.3.1.1 เป็นผู้ใกล้ชิดหรือผู้ที่ได้พบเห็นปรากฏการณ์จากอิทธิปาฏิหารย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี และนักนิคมพระเครื่องที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3.1.2 เป็นผู้ที่มีความเชื่อในอิทธิปาฏิหารย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.3.2 สัมภาษณ์ผู้บอกข้อมูลตามข้อ 3.3.1 ตามประเด็นที่กำหนดในขอบเขตเนื้อหา ด้วยวิธีการบันทึกในแถบบันทึกเสียงและการจดบันทึก

3.3.3 สังเกตการแสดงออกเกี่ยวกับความเชื่อของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพฤติกรรมในการดำเนินชีวิต

3.4 ขั้นจัดกระทำข้อมูล โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

3.4.1 นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากภาคสนามมาถอดแถบบันทึกเสียง โดยสรุปสาระสำคัญ พร้อมทั้งตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้จากการถอดแถบบันทึกเสียง และการจดบันทึก

3.4.2 นำเสนอข้อมูลที่ได้ตรวจสอบแล้วทั้งหมดมาศึกษาตามประเด็นที่กำหนดไว้ในขอบเขตเนื้อหา

3.5 ชั้นเสนอผลการศึกษาค้นคว้า เสนอการศึกษาค้นคว้า ด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ และมีภาพประกอบ

สรุปผล

ผลจากการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมุ่งศึกษาอิทธิปาฏิหาริย์และอิทธิพลของความเชื่อ สรุปผลได้ดังนี้

1. ประวัติเกจิอาจารย์จังหวัดสุราษฎร์ธานี

เกจิอาจารย์เป็นพระภิกษุที่มีจริยวัตรปฏิบัติงดงาม และมีความรู้ทางวิทยาคม เป็นที่ได้รับการยกย่องสรรเสริญของคนในชุมชน ซึ่งเป็นบ่อเหตุแห่งความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ ประกอบด้วย หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธาวาส หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดฉิมพรประดิษฐ์ หลวงพ่อฮุย สุวัฒน์ วัดอัมพาราม หลวงพ่อเพชร วชิโร หลวงพ่อจ้อย ฐิตบุญโญ วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์ และหลวงพ่อแดง ดิสโส วัดแหลมสอ

2. อิทธิปาฏิหาริย์ที่ปรากฏ แบ่งออกเป็น

2.1 เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เล่าสืบต่อกัน ซึ่งเป็นความเชื่อที่เกิดขึ้นจากการบอกเล่ากันมา บางเรื่องอาจถูกปรุงแต่งขึ้นเพื่อให้เป็นที่พึงพอใจ เป็นเครื่องชี้นำสู่ความดีงาม และความสงบสุข โดยอาศัยยานบุคคลและวัตถุเป็นสิ่งยืนยัน เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยที่เกจิอาจารย์เหล่านี้ยังมีชีวิตอยู่และหลังจากมรณภาพไปแล้ว

2.2 เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่มีผู้ประสบโดยตรง เป็นการบอกเล่าเหตุการณ์ที่ได้พบเห็นหรือเกี่ยวข้อง ซึ่งเชื่อว่าเกิดจากอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์เหล่านั้น โดยมีผลทำให้เกิดโชคลาภ การคุ้มครองป้องกันภัย การรักษาโรคร้าย การบันดาลให้เกิด ให้เป็นไปตามที่ขอ

3. อิทธิพลของความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ มีผลต่อทัศนคติ พฤติกรรม และวิถีชีวิตของคนในชุมชน ดังนี้

3.1 อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อสังคม

3.1.1 จริยธรรมของคนในสังคม โดยความเชื่อทำให้ง่ายต่อการอบรม ปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม เกิดการระวังในการครองตนและมีจริยวัตรของเกจิอาจารย์เป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนในสังคม

3.1.2 พลังของสังคม เกิดจากระบบความเชื่อผู้นำของชุมชน จากการศึกษาที่เกจิอาจารย์ทั้งหลายเป็นที่พึ่งทางกายและทางใจของคนในชุมชน เมื่อยามเดือดร้อน มีปัญหา พลังเหล่านี้เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่อันเกิดขึ้นจากความเชื่อและศรัทธาในตัวผู้นำของสังคม คือ เกจิอาจารย์นั้น ๆ

3.1.3 ศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคมเกิดจากความเชื่อ ความศรัทธา ในจริยวัตร ที่งดงาม ความเคร่งครัดในพระธรรมวินัยและการประกอบกิจของสงฆ์ในด้านต่าง ๆ ด้วยความถูกต้อง และความมีเมตตา การได้กราบไหว้ บูชา คุณความดีของเกจิอาจารย์ดังกล่าว จึงเป็นที่พึงพอใจ ให้กับผู้ที่กำลังเดือดร้อนมีปัญหา

3.2 อิทธิพลของความเชื่อที่มีต่อวัฒนธรรม

3.2.1 วัฒนธรรมในการบนและการแก้บน เป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ของคนไทย ในเรื่องความกตัญญู และสัจจะที่มีในตัวผู้นั้น ตลอดจนการหาที่พึ่งพาลงสิ่งที่อยู่ เหนือธรรมชาติ

3.2.2 วัฒนธรรมด้านการพาณิชย์ เกิดจากความต้องการปริมาณและประสบการณ์ ในเรื่องอิทธิฤทธิ์จากเครื่องรางของขลัง โดยการตีค่าเป็นราคามากกว่าค่านึงถึงคุณค่า

3.2.3 วัฒนธรรมในการรักษาโรค เป็นอิทธิฤทธิ์ในการบำบัดรักษาโรค ซึ่งเป็น ลักษณะเฉพาะของเกจิอาจารย์แต่ละท่าน โดยมีหลักการเหมือนกันคือ การรักษาด้วยสมุนไพร และรักษาจิตด้วยเวทมนตร์คาถา

3.2.4 วัฒนธรรมในการสร้างรูปเหมือนแทนตัว ซึ่งเป็นอิทธิพลของความเชื่อ เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เชื่อว่า การมีรูปเหมือนไว้เคารพบูชา บวงสรวง จะช่วยให้เกจิอาจารย์ เหล่านี้สามารถรับรู้ รับทราบความต้องการของผู้นั้นได้ ประกอบกับพลังจิตและอำนาจญาณสมบัติ ที่บรรจุอยู่จะช่วยบันดาลให้เกิดเมตตามหานิยม แคล้วคลาด อยู่ยงคงกระพัน ประสพ โชคดีและ ความอุดมสมบูรณ์

3.2.5 การสืบทอดประเพณี เกิดจากความเชื่อในอิทธิปาฏิหาริย์ที่ว่าหากละเว้น หรือไม่ปฏิบัติตามประเพณีที่คนรุ่นก่อนได้กระทำมาหรือละเว้น ไม่ปฏิบัติเมื่อถึงเวลาหนึ่งจะทำให้ เกิดผลเสีย แต่หากได้ปฏิบัติตามที่คนรุ่นก่อนกระทำจะช่วยให้อสังขมและผู้ปฏิบัติอยู่อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะใน 2 ลักษณะ คือ ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และ ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

การศึกษาค้นคว้าในเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1.1 ส่งเสริมให้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของเกจิอาจารย์ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เนื่องจากความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยเป็นเรื่องเฉพาะกาล เฉพาะบุคคล อาจมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคนและส่วนใหญ่ได้ สืบทอดกันมาโดยมุขปาฐะ ส่วนการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรนั้นถึงจะมีบ้างก็ไม่มากนัก ซึ่งนับวันข้อมูลก็จะสูญหายไปตามกาลเวลา โดยจะช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อการสืบค้นและศึกษา ตลอดจนให้คุณค่าทางประวัติศาสตร์

1.2 ส่งเสริมและกระตุ้นให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนได้ศึกษา ตระหนักและเห็นคุณค่าของความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตย เพื่อทำให้เข้าใจวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นและนำไปเป็นความรู้พื้นฐานส่วนหนึ่งในการวางแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เช่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม เช่น การพัฒนาด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาองค์กร การพัฒนาจริยธรรม เป็นต้น

1.3 ควรจะมีการสนับสนุนให้ศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของสังคตลัทธิอื่นในท้องถิ่นต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อให้สามารถทำความเข้าใจวิถีชีวิตของคนกลุ่มนั้นได้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าควรทำการวิจัยเรื่องในลักษณะนี้ในพื้นที่อื่น ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 ควรจะได้มีการวิจัยความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของเกจิอาจารย์ในพื้นที่อื่น ๆ ของภาคใต้ เพื่อจะได้ทราบระบบความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของเกจิอาจารย์ในภาคใต้

2.2 ควรจะได้มีการวิจัยความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของผู้อื่นในภาคใต้ เช่น ทวด เทพ ครูหมอ บุรพกษัตริย์ เพื่อทราบความเหมือนหรือความแตกต่างและการผสมผสานทางความเชื่อ

2.3 ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับวิถีชีวิตของผู้ที่มีความเชื่อ ความศรัทธา เกจิอาจารย์อย่างลึกซึ้ง เพื่อทราบทัศนคติและแบบแผนการดำเนินชีวิต

2.4 ควรจะได้มีการวิจัยเกี่ยวกับผลของความเชื่อเกี่ยวกับอธิปไตยของเกจิอาจารย์ในเชิงเศรษฐกิจเพื่อทราบผลของความเชื่อที่มีต่อจิตใจ ซึ่งนำไปสู่รูปแบบทางเศรษฐกิจ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กวี รั้งสิวารักษ์. 3 พระอภิญาศรีชัย. นนทบุรี : ชารบัวแก้ว, 2543.
- กิ่งแก้ว อัดถากร. “วิธีศึกษาคติชาวบ้าน,” ใน วารสารรามคำแหง. 2(2) : 108 – 118 ;
กรกฎาคม 2518.
- กลิ่น คงเหมือนเพชร. “คติความเชื่อของชาวประมงพื้นบ้านฝั่งตะวันตก,” ใน ทักษิณคดี.
หน้า 42 – 51. สงขลา : อีสันเพชร, 2540.
- กิ่งแก้ว อัดถากร และธนรัชฎ์ ศิริสวัสดิ์. คติชนวิทยา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู, 2520.
- เกตุ รมมวโร, พระปลัด. เรื่องศีลธรรมของพระธรรมวโรดม วัดราชาธิวาส. ม.ป.ท., 2476
- จรัส พยาฆราชศักดิ์. เอกสารประกอบการสอนไทยคดีศึกษา ศาสนา และลัทธินิยมในท้องถิ่น.
มหาสารคาม : ปริดาการพิมพ์, ม.ป.ป.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. คติชาวบ้านอีสาน. กรุงเทพฯ : อักษรวัฒนา, 25421.
- จิราภรณ์ ภัทรากานุกัทร. สถานภาพการศึกษาเรื่องคติความเชื่อของไทย. กรุงเทพฯ :
โครงการไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- เจือ สดเวทิน. “ภาษาไทยอุดมศึกษา เล่ม 3,” ใน คติชาวบ้านไทย. หน้า 5 – 15. ป.ป.ท.,
2517.
- จันทร์ศรี นิตยฤกษ์ “ความเชื่อ,” ใน ความรู้เรื่องคติชนวิทยา. หน้า 111 – 120. กรุงเทพฯ :
โครงการไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- ฉัตรสุมาลย์ กบิลสิงห์. “คติความเชื่อและพิธีกรรมของคนไทยในจังหวัดนครปฐม,”
ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : ความเชื่อ. บรรณาธิการโดยเพ็ญศรี คุ้ม. พิมพ์ครั้งที่ 3.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ฉวีชา ฤทธารัตน์. ประวัติหลวงพ่อพัฒน์ นารทะ. ธนบุรี : ประจักษ์การพิมพ์, 2506
- ชะลอ บุญช่วย. ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมของไทยเชื้อสายจีนในอำเภอเมืองสงขลา.
ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒสงขลา, 2532.
- ชวน เพชรแก้ว. “วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้กับสังคม,” ศรีวิชัย. 1(4) ป : 119 ; กันยายน 2534.
- ชวน เพชรแก้ว และสบาย ไสยรินทร์. สุราษฎร์ธานีของเรา. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ :
บริษัทกรุงสยาม พรินติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2540.

- ชำนาญ รอดเหตุภัย และบุญยงค์ เกตเทศ. “คติความเชื่อ – ประเพณี,” ใน คติชนวิทยา.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2519.
- โฆสิตศรคุณ, พระครู. ชีวประวัติของพ่อท่านนุ้ย สุวัฒน์ โฉมวัดอัมพาราม. ม.ป.ท., ม.ป.ป.
งานนิทรรศการการอนุรักษ์และการประกวด พระเครื่อง พระบูชา เหรียญคุณาจารย์ ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ : นำทางการพิมพ์. 2539
- ฉรงค์ ศรีสวัสดิ์. สังคมวิทยาชนบท. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี้, 2515.
- คนัย ไชยโยธา. ลัทธิศาสนาและระบบความเชื่อกับประเพณีนิยมในท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :
โอเดียนสโตร์, 2538.
- ทัศนีย์ ทานตวนิช. คติชาวบ้าน. ชลบุรี : ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก
คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบางแสน, 2523. อัดสำเนา.
- ทิม มีเต็ม. “ยันต์,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคกลาง เล่ม 11. กรุงเทพฯ : บริษัทสยาม
เพรสแมนเนจเม้นท์ จำกัด, 2542.
- ธรรมปิฎก, พระ(ป.อ.ปยุตฺโต). ธรรมนุญชีวิต. กองศาสนศึกษา กรมการศาสนา พิมพ์เผยแพร่
พ.ศ. 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2541
- _____. พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
_____. เรื่องเหนือสามัญวิสัยอิทธิปาฏิหาริย์ เทวดา. กรุงเทพฯ : ธรรมดา, 2544
- ธวัช ปุณโณทก. “ความเชื่อพื้นฐานอันสัมพันธ์กับวิถีชีวิตในสังคมอีสาน,” ใน วัฒนธรรม
พื้นบ้าน : คติความเชื่อ. บรรณาธิการ โดยเพ็ญศรี ด้ก. โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.
- นันทา ขุนภักดี. การวิเคราะห์ความเชื่อของชาวไทยในสวัสดิรักษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศิลปากร, 2527.
- บรรหาร วุฒิชัย, พระครู. ชีวประวัติของพระครูภาสิตธรรมคุณ(หลวงพ่อเพชร
วัดจิวประดิษฐ์). ม.ป.ท. 2544
- บุญมี เมธางกูร. ตีแผ่ไสยศาสตร์เป็นวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สุทธิสารการพิมพ์,
2522.
- บุญลือ รันทายนต์. “ไสยศาสตร์,” ใน พุทธจักร. 35(6) : มิถุนายน 2524.
- ประคอง นิมมานเหมินทร์. “ความเชื่อบางประการของชาวลานนา,” ใน หนังสือที่ระลึก
ตามถ้ำนวล. วันเบญจมาศพิตร. ม.ป.ท., 2523.

- ประเทือง คล้ายสุบรรณ. วัฒนธรรมพื้นบ้าน. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์, 2531.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์. “พื้นฐานวัฒนธรรมพื้นบ้านภาคใต้,” ศิลปากร. 21(5):31-41 มกราคม 2521.
- ประสาธ อิศรปริดา. ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของชาวอีสาน. กภาพสินธุ์ : จินตทัศน์ การพิมพ์, 2518.
- ปราณี วงษ์เทศ. “การเล่นและพิธีกรรมในสังคมไทย,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. บรรณาธิการโดย เพ็ญศรี คู่ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2530.
- พรหมศักดิ์ เจิมสวัสดิ์ และปรีชา นุ่นสุข. “ศาสนาและความเชื่อต่างๆ ของชุมชนโบราณ ในภาคใต้,” ใน รายงานการสัมมนาเชิงประวัติศาสตร์-โบราณคดีศรีวิชัย 2525. กรุงเทพฯ : พระนคร, 2523.
- พ่วง บุขรรรัตน์. “เครื่องราง,” ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคใต้ เล่ม 3. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามเพรสแมนเนจเมนท์ จำกัด, 2542.
- พิทยา สุทธินุ่น และสารภี ไชยรัตน์. ที่ระลึกงานบรรจุศพและเททองหล่อรูปเหมือน พระกิตติมงคลพิพัฒน์ (พ่อหลวงจ้อย จิตปัญญาเถร). สุราษฎร์ธานี : โรงพิมพ์ อุดมลาภ, 2540.
- พูนพิศมัย ดิศกุล, ม.จ. พิธีของทุกคน. กรุงเทพฯ : เกษมบรรณกิจ, 2504.
- ภิญโญ จิตต์ธรรม. “ความเชื่อ,” ใน รามคำแหง. 2(2) : 57 ; กรกฎาคม 2518.
- _____. ความเชื่อ. สงขลา : โรงพิมพ์มงคลการพิมพ์, 2522.
- มณี พยอมยงค์. “ความเชื่อของคนไทย,” ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. บรรณาธิการโดย เพ็ญศรี คู่ก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2530.
- _____. วัฒนธรรมล้านนา. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529.
- มนัส โอภากุล. “อภินิหารในประวัติศาสตร์และปัจจุบันจริงเพียงใด,” ศิลปวัฒนธรรม. 20 (3) : 126-133; มกราคม 2542.
- ระวาท วัฒนพันธ์. บอกเล่าเก้าสิบ. กรุงเทพฯ : ศรีอนันต์, ม.ป.ป.
- รังสรรค์ จันต๊ะ. “คาถา” ใน ในสารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ เล่ม 2. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามเพรสแมนเนจเมนท์ จำกัด, 2542.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. กรุงเทพฯ : สำนักราชบัณฑิตยสถาน, 2525.

- วิจิตร พุทธกรุขิโต, พระชีวประวัติของหลวงพ่อดำ นารโท. พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี : โรงพิมพ์สิทธิประเสริฐ, 2532.
- วิจิตรวาทการ, พลตรีหลวง. วิชาแปดประการ. ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : ดั้นไทกรการพิมพ์, 2542.
- วิเทศกรณีย์ (นามแฝง). พระเครื่องและของขลัง. กรุงเทพฯ : บ้านศาลาสาสน์, 2513.
- วิฑูร ทุมมวโร, พระมหา. ชีวประวัติของพระครูวิบูลย์ธรรมสาร (เพชร วชิโร). ม.ป.ท, ม.ป.ป.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ และนิภาวรรณ วิรัชนิภาวรรณ. การเข้าทรงและร่างทรงความเชื่อ พิธีกรรม และบทบาทที่มีต่อสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2533.
- เวทย์ วรวิทย์. "(นามแฝง)," จอมมนต์คาถาหนังเหนียว. ม.ป.ท. ม.ป.ป.
- ศิริพร ฐิตะฐาน. "แนวคิดเกี่ยวกับความเชื่อและศาสนาไทยสังคม," ใน เอกสารการสอนชุด วิชาความเชื่อและศาสนาในสังคมไทย หน่วยที่ 1-7. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.
- ศิลปินกร, กรม. ขุนช้างขุนแผน ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา, 2506.
- ศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, มหาวิทยาลัย. ความเชื่อและสิ่งยึดเหนี่ยวทางจิตใจของ ชาวอีสาน. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ มหาสารคาม, 2518.
- สถาพร ศรีสังข์. การประสมประสานทางสังคม - วัฒนธรรมไทยพุทธและมุสลิมที่ปรากฏใน การละเล่นล้อแห่งของอำเภอกันตัง จังหวัดตรัง. ม.ป.ท. ม.ป.ป.
- สถาพร สวัสดิ์รักษา. "หลวงพ่อดำ วัดแหลมสอ เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี," ลานโพธิ์. (12) 7- 13, 10 มีนาคม 2521.
- สังคม ศรีราช. "ปลุกผี," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามเพรสแมนเนจเมนท์ จำกัด, 2542.
- _____. "ปลุกผี," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. กรุงเทพฯ : บริษัท สยามเพรสแมนเนจเมนท์ จำกัด, 2542.
- _____. "ปลุกเสก," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคกลาง เล่ม 8. กรุงเทพฯ : บริษัทสยามเพรสแมนเนจเมนท์ จำกัด, 2542.
- สมพร สวัสดิ์รักษา. "หลวงพ่อดำ วัดแหลมสอ เกาะสมุย สุราษฎร์ธานี," ลานโพธิ์. (12) 7- 13, 10 มีนาคม 2521.
- สรพล โสภิตกุล. สุดยอดพระเครื่อง 2. กรุงเทพฯ : บัวตอง, 2542.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2533.

สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. "คติชนด้านความเชื่อถิ่นภูเก็จ : วัฒนธรรมที่ส่งผลอย่างลึกซึ้งและทำทาย,"
ใน รายงานการสัมมนาประวัติศาสตร์กลาง ภูเก็ต : องค์การบริหารส่วนจังหวัดภูเก็ต.
2528.

_____. "ความเชื่อของชาวภาคใต้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 2
กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.

_____. "ความเชื่ออันเนื่องแต่ลัทธิและศาสนาของชาวใต้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้
พ.ศ. 2529 เล่ม 2. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.

เสรี พงศ์พิศ. "ไสยศาสตร์ในสังคมไทย," ใน เอกสารการสอนชุดวิชาความเชื่อและศาสนา
ในสังคมไทย หน่วยที่ 8-15. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช,
2533.

แสง จันทร์งาม. ศาสนศาสตร์. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2531.

เสฐียร พันธงชัย. ศาสนาโบราณ. กรุงเทพฯ : พรศักดิ์ เอทโซซิเอท, 2521.

เสาวลักษณ์ อนันตสานต์. "ประเภทความเชื่อ," ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ.
บรรณาธิการโดย เพ็ญศรี คุ้ม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, อ้างอิงมาจากมณี พยอมยงค์. "ความเชื่อของคนไทย," ใน วัฒนธรรม
พื้นบ้าน : คติความเชื่อ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

อนุমানราชชน, พระยา. การศึกษาเรื่องประเพณีไทย. โดย เสฐียรโกเศศ (นามแฝง).
กรุงเทพฯ : ก้าวหน้า, 2506.

_____. วัฒนธรรมและประเพณีต่างๆ ของไทย. โดย เสฐียรโกเศศ (นามแฝง). กรุงเทพฯ :
คลังวิทยา, 2514.

อริยานุวัตร เขมจารีเถระ. "ความเชื่อของคนไทย," ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ
บรรณาธิการโดย เพ็ญศรี คุ้ม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528.

_____. "ความเชื่อของชาวอีสาน," ใน วัฒนธรรมพื้นบ้าน : คติความเชื่อ. บรรณาธิการ
โดย เพ็ญศรี คุ้ม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

อานนท์ อาภาภิรม. มนุษย์กับสังคม สังคมและวัฒนธรรมไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2515.

The New Encyclopaedia Britannica V.4. Chicago : The University of Chicago Press., 1985.

บุคคานุกรม

บุคลากรกรม

- กฤษณา รักเรือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 140/52 หมู่ที่ 1 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- กานดา สุจินดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 311 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- การุณ ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3/1 หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่งรัง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- กวี เรืองศรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2545.
- โกศล ลิมสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.
- ครีน ชนะสมบัติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 3 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2545.
- คำจันทร์ แจ่มใส เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 659 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2544.
- คิด ชูจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 44/2 หมู่ที่ 3 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.
- เคียน สุวรรณจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 5 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2545.

- จันทร์ บุญญา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.
- จำเนียร มีแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 108/4 หมู่ที่ 5 ถนนตลาดล่าง อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- จินดา ยอดมนตรี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 57 ถนนมิตรเกษม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- จุฑาภรณ์ ผดุงชอบ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 13 ถนนครุโนทัย ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- เจริญ เปิดสุวรรณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 94/2 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- เจียน ศรีทองกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- จารุวรรณ อมรกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 456/3 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- ใจ สุทธิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ฉาย สกฤรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 57/1 ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.
- เชย พลอยบุตร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอคอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.

- เชย ไสซิ่น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 59/7 ถนนชนเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- ชัยวัฒน์ วิชัยดิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ ถนนคอนนิก ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- จินดิษฐ์ ดันติพันธุ์วดี เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 140/15 ถนนชนเกษม ตำบลตลาดใหม่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- ณรงค์ เกิดอุดม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ณรงค์ วงศ์วานิช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ทัศนีย์ สมสุข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 56 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ทิพย์ ชูจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.
- เทียบ เมื่อน้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ธรรมบุญ ลิมสกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ หมู่ที่ 4 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ธรรมบุญ ศรีเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 140/52 หมู่ที่ 1 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.

- ธรรมรงค์ สุจินดา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 311 ถนนชนเกษม ตำบลตลาดใหม่ อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- นก ชวนตัน เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 134/1 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.
- นวล ศรีเมือง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 13 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.
- นอบ นพรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 4 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ. 2545.
- เนื่อม สุวรรณจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.
- บุญทิพย์ สมบูรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 211/1 บ้านเขียน ซอย 1 หมู่ที่ 8 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าทาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2544.
- บุญนงค์ เจริญรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าทาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2544.
- ประกิต บัวสมุย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 10 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.
- ประดับ จรูญพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 17 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าทาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2544.
- ประยงค์ จงสำราญ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 271/1 ถนนธราธิบดี ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.

- ปรีชา สุขโข เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 88/2 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอกอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- ปวีณ เพชรช้าง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 64 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- แป้น นุ่นสังข์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 48 หมู่ที่ 5 ตำบลคอกสัก อำเภอกอกสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2545.
- พรทวิ ทวีสุทธิคุณแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 148 ถนนเพชรเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545.
- พิชัย วรรณวีระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 3/1 ตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- พระครูโกวิททวการ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพุนพินใต้ ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2545.
- พระครูโฆสิตตฺรคุณ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดอัมพาราม ตำบลเสวีียด อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2544.
- พระครูธรรมิศราภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดพระโยค อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- พระครูธีรบุญญากร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดแหลมสอ อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2544.
- พระครูภัทรธรรมภิม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดราษฎร์เจริญ ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544.

- พระครูวิบูลย์ธรรมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วัดแสงประดิษฐ์ ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ. 2545.
- พระครูสุวรรณพิพัฒน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่บ้านเลขที่ 140/52
หมู่ที่ 1 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่
10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- พระเทพสิทธินายก เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดไตรธรรมาราม
ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน
พ.ศ.2544.
- พระราชพิพัฒน์ภรณ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดท่าไทร
อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545.
- พระมหาวิจิตร พุทธรกจิโต เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่
25 ธันวาคม พ.ศ.2544.
- พระมหาวิชัย อัทธมโม เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์,
ที่วัดพัฒนาราม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่
10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- พัชรี เอกทัศน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 24
หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18
มกราคม พ.ศ.2545.
- เพ็ญศรี ปากแก้ว เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่วัดโพธารวาส
ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม
พ.ศ.2544.
- ภิญโญ เพ็ญจันทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 8/60
ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10
กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- ย้วน พรหมอุบล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 128/1
หมู่ที่ 8 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26
ธันวาคม พ.ศ.2544.

- เยื่อน ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1/10 หมู่ที่ 5 ตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- รัตน์ บัวอินทร์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 49/2 หมู่ที่ 2 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.
- รา เขียมวัชระ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 55 หมู่ที่ 2 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545.
- เลอศักดิ์ พงศ์โสภา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 135 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545.
- วรรณิ ไกรวงศ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.
- วิเชียร จันทร์หุ่่น เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 56 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.
- วิชัย ลัดคำ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 2 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- วินัย พัฒนพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 30 หมู่ที่ 6 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอตะเคียนทอง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545.
- วิสัยลักษณ์ ชัยสวัสดิ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 5 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545.
- วิโส พรหมเดช เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 21/1 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.

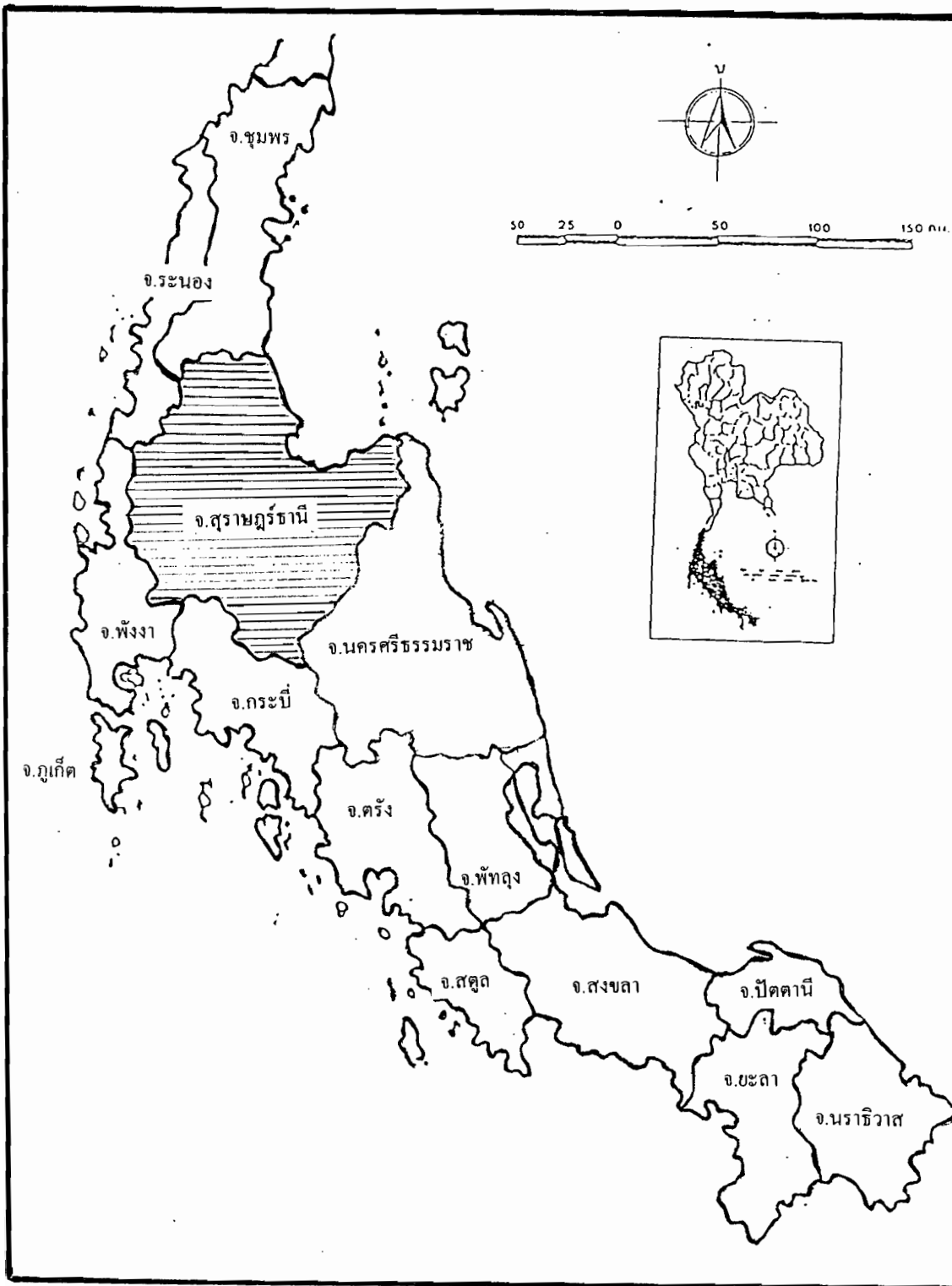
- สมคิด อินทร์น้อย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 149 หมู่ที่ 1 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.
- สมบัติ บุญรักษา เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 40 ถนนมิตรเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- สมพร พัทธสุนทร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 98 หมู่ที่ 4 ตำบลตะเคียนทอง อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545.
- สมพร สวัสดิรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 247/61 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.
- สอื้น ศรีทองกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 37 หมู่ที่ 5 ตำบลคอนสัก อำเภอกอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2545
- สุคนธ์ ศรีทองกุล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 24/1 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.
- สุจิตต์ รัตโนปการ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 268 ถนนธราธิบดี ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ.2544.
- สุจิตร อ่อนศิริ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 59 ถนนมิตรเกษม ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.
- สุชาติ สุทธิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 23 มกราคม พ.ศ.2545.
- สุธรรม สุทธิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 151 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแดะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 24 มกราคม พ.ศ.2545.

- สุพรรณดี สุทธิชัย เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 127 หมู่ที่ 6 ตำบลกะแต อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 22 มกราคม พ.ศ.2545.
- สุรางค์ จารุมะกร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1/19 หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- เสถียร ศรีฟ้า เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 118 หมู่ที่ 4 ตำบลหน้าเมือง อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.
- แสนดี เบญจพงษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 395/36 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- ไสว เกียรตินันท์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.
- อภิรมย์ สมศิลป์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 87/1 หมู่ที่ 8 ตำบลคลองไทร อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2545.
- อภิสิทธิ์ ชันประคิษฐ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 7/159 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.
- อบ พรหมสนิท เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.
- อรรถพล สุวรรณโชติ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 137/9 ถนนสุราษฎร์ฯ – นาสาร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ.2544.
- อานวย ศรีจจร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 6 ถนนวัดโพธิ์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2545.

แอบ พูนผล เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 95 หมู่ที่ 2 ตำบลลิปะน้อย อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ.2544.

เอื้อง ธรรมบำรุง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, ไชยา อมรกุล เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่บ้านเลขที่ 19 หมู่ที่ 3 ตำบลคลองไทร อำเภอกาบัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี. เมื่อวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ.2544.

ภาคผนวก

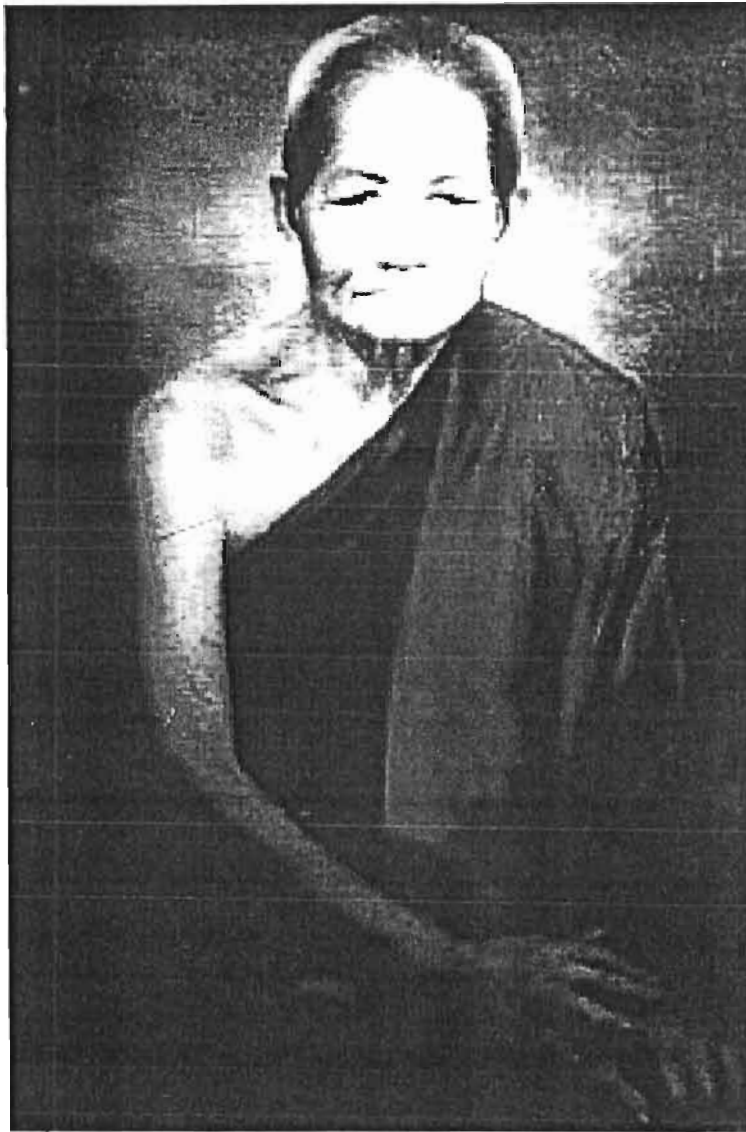
ภาพประกอบ 1 แผนที่ภาคใต้ แสดงที่ตั้งจังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 3 หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 4 หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธารวาส อำเภอเมืองฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 5 หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดวชิรประดิษฐ์ อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 6 หลวงพ่อน้อย สุวณฺโณ วัดอัมพาราม อำเภอลำปาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

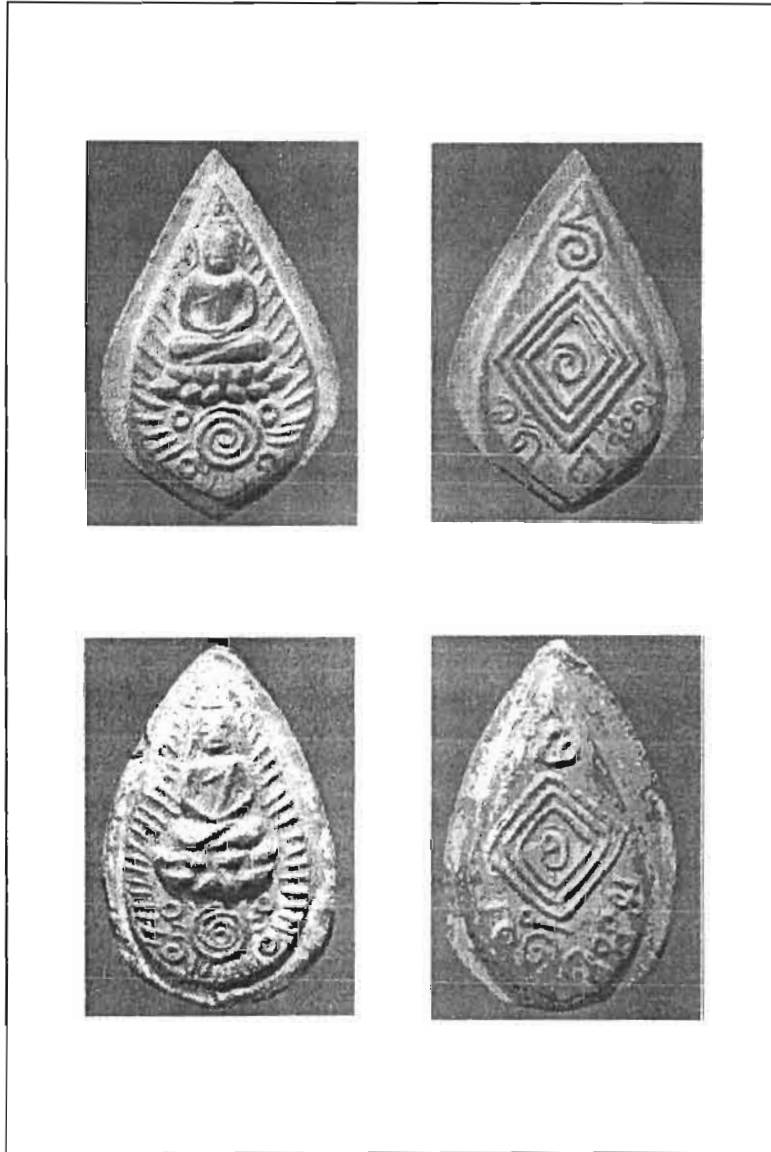
ภาพประกอบ 7 หลวงพ่อเพชร วชิโร วัดอัมพวัน อำเภอกะพะงั่น จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 8 หลวงพ่อชัย ฐิตปัญโญ วัดเขาสวรรณประดิษฐ์ อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 9 หลวงพ่อแดง ตีสโส วัดแหลมสอ อำเภอกะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพประกอบ 10 พระกลีณหลวงพ่อพัฒน์ นารโท รุ่นที่ 1 วัดพัฒนาราม อำเภอเมืองฯ
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชา เหรียญคณาจารย์ ครั้งที่ 2

ภาพประกอบ 11 เหรียญหล่อโบราณหลวงพ่อกล่อม นนทะ รุ่นที่ 1 และรุ่น พ.ศ.2500 วัดโพธาราม
อำเภอเมือง ฯ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชา เหรียญคณาจารย์ ครั้งที่ 2

ภาพประกอบ 12 เหรียญหลวงพ่อเพชร อินทรโชติ รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 3 วัดวชิรประดิษฐ์
 อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชาเหรียญคณาจารย์ ครั้งที่ 2

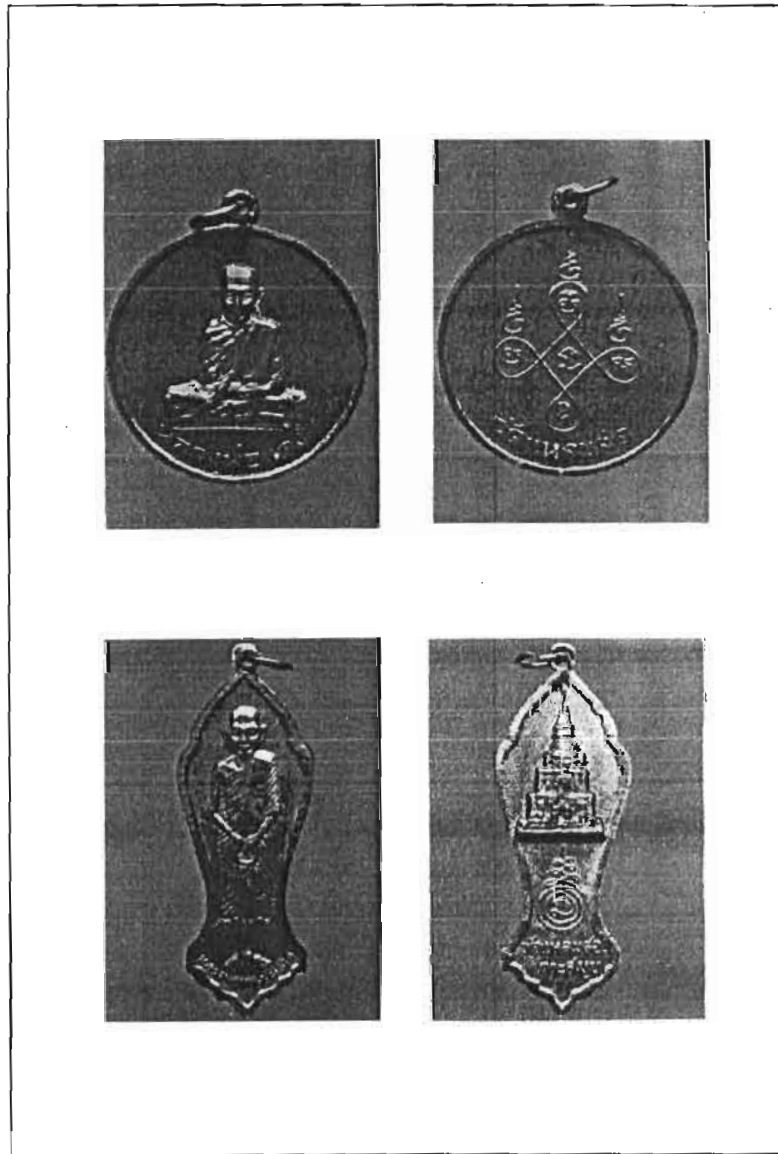
ภาพประกอบ 13 เหรียญหลวงพ่อบุ๊ สุวณฺโณ รุ่นที่ 1 วัดอัมพาราม อำเภอท่าฉาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชา เหรียญคุณาจารย์ ครั้งที่ 2

ภาพประกอบ 14 เหรียญหลวงพ่อเพชร วชิโร รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 วัดอัมพวัน
อำเภอเกาะพัง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชาเหรียญคณาจารย์ ครั้งที่ 2

ภาพประกอบ 15 เหรียญหลวงพ่ोज้อย จิตบุญโญ รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 วัดเขาสวรรณประดิษฐ์
อำเภอคอนสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชาเหรียญคณาจารย์ ครั้งที่ 2

ภาพประกอบ 16 เหรียญหลวงพ่อด่าง ดิสโส รุ่นที่ 1 และเหรียญแบบ 25 พุทธศตวรรษ วัดแหลมสอ
อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : งานนิทรรศการอนุรักษ์ และประกวดพระเครื่อง พระบูชา เหรียญคณาจารย์ ครั้งที่ 2

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง
ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์
ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเรื่องความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในฐานะที่ท่านมีความสนใจและเกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามนี้ด้วยตัวท่านเอง คำตอบของท่านจะมีประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก ซึ่งข้อมูลที่ท่านตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ผู้วิจัยจะถือเป็นความลับและไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน

แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การจัดอันดับความเชื่อที่มีต่อเกจิอาจารย์ผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามนี้

ไชยา อมรกุล
นิสิตปริญญาโทวิชาเอกไทยคดีศึกษา
มหาวิทยาลัยทักษิณ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเติมคำในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ใน ตามความเป็นจริง

1. ชื่อ - สกุล
2. อายุ ปี
3. อาชีพ
 - รับราชการ
 - พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - ค้าขาย - นักธุรกิจ
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ)
4. สถานภาพทางครอบครัว
 - โสด สมรส
 - หย่าร้าง

ตอนที่ 2 การจัดอันดับความเชื่อที่มีต่อเกจอาจารย์ผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์

คำชี้แจง โปรดจัดอันดับเกจอาจารย์ผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีตามรายนามต่อไปนี้
ตามความคิดเห็นของท่าน โดยใส่หมายเลข 1–20 บนเส้นประ หน้าชื่อเกจอาจารย์

อันดับความเชื่อถือเป็นผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์	รายนามเกจอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	
.....หลวงพ่อกล่อม	วัดโพทาวาส	อ.เมืองฯ
.....หลวงพ่อดำ	วัดพัฒนาราม	อ.เมืองฯ
.....พระธรรมวิโรจนเถร (พลับ)	วัดธรรมบูชา	อ.เมืองฯ
.....หลวงพ่เพชร (พระครูประกาศิตธรรมคุณ)	วัดวชิรประดิษฐ์	อ.กาญจนดิษฐ์
.....หลวงพ่ชม (พระครูคิดถาวรคณาภัย)	วัดท่าไทร	อ.กาญจนดิษฐ์
.....หลวงพ่อน้อย	วัดอัมพาราม	อ.ท่าชนะ
.....พระครูรัตนวิมล (พ่อบ้านเบน)	วัดท่าเคย	อ.ท่าชนะ
.....พระสมุห์เต่ง	วัดนันทาราม	อ.ท่าชนะ
.....หลวงพ่เริ่ม	วัดบางน้ำจืด	อ.ท่าชนะ
.....หลวงพ่เทศน์ โยธารักษ์	วัดคอกช้าง	อ.ท่าชนะ
.....หลวงพ่สุด	วัดมัทธิมาราม	อ.ท่าชนะ
.....หลวงพ่ท้วม	วัดศรีสุวรรณ	อ.ท่าชนะ
.....หลวงพ่เพชร	วัดศรีเวียง	อ.ไชยา
.....หลวงพ่คล้าย	วัดอินทราวาส	อ.คีรีรัฐนิคม
.....หลวงพ่เชื่อม	วัดปรากฏ	อ.คีรีรัฐนิคม
.....หลวงพ่รัตน์	วัดโกสวาส	อ.คีรีรัฐนิคม
.....หลวงพ่พั้ว	วัดบางเคื่อน	อ.พุนพิน
.....หลวงพ่แดง	วัดวิหาร	อ.พุนพิน
.....หลวงพ่สมุห์ทองพิมพ์	วัดหัวสวน	อ.พุนพิน
.....หลวงพ่พุ่ม	วัดตรณาราม	อ.พุนพิน
.....หลวงพ่ขำ	วัดหนองไทร	อ.พุนพิน
.....หลวงพ่ชู	วัดตลิ่งชัน	อ.พุนพิน

อันดับความเชื่อถือ เป็นผู้มีอิทธิปาฏิหาริย์	รายนามเกจิอาจารย์ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	
.....หลวงพ่อเปี่ยม	วัดทุ่งหลวง	อ.เวียงสระ
.....หลวงพ่อขวัญ	วัดท้องอ่าว	อ.ดอนสัก
.....หลวงพ่อจ้อย	วัดเขาสุวรรณประดิษฐ์	อ.ดอนสัก
.....พระครูอรุณกิจโกศล (พริ้ม)	วัดแจ้ง	อ.เกาะสมุย
.....หลวงพ่อแดง	วัดแหลมสอ	อ.เกาะสมุย
.....หลวงพ่อพุ่ม	วัดศิลาสูง	อ.เกาะสมุย
.....หลวงพ่อเพชร	วัดอัมพวัน	อ.เกาะพะงัน
.....พระครูวิบูลทีปรัต	วัดราษฎร์เจริญ	อ.เกาะพะงัน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นตามหัวข้อต่อไปนี้ทุกข้อ

1. อิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ปรากฏและเป็นที่ยอมรับส่วนใหญ่เกี่ยวกับเรื่องอะไร

.....

.....

.....

.....

.....

2. จริยวัตรหรือการปฏิบัติตนในเพศบรรชิตของเกจิอาจารย์เหล่านั้นเป็นเช่นไร

.....

.....

.....

.....

.....

3. ความเชื่อที่ชาวบ้านทั่วไปได้แสดงออกต่อเกจิอาจารย์เหล่านั้นเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

4. ความคิดเห็นอื่น ๆ ที่มีต่อเกจิอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ท่านเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้

.....

.....

.....

.....

.....

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิผู้ตอบแบบสอบถาม

กฤษณา รักเรือง	บ้านเลขที่ 140/52 หมู่ที่ 1 ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชินดิษฐ์ ตันติพันธ์วุฒิ	บ้านเลขที่ 140/15 ถนนชนเกษม ตำบลตลาดใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ณรงค์ เกิดอุดม	บ้านเลขที่ 1 หมู่ที่ 5 ตำบลดอกสัก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พิชัยชนะ วรรณวีระ	บ้านเลขที่ 3/1 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
วิชัย ถัดคำ	บ้านเลขที่ 6 หมู่ที่ 2 ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สมพร สวัสดิ์รักษ์	บ้านเลขที่ 247/61 ถนนการุณราษฎร์ ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สุจิตต์ รัตโนปกว	บ้านเลขที่ 268 ถนนนราธิบดี ตำบลท่าข้าม อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
อภิสิทธิ์ ชันชประดิษฐ์	บ้านเลขที่ 7/159 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
อรรถพล มณีโชติ	บ้านเลขที่ 137/9 ถนนสุราษฎร์-นาสาร ตำบลมะขามเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจอาจารย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทคัดย่อ

ของ

ไชยา อมรกุล

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ประจำปีงบประมาณ 2544

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ของเกจิอาจารย์ในจังหวัด สุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล โดยวิธีการสัมภาษณ์ การสังเกต พร้อมทั้งถ่ายภาพประกอบ และนำเสนอผลงานการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

เกจิอาจารย์เป็นพระภิกษุที่มีจริยาวัตรงดงาม และมีความรู้ทางวิทยาคม มีบทบาทในการ อบรม การเผยแผ่พระพุทธศาสนาและการสังคมสงเคราะห์ จนเป็นที่ได้รับการยกย่องศรัทธาของ คนในชุมชน เป็นบ่อเกิดแห่งความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ ประกอบด้วย หลวงพ่อพัฒน์ นารโท วัดพัฒนาราม หลวงพ่อกล่อม นนทะ วัดโพธาวาส หลวงพ่อเพชร อินทรโชติ วัดวชิร ประดิษฐ์ หลวงพ่อน้อย สุวันโณ วัดอัมพาราม หลวงพ่อเพชร วชิโร วัดอัมพวัน หลวงพ่อ จ้อย จิตบุญโญ วัดเขาสวรรณประดิษฐ์ และหลวงพ่อแดง ดิสโส วัดแหลมสอ ซึ่งอิทธิปาฏิหาริย์ เกี่ยวกับเกจิอาจารย์ที่ปรากฏแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ เหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เล่าสืบต่อกันมา อันเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยมีเกจิอาจารย์เหล่านั้นยังมีชีวิตอยู่หรือหลังจากมรณภาพไปแล้ว และเหตุการณ์เกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์ที่เกิดขึ้นโดยตรง โดยความเชื่อเกี่ยวกับอิทธิปาฏิหาริย์เหล่านั้น มีอิทธิพลต่อคนในชุมชน ทั้งทางด้านสังคมและวัฒนธรรมในด้านต่างๆ คือ อิทธิพล ต่อสังคม ได้แก่ มีอิทธิพลต่อคนในชุมชน ด้านจริยธรรมของคนในสังคม เป็นพลังของสังคมในการสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในสังคมและมีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมในด้านการ บบและการแก้บน การพาณิชย์ การรักษาโรค การสร้างรูปเหมือนแทนตัวและการสืบทอด ประเพณี

BELIFE ABOUT SURATTHANI MONKS WHO CAN PERFORM THE SUPERNATUAL

AN ABSTRACT

BY

CHAIYA AMONRAKUL

This research is supported by research fund from the National Cultural

Commission office for 2001 fiscal year

This research was conducted on belief about Suratthani monks who can perform the supernatural event. The researchers collected data by interview, observation, and pictures. This work is presented by the description analysis. this is the result

The monk who has a good behaviour. is always a perfect symbol for respectability. He promoted the Buddhist teaching and social analysis: He was respected by all people in the community. It's the source of respectability and miracle, for example Hluang Phor Phat Naratoe, Patthana ram Temple, Hluang Phor Klom Nontha, Phothawas Temple, Hluang Phor Phetch Intharachot Vachiro pradit Temple, Hluang Phao Nui Suwanno, Ampharam Temple, Hluang Phor Joi Thitapunyo , Suwanpradit Temple and Hluang Phor Dang Tisso, laem Sor Temple. The miracle of these perfect monks are divided into 2 kinds, The miracle which has been told for a long time, which was happended while they were alive. or after their death. The other is the direct miracle that the beliefs influence to the people in the community, and to the society and culture. The influence of the society and ethics are the power and it is the center of the mind in the society for creation of the culture, making a sacrifice, commerce, curing the patient cure and to building the same image to respect and continue the culture. Belief about Suratthani monks who can perform the supernatural.

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นายไชยา ชี้อสกุล อมรกุล
เกิด	วันที่ 6 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2500
สถานที่เกิด	อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 456/3 ถนนตลาดใหม่ ตำบลตลาด อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานในปัจจุบัน	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2520	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนสุราษฎร์ธานี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
พ.ศ. 2522	ปกศ.สูง จากวิทยาลัยครูพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2524	คบ. (วิชาเอกศิลปศึกษา) จากวิทยาลัยครูพระนคร เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2534	ศศ.บ. (วิชาเอกบริหารการศึกษา) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2537	ศศ.บ. (วิชาเอกการศึกษานอกระบบ) จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ. 2545	ศศ.ม. (วิชาเอกไทยคดีศึกษา) จากมหาวิทยาลัยทักษิณ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา